

เอกสารประกอบรายงานของ
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา
จุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่านแดนถาวร
วุฒิสภา

ประกอบด้วย ๓ เล่ม

เล่มที่ ๒

สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY
3961155931

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

๑. สภาพปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องการปักปันเส้นเขตแดนไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน (ข้อมูลจากกรมแผนที่ทหาร) ๑

๒. สรุปผลการสำรวจและปักปันเขตแดนไทย – ลาว (ข้อมูลจากกรมแผนที่ทหาร) ๓

๓. สรุปปัญหาเขตแดนไทย – ลาว ที่คงค้างตลอดแนว (ข้อมูลจากกรมแผนที่ทหาร) ๕

๔. ปัญหาความสัมพันธ์ไทย – พม่า (ข้อมูลจากกองการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย) ๑๔

๕. การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ๑๘

๖. การนำเข้าไม้และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้จากพม่า (ข้อมูลจากหอการค้าจังหวัดระนอง) ๗๗

๗. ปัญหาการนำเข้าไม้จากพม่าและปัญหาแรงงานต่างด้าวในกิจการประมง (ข้อมูลจากกองเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ) ๙๖

๘. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว (ข้อมูลจากสมาคมประมงระนอง) ๑๐๗

๙. ข้อมูลการขอเปิดจุดผ่านแดนบ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี (ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี) ๑๑๑

๑๐. รายงานแนวทางการพัฒนาชายแดน (ข้อมูลจากหอการค้าจังหวัดกาญจนบุรี) ๑๒๓

๑๑. ผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน และผังชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี (ข้อมูลจากสำนักผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี) ๑๓๘

เรื่อง **หน้า**

๑๒. ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๕๖
(ข้อมูลจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนและหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน)

๑๓. ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดเชียงใหม่ ๑๗๘
(ข้อมูลจากจังหวัดเชียงใหม่)

๑๔. ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑๘๑
(ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๕. ผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑๙๕
(ข้อมูลจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สภาพปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้อง
การปักปันเส้นเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ความเป็นมา

ประเทศไทยมีแนวพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง ๔ ด้าน ยาวประมาณ ๕,๖๕๖ กม. โดยติดต่อกับด้านกัมพูชา ๗๙๘ กม. ด้านลาว ๑,๘๑๐ กม. ด้านพม่า ๒,๔๐๑ กม. และด้านมาเลเซีย ๖๔๗ กม.

สภาพปัญหาเขตแดน

เขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น ได้ทำความตกลงทำสัญญากันมากว่า ๘๐ ปี แล้ว แต่ไม่มีสนธิสัญญาฉบับใดเลยที่กระทำโดยตรงกับประเทศเพื่อนบ้าน (เว้นบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า เกี่ยวกับเขตแดนคงที่ช่วงแม่น้ำสาย – แม่น้ำรวก ปี ค.ศ.1991) หากแต่ได้ทำผ่านชาติมหาอำนาจ คือ อังกฤษและฝรั่งเศส ซึ่งกำหนดเขตแดนอย่างไม่เป็นธรรม มีหลายจุดที่ไม่ชัดเจน ไม่ทราบตำแหน่งที่แท้จริง จึงทำให้มีการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนซ้อนทับกัน อันเนื่องมาจากการตีความหลักฐานในการปักปันเขตแดนไม่ตรงกัน และแต่ละฝ่ายจะยึดถือหลักฐานเฉพาะส่วนที่ตนได้ประโยชน์ หรือตีความไปในทางที่ตนได้ประโยชน์

หลักฐานในการปักปันเขตแดน อาทิ สนธิสัญญา บันทึกวาจา แผนที่ปักปันฯ บัญชีที่หมายเขตแดนฯ หลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้ บางส่วนที่ความคลาดเคลื่อน คลุมเครือ ขัดแย้งกับภูมิประเทศจริง นำไปสู่ปัญหาการขัดแย้งกันระหว่างประเทศคู่สัญญา ซึ่งสามารถแยกสภาพของปัญหาเขตแดนออกได้ดังนี้

๑. แผนที่ปักปันมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากแผนที่ปักปันในอดีตเป็นแผนที่มาตราส่วนเล็กเทคนิคในการทำแผนที่ไม่ทันสมัย จึงทำให้การถ่ายทอดตำแหน่งของเส้นเขตแดนจากแผนที่ปักปันลงในภูมิประเทศจริงขาดความถูกต้อง หรือบางครั้งไม่สามารถถ่ายทอดลงได้เลย

๒. การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิศาสตร์ทั้งทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ เช่น การเปลี่ยนทางเดินของลำน้ำที่ใช้เป็นเส้นเขตแดน การกัดกร่อน หรือพังทลายโดยธรรมชาติ การขุดไถหรือกลบโดยมนุษย์ในบริเวณที่เป็นสันปันน้ำเขตแดน ทำให้ยากต่อการพิสูจน์ว่าเส้นเขตแดนอยู่ในบริเวณใด

๓. ข้อมูลในเอกสารหลักฐานไม่ตรงกับข้อมูลในภูมิประเทศ ชื่อภูมิประเทศในหลักฐานต่าง ๆ เช่น ในสนธิสัญญา แผนที่ปักปัน บัญชีหมายเขตแดน ไม่ตรงกับชื่อที่เรียกในปัจจุบัน เป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะหาตำแหน่งของตำบลนั้น ๆ ในภูมิประเทศได้

๔. เส้นเขตแดนบางตอนยังมิได้มีการปักหลักเขต เช่น แนวพรมแดนด้านกัมพูชาบริเวณเทือกเขาพนมดงรัก ตั้งแต่ช่องบกถึงช่องเกล บริเวณนี้เคยมีกรณีพิพาทเรื่องเขาพระวิหารมาแล้ว

๕. หลักเขตแดนชำรุดสูญหายหรือมีระยะห่าง ทำให้ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าเขตแดนที่แน่นอนอยู่ ณ จุดใด

/๖. สนธิสัญญา ...

๖. สนธิสัญญาขาดความเป็นธรรม เช่น สนธิสัญญาที่ไทยทำกับฝรั่งเศส ค.ศ.๑๙๒๖ ว่าด้วยแม่น้ำโขงที่ใช้ร่องน้ำชิดฝั่งไทยเป็นสนธิสัญญาที่ทำให้ไทยเสียเปรียบ ก่อให้เกิดปัญหามาจนทุกวันนี้

๗. การรุกล้ำดินแดนซึ่งกันและกันทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา เช่น การทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณแนวพรมแดน เช่น การทำนากุ้ง การทำสวนยางพารา การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี หรืออาจมีสาเหตุมาจากความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน เช่น ไม่มีหลักเขตแดน หรือมีหลักเขตแดนแต่มีระยะห่างกันมากเกินไป

<u>อุปสรรคและข้อขัดข้องการปักปันเขตแดน</u>

อุปสรรคและข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นเมื่อมีการสำรวจและปักปันเขตแดนทางบกสามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ

๑. ปัญหาหลักฐานทางกฎหมาย คือ สนธิสัญญาและแผนที่ปักปันที่ทั้งสองฝ่ายยึดถือในบางกรณี ไม่สามารถนำมาปฏิบัติทางเทคนิคได้ เช่น สนธิสัญญาไม่สอดคล้องกับแผนที่ปักปันและขาดความชัดเจน แผนที่ปักปันไม่สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศจริง และมีมาตราส่วนเล็ก ทำให้การกำหนดแนวเขตแดนลงในภูมิประเทศจริงไม่สามารถกระทำได้ ในการปฏิบัติงานจึงต้องข้ามพื้นที่ที่เป็นปัญหาไปก่อน ซึ่งเป็นเรื่องที่ กต. และ ผท.ทหาร รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องเจรจาแก้ไขปัญหากับประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

๒. กรณีที่สันปันน้ำในภูมิประเทศถูกทำลาย ทำให้ไม่สามารถหาแนวสันปันน้ำดั้งเดิมในการกำหนดแนวเขตแดนได้ กรณีนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องหาวิธีการที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่ายมากำหนดแนวเขตแดนบนพื้นฐานของความไม่ได้เปรียบ – เสียเปรียบ ซึ่งขึ้นอยู่กับการพิจารณาและตัดสินใจในระดับ รมว.กต. และรัฐบาลของทั้งสองฝ่าย

๓. ปัญหามวลชนเป็นปัญหาที่ประชาชนที่อาศัยทำกิน อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจร่วมฯ เนื่องจากแนวเขตแดนที่ราษฎรในท้องถิ่นยึดถือขัดกับหลักการกำหนดเขตแดนทางเทคนิคที่เป็นสากล ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจไม่ได้รับความร่วมมือจากราษฎรในพื้นที่ ดังเช่นเกิดปัญหาการสำรวจและปักปันเขตแดนด้านลาวกรณีแก่งผาได อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย เป็นต้น ซึ่งการแก้ปัญหานี้ฝ่ายไทยได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ขึ้น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ โดยมี รองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน และ ผท.ทหาร ร่วมกับ กต. และ มท. ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์แก่ราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจแก่ราษฎรในพื้นที่เกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ซึ่งได้ผลในระดับหนึ่ง ปัจจุบัน นรม. ได้มีบัญชาให้แก้ไขปัญหาบริเวณนี้ตามหลักการทางเทคนิคที่สอดคล้องกับหลักฐานทางกฎหมาย โดยให้ทางจังหวัดเชียงรายรับผิดชอบในการทำประชาสัมพันธ์กับราษฎรในพื้นที่

สรุปผลการสำรวจและปักปันเขตแดนไทย - ลาว

๑. <u>กล่าวนำ</u>

เขตแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นไปตามสนธิสัญญาที่ฝรั่งเศสได้ทำไว้กับสยามแต่เดิม และแผนที่ที่จัดทำขึ้นตามความตกลงทุกฉบับ โดยราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังไม่มีการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในภูมิประเทศร่วมกันมาก่อน อาณาเขตที่เป็นแนวเขตแดนไทย – ลาว คือ

๑.๑ จากจุดร่วมพรมแดน ๓ ประเทศ ไทย – พม่า – ลาว เส้นเขตแดนไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำโขงตอนบน ระยะทางประมาณ ๙๗ กิโลเมตร

๑.๒ ไปตามสันปันน้ำของทิวเขาหลวงพระบาง ระยะทางประมาณ ๕๐๗ กิโลเมตร

๑.๓ ต่อจากนั้นไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำเหือง และแม่น้ำโขงตอนล่าง อีกระยะทางประมาณ ๑,๐๑๑ กิโลเมตร

๑.๔ หลังจากนั้นเส้นเขตแดนไปตามสันปันน้ำของทิวเขาพนมดงรัก อีกประมาณ ๑๘๕ กิโลเมตร

รวมความยาวของเส้นเขตแดนไทย – ลาว ทั้งหมดประมาณ ๑,๘๑๐ กิโลเมตร

ตามสันปันน้ำ	๗๐๒ กิโลเมตร
ตามลำน้ำ	๑,๑๐๘ กิโลเมตร

๒. <u>การดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน</u>

เมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๓๙ ณ จังหวัดสงขลา รัฐบาลทั้งสองฝ่ายได้ตกลงให้มีการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตลอดแนว และในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ทั้งสองฝ่ายได้จัดทำ TOR การสำรวจและปักปันเขตแดนเฉพาะทางบก ซึ่งมีระยะทางประมาณ ๗๐๒ กิโลเมตร และได้ส่งชุดสำรวจร่วมเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๐

แผนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนได้แบ่งพื้นที่สำรวจทั้งทางบกและทางน้ำออกเป็น ๑๖ ตอน มีรายละเอียดตามแผนที่แสดงการแบ่งพื้นที่การสำรวจที่แนบ โดยส่วนของทางบกเริ่มต้นสำรวจตั้งแต่พื้นที่ตอนที่ ๒, ๓ และตอนที่ ๔ ทางเหนือจากแก่งผาไดลงมาทางใต้ ผ่านจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดน่าน เว้นพื้นที่ตอนที่ ๕ จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดพิษณุโลก (ซึ่งครอบคลุมปัญหาเขตแดนกรณีสามหมู่บ้าน และบ้านร่มเกล้า) จากนั้นข้ามพื้นที่ซึ่งเป็นแม่น้ำโขง มาเริ่มดำเนินการต่อในพื้นที่ตอนที่ ๑๕ และ ๑๖ บริเวณปากห้วยดอน อำเภอโขงเจียม ถึงช่องบก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างไทย ลาว และกัมพูชา แล้วจึงย้อนกลับไปดำเนินการสำรวจบริเวณพื้นที่ตอนที่ ๕ ที่ข้ามมาต่อไป

ผลการสำรวจตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ปี ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน
- จำนวนหลักเขตแดน ๑๘๐ หลัก

- ระยะทางสำรวจฯ ๖๖๘.๗ กิโลเมตร
- คิดเป็นร้อยละ ๘๕

สำหรับการสำรวจทางน้ำทั้งในแม่น้ำโขงและแม่น้ำเหือง ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายได้จัดตั้งคณะทำงานฯ เพื่อจัดทำร่างแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางน้ำร่วมระหว่างไทย – ลาว (TOR) โดยให้เป็นไปตามสนธิสัญญาสยาม – ฝรั่งเศส รวมทั้งแผนที่และเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อตกลงอื่นใดที่จะช่วยในการปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางน้ำร่วมกัน โดยคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาล ขณะนี้ TOR ดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เทคนิคของทั้งสองฝ่าย

๓. <u>การดำเนินงานในปี ๒๕๔๖ (ปัจจุบัน)</u>

ขณะนี้กำลังดำเนินการสำรวจร่วมในพื้นที่ตอนที่ ๕ (ในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดพิษณุโลก) และจุดที่มีปัญหาเขตแดนคงค้างในพื้นที่ตอนที่ ๒, ๓, ๔ และ ๕ (ในเขตจังหวัดเชียงราย จนถึงจังหวัดพิษณุโลก) และในพื้นที่ตอนที่ ๑๕ และ ๑๖ (ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี)

๔. <u>อุปสรรคและปัญหาข้อขัดข้อง</u>

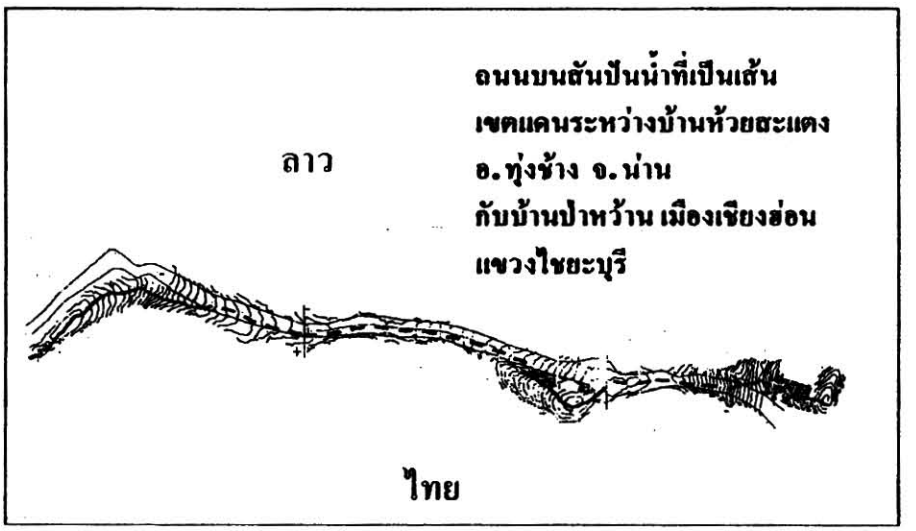
ปัญหาแรกเป็นปัญหาการนำแผนที่ปักปันมาตราส่วน ๑/๒๐๐,๐๐๐ มาใช้กำหนดเขตแดน เนื่องจากในบางพื้นที่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันไม่ลากไปตามสันปันน้ำที่เป็นแนวเขตแดนตามสนธิสัญญา เช่น บริเวณภูด่าง จังหวัดอุบลราชธานี อีกทั้งแผนที่ปักปันไม่สอดคล้องกับภูมิประเทศจริงและมีมาตราส่วนเล็ก ทำให้ไม่สามารถตกลงแนวเขตแดนร่วมกันได้

ปัญหาที่สอง เป็นปัญหากรณีที่สันปันน้ำในภูมิประเทศถูกทำลายหรือถูกดัดแปลงจนไม่สามารถหาแนวสันปันน้ำดั้งเดิมได้ กรณีนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องหาวิธีการทางเทคนิคที่เป็นสากลและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่ายมากำหนดแนวเขตแดนบนพื้นฐานของความไม่ได้เปรียบ – เสียเปรียบ และที่สำคัญปัญหาเขตแดนที่ไม่สามารถตกลงกันได้ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นทางกฎหมายที่เกินอำนาจระดับเจ้าหน้าที่เทคนิค การพิจารณาและตัดสินใจจะอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาลของทั้งสองฝ่าย

ปัญหาสุดท้าย เป็นปัญหามวลชน จากกรณีที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจร่วมฯ เนื่องจากแนวเขตแดนที่ราษฎรในท้องถิ่นยึดถือขัดกับหลักการกำหนดเขตแดนทางเทคนิคที่เป็นสากล ทำให้การปฏิบัติงานต้องหยุดชะงักดังเช่น กรณีแก่งผาได อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย และภูชี้ฟ้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นต้น ซึ่งการแก้ปัญหาเหล่านี้ฝ่ายไทยได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ขึ้น โดยมีรองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ซึ่งได้ร่วมกับกรมแผนที่ทหาร และกระทรวงการต่างประเทศ ไปประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจให้แก่ราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ซึ่งได้ผลในระดับหนึ่ง

สรุปปัญหาเขตแดนไทย – ลาว ที่คงค้างตลอดแนว

๑. ห้วยสะแตง อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

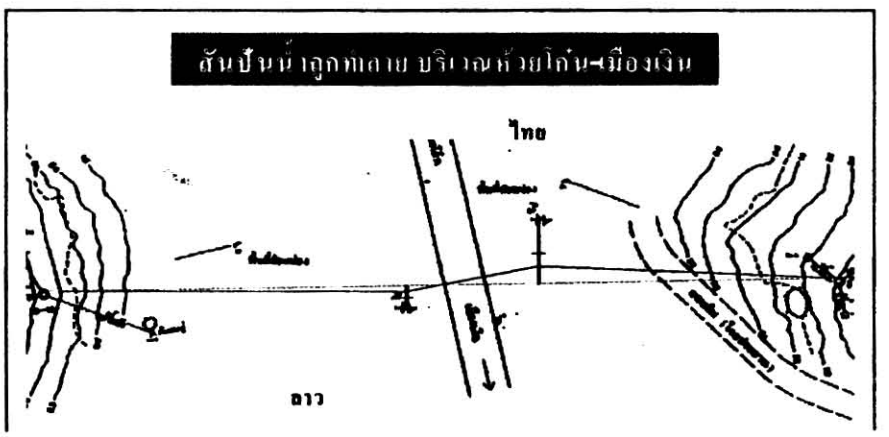

๑. ฝ่ายลาว สร้างถนนบนสันปันน้ำที่เป็นเส้นเขตแดนระหว่าง บ.ห้วยสะแตง อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน ประเทศไทยกับ บ.ป่าหว้าน เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชบุรี สปป.ลาว ระยะประมาณ ๗๒๐ เมตร

๒. เป็นปัญหาเนื่องจากสันปันน้ำถูกทำลาย สภาพสันปันน้ำยาว ๔๔๕ ม. กว้าง ๕ ม. มีทั้งบริเวณถูกทำลายและไม่ถูกทำลาย (ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน ส่วนที่ไม่ถูกทำลายให้ใช้สันปันน้ำเดิม (สีแดง) ส่วนที่ถูกทำลายฝ่ายไทยเสนอให้ใช้แนวกึ่งกลางถนน (สีน้ำเงิน) เป็นแนวเส้นเขตแดนและถือว่ามีสถานะเป็น Proposed Boundary Line : PBL

๓. ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายกำลังดำเนินการพิจารณากำหนด (เส้นเขตแดนที่เสนอ) ที่ทั้งสองฝ่ายยึดถือ

๒. ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน

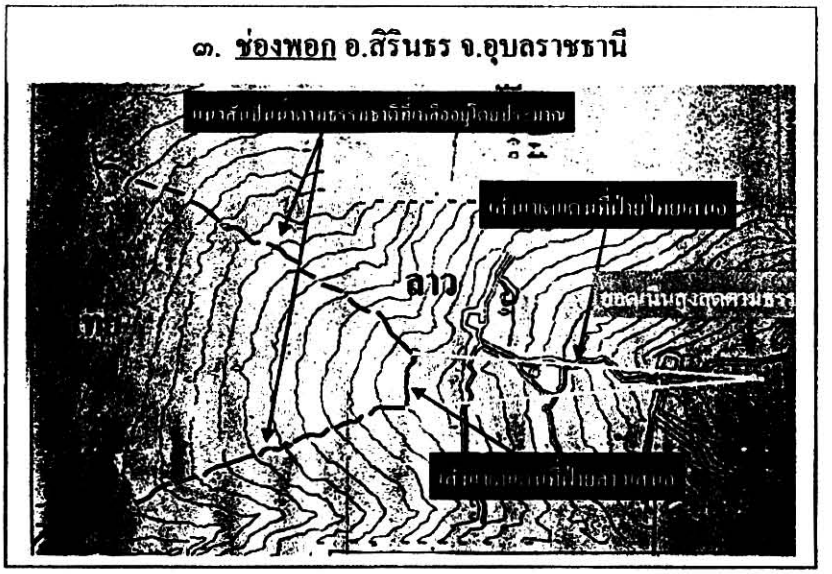

3-18 3-17

๑. สภาพภูมิประเทศบริเวณสันปันน้ำของเขตแดนที่ช่องทางห้วยโก๋นถูกดัดแปลง เนื่องจากการสร้างถนน ไม่สามารถตรวจสอบสันปันน้ำที่เป็นแนวเส้นเขตแดนได้เป็นระยะทางประมาณ ๒๐๐ เมตร

๒. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันให้ชุดสำรวจร่วมดำเนินการก่อสร้างหลักเขตแดนแบบที่ ๑ แทนหลักไม้ ๒ หลักที่ได้ปักไว้แล้วที่จุดสุดท้ายของสันปันน้ำดั้งเดิมตามธรรมชาติที่ไม่ถูกดัดแปลง

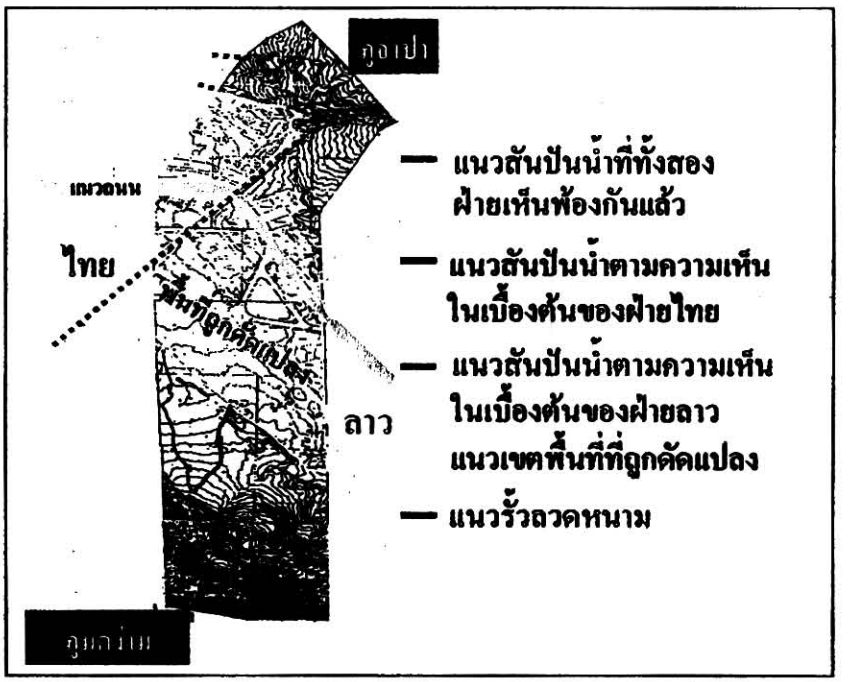
๓. <u>ช่องพอก</u> อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

๑. สภาพภูมิประเทศเป็นขอดเนิน มีการดัดแปลงภูมิประเทศโดยทหารลาว (ขุดดูดิดต่อหลายแห่ง) ทำให้สันปันน้ำถูกดัดแปลงเป็นระยะทางประมาณ ๑๐๐ ม.

๒. ฝ่ายไทยเสนอให้ลากเส้นเขตแดนไปตามเส้นสีเหลือง (พื้นที่รูปสามเหลี่ยม ประมาณ ๕๐๐ ตร.ม.) ฝ่ายลาวเสนอ ให้ลากไปตามเส้นสีแดง (กว้างประมาณ ๑๘ ม.) ซึ่งทั้งสองฝ่ายพยายามร่วมกันดำเนินการพิจารณากำหนดตำแหน่งบริเวณดังกล่าว (ซึ่งในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้ เพราะพื้นที่ถูกดัดแปลง)

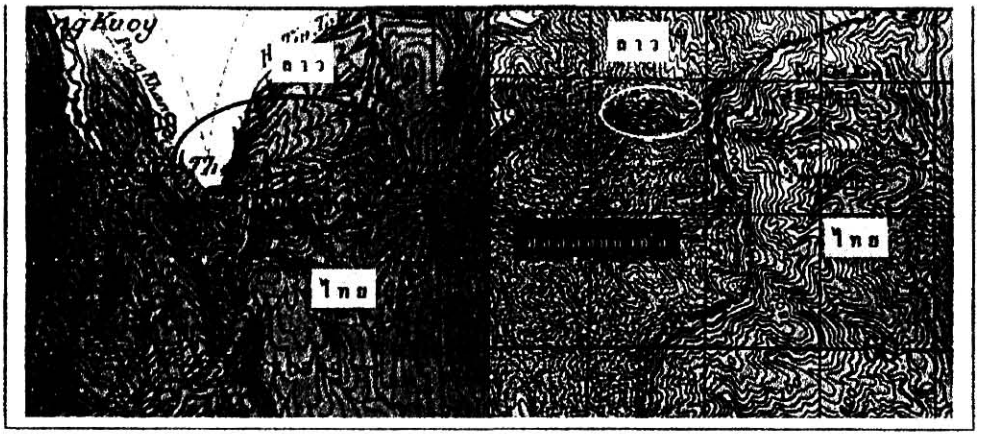
๔. <u>ช่องเม็ก-วังเต่า</u> อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

๑. สภาพภูมิประเทศบริเวณช่องเม็ก-วังเต่า ถูกดัดแปลง มีสิ่งปลูกสร้างของทั้งสองฝ่ายในบริเวณนี้ โดยถูกดัดแปลงเป็นเนื้อที่ประมาณ ๓๓ ไร่ (ในกรอบสีเหลือง)

๒. ทั้งสองฝ่ายสามารถร่วมกันลากแนวสันปันน้ำที่ไม่ถูกทำลายระหว่างภูจำปาและภูมดง่ามเข้าหากัน (เส้นสีแดง) แต่มีบางส่วนที่ลากไม่ตรงกัน โดยไทยลากสีน้ำเงิน ลาวลากสีฟ้า

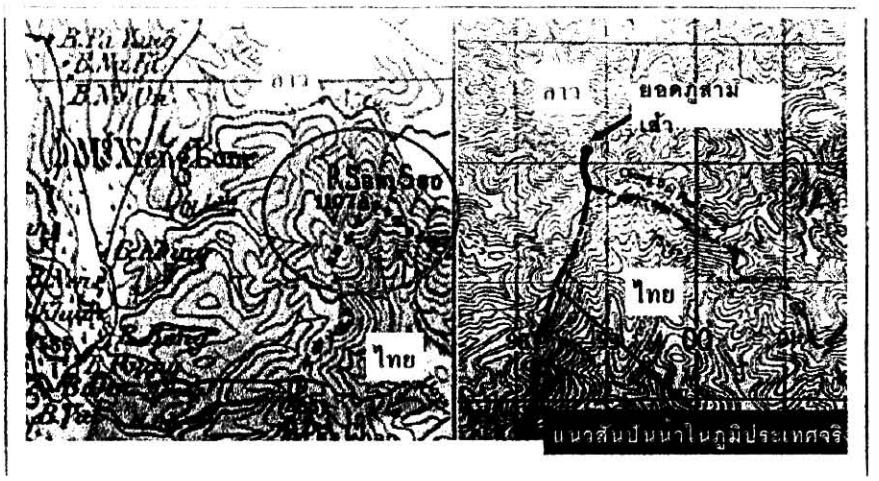
๕. <u>ดอยกิ่วก่อ</u> อ.สองแคว จ.น่าน

๑. เป็นปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ โดยสันปันน้ำไม่ผ่านยอดดอยกิ่วก่อ แต่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันผ่าน

๒. ท่าทีลาว พยายามยึดสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือแผนที่ปักปันฯ

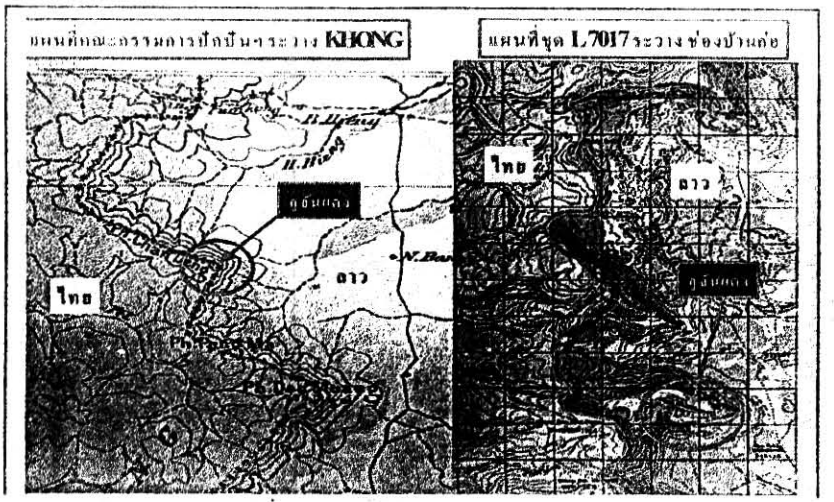
๖. <u>ภูสามเส้า</u> อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

๑. เป็นปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ โดยสันปันน้ำไม่ผ่านยอดภูสามเส้า แต่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันผ่าน

๒. ท่าทีลาว พยายามยึดสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือแผนที่ปักปันฯ

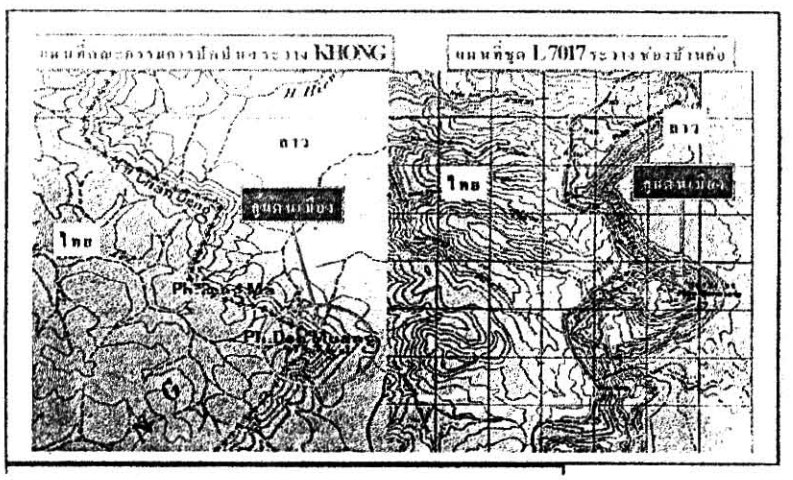
๗. <u>ภูจันแดง</u> อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี

๑. เป็นปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ โดยสันปันน้ำไม่ผ่านยอดภูจันแดง แต่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันผ่าน

๒. ท่าทีลาว พยายามยึดสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือแผนที่ปักปันฯ

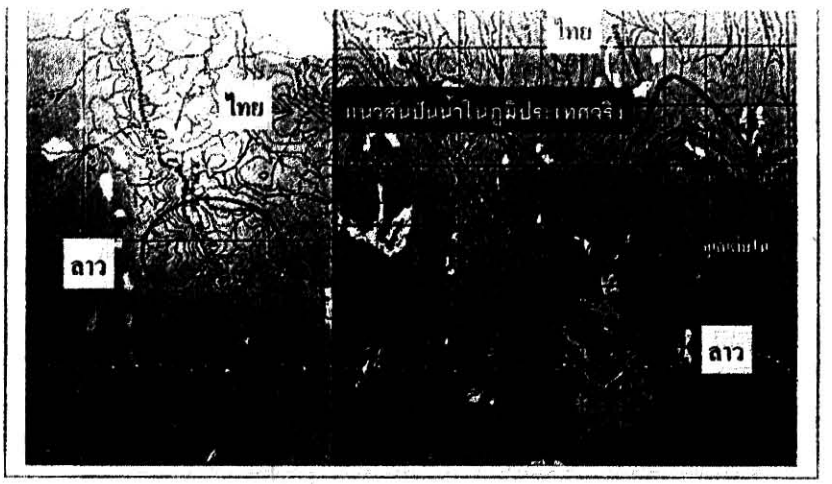
๘. <u>ภูแคนเมือง</u> อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี

๑. เป็นปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ โดยสันปันน้ำไม่ผ่านยอดภูแคนเมือง แต่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันผ่าน

๒. ท่าทีลาว พยายามยึดสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือแผนที่ปักปันฯ

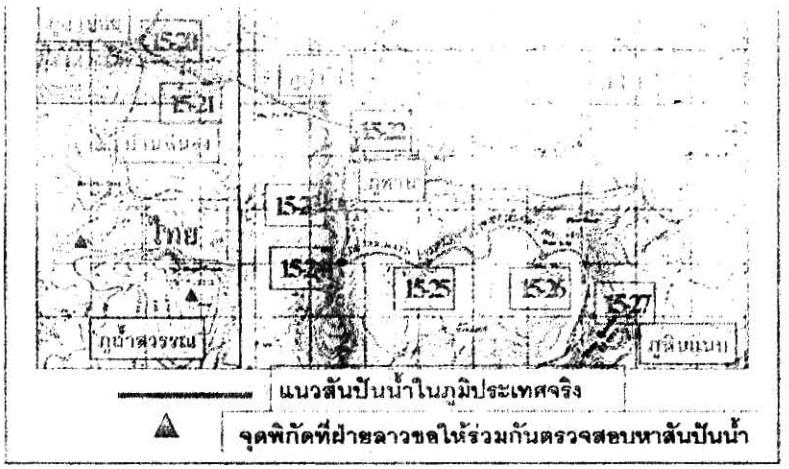
๙. ภูผาเดียว อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี

๑. เป็นปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ โดยสันปันน้ำไม่ผ่านยอดภูผาเดียว แต่เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปันผ่าน

๒. ท่าที่ลาว พยายามยึดสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือแผนที่ปักปันฯ

๑๐. ภูเก้าไร่-ภูสาน อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

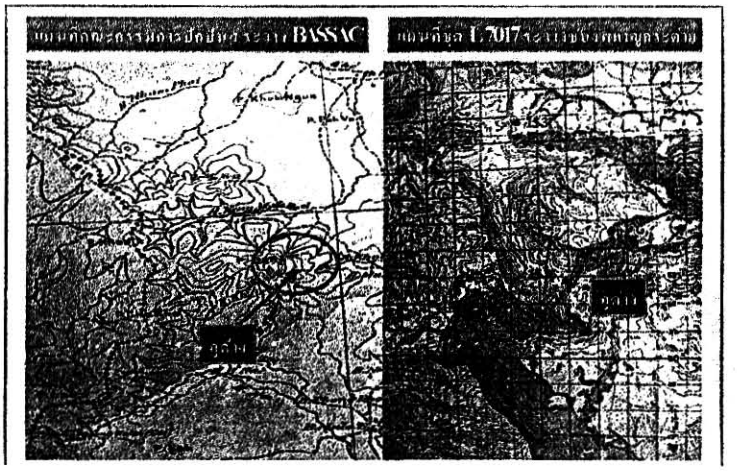

๑. ปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับเส้นเขตแดนที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐

๒. ท่าที่ลาวยึดถือแผนที่ปักปันฯ ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก

๓. ทั้งสองฝ่ายได้กำหนดทิศทางตรวจสอบหาสันปันน้ำในภูมิประเทศตามแนวเส้นเขตแดนที่ปรากฏในแผนที่ปักปันฯ แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากกำลังอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ๕

๑๑. <u>ภูด่าง</u> อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

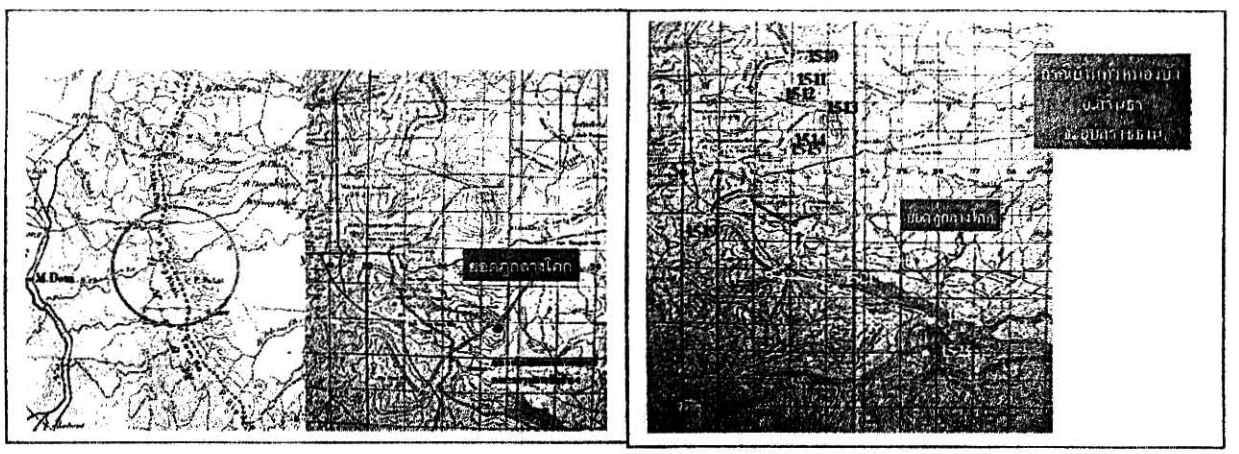

๑. ปัญหาสันปันน้ำในภูมิประเทศจริงไม่ตรงกับเส้นเขตแดนที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐

๒. ท่าทีลาวยึดถือแผนที่ปักปันฯ ขณะที่ฝ่ายไทยยึดถือสันปันน้ำจริงในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก

๓. ทั้งสองฝ่ายได้กำหนดทิศทางตรวจสอบหาสันปันน้ำในภูมิประเทศตามแนวเส้นเขตแดนที่ปรากฏในแผนที่ปักปันฯ แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากกำลังอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ๕

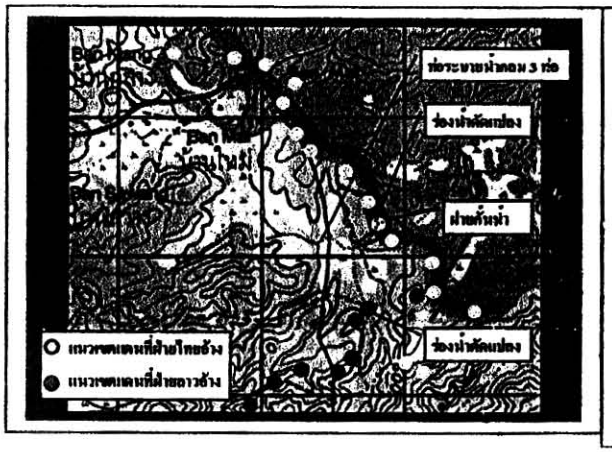
๑๒. <u>บ้านทุ่งหนองบัว</u> อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

๑. ปัญหาแต่ละฝ่ายอ้างแนวสันปันน้ำไม่ตรงกัน ไทยอ้างแนวสันปันน้ำตามแผนที่ปักปันไปตามแนวภูกลางโคก ลาวอ้างแนวสันปันน้ำไปตามห้วยเวอร์

๒. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันให้ไปสำรวจทั้งแนวที่ฝ่ายไทยอ้าง (จากภูมดง่ามไปยังภูกลางโคก และภูถ้ำน้อย) และแนวที่ฝ่ายลาวอ้าง (จากภูมดง่ามผ่านห้วยเว่อไปยังภูผักแพวและภูถ้ำน้อย) แต่เนื่องจากทั้งสองแนวมีพื้นที่ถูกตัดแปลงจึงยังไม่มีการสำรวจร่วมกัน

๑๓. <u>สามหมู่บ้าน</u> อ.บ้านโคก จ.อุตรดิตถ์

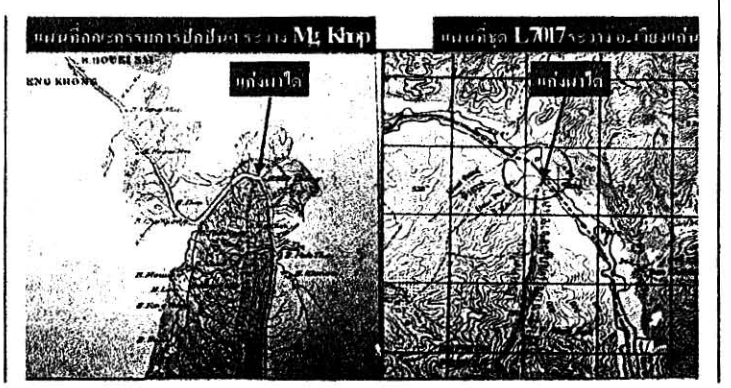

๑. ลาวอ้างสิทธิ์ว่า บ้านใหม่ บ้านกลาง บ้านสว่าง อยู่ในเขตประเทศลาว แต่เส้นเขตแดนตามสันปันน้ำที่ปรากฏในแผนที่ชุด L ๗๐๑๗ กันเอาบ้านกลางและบ้านสว่างไว้ในเขตไทย ส่วนบ้านใหม่นั้นอยู่บนเส้นสันปันน้ำที่เป็นเส้นเขตแดน

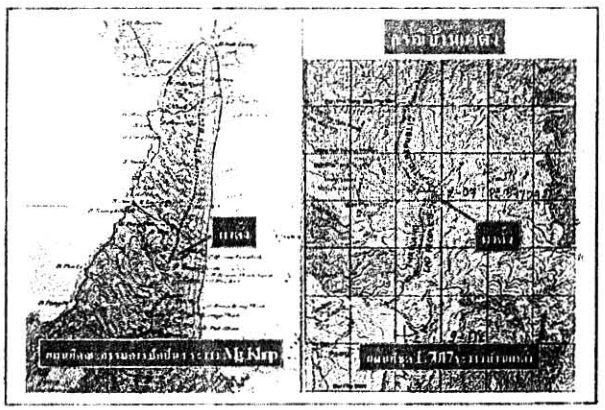
๒. ทั้งสองฝ่ายร่วมกันสำรวจไปตามแนวสันเขาที่ทั้งสองฝ่ายยึดถือพบว่าทั้งสองแนวมีการดัดแปลงภูมิประเทศ ซึ่งฝ่ายลาวขอให้ไทยยอมรับว่าลำห้วยที่ตัดผ่านแนวสันเขาของไทยเป็นห้วยธรรมชาติ ซึ่งฝ่ายไทยไม่ยอมรับ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ อย่างไรก็ตามทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันให้ข้ามบริเวณนี้ไปก่อน

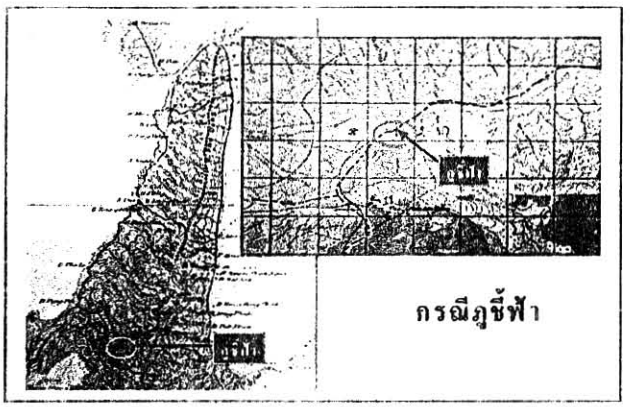
๑๔. แก่งผาใด อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย

เจ้าหน้าที่เทคนิคยึดสันปันน้ำ ขณะที่ราษฎรไทยยึดก้อนหินสลัก "W" ลึกเข้าไปในเขตลาวประมาณ ๕๐ ม. – ๑๐๐ ม. และได้คัดค้านการกำหนดตำแหน่งของหลักเขต เป็นเหตุให้การสำรวจและปักปันเขตแดนในพื้นที่นี้ต้องหยุดชะงักลง

๑๙. ผาหม่น (ผาตั้ง) อ.เทิง จ.เชียงราย และ ปัญหาภูชี้ฟ้า อ.เทิง จ.เชียงราย

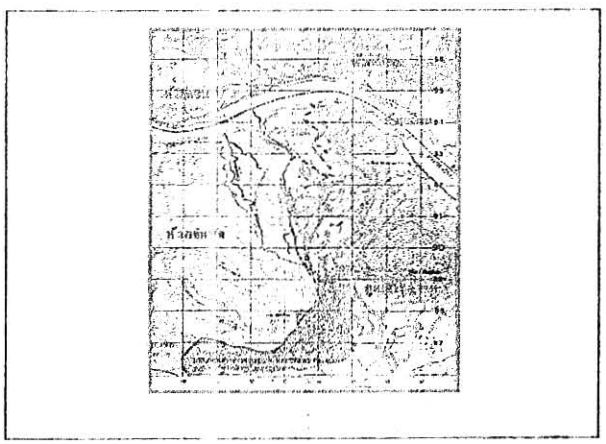

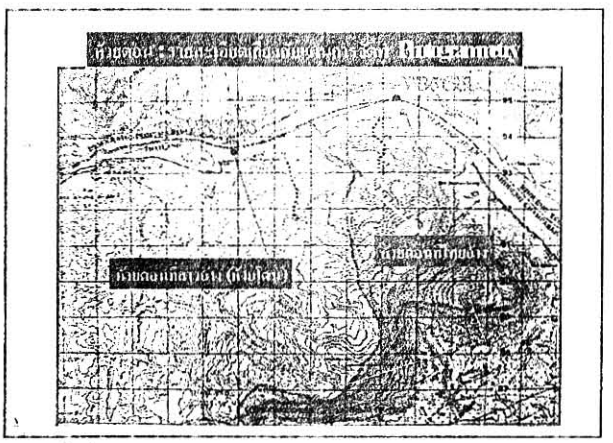
๑. ผาหม่น เส้นเขตแดนบนแผนที่ปักปัน ๑/๒๐๐,๐๐๐ หายไป มีศาลานายพลลี และพระพุทธรูปคร่อมสันปันน้ำ

๒. ภูชี้ฟ้า เป็นจุดท่องเที่ยว สันปันน้ำแคบ ถ้าลากแนวสันปันน้ำลาวจะเหลือพื้นที่บริเวณขอบหน้าผาประมาณ ๓ - ๕ ม.

๓. ทั้งสองปัญหาราษฎรยึดถือขอบหน้าผาเป็นเขตแดน และไม่ต้องการให้ปักหลักใด ๆ ในบริเวณนี้

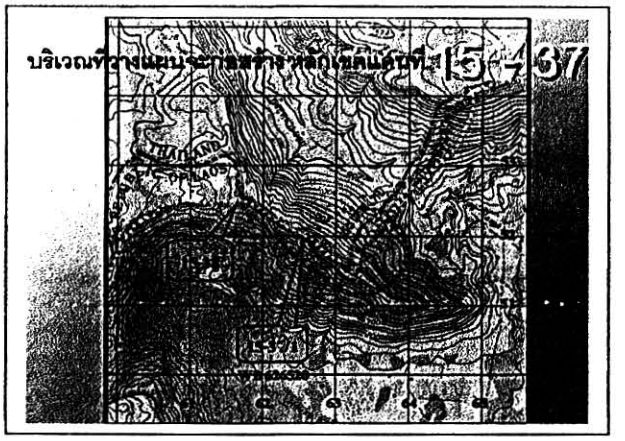
๑๐. ห้วยดอน อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี

ปัญหาเกิดจากไทยและลาวอ้างลำน้ำบริเวณห้วยดอนต่างสายกัน จึงต้องมีการศึกษา และพิจารณาข้อมูลในรายละเอียดโดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงให้มีการบินถ่ายรูปทางอากาศในพื้นที่บริเวณนี้ และต่างฝ่ายต่างไปดำเนินการจัดทำเป็นแผนที่แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันแต่เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องขอบเขตการสำรวจฯ จึงไม่สามารถตกลงกัน

๑๗. <u>ภูโจ๊ะโก๊ะ</u> (หลักเขตแดนที่ ๑๕–๓๗) อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี

๑. <u>ปัญหา</u> ไม่สามารถหาแนวสันปันน้ำบริเวณลาดหน้าผาได้ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการสำรวจเก็บรายละเอียดบริเวณที่จะก่อสร้างหลักเขตแล้ว แต่ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากเป็นหน้าผาสูงชัน

๒. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันให้สำรวจรายละเอียดแสดงสันปันน้ำก่อนขึ้นหน้าผาและบนหน้าผาเพื่อใช้พิจารณาต่อไป

ปัญหาความสัมพันธ์ไทย – พม่า

1. ทางการพม่าได้มีคำสั่งปิดจุดผ่านแดนทุกจุดตลอดแนวชายแดน เมื่อ 22 พ.ค. 2545 เนื่องจากไม่พอใจที่ไทยให้การสนับสนุนกองกำลังกองทัพรัฐฉาน (Shan State Army : SSA) โจมตีกองกำลังพม่าเชื้อสายว้าและทหารพม่าอย่างรุนแรงและต่อเนื่องตั้งแต่ 20 พ.ค. 2545

2. มท.มิได้มีคำสั่งปิดจุดผ่านแดน แต่ได้สั่งการให้จังหวัดชายแดนด้านพม่าตรวจสอบข่าวว่า มีราษฎร ผู้ประกอบการค้าของไทย และสินค้าตกค้างอยู่ในฝั่งพม่าจำนวนเท่าไร ประสบปัญหาความเดือดร้อนหรือไม่ อย่างไร และให้จังหวัดใช้ความสัมพันธ์และกลไกระดับท้องถิ่นประสานกับทางการพม่าเพื่อช่วยเหลือให้คนไทยเดินทางกลับฝั่งไทย รวมทั้งติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวและตรวจสอบท่าทีของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของฝ่ายพม่าอย่างใกล้ชิด

3. นับตั้งแต่ 22 พ.ค. 2545 จนถึงปัจจุบัน (13 ส.ค. 2545) สรุปท่าทีและความเคลื่อนไหวของพม่าได้ ดังนี้

3.1 ช่วงแรกของการปิดจุดผ่านแดน พม่ายอมให้ราษฎรไทยเดินทางกลับฝั่งไทยได้ นอกจากนั้น ยังผ่อนปรนให้มีการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อการยังชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ ต่อมา ทางการพม่าได้เข้มงวดมากขึ้น มีการประกาศเคอร์ฟิวและตัดการติดต่อสื่อสาร ควบคุมสถานีบริการน้ำมัน ห้ามไม่ให้มีการเดินทางเข้า – ออก ของราษฎรไทย – พม่า รวมทั้งทหารพม่าด้วย ห้ามมิให้นำสินค้าไทยทุกประเภทเข้าพม่า หากฝ่าฝืนจะถูกจำคุกคนละ 5 ปี

3.2 ปัจจุบัน (15 ส.ค. 2545) พม่ายังปิดจุดผ่านแดนทุกจุดตลอดแนวชายแดนไทย – พม่า รวมทั้งช่องทางที่อยู่ในความควบคุมของพม่าปิดทั้งหมด ยกเว้นช่องทางท่าเรืออันดามันคลับ อ.เมือง – เกาะสอง ซึ่งมีเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางข้ามไปยังฝั่งพม่า ประมาณวันละ 60 คน ทั้งนี้ เนื่องจากทางการพม่าได้ให้สัมปทานนักธุรกิจไทยก่อสร้างโรงแรมประกอบกับความสัมพันธ์ส่วนตัวของนักธุรกิจไทยกับทางการพม่า อย่างไรก็ตาม ยังมีการไปหาสู่กันและค้าขาย แต่มีจำนวนน้อยมากตามช่องทางที่ทางการพม่าไม่สามารถควบคุมได้และตามช่องทางเข้า - ออกบางช่องทาง

3.3 มาตราการโต้ตอบของทางการพม่า

- เมื่อ 1 มิ.ย. 2545 สถานีโทรทัศน์ M.R.T.V. ของพม่าได้ออกอากาศโจมตีฝ่ายไทยว่าให้การสนับสนุนต่อกองกำลัง SSA กะเหรี่ยง KNU โดยการสนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์และเสบียงเพื่อโจมตีทหารพม่า

- ระหว่างวันที่ 30 พ.ค. – 1 มิ.ย. 2545 หนังสือพิมพ์ The New Light of Myanmar ของพม่า ได้ตีพิมพ์บทความโจมตีและลบหลู่ประเทศไทยโดยเฉพาะการบิดเบือนประวัติศาสตร์ไทย – พม่า สมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

/เมื่อ 7 มิ.ย.....

- เมื่อ 7 มิ.ย. 2545 ทางการพม่าได้จัดบรรยายสรุปสถานการณ์ชายแดนไทย - พม่า ให้กับคณะทูตในกรุงย่างกุ้ง โดยมีประเด็นสำคัญกล่าวหาว่า กลุ่มต่อต้านรัฐบาลพม่า (SSA) ใช้ดินแดนไทยเป็นฐานในการโจมตีพม่า โดยได้รับการสนับสนุนจากทางการไทย และทางการพม่าจะพิจารณาผ่อนปรนมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ตอบโต้ไทย เมื่อยึดฐานคืนจากกลุ่ม SSA ได้แล้ว

- เมื่อ 1 ก.ค. 2545 หนังสือพิมพ์ The New Light of Myanmar ของพม่า ยังคงตีพิมพ์บทความเนื้อหาจาบจ้วงกษัตริย์ไทยในอดีตอย่างรุนแรงเช่นเดิม โดยไม่สนใจคำประท้วงของไทย

- ฝ่ายพม่าไม่รับการประสานหรือการติดต่อในระดับท้องถิ่น และตัดกระแสไฟฟ้าที่ส่งจาก อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ผลกระทบจากการปิดจุดผ่านแดน

1. ความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจวันละไม่ต่ำกว่า 80 ล้านบาท

2. ราษฎรต้องอพยพออกจากพื้นที่ที่เสี่ยงภัยจากการสู้รบไปสู่พื้นที่ปลอดภัย ปัจจุบันได้อพยพกลับภูมิลำเนาเรียบร้อยแล้ว

3. หอการค้าจังหวัดตากได้ร้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตากช่วยคลี่คลายปัญหาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ อ. แม่สอด จ. ตาก

สรุปสถานการณ์ในปัจจุบัน

1. พื้นที่ตรงข้าม จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย ไม่ปรากฏการสู้รบ เนื่องจากพื้นที่ของกะเหรี่ยง SSA ได้ถูกทหารรัฐบาลพม่า ร่วมกับพวกว้า บุกยึดได้หมดแล้ว ขณะนี้ทหารพม่าได้สับเปลี่ยนและเสริมหน่วยอื่น ๆ มาทดแทน และเคลื่อนกำลังมาที่บริเวณชายแดน จ.ตาก เพื่อเปิดการโจมตี กะเหรี่ยง KNU ต่อไป ซึ่งในช่วงนี้คาดว่าจะยังไม่มีการสู้รบกันมากนัก เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุก

2. เมื่อ 5 – 6 พ.ศ. 2545 นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รมว.กต. ได้ไปเยือนพม่าและเข้าพบพลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย นรม. พม่า / ประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐแห่งสหภาพพม่า พลเอก หม่อง เอ รองประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐแห่งสหภาพพม่า และพลโท ขิ่น ยุ้นต์ เลขาธิการ สรุปผลการหารือ พม่ามีเชื่อมั่นในความจริงของ นรม. และ รมว.กต. พม่าพร้อมที่จะลืมปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมา จะเริ่มต้นกระชับความสัมพันธ์ให้มากขึ้น และร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาทุกเรื่อง ๆ อาทิ ปัญหายาเสพติด การส่งกลับผู้หลบหนีเข้าเมือง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างไทย – พม่า ได้กลับคืนสู่ภาวะปกติและคงจะมีการเปิดจุดผ่านแดนในเร็ว ๆ วันนี้

/บทวิเคราะห์.....

บทวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์

ข้อมูลจากการประชุมหน่วยข่าวกรอง เมื่อ 7 มิ.ย. 2545

1. สาเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์เสื่อมโทรมลงในปัจจุบัน

- พม่าหวาดระแวงว่าไทยสนับสนุนชนกลุ่มน้อย (SSA) ในการเข้าโจมตีฐานที่มั่นของพม่า ห้วง 20 – 22 พ.ค. 2545

- การข้อมรบของไทย

- พม่าไม่พอใจกรณีสื่อมวลชนไทยเสนอข่าวว่า พล.อ.หม่อง เอ ตกลงยินยอมให้ไทยส่งทหารเข้าไปปฏิบัติการต่อกลุ่มว้าในเขตพม่า

- พม่ากำลังประสบปัญหารุนแรงทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ อาจใช้โอกาสนี้แสดงปฏิกิริยาตอบโต้ไทยอย่างรุนแรงเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ

2. กลุ่มที่คาดว่าได้รับประโยชน์จากปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่ดีของไทยกับพม่า

- ชนกลุ่มน้อยพม่าที่ต้องการรักษาสถานภาพเดิมของตนไว้

- ประเทศตะวันตกที่ต้องการให้รัฐบาลปรับปรุงการเมืองภายใน

- กลุ่มอิทธิพล ผลประโยชน์ตามแนวชายแดน โดยเฉพาะขบวนการค้ายาเสพติด

3. ข้อเสนอแนะ : การแก้ไขปัญหาระยะสั้น

- รักษาบรรยากาศที่เอื้อต่อการฟื้นฟูความสัมพันธ์อันดี

- ป้องกันและยับยั้งการกระทำที่จะสร้างความหวาดระแวงให้แก่พม่าเพิ่มขึ้น เช่น มิให้มีการจัดประชุมของกลุ่มต่อต้านรัฐบาลพม่า และชนกลุ่มน้อยในไทย

- สร้างเอกภาพ และขยายการประชาสัมพันธ์ในเรื่องท่าทีและนโยบายของไทยที่กล่าวถึงกระทบต่อพม่า เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดและความสับสนจากการให้สัมภาษณ์ของผู้ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง กรณีนี้ต้องเร่งดำเนินการ เพราะหากมีการตอบโต้ผ่านสื่อทั้งสองฝ่ายจะมีผลต่อการสร้างมติมหาชน ปลุกเร้ากระแสชาตินิยมของประชาชนทั้งสองประเทศ ซึ่งจะทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งลุกลามยากต่อการแก้ไข

4. สิ่งที่ต้องพิจารณาในการแก้ไขปัญหาของไทย

- จะต้องไม่ทำให้ประชาชนไทยเกิดความรู้สึกว่าไทยเป็นฝ่ายตั้งรับพม่า และอ่อนข้อยินยอมฝ่ายพม่า หรือกำหนดนโยบายอยู่บนพื้นฐานของกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

- การเพิ่มอำนาจต่อรองกับพม่า โดยการชลอการส่งสินค้ายุทธปัจจัยไปพม่าเมื่อมีการเปิดชายแดนขึ้นใหม่

- การขอให้นานาชาติโดยเฉพาะประเทศที่พม่าเกรงใจ เช่น จีน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภายในพม่า

/5. ปัญหา .....

5. ปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการนโยบายชัดเจน

- การพิจารณาเตรียมการ/การกำหนดท่าที สำหรับกรณีพม่าขยายการปฏิบัติการทางทหารประชิดชายแดนไทย

- การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายไทยต่อเพื่อนบ้านด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ และการไม่สนับสนุนให้กลุ่มต่อต้านของเพื่อนบ้านใช้ดินแดนไทยเป็นฐานเคลื่อนไหว

6. ระยะยาว ควรต้องศึกษาพม่าให้ลึกซึ้งเพื่อเข้าใจแนวทางและวิธีคิดของพม่า

ข้อเสนอของ มท.

ด้วยพม่าได้จัดชี้แจงสถานการณ์สู้รบแก่คณะทูต ดังนั้น ไทยน่าจะพิจารณาชี้แจงสถานการณ์ชายแดนแก่คณะทูตในประเทศไทยและองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนให้รับทราบสถานการณ์ชายแดนจากฝ่ายไทย และอาจจะนำไปดูสภาพข้อเท็จจริงบริเวณชายแดน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้ประชาคมโลกเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและสร้างความปรองดองในพม่า

กองการต่างประเทศ สป

สิงหาคม 2545

การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน
(Economic Cooperation Strategy)

1. บทนำ

ในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมาเมืองชายแดนของไทยมการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา ผลดีที่เห็นได้ชัดคือมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย และมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูง ขณะเดียวกันผลเสียที่เป็นผลจากการเติบโตอย่างรวดเร็ว คือ เมืองบางแห่งไม่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม และปัญหาด้านความมั่นคง เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความแออัด และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมือง ที่เกิดจากการขาดความระมัดระวังในการพัฒนาและบางแห่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่ทันกับความต้องการ

การพัฒนาเมืองชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพต้องดำเนินการแบบองค์รวม ระมัดระวัง และคำนึงถึงประเทศเพื่อนบ้านเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการรักษาผลประโยชน์และการอยู่ดีกินดีของประชาชนร่วมกัน ซึ่งในทางปฏิบัติประเทศไทยสามารถพัฒนาในส่วนของไทยที่มีความพร้อมก่อน โดยนำปัจจัย โอกาส และศักยภาพของประเทศเพื่อนบ้านรวมไว้ด้วย แล้วค่อยขยายความร่วมมือต่อไปยังพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้หากสามารถนำศักยภาพของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมาใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สำคัญของภูมิภาค เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีทรัพยากรที่ยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างเต็มศักยภาพอีกมากทั้งในพม่า สปป.ลาว และกัมพูชา ในรูปของทรัพยากรธรรมชาติ ฐานการเกษตร แหล่งวัตถุดิบ และแรงงานไร้ฝีมือ

เมืองชายแดนแต่ละเมืองจะทำหน้าที่ที่แตกต่างกันทั้งเป็นประตูการค้า ประตูคมนาคมคนส่ง และประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยว หรืออีกนัยหนึ่งเมืองชายแดนจะทำหน้าที่เป็นทั้งเมืองผลิตสินค้า เมืองรับส่งสินค้า เมืองท่องเที่ยว และเมืองบริการที่ค่อนข้างสมบูรณ์ในตัวเอง โดยเมืองอื่นๆ ในพื้นที่ตอนในทำหน้าที่เป็นเมืองสนับสนุน เพื่อให้เมืองชายแดนสามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทย มีขนาดระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่กว่าประเทศเพื่อนบ้านค่อนข้างมาก โดยพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) คือใหญ่กว่าเกือบ 10 เท่าของ 3 ประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา สปป.ลาวและพม่า) รวมกัน ทำให้สภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวในลักษณะประเทศเศรษฐกิจบริวารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนั้น ความแตกต่างของระดับการพัฒนาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เช่นสภาพความเป็นอยู่ ระดับรายได้และอัตราค่าจ้างและการจ้างงาน นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะการอพยพของแรงงานต่างด้าวเข้ามายังประเทศไทย เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและรายได้ที่ดีกว่า ทั้งในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ตอนในของไทย จึงจำเป็นต้องมีการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (Economic Cooperation Strategy) เพื่อเสริมสร้าง

ศักยภาพของพื้นที่ชายแดนของไทยและเพื่อนบ้าน ให้มีความสามารถในรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประกอบการที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือมากๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เพื่อสร้างความต้องการใช้แรงงานในพื้นที่ชายแดน พื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน และลดการอพยพของแรงงานต่างด้าวเข้ามายังพื้นที่ตอนในของไทย

เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาเมืองชายแดนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งที่ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการคือการเสริมศักยภาพของพื้นที่เศรษฐกิจร่วม ที่อาจทำในรูปแบบของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ที่ประกอบด้วยเขตประกอบการร่วม สถานีขนถ่ายและบรรจุสินค้า สถานีขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความร่วมมือ และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

2. สถานการณ์ปัจจุบัน

2.1 การพัฒนาที่ผ่านมา

- ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านมาก ทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ทั้งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะความแตกต่างของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอยู่ระหว่าง 17-63 เท่า รายได้ประชากรที่แตกต่างกันมากถึง 6-13 เท่า และค่าจ้างแรงงานที่แตกต่างกัน 5-7 เท่า

- แม้ประเทศเพื่อนบ้านจะสามารถยกระดับทางเศรษฐกิจและลดช่องว่างลงได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้วยังคงแตกต่างกันมาก ซึ่งหากการเติบโตในลักษณะนี้ยังคงดำเนินต่อไปจะไม่ส่งผลดีต่อประเทศไทยและจะยังเป็นการลดโอกาสทางเศรษฐกิจของไทยเองด้วย อันจะนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมตามแนวชายแดนและข้ามแดน และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทย เนื่องจากหากกำลังซื้อของประเทศเพื่อนบ้านต่ำ ประเทศไทยเองก็จะไม่สามารถขายสินค้าได้ โดยเฉพาะประเทศพม่าที่อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ประชากรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาลดลงอย่างมาก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการอพยพของแรงงานพม่าเข้าสู่ประเทศไทย

ช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(GDP: พันล้านบาท)

	1991	GAP	2001	GAP	2006*	GAP
ไทย	3,981.8	-	4,934.7	-	6,587.6	-
กัมพูชา	68.8	57	146.2	34	227.9	29
สปป.ลาว	64.5	61	296.7	17	365.5	18
พม่า	43	92	77.4	63	94.6	69.6
3 ประเทศเพื่อนบ้าน	176.3	22.58	520.3	9.48	688	9.57

หมายเหตุ: * ประมาณการ / อัตราแลกเปลี่ยน 1 US$ = 43 บาท

- แม้ว่าช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มลดลง แต่ความแตกต่างของรายได้ต่อหัวยังมีค่อนข้างมาก โดยไทย-พม่ามีความแตกต่างสูงสุดถึง 16.6 เท่า รองลงมาคือไทย-กัมพูชา 6.5 เท่า และไทย-สปป.ลาว 5.7 เท่า ตามลำดับ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนตามแนวชายแดนที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและมีรายได้ต่ำกว่าไทยมาก (ประมาณ 300-500 บาท/คน/เดือน ขณะที่แรงงานขั้นต่ำของไทยประมาณ 4,000 บาท/คน/เดือน)

ความแตกต่างของรายได้ต่อหัวระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(บาท/ปี)

	1991	GAP	2001	GAP	2006*	GAP
ไทย	75,035	-	78,690	-	103,415	-
กัมพูชา	9,159	8.2	11,610	6.8	16,512	6.5
สปป.ลาว	10,363	7.2	13,631	5.8	18,189	5.7
พม่า	8,557	8.8	4,042	19.5	6,235	16.6
3 ประเทศเพื่อนบ้าน	28,079	2.67	29,283	2.69	40,936	2.53

หมายเหตุ: * ประมาณการ / อัตราแลกเปลี่ยน 1 US$ = 43 บาท

2.2 สถานการณ์ภาคการผลิตของไทย

- *ลักษณะของปัจจัยการผลิตปัจจุบัน*

เงินทุน: นักลงทุนไทยมีการย้ายฐานการผลิตเข้าไปยังพื้นที่ชายแดนของไทย และบางส่วนจะย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าผลิตในประเทศไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานไร้ฝีมือมากๆ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ แปรรูปทางการเกษตรเบื้องต้น

เทคโนโลยี: นักลงทุนไทยย้ายฐานการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากหรือเทคโนโลยีต่ำ/ค่อนข้างต่ำไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปยังประเทศเพื่อนบ้านระดับหนึ่ง

วัตถุดิบ: ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีวัตถุดิบที่อุดมสมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกมาก ผู้ประกอบการไทยบางส่วนย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบและเป็นการลดต้นทุนในการดำเนินการอีกทางหนึ่ง

แรงงาน: แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านจะไหลเข้าประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจภายในประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน ประกอบกับต้องการเพิ่มโอกาสในการหางานทำและรายได้ที่ดีกว่า โดยได้อพยพเข้ามาทำงานทั้งในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ตอนในของไทย

ลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายังประเทศไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน แรงงานจะมาจากเมืองที่อยู่ติดกับชายแดนไทย เช่น ท่าขี้เหล็ก เมียวดี ท่าตอน พญาตองซู และเกาะสอง ของพม่า แขวงสะหวันนะเขต และคำม่วน ของลาว และเมืองปอยเปต ศรีโสภณ และพระตะบอง ของกัมพูชา เนื่องจากความไม่สะดวกของการคมนาคมภายในประเทศเพื่อนบ้าน แรงงานที่อยู่ในพื้นที่ตอนในจึงยังไม่มีการเคลื่อนย้ายมากนัก

- *ฐานการผลิตที่ผู้ประกอบการไทยจะย้ายไปยังพื้นที่ชายแดนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน*

อุตสาหกรรม: ปัจจุบันผู้ประกอบการของไทยได้ลงทุนอุตสาหกรรมบางประเภทในพื้นที่ชายแดนแล้ว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมากและใช้วัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้า โรงงานลูกตำว แปรรูปไม้ อัญมณี

เกษตรกรรม: พืชที่นักลงทุนไทยได้เริ่มย้ายไปปลูกในประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นพืชที่ต้องใช้แรงงานในการเพาะปลูกและหรือเก็บเกี่ยวผลผลิตมาก พืชที่มีความเหมาะสมกับ

สภาพดินฟ้าอากาศของประเทศเพื่อนบ้านมากกว่า และพืชที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด ถั่วแระญี่ปุ่น ถั่วลิสง และงา

- การนำเข้าสินค้าเกษตรของไทยจากประเทศเพื่อนบ้าน

	สินค้าเกษตรที่ไทยนำเข้า
พม่า	โค/กระบือมีชีวิต ปลา/กุ้งแช่แข็ง กุ้งแห้ง อบเชย หอมหัวแดง เมล็ดงาดำ/ขาว ยางสน และถ่านไม้
สปป.ลาว	เมล็ดงาขาว ลูกตำว โค/กระบือมีชีวิต ถั่วลิสง ปอสา ชัน น้ำมันยาง เส้นไหม และไม้แปรรูป
กัมพูชา	โค/กระบือมีชีวิต เปลือกไม้ยาง ถั่วเหลือง ละหุ่ง รำข้าว หวาย มะพร้าวผล ถ่านไม้เบญจพรรณ และปลาน้ำจืด

2.3 สภาพปัญหาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน โดยมีการประมาณการว่าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอาศัยอยู่ในประเทศไทยเกือบ 1 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้มีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกกฎหมายเพียงร้อยละ 60 หรือ 568,000 คน โดยลักลอบเข้ามาจากประเทศพม่ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สปป.ลาว และกัมพูชา

แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พม่า	451,000	79.4
สปป.ลาว	59,358	10.5
กัมพูชา	57,556	10.1
แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน	568,000	100
ประมาณการแรงงานต่างด้าว	920,379	-

- ไทย-พม่า: ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างไทยกับพม่าตามแนวชายแดนส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการขาดความไว้วางใจ ความเข้าใจ และความหวาดระแวงระหว่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้แก่

  1) *ความไม่แน่นอนของนโยบายของพม่า*: ที่ผ่านมานโยบายระหว่างประเทศของพม่าโดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปิด/ปิดด่านชายแดน ทำให้มีการปิดด่านหลายครั้งและส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่ต่อเนื่อง

  2) *ขาดนโยบายกากคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเป็นระบบ*

  3) *นักลงทุนขาดความมั่นใจ*: การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งของรัฐบาลพม่า ทำให้นัก ลงทุนไม่กล้าเข้าไปลงทุนหรือทำการค้าขายกับพม่า เพราะเกรงว่าจะเกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ รวมถึงความไม่มั่นใจในค่าเงินของพม่าที่มีการเปลี่ยนแปลงพันธบัตรบ่อยครั้ง และค่าเงินมีแตกต่างกันมากระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการกับตลาดมืด

  4) *ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน*: โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

  5) *ความไม่พร้อมของธุรกรรมเงินตรา*: การค้าขายตามแนวชายแดนหรือการส่งสินค้าออก/นำเข้ากับพม่า ต้องใช้เงินสดในการดำเนินการ เนื่องจากพื้นที่ชายแดนของพม่ายังไม่มีสถาบันการเงิน ทำให้การดำเนินการใดๆ ต้องทำผ่านสถาบันการเงินที่เมืองย่างกุ้ง

  6) *ความมั่นคงตามแนวชายแดน*: ความแตกต่างทางเศรษฐกิจและรายได้ระหว่างไทยกับพม่า ทำให้เกิดปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว เพื่อมาหาโอกาสการทำงานที่ดีกว่า รวมถึงปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมต่างๆ เนื่องจากสิ่งผิดกฎหมายเหล่านี้นำมาซึ่งรายได้

- ไทย-สปป.ลาว: ปัญหาระหว่างไทยกับลาวมีไม่มากและรุนแรงนัก เนื่องจากความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมและภาษา ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ได้แก่

  1) **บรรทัดฐานของนโยบายที่แตกต่างกัน**: เนื่องจากระบบการปกครองของลาว รัฐบาลส่วนกลางและรัฐบาลท้องถิ่นต่างมีอำนาจเป็นของตนเอง ทำให้ในแต่ละแขวงของลาวมีบรรทัดฐานที่ต่างกันด้วย เช่น อัตราภาษีนำเข้าสินค้า ค่าธรรมเนียมต่างๆ

  2) *ขาดนโยบายการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเป็นระบบ*

  3) *ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน*: โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

  4) *ความไม่พร้อมของธุรกรรมเงินตรา*: การค้าขายตามแนวชายแดนหรือการส่งสินค้าออก/นำเข้ากับลาว ต้องใช้เงินสดในการดำเนินการ เนื่องจากพื้นที่ชายแดนของลาวยังไม่มีสถาบันการเงิน การทำธุรกรรมการเงินต้องทำผ่านสถาบันการเงินที่เวียงจันทน์

5) *ความไม่ไว้วางใจและหวาดระแวงที่ลาวมีต่อไทย*: โดยเกรงว่าจะถูกฝ่ายไทยเอาเปรียบในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะจากนักลงทุนไทยที่ที่ผ่านมามักหวังประโยชน์จากการลงทุนระยะสั้นเท่านั้น

ไทย-กัมพูชา: ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาพื้นฐานทั่วๆ ไป ได้แก่

1) *ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน*: โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

2) *ขาดนโยบายการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเป็นระบบ*

3) *ความไม่พร้อมของธุรกรรมเงินตรา*: ในลักษณะเดียวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับพม่าและ สปป.ลาว

4) *ปัญหาการเมืองภายในของกัมพูชา*: การดำเนินนโยบายบางอย่างไม่แน่นอน ทำให้ไม่เป็นที่มั่นใจของนักลงทุนไทย

3. แนวคิดการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน

3.1 การคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต

1) การกีดกันทางการค้าในเวทีการค้าโลกจะยิ่งทวีความรุนแรง การรวมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและอำนาจในการต่อรองกับกลุ่มต่างๆ คุณภาพของสินค้าและต้นทุนการผลิตจะเป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้นหากไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและลดต้นทุนสินค้าได้ จะช่วยเพิ่มศักยภาพของไทยในเวทีการค้าโลก

2) หากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และลักษณะเศรษฐกิจภายในของประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นไปในทิศทางปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเศรษฐกิจและรายได้ประชากรที่แตกต่างกันมากระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน จะยิ่งทำให้ช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านห่างกันมากขึ้น และเป็นการเพิ่มปัญหาให้กับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอพยพของแรงงานต่างด้าวเข้ามายังประเทศไทยก็จะเพิ่มมากขึ้นตามมาด้วย เนื่องจากความต้องการโอกาสในการหางานทำและรายได้ที่ดีกว่า

3) ดังนั้น การเปิดความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะของการเจริญพาศักยภาพที่เอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน จะเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบที่หลากหลายหากไทยสามารถเพิ่มโอกาสในการลงทุนและหรือร่วมมือทางการผลิตกับประเทศเพื่อนบ้าน

4) การพัฒนาเขตประกอบการร่วมตามแนวชายแดนจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเขตประกอบการด้านอุตสาหกรรม การ

ค้า เกษตรกรรม บริการ และการท่องเที่ยว ที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในลักษณะของเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยการให้สิ่งจูงใจแก่นักลงทุน

3.2 เป้าหมาย

1) เพิ่มขีดความสามารถการผลิตตามแนวชายแดนและพื้นที่เชื่อมโยงในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Complementary) ระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

2) ย้ายฐานการผลิตบางประเภทจากไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้าน และธุรกิจการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบส่งประเทศไทย

3) สร้างงานและลดช่องว่างของรายได้ประชาชนอย่างยั่งยืนระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพื้นที่ตอนในและเมืองหลักของประเทศเพื่อนบ้าน

3.3 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้ศักยภาพที่เป็นความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการบริการในเวทีการค้าโลก ผลจากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบแต่ละประเทศที่แตกต่างนั้น จะนำไปสู่การพัฒนาร่วมกันในลักษณะเกื้อกูลกันโดยแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตร่วมกัน ตามยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้าน คือ

ไทย	กัมพูชา	พม่า	สปป.ลาว
ทรัพยากรธรรมชาติ มีข้อจำกัดด้านที่ดิน ความอุดมสมบูรณ์ทางการเพาะปลูก ที่ดินทางการเกษตรราคาสูง ข้าว อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และผลไม้ แหล่งน้ำมีจำกัด ตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่ แหล่งท่องเที่ยว	**ทรัพยากรธรรมชาติ** ✓เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ✓ที่ดินทางการเกษตรราคาถูก ✓มีแหล่งน้ำมาก ✓ตลาดภายในประเทศค่อนข้างใหญ่ ✓แหล่งท่องเที่ยว	**ทรัพยากรธรรมชาติ** ✓ทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย ✓ที่ดินทางการเกษตรราคาถูก ✓มีแหล่งน้ำมาก ✓ตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่ ✓แหล่งท่องเที่ยว	**ทรัพยากรธรรมชาติ** ✓เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ × มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ✓มีที่ดินว่างจำนวนมาก ✓มีแหล่งน้ำมาก ×ตลาดภายในประเทศมีขนาดเล็ก ✓แหล่งท่องเที่ยว

ไทย	กัมพูชา	พม่า	สปป.ลาว
<u>การเข้าถึงแหล่งทุน</u> ✓ สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ดี	<u>การเข้าถึงแหล่งทุน</u> ×มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุน	<u>การเข้าถึงแหล่งทุน</u> ×มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุน	<u>การเข้าถึงแหล่งทุน</u> ×มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุน
<u>เทคโนโลยี</u> ✓ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ✓ ระบบการบริการและการขายต่อเนื่องดี	<u>เทคโนโลยี</u> × ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย × ขาดระบบบริการและการขายต่อเนื่อง	<u>เทคโนโลยี</u> × ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย × ขาดระบบบริการและการขายต่อเนื่อง	<u>เทคโนโลยี</u> × ขาดเทคโนโลยี × ขาดระบบบริการและการขายต่อเนื่อง
<u>ทรัพยากรมนุษย์</u> ✓ การบริหารจัดการ ✓ แรงงานมีฝีมือ × มีปัญหาแรงงานเป็นช่วงๆ	<u>ทรัพยากรมนุษย์</u> × ขาดทักษะการบริหารจัดการและเทคนิค ✓ แรงงานสามารถรับการฝึกฝนได้ × มีการประท้วงของแรงงานบ่อย ✓ แรงงานมาก	<u>ทรัพยากรมนุษย์</u> × ขาดทักษะการบริหารจัดการและเทคนิค ✓ แรงงานสามารถรับการฝึกฝนได้ ✓ แรงงานมาก	<u>ทรัพยากรมนุษย์</u> × ขาดทักษะการบริหารจัดการและเทคนิค ✓ แรงงานสามารถรับการฝึกฝนได้ × แรงงานน้อย
<u>โครงสร้างพื้นฐาน</u> ✓ สื่อสารโทรคมนาคม × พลังงานในประเทศไม่เพียงพอ ✓ มีนิคมอุตสาหกรรม	<u>โครงสร้างพื้นฐาน</u> ✓ มีแหล่งพลังงานมาก × โครงข่ายคมนาคมไม่ดี × ไม่มีนิคมอุตสาหกรรม ✓ มี GSP	<u>โครงสร้างพื้นฐาน</u> ✓ มีโอกาสในการเป็นประตูสู่เอเชียใต้ ✓ มีแหล่งพลังงานมาก × โครงข่ายคมนาคมไม่ดี × ไม่มีนิคมอุตสาหกรรม	<u>โครงสร้างพื้นฐาน</u> ✓ มีแหล่งพลังงานมาก × โครงข่ายคมนาคมไม่ดี × ไม่มีนิคมอุตสาหกรรม ✓ มี GSP

1) ยุทธศาสตร์การค้าชายแดน

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1 เพิ่มปริมาณและมูลค่าการค้าชายแดนและผ่านแดน ให้สามารถสร้างเสริมระบบเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคเติบโตอย่างต่อเนื่อง

1.2 ปฏิรูประบบการค้าชายแดนให้เข้าสู่ระบบสากล โดยแก้ไขปัญหาอุปสรรคการค้าชายแดน ปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนให้สะดวกรวดเร็ว ตลอดจนให้ความช่วยเหลือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน จะช่วยอำนวยความสะดวกกิจกรรมการค้า ลดต้นทุนการผลิตสินค้า และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.3 ส่งเสริมการเปิดตลาดการค้าใหม่ การส่งเสริมค้าชายแดนไม่ได้จำกัดเพียงการค้าบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงเพื่อการบริโภคในตลาดภายในของทั้งสองประเทศ และ/หรือส่งผ่านไปยังประเทศข้างเคียงที่เป็นตลาดใหญ่ในอนุภูมิภาค การการเปิดจุดผ่านแดนที่เหมาะสม และการให้ความช่วยเหลือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน จะเป็นการเปิดตลาดการค้าใหม่ให้สินค้าไทยและสินค้าที่เกิดจากการผลิตร่วม ได้แก่ 1) จีนตอนใต้ผ่านเส้นทาง ลาว/พม่า-จีนตอนใต้ 2) ตลาดเอเชียตะวันออก ผ่านลาว-ท่าเทียบเรือดานัง ประเทศเวียดนาม 3) ตลาดสิงค์โปร์-ไต้หวัน-เกาหลี-อเมริกา ผ่านทางกรุงเทพฯ-แหลมฉะบัง และ 4) ตลาดเอเชียใต้ผ่าน เส้นทาง พม่า-อินเดีย-บังคลาเทศ-เอเชียใต้ โดยเฉพาะส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรแปรรูปและไม่แปรรูปและกลุ่มสินค้าอุปโภค บริโภค

2 ปัญหาข้อจำกัด

2.1 มาตรการกีดกันทางการค้าและเลือกปฏิบัติ : ประเทศลาว พม่า มีการปกป้องตลาดภายในประเทศ โดยการห้ามนำสินค้าบางชนิดที่มีการผลิตในประเทศ ตามลักษณะของประเทศที่ดำเนินนโยบายทดแทนการนำเข้า โดยเฉพาะการจำกัดโควต้านำเข้าปูนซิเมนต์ เหล็กเส้น ในสปป.ลาว และการที่พม่าห้ามนำเข้าสินค้าในรูปแบบปกติผ่านทางชายแดน จำนวน 15 รายการ และการห้ามนำเข้าสินค้าในรูปแบบปกติทางทะเล จำนวน 14 รายการ ตลอดจน มาตรการเลือกปฏิบัติของสปป.ลาว ในการให้สิทธิพิเศษกับจีน และเวียดนาม เช่นลดภาษีอากรขาเข้ามากกว่าร้อยละ 50 และยกเว้นภาษีการค้า ทำให้ไทยเสียส่วนแบ่งตลาดสินค้าในจีนและเวียดนาม

2.2 โครงการให้สิทธิพิเศษทางภาษีที่ไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ : ประเทศไทยให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่ประเทศเพื่อนบ้านเสมือนประเทศ WTO และในกรอบ AISP แต่ประเทศเพื่อนบ้านยังไม่ได้มีการใช้สิทธิเนื่องจากมีระเบียบขั้นตอนที่ซับซ้อน ความยุ่งยากในการออกใบ C/O การขาดผู้รวบรวมสินค้ารายใหญ่ และมีปัญหาเรื่องคุณภาพสินค้าไม่ตรงตามความต้องการของไทย

2.3 กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดน: การออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหลักฐานอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกแสดงต่อศุลกากรประกอบการนำเข้า และการจำกัดวง

เงินการค้าชายแดนบริเวณจุดผ่อนปรน กระบวนการตรวจปล่อยของหลายหน่วยงานที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน ตลอดจนความเข้มงวดการตรวจค้นสินค้าในพื้นที่ทหารที่ประกาศกฎอัยการศึก ทำให้เกิดความไม่สะดวกต่อการค้าชายแดน

2.4 การค้านอกระบบ : การลักลอบนำสินค้าเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านมายังไทยเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีและการควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวด ตลอดจนความไม่แน่นอนของการปิด-เปิดด่าน โดยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตร เช่น กระเทียม และไหม และการที่ประเทศเพื่อนบ้านนำสินค้าส่งออกโดยใช้โควต้าซึ่งจะมีราคาถูกจากไทยกลับเข้ามาขายในไทยอีก ทำให้รัฐบาลไทยเสียรายได้

2.5 ประเทศเพื่อนบ้านขาดทักษะประสบการณ์การทำการค้าแบบสากล : การค้าส่วนใหญ่เป็นแบบไม่เป็นทางการ อาศัยความเชื่อใจกัน ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงช่วยภาคเอกชนแก้ปัญหา และไม่มีสถาบันทางการเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย

2.6 สิ่งอำนวยความสะดวกการค้าชายแดนไม่เพียงพอ : ข้อมูลการตลาดที่ไม่เพียงพอ ค่าบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศที่ราคาสูง เส้นทางคมนาคมที่ยังไม่พัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน และค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่เพิ่มขึ้นจากการเก็บค่าผ่านทางให้กับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในพื้นที่ หรือค่าผ่านเข้าเมืองต่าง ๆ ตามรายทาง ทำให้ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น

2.7 ปัญหาด้านความมั่นคง : การสู้รบตามแนวชายแดน การค้ายาเสพติด การเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดน การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนความไม่แน่นอนของการเปิด-ปิดด่าน ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางธุรกิจ

3. แนวทางการดำเนินงาน

การจัดการภายในประเทศ

ระยะเร่งด่วน

1. กำหนดแนวทางผ่อนคลายกฎระเบียบการผ่านแดนในส่วนของไทย เช่น 1) การนำเข้าไม้จากพม่าที่ต้องมีการรับรองแหล่งกำเนิด (C/O) โดยอาจพิจารณาในลักษณะการผ่อนปรนให้มีการนำเข้าได้ในบางพื้นที่ที่ไม่มีปัญหาการตัดไม้สวมตอ 2) เร่งรัดกระบวนการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้รวดเร็วขึ้น 3) กำหนดแนวทางปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานด้านความมั่นคงให้มีความยืดหยุ่นในพื้นที่ที่มีปริมาณการค้าชายแดนมาก
2. กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการผลิตให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถปรับปรุงรายการให้สิทธิพิเศษทางภาษีให้ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างแท้จริง
3. กำหนดมาตรการรักษาส่วนแบ่งการตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน : ควบคุมมาตรฐานสินค้าที่ส่งไปยังประเทศเพื่อนบ้านให้มีคุณภาพ ควบคุมราคาให้มีความเป็นธรรม และส่งเสริมให้ภาคเอกชนประกอบกิจการอย่างโปร่งใส
4. จัดลำดับความสำคัญจุดผ่านแดนและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน : เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันของทุกฝ่าย

5. จัดตั้งศูนย์ One Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกการค้าชายแดน ในบริเวณด่านชายแดนหลัก และส่งเสริมให้การค้าอยู่ในระบบ

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน

1. เร่งรัดการเจรจาระดับรัฐ-รัฐ เพื่อแก้ไขมาตรการกีดกันทางการค้าและเลือกปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้าน
2. ส่งเสริมความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบตลาด เช่น การช่วยเหลือฝึกอบรม ด้านกฎระเบียบ ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตและหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อคุณภาพสินค้า และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งขององค์กรเอกชนในการรวบรวมผลผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน
3. สนับสนุนให้มีการประชุมคณะกรรมาธิการการค้าร่วม (JTC) อย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเจรจาการค้าระหว่างกัน
4. เจรจาให้รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านสนับสนุนการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมสายหลัก ในช่วงที่ขาดหายให้แล้วเสร็จสมบูรณ์โดยเร็ว โดยเฉพาะเส้นทางแม่สอด-เมียวดี-ปะอัน-ท่าตอน-ย่างกุ้ง (ไทย-พม่า) เส้นทางตราด-เกาะกง-สแรอมปึล และเส้นทางช่องสะงำ-อัลลองเวง-เสียมราฐ (ไทย-กัมพูชา) และเส้นทาง (ไทย-ลาว)

ระยะปานกลาง-ระยะยาว

1. ดำเนินกระบวนการตรวจปล่อย ณ จุดชายแดนเดียว (single stop inspection) กับประเทศเพื่อนบ้าน ณ ด่านชายแดนหลัก

2) ยุทธศาสตร์ภาคการผลิต

2.1 ด้านเกษตร

(1) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ย้ายฐานการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจบางชนิดไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อใช้เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรของไทย โดยประเทศไทยจะให้การรับรองกับประเทศเพื่อนบ้านในการซื้อผลผลิต โดยเฉพาะพืชที่ประเทศไทยมีการนำเข้าจากประเทศที่ 3 เนื่องจากผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ พืชที่ต้องใช้

แรงงานในการเก็บเกี่ยวมาก และพืชที่มีศักยภาพปลูกในประเทศเพื่อนบ้านแล้วได้คุณภาพดีกว่าการปลูกในไทย

- พัฒนารูปแบบความร่วมมือและกระบวนการเจรจาในการทำประมงนอกน่านน้ำ ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อรักษาขีดความสามารถในการเป็นผู้ผลิตสัตว์น้ำระดับแนวหน้าของประเทศไทยภูมิภาค และส่งเสริมการลงทุนร่วมกันในธุรกิจต่อเนื่องจากการประมง
- พัฒนาส่งเสริมการร่วมลงทุนในธุรกิจการค้าขายปศุสัตว์และการเลี้ยงสัตว์ร่วมกันระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้าน เพื่อขยายฐานด้านการตลาดและการผลิตวัตถุดิบสำหรับประเทศไทย

(2) หลักการดำเนินงาน

- ประเทศเพื่อนบ้าน มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เหมาะกับการพัฒนาเป็นฐานผลิตวัตถุดิบ และมีนโยบายเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดจนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศและส่งเสริมการส่งออก ดังนั้น การสนับสนุนให้มีการพัฒนาการเกษตรร่วมกัน จะส่งผลให้ประเทศเพื่อนบ้านสามารถพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ธุรกิจต่อเนื่องและขยายตลาดสินค้าผ่านเอกชนไทยได้มากขึ้น ในขณะเดียวกันช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบเกษตรของไทย โดยเฉพาะช่วยลดต้นทุนจากการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน
- การดำเนินการย้ายฐานด้านการเกษตรจะพิจารณาศักยภาพในแต่ละด้าน ดังนี้

  1) พืชเศรษฐกิจเป้าหมาย: ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มพืชผักและพืชน้ำมัน โดยพืชที่เสนอแนะหลักๆ ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน และละหุ่ง เนื่องจากพืชเหล่านี้ ประเทศไทยยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศต้องนำเข้าจากประเทศที่ 3 ขณะที่ในประเทศเพื่อนบ้านมีพื้นที่เพาะปลูกพืชดังกล่าวค่อนข้างมาก แต่คุณภาพของผลผลิตยังไม่ได้มาตรฐาน เพราะขาดแคลนการใช้ปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี หากไทยให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีด้านการเพาะปลูกต่างๆ แล้วก็จะช่วยให้ผลิตผลพืชดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการนำเข้าจากประเทศที่ 3 ได้ปีละหลายพันล้านบาท

  2) ประมง: ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการทำประมงและธุรกิจต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศกัมพูชาและพม่า ได้เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาทำการประมงได้ จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักลงทุนของไทยที่จะเข้าไปดำเนินกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งร่วมลงทุนในธุรกิจต่อเนื่องจากการประมง อาทิเช่น โรงงานน้ำแข็ง อุตสาหกรรมแช่เย็น อุตสาหกรรมปลากระป๋อง โรงงานปลาป่น เป็นต้น

3) ปศุสัตว์ : อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพค่อนข้างมาก ได้แก่ โค กระบือ หมู และสัตว์ปีก เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพด้านที่ดิน และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะ โค กระบือ จากข้อมูลการค้าชายแดน และจากสถิติการนำเข้า พบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าโค กระบือ จากประเทศเพื่อนบ้านบริเวณชายแดนไทย จำนวนมาก อย่างไรก็ตาม คุณภาพของสัตว์ดังกล่าว ยังคงไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น จึงควรมีการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคโนโลยีในการเลี้ยงสัตว์ให้กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องมีมาตรการระวังโรคระบาด ที่อาจติดมากับโค กระบือที่นำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านด้วยอีกทางหนึ่ง

4) ป่าไม้: ปัจจุบันรัฐบาลกัมพูชาอนุญาตให้มีการแปรรูปไม้เพื่อการส่งออกจึงเป็นโอกาสที่ดีของนักลงทุนไทยจะเข้าไปทำธุรกิจแปรรูปไม้ในกัมพูชา

(3) ปัญหาข้อจำกัด

(3.1) การขาดแคลนทางด้านเทคโนโลยีการเพาะปลูกและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ทำให้มีข้อจำกัดด้านความสามารถในการผลิตต่อหน่วยพื้นที่ต่ำ เช่น การขาดเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านการเกษตรยังไม่เพียงพอและล้าสมัย ตลอดจนการขาดความรู้ด้านการขยายและปรับปรุงพันธุ์สัตว์ รวมทั้งมาตรการในการควบคุมโรค

(3.2) เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรของประเทศเพื่อนบ้าน ยังขาดทักษะ ความรู้ ความชำนาญด้านการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการผลิตอย่างแท้จริง ทำให้เป็นปัญหา อุปสรรคในการถ่ายทอดวิชาการแก่เกษตรกรในพื้นที่

(3.3) การขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ระบบการจัดการน้ำและพื้นที่ชลประทานมีจำกัดและไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายพื้นที่เพาะปลูก ขาดการเชื่อมโยงระบบเส้นทางคมนาคมโดยเฉพาะพื้นที่ชนบท ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการขนส่งสินค้าเกษตร และต้นทุนมีมูลค่าสูง

(3.4) การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยปราศจากการควบคุม ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมในการทำประมง ทำให้เกิดความเสียหายต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์

(3.5) ความไม่แน่นอนด้านความมั่นคงทางการเมือง ตลอดจนการคุ้มครองความปลอดภัยให้กับนักลงทุนต่างชาติยังไม่เพียงพอ ทำให้นักลงทุนไม่มีความมั่นใจที่จะมาลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

(3.6) ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในลักษณะจุดผ่านแดนถาวร ทำให้การค้าระหว่างกันไม่สามารถดำเนินการได้สะดวก

(4) แนวทางการพัฒนา

(4.1) การจัดการภายในประเทศ

ระยะเร่งด่วน

- ประกันการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้าน
- เร่งปรับโครงสร้างภาคการเกษตรภายในประเทศ ปรับสัดส่วนโครงสร้างการผลิตจากผลผลิตที่มีมูลค่าต่ำไปสู่การผลิตที่มีผลตอบแทนสูงขึ้น ทั้งสาขาพืช ประมง และปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้จากการส่งออกมากขึ้น
- ปรับปรุงประสิทธิภาพการพัฒนาและคุณภาพในเขตเกษตรเศรษฐกิจ พืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยและขีดความสามารถการแข่งขันในระดับสากลให้สูงขึ้น

ระยะปานกลาง-ยาว

- พัฒนาระบบการควบคุมรับรอง และตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหาร ทั้งสินค้าส่งออก นำเข้าและที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศให้เป็นที่ยอมรับและมีความปลอดภัยในระดับมาตรฐานสากล

(4.2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน

- จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาเกษตรร่วมกัน ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ไทย-สปป.ลาว และ ไทย-พม่า ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทักษะและเทคโนโลยี ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านในการสำรวจทรัพยากร ปรับปรุงระบบข้อมูลทางการเกษตร และการเชื่อมโยงการผลิตเพื่อให้เกิดการถ่ายโอนเทคโนโลยี
- ประเทศเพื่อนบ้านกำหนดพื้นที่การเพาะปลูกและเร่งพัฒนาปัจจัยสนับสนุน จัดหาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเพาะปลูกพืชเป้าหมาย พัฒนาแหล่งน้ำ/ชลประทาน และการคมนาคมให้สามารถขนส่งผลผลิตระหว่างกันได้

- **หาข้อยุติการทำประมงร่วม** เพื่อแก้ปัญหาและฟื้นฟูอุตสาหกรรมประมงด้วยการขอเปิดสัมปทานและการย้ายฐานอุตสาหกรรมต่อเนื่องไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเร่งเจรจาให้รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านคุ้มครองการลงทุน และปรับเงื่อนไขที่สามารถรับได้ทั้ง 2 ฝ่าย

ระยะปานกลาง-ยาว

- **ย้ายฐานการปลูกพืชเศรษฐกิจเป้าหมาย** ไปตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา-ไทย-สปป.ลาว และ ไทย-พม่า และพื้นที่ที่มีศักยภาพในประเทศเพื่อนบ้าน

- **ประสานระหว่างภาครัฐ และเอกชนของไทย** เพื่อส่งเสริม สนับสนุนนักธุรกิจไทย เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนหามาตรการในการสร้างความมั่นใจ และประกันความเสี่ยงให้กับนักลงทุนไทย

- **การยกเลิกระบบภาษีและพิกัดอัตราภาษีศุลกากรสินค้าเกษตรบางชนิด** ปัจจุบันระบบภาษีดังกล่าวยังไม่เอื้อต่อการนำผลผลิตเกษตรบางชนิด ที่เพาะปลูกจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายังประเทศไทย ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงพิธีการและเงื่อนไขของศุลกากรให้เอื้อต่อการนำเข้าสินค้าเกษตรดังกล่าว

- **เจรจาความตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยและประเทศเพื่อนบ้าน** เพื่อหามาตรการคุ้มครองการลงทุนให้กับนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปร่วมลงทุนในพื้นที่

2.2 ด้านอุตสาหกรรม

(1) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

สร้างฐานการผลิตใหม่สำหรับอุตสาหกรรมที่ไทยสูญเสียความได้เปรียบ โดยเน้นอุตสาหกรรมใช้แรงงานไร้ฝีมือมาก ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก และอุตสาหกรรมที่ประเทศเพื่อนบ้านยังได้รับสิทธิพิเศษ (GSP) จากประเทศผู้นำเข้า

(2) หลักการดำเนินการ

- การดำเนินการอาศัยหลักที่ได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองประเทศ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตที่สำคัญ โดยไทยมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ การเข้าถึงตลาดทุน ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านมีความพร้อมเรื่องวัตถุดิบและแรงงาน ซึ่งการสร้างฐานอุตสาหกรรมใหม่ร่วมกันตามแนวชายแดน จะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิตระหว่างพื้นที่ในลักษณะ Co-Production Area โดยรัฐบาลไทยและรัฐบาลของ

ประเทศเพื่อนบ้านให้การสนับสนุนในลักษณะของสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจกับผู้ประกอบการ

- การย้ายฐานการลงทุนจะดำเนินการตามความพร้อมของพื้นที่ ระยะแรก สนับสนุนให้ย้ายฐานการลงทุนจากพื้นที่ชั้นในเข้าสู่ชายแดนไทย โดยรัฐบาลกำหนดพื้นที่การลงทุนและดำเนินนโยบายสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเดิมและที่ย้ายฐานมาใหม่ และสนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านให้พัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง เพื่อเป็นฐานวัตถุดิบให้ไทย ตลอดจนเจรจาให้ประเทศเพื่อนบ้านกำหนดนโยบายสนับสนุนและคุ้มครองการลงทุนเพื่อให้เกิดการย้ายฐานการลงทุนเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วม (Cross-Border Economic Zone) เต็มรูปแบบในระยะยาว

- เขตเศรษฐกิจชายแดน สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมในไทย ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงจากอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น โดย กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการย้ายฐานเข้าสู่บริเวณชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย

  2.1) **กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตเดิม** เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพการพัฒนาเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่เน้นการใช้แรงงานและวัตถุดิบ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ได้แก่ อาหารและอาหารสัตว์ เครื่องหนัง อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมสิ่งทอ/ตัดเย็บเสื้อผ้า และอุตสาหกรรมอัญมณี/เครื่องประดับ

  2.2) **กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่** เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีโอกาสการพัฒนาสูง โดยเฉพาะผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าหรือผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย อุตสาหกรรมบริการขนส่ง ได้แก่ คลังสินค้า ผลิตลัง เทป กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีตลาดเป็นตัวนำ ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักรกลเกษตร วัสดุก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์ ของเด็กเล่น รองเท้า และสินค้าหัตถกรรม และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ประเภท consumer electronics

(3) ปัญหาและข้อจำกัด

(3.1) โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงและการบริการไม่มีประสิทธิภาพ การขนส่งและการสื่อสารมีไม่พอเป็นข้อจำกัดต่อความสามารถในการเข้าถึงของคน ผลผลิตและสินค้า

(3.2) ขาดแคลนระบบการบริการทางเศรษฐกิจ ขาดแคลนศูนย์พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ขาดแหล่งเงินทุน และระบบการธนาคารยังพัฒนาไม่ดีพอ

(3.3) ความต้องการใช้แรงงานต่างด้าว เป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดในการสนับสนุนให้มีการย้ายฐานลงทุนออกจากพื้นที่ตอนในของไทยสู่ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่ง

ปัจจุบันขาดความชัดเจนของระบบการบริหารจัดการ และนโยบายการผ่อนปรนให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน

(3.4) กฎระเบียบและกฎหมายประเทศเพื่อนบ้านเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน ประเทศเพื่อนบ้านควรแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสร้างความมั่นใจนักลงทุน ประกอบด้วย การให้หลักประกันและคุ้มครองการลงทุน การกำหนดประเภทการลงทุนที่จะให้สิทธิพิเศษ การพัฒนามาตรฐานสินค้า การปรับแก้กฎหมายการจ้างงาน การลงทุน และระบบภาษีให้เป็นสากล

(3.5) ปัญหาความมั่นคง ควรเร่งยุติปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดนโดยเฉพาะไทย-พม่า เพื่อสร้างบรรยากาศการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

(4) แนวทางการพัฒนา

(4.1) การจัดการภายในประเทศ

ระยะสั้น :

- เร่งกำหนดนโยบายสนับสนุนการย้ายฐานการลงทุนในประเทศ กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินการเพื่อย้ายฐานเข้าสู่ในพื้นที่ชายแดนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่และขยายสู่ประเทศเพื่อนบ้านในระยะต่อไป โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานสูงและอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดความต้องการใช้แรงงานขั้นต่ำภายในประเทศ

- ปรับแก้นโยบายและกฎระเบียบเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน การกำหนดมาตรการแรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจ การให้สิทธิประโยชน์ อำนวยความสะดวกในลักษณะ One Stop Services ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินงานภายใต้แผนงานเขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย

(4.2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะสั้น

- เจรจากับประเทศเพื่อนบ้านให้ดำเนินการสนับสนุนการลงทุนร่วมกัน โดยขอผ่อนปรนการอำนวยความสะดวกด้านการค้า การผ่านแดน คุ้มครองการลงทุน และปรับแก้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ตลอดจนเร่งยุติปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน

- การให้ความช่วยเหลือการวิจัยและพัฒนา กำหนดการวิจัย พัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตด้านอุตสาหกรรมร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

ระยะปานกลาง-ยาว :

สนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้านพัฒนาเมืองหลักและพื้นที่ตอนในให้เร็วขึ้น โดยให้ความช่วยเหลือทางวิชาการที่สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนไทย

3) ยุทธศาสตร์ภาคบริการ

3.1) ด้านการท่องเที่ยว

(1) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวตามแนวเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านบริการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาบุคลากรภาคบริการให้มีคุณภาพ โดยไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด

(2) หลักการดำเนินงาน

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน โดยการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว และยกระดับมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดการประสานกันทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสู่ระดับท้องถิ่น

ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวมากมาย ทั้งที่มีความสำคัญทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ พุทธศาสนา และวัฒนธรรมดั้งเดิม มีความงดงามทางสถาปัตยกรรม และยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่ยังอยู่ในสภาพที่อุดมสมบูรณ์ที่สามารถจะพัฒนาให้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการดึงดูดการท่องเที่ยว สามารถพัฒนาเป็นวงจรการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกัน ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ กับพื้นที่อื่นทั้งในและระหว่างประเทศได้ แต่ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย โดยเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และในหลายพื้นที่ยังขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีอยู่มากมายและหลากหลายนี้ มีศักยภาพในการเชื่อมโยงร่วมกันทั้งตามแนวเหนือ-ใต้ (North-South Corridor) และแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) โดย

- แนวเหนือ-ใต้ สามารถพัฒนาเชื่อมโยงไทย พม่า ลาว ไปถึงจีน (ตอนใต้) โดยจัดทำเป็นวงรอบการท่องเที่ยวทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ที่สามารถเริ่มเดินทางจากประเทศใดประเทศหนึ่งได้ และปรับเปลี่ยนเส้นทางได้ตามความเหมาะสม รวมถึงการจัดกิจกรรมตามลำน้ำโขงเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่
- แนวตะวันออก-ตะวันตก สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะ nature-based หรือ soft adventure tours เชื่อมโยงพม่า ไทย ลาว กัมพูชา และต่อไปยังเวียดนามได้

ดังนั้น ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในลักษณะการจัดทำรายการนำเที่ยวร่วมกัน (Joint Package Tour/ Multi-country Tour Packages) และ/หรือการจัดรายการนำเที่ยวข้ามแดนเป็น Cross-border Overland Tours ระหว่างกันได้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีกรอบการพัฒนาเชื่อมโยงไทย-กัมพูชาที่สำคัญ คือ โครงการ "Two Kingdoms, One Destination" ซึ่งเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของ 2 ประเทศร่วมกัน รวมถึงการพัฒนาตามแนวเชื่อมโยงชายฝั่ง ส่วนกรอบการพัฒนาเชื่อมโยงไทย-พม่าที่สำคัญ คือ โครงการ Two Countries, One Destination (The Golden Civilizations) เน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านศาสนา (การจาริกแสวงบุญทางพุทธศาสนา) ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ เนื่องจากพม่ามีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์พุทธศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิม และมีกรอบการพัฒนาเชื่อมโยงไทย-กัมพูชา-ลาว คือ โครงการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวระหว่างไทย-กัมพูชา-ลาว (Emerald Triangle)

(3) ปัญหา/ข้อจำกัด

(3.1) การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมเชื่อมโยง โดยเฉพาะตามแนวตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ ทั้งทางบก ทางน้ำ (แม่น้ำโขง) และทางอากาศ

(3.2) การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น โรงแรม ร้านค้า และร้านอาหาร

(3.3) แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ขาดการพัฒนาและดูแลอย่างทั่วถึง

(3.4) ปัญหาความมั่นคงและความซับซ้อนล่าช้าของพิธีการผ่านแดน

(3.5) บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะความสามารถด้านภาษาและการบริการไม่ได้มาตรฐาน

(3.6) นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอนและต่อเนื่อง

(3.7) ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งทางด้านราคาและคุณภาพ

(4) แนวทางการพัฒนา

(4.1) การจัดการภายในประเทศ

ระยะเร่งด่วน

การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เดิมให้อยู่ในสภาพดี และเตรียมแหล่งท่องเที่ยวใหม่พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนในประเทศ ได้แก่ รวมถึงการพัฒนาท่าเทียบเรือ สนามบิน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีคุณภาพ ตลอดจนปรับปรุงตลาดและจัดตั้งร้านค้าปลอดภาษีที่ด่านพรมแดนฝั่งไทย

(4.2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน

- การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะระบบโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวตามแนวตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ ทั้งทางบก ทางน้ำ(แม่น้ำโขง) และทางอากาศ
- เร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงร่วมกัน โดยระยะแรกไทยอาจให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด
- เจรจาผ่อนปรนมาตรการการผ่านแดน โดยเฉพาะการออกวีซ่าและตรวจลงตราสำหรับนักท่องเที่ยว และปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านศุลกากรและพิธีการเข้าเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศที่สาม
- จัดระเบียบชายแดนร่วมกัน เพื่อลดปัญหาตามแนวชายแดนที่อาจเกิดขึ้น และการคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ระยะปานกลาง-ระยะยาว

ให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3.2 ด้านแรงงาน

(1) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

กำหนดระบบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน ให้สอดคล้องและสนับสนุนต่อการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน

(2) สถานการณ์ปัจจุบัน

ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมามีแรงงานหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศพม่า กัมพูชาและ สปป.ลาว ซึ่งเป็นแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labor) เข้ามายังประเทศไทยเพื่อหางานทำเป็นจำนวนมาก ในลักษณะกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประมาณเกือบ 1 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้มีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกกฎหมายเพียงร้อยละ 60 หรือ 568,000 คน โดยลักลอบเข้ามาจากประเทศพม่ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สปป.ลาว และกัมพูชา

แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พม่า	451,000	79.4
สปป.ลาว	59,358	10.5
กัมพูชา	57,556	10.1
แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน	568,000	100
ประมาณการแรงงานต่างด้าว	920,379	-

ความแตกต่างทางเศรษฐกิจและรายได้ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว รวมถึงปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุมาจากสภาพภูมิประเทศที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกัน ซึ่งเอื้อต่อการหลบหนีเข้าเมือง ผลการสู้รบ ความขัดแย้ง และอุดมการณ์ทางการเมืองภายในของประเทศเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างประชาชนตามแนวชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ต้องใช้กำลังหรืองานยากลำบากที่คนไทยไม่ทำ เช่น ประมง แรงงานเกษตร และกรรมกร ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าว

ลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายังประเทศไทย แรงงานจะมาจากเมืองที่อยู่ติดกับชายแดนไทย เช่น ท่าขี้เหล็ก เมียวดี ท่าดอน พญาดองชู และเกาะสอง ของพม่า

แขวงสะหวันนะเขต และคำม่วน ของลาว และเมืองปอยเปต ศรีโสภณ และพระตะบอง ของกัมพูชา เนื่องจากความไม่สะดวกของการคมนาคมภายในประเทศเพื่อนบ้าน แรงงานที่อยู่ในพื้นที่ตอนในจึงยังไม่มีการเคลื่อนย้ายมากนัก

หากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และลักษณะเศรษฐกิจภายในของประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นไปในทิศทางปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเศรษฐกิจและรายได้ประชากรที่แตกต่างกันมากระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน จะยิ่งทำให้ช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านห่างกันมากขึ้น และเป็นการเพิ่มปัญหาให้กับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอพยพของแรงงานต่างด้าวเข้ามายังประเทศไทยก็จะเพิ่มมากขึ้นตามมาด้วย

ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ดังนี้

(2.1) การจดทะเบียนควบคุมและผ่อนผันให้มีการจ้างงาน

- ปี 2539-2543 : มีการจดทะเบียนและผ่อนผันให้มีการจ้างงานเฉพาะพื้นที่และกิจการที่ขาดแคลนภายใต้โควตาที่กำหนด
- 28 สิงหาคม 2544 : มติคณะรัฐมนตรีได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่ลักลอบใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั่วประเทศมาจดทะเบียนขอผ่อนผันการจ้างงาน
- ปี 2545 : มติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้แรงงานที่จดทะเบียนในปี 2544 มาจดทะเบียนต่ออีก 1 ปี และผ่อนผันให้จดทะเบียนเพิ่มเติมในแรงงานประมงและแรงงานในพื้นที่จังหวัดตาก ใน 6 ประเภทกิจการ ได้แก่ 1) กรรมกรทั่วไป 2) กิจการประมงและต่อเนื่อง 3) กรรมกรในโรงงาน 4) ผู้รับใช้ในบ้าน 5) คนในฟาร์มเพาะเลี้ยวสัตว์ และ 6) คนงานในแปลงเพาะปลูก

(2.2) การเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งกลับและการจัดระบบการจ้างแรงงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งครอบคลุมเรื่องการจัดระบบการจ้างงานที่ถูกต้อง การส่งกลับ การคุ้มครองแรงงาน การป้องกันและปราบปรามการข้ามแดนผิดกฎหมาย และการค้าแรงงานเถื่อน

(2.3) การป้องกัน ปราบปราม จับกุม และส่งกลับ ฝ่ายทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง ได้ร่วมกันป้องกัน ปราบปราม จับกุม และส่งกลับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2545 จับกุมได้ 149,506 คน ประกอบด้วยพม่า 87,536 คน ลาว 13,373 คน และกัมพูชา 46,586 คน และในเดือนมกราคม 2546 มีการจับกุมเพิ่มอีก 13,803 คน

(2.4) การจัดตั้งองค์กรบริหารแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นการเฉพาะ

- กำหนดให้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง พ.ศ.2544 โดยมีคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ที่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการบริหารจัดการ และอำนวยการประสานการดำเนินงาน
- 5 มีนาคม 2546 สมช. ได้ตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

(3) ปัญหา/ข้อจำกัด

(3.1) ปัญหาจากแรงงานต่างด้าว

- ด้านสังคมและการเมือง

  <u>ระยะสั้น</u> : ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาเด็กเร่ร่อน/เด็กไร้สัญชาติ

  <u>ระยะยาว</u> : ปัญหาการตกค้างของบุคคล การตั้งรกราก/ครอบครัว ปัญหาชุมชนต่างชาติ และปัญหาสถานะและสิทธิของบุตรของแรงงานต่างด้างหลบหนีเข้าเมือง

- ด้านเศรษฐกิจ : เป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ ผู้ประกอบการจะใช้แต่แรงงานราคาถูกโดยไม่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และประเทศคู่แข่งอาจนำมาเป็นประเด็นกีดกันการค้าได้
- ด้านอนามัยและสาธารณสุข : เป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นพาหะนำโรคติดต่อ ได้แก่ โรคเท้าช้าง โรคมาลาเรีย และวัณโรค และการให้บริการของโรงพยาบาลรัฐบริเวณชายแดน
- ด้านความมั่นคง : อาจเป็นช่องทางให้กลุ่มแอบแฝงเข้ามาโดยมิชอบ เช่น การจารกรรม

(3.2) การดำเนินงานแรงงานต่างด้าว

- การจดทะเบียน : ไม่สามารถควบคุมแรงงานได้ทั้งหมด เนื่องจากแรงงานไม่มีหลักฐานแสดงตน มีการเปลี่ยนแปลงชื่อบ่อยครั้ง และผู้ประกอบการบางส่วนไม่นำแรงงานมาจดทะเบียนเนื่องจากค่าใช้จ่ายสูง
- การป้องกัน ปราบปราม และจับกุม : ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากยังมีความต้องการแรงงานราคาถูก ความแตกต่างทางเศรษฐกิจ และพรมแดนมีช่องทางเข้า-ออกหลายจุด

- การส่งกลับ : รัฐบาลพม่าไม่ยอมรับแรงงานพม่าบางคนกลับประเทศ
- การควบคุมด้านสาธารณสุข : แรงงานมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บ่อยทำให้ควบคุมยาก
- ความจำเป็นและต้องการใช้แรงงานต่างด้าว : กิจการหลายประเภทยังต้องการใช้แรงงานราคาถูก โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labor) ในกลุ่มงาน 3D (Dirty, Difficult and Danger)

(4) แนวทางการพัฒนา

(4.1) การจัดการในประเทศ

ระยะเร่งด่วน :

- รัฐบาลไทยต้องกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการจ้างแรงงานต่างด้าวเฉพาะในกิจกรรมที่จำเป็น โดยคำนึงถึงประเภท จำนวน สัดส่วน และสาขาการผลิตที่จำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวอย่างแท้จริง โดยให้มีการขึ้นทะเบียนและนำเข้าแรงงานในลักษณะความตกลงระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล (G-to-G)

(4.2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน :

- เร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งกลับและการจัดระบบการจ้างแรงงานให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกฎหมายร่วมกัน โดยเฉพาะการกำหนดประเภทแรงงานและโควตาที่แต่ละประเทศต้องการ
- สนับสนุนให้เกิดการสร้างแหล่งงานในพื้นที่ชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเข้าสู่พื้นที่ตอนในของไทย

ระยะปานกลาง-ระยะยาว

- การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

3.3) ธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

(1) ยุทธศาสตร์การพัฒนา กำหนดมาตรการอำนวยความสะดวกการทำธุรกรรมเงินตราในพื้นที่ชายแดน

(2) สภาพการทำธุรกรรมเงินตรา การค้าขายตามแนวชายแดนโดยส่วนใหญ่จะกระทำโดยไม่ผ่านขั้นตอนทางธนาคาร ผู้ประกอบการจะนิยมซื้อ ขายเป็นเงินสดและยังไม่มีสถาบันทางการ

เงินของประเทศเพื่อนบ้านตั้งสาขาสำนักงานตามจุดการค้าชายแดนที่สำคัญและเนื่องจากกฎระเบียบภายในของประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่เอื้อต่อการค้าในระบบจึงทำให้เกิดการทำธุรกรรมทางการเงินที่ผิดกฎหมายหรือ Clearing Agent ขึ้น

(3) ปัญหาและข้อจำกัด

(3.1) การประกอบธุรกิจระหว่างกันในบริเวณแนวชายแดนไม่นิยมใช้บริการของสถาบันการเงินในการรับและจ่ายค่าสินค้าและวัตถุดิบ จะนิยมใช้เงินสด (เงินบาท) ในการจ่ายค่าสินค้าเป็นส่วนใหญ่

(3.2) ขาดแคลนธนาคารพาณิชย์เพื่อรองรับการทำธุรกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะธนาคารในเขตพื้นที่ชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

(3.3) มาตรฐานการธนาคารของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เท่าเทียมกับไทย

- สปป.ลาว : มาตรฐานการธนาคารยังไม่เท่าเทียมกับของประเทศไทย จึงทำให้การประกอบธุรกรรมผ่านธนาคารไม่ได้รับความนิยม เนื่องจากมีค่าธรรมเนียมที่สูงจึงส่งผลให้ต้นทุนสินค้าสูงขึ้น
- กัมพูชา : สถาบันการเงินยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนา จึงมีธนาคารไม่กี่แห่งที่จะรองรับการทำธุรกรรม ส่วนใหญ่จะชำระเงินค่าสินค้าในระบบไพยก๊วน
- พม่า : เนื่องจากเหตุผลทางด้านความปลอดภัยทำให้มีการทำธุรกรรมทางการเงินที่ผิดกฎหมายหรือ ระบบไพยก๊วน หรือ Clearing Agent ขึ้น เนื่องจากกฎระเบียบภายในของพม่าที่ไม่เอื้อต่อการค้าในระบบ โดยเฉพาะการกำหนดให้เปิด L/C ในการนำเข้าต้องใช้เงินที่ได้รับจากการส่งสินค้าออก และมีเพดานการค้าไม่เกิน 50,000 เหรียญ สรอ./เดือนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของพม่าเอง ก็มีความแตกต่างกันมากในระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนทางการกับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมืดของสกุลเงินเจ้าด

(4) แนวทางการพัฒนา

(4.1) การจัดการในประเทศ

เร่งจัดทำมาตรการอำนวยความสะดวกการค้า การลงทุนในรูปแบบต่างๆ โดยการอำนวยความสะดวกจะครอบคลุมทั้งการสนับสนุนการทำธุรกรรมการเงินบริเวณชายแดน รวมถึงกำหนดกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกการนำเข้า-ส่งออกเงินตราที่เกี่ยวกับกิจกรรมในเขตลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงจัดหามาตรการสนับสนุน การอำนวยความสะดวกการทำธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศสำหรับการลงทุนอุตสาหกรรม

(4.2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน

เจรจาในระดับทวิภาคีเพื่อขจัดอุปสรรคที่เกี่ยวข้องการบริการด้านการเงินระหว่างประเทศให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเพื่อยกระดับมาตรฐานการธนาคารให้ใกล้เคียงกัน

ระยะปานกลาง-ยาว

- ส่งเสริมการค้าชายแดนเป็นสกุลเงินบาท
- รัฐบาลไทยเป็นผู้นำและให้การสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารสาขาในประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะบริเวณชายแดน

4) ยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่

ความแตกต่างกันของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างไทยและเพื่อนบ้าน ได้นำมาซึ่งผลกระทบและปัญหาด้านต่างๆ โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายแรงงาน ยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายข้ามพรมแดน ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะในแนวพื้นที่ชายแดนระหว่างสองประเทศ แนวคิดการจัดระบบเศรษฐกิจโดยมุ่งเน้นการสร้างฐานการผลิตใหม่ในบริเวณพื้นที่ชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การลดช่องว่างของระดับการพัฒนาดังกล่าวด้วยการสร้างแหล่งงานและแหล่งลงทุนใหม่ที่มีศักยภาพในบริเวณพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ และลดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเข้าสู่พื้นที่ตอนในของไทย นอกจากนั้น ยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่และภาค ซึ่งสามารถกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่ละพื้นที่ ดังนี้

4.1 การพัฒนาพื้นที่ร่วม 2 ประเทศ

ไทย – พม่า

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1) **เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานและใช้แรงงาน:** โดยไทยย้ายฐานอุตสาหกรรมเข้าไปในประเทศพม่าพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการการบริหารจัดการและการปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุน

2) เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจ ปศุสัตว์ และประมงที่ไทยต้องการ : โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยี พันธุ์สัตว์ และเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อนำเข้าทดแทนการนำเข้าจากประเทศที่สาม

3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับไทย : โดยไทยมีศักยภาพทางการบริการประชาสัมพันธ์ และการส่งจ่ายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลักของพม่า

4) ใช้ความร่วมมือทางวิชาการเป็นตัวนำในการพัฒนาด้านอื่น ๆ: ไทยให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การปรับปรุงกลไกกฎระเบียบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. สาขาการผลิตร่วม

2.1 ด้านการเกษตร

(1) โครงสร้างอุตสาหกรรมและนโยบาย

- พม่ามีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะกับการเป็นฐานวัตถุดิบ โดยพม่ามีนโยบายผลิตผลผลิตทางการเกษตรให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ส่งเสริมการส่งออก และผลิตวัตถุดิบป้อนให้กับอุตสาหกรรมภายในประเทศ ขณะที่ไทยมีความรู้เชิงวิชาการ เทคโนโลยี ความสามารถในการจัดการ และมีตลาดขนาดใหญ่ที่จะรองรับสินค้า

- การพัฒนาเกษตรร่วมกัน จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางเกษตรของไทย โดยเฉพาะต้นทุนที่ลดลงจากการนำเข้าวัตถุดิบจากพม่า ขณะเดียวกันพม่าจะสามารถพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตธุรกิจต่อเนื่อง และขยายตลาดสินค้าผ่านเอกชนไทยได้มากขึ้น

(2) การย้ายฐานด้านเกษตร ปศุสัตว์ และประมง

- กลุ่มพืชไร่และผักผลไม้ พืชเศรษฐกิจของพม่าค่อนข้างหลากหลาย ได้แก่ ฝ้าย ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทานตะวัน พริก หม่อน ชา ปาล์ม งา

  - อ้อยและฝ้าย : เป็นพืชอุตสาหกรรมที่พม่ามีเป้าหมายจะส่งเสริมการเพาะปลูกและการลงทุนแบบครบวงจร

  - ผักและผลไม้ : พม่ามีนโยบายส่งเสริมการส่งออกและแปรรูป แต่เนื่องจากมีคุณภาพด้อยกว่าของไทยมาก จึงเป็นลู่ทางที่นักลงทุนไทยสามารถลงทุนทางด้านเมล็ดพันธุ์และเทคโนโลยีการเพาะปลูกได้

- เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิตอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องพิจารณาความเหมาะสมของพืชเป้าหมายที่จะส่งเสริมในพื้นที่ชายแดนทั้ง 2 ประเทศ พืชที่มีศักยภาพในการเพาะปลูกและสามารถเชื่อมโยงการผลิตได้ คือ ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ละหุ่ง และผลไม้ สำหรับอุปโภคบริโภคภายในประเทศและผลิตเพื่อการส่งออก โดยมีฐานการแปรรูปอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายด้วย

- **พืชยืนต้น** สภาพพื้นที่ของพม่าเป็นภูเขาสูง อากาศร้อนชื้น ฝนตกชุก เหมาะกับการปลูกต้นยางพาราและปาล์มเหมือนภาคใต้ของไทย ซึ่งไทยยังมีความต้องการในพืชเศรษฐกิจกลุ่มนี้มาก

- **การเลี้ยงสัตว์** ปัจจุบันไทยมีการนำเข้าโคและกระบือจากพม่าจำนวนมาก ประกอบกับพม่ามีพื้นที่ป่า/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ และมีความชำนาญในการเลี้ยงสัตว์ค่อนข้างมาก

- **การประมง** การทำประมงและการย้ายฐานการลงทุนไปยังจังหวัดระนองและเกาะสองของพม่า โดยระนองเป็นตลาดประมงน้ำลึกขนาดใหญ่ และจุดส่งสินค้าไปยังตลาดในและต่างประเทศโดยเฉพาะมาเลเซียและสิงคโปร์ และบางส่วนส่งผ่านท่าเรือกรุงเทพและแหลมฉบังไปยังตลาดอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน ปัจจุบันรัฐบาลพม่าได้ให้สัมปทานประมงโดยกำหนดให้เป็นการร่วมลงทุน จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักลงทุนไทยที่จะย้ายฐานเข้าไปร่วมลงทุนประมงและกิจการต่อเนื่องทางประมง

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- **รัฐบาลพม่ากำหนดพื้นที่และปัจจัยสนับสนุน** เตรียมพื้นที่/ปรับปรุงดิน พัฒนาแหล่งน้ำ/ชลประทาน และการคมนาคมให้สามารถขนส่งผลผลิตระหว่างกันได้

- **รัฐบาลไทยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทักษะและเทคโนโลยี** ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่พม่าในการสำรวจทรัพยากร ปรับปรุงระบบข้อมูลทางการเกษตร และการเชื่อมโยงการผลิตเพื่อให้เกิดการถ่ายโอนเทคโนโลยี

- **การนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรจากพม่า** ระบบภาษีและพิกัดอัตราภาษีศุลกากรสินค้าเกษตรปัจจุบันไม่เอื้อต่อการนำผลผลิตที่เพาะปลูกจากพม่าเข้ามายังประเทศไทย ควรปรับปรุงพิธีการและเงื่อนไขของศุลกากรให้เอื้อต่อการนำเข้าสินค้าเกษตร

- **เจรจาการทำประมงร่วม** เพื่อแก้ปัญหาและฟื้นฟูอุตสาหกรรมประมงด้วยการขอเปิดสัมปทาน และการย้ายฐานอุตสาหกรรมต่อเนื่องไปยังระนองและเกาะสอง โดยเร่งเจรจาให้รัฐบาลพม่าคุ้มครองการลงทุน และปรับเงื่อนไขที่สามารถรับได้ทั้ง 2 ประเทศ

2.2 ด้านอุตสาหกรรม

(1) โครงสร้างและนโยบายด้านอุตสาหกรรม

- ไทยมีข้อได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ ตลาดทุน และการสนับสนุนจากภาครัฐ ขณะที่พม่ามีความพร้อมเรื่องวัตถุดิบ และแรงงาน ความได้เปรียบที่แตกต่างสามารถพัฒนาในลักษณะเกื้อกูลกัน โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตสินค้าและขั้นตอนการผลิตที่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ และเหมาะสมตามศักยภาพอย่างแท้จริง และก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้ง 2 ประเทศ คือ การจ้างงานและกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ การลดต้นทุนนำเข้า-ส่งออกสินค้า การลดการเคลื่อนย้ายแรงงานผิดกฎหมายระหว่างประเทศ การเปิดตลาดแห่งใหม่ให้นักลงทุน และการถ่ายโอนเทคโนโลยี
- การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมในพื้นที่ตอนในของไทย จากอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ขณะที่การลงทุนใหม่บริเวณชายแดนจะเน้นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและพึ่งพาวัตถุดิบของพม่า โดยผู้ประกอบการได้รับประโยชน์จากต้นทุนการผลิตที่ลดลง การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ แรงงานราคาถูก และสามารถเปิดตลาดสู่อินเดียและจีนซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง

(2) อุตสาหกรรมเป้าหมาย

- กลุ่มที่มีโอกาสย้ายฐานการลงทุนเข้าในพม่า

  - อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร เป็นอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตเดิมบริเวณชายแดน และมีข้อได้เปรียบที่เป็นแรงจูงใจในการย้ายฐานการผลิตไปยังพื้นที่ชายแดนและพม่า ได้แก่ ① วัตถุดิบจากพม่าทั้งที่เพาะปลูกดั้งเดิมและขยายพื้นที่เพาะปลูกในอนาคต ② นักลงทุนไทยมีความสามารถในการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่ม ③ โอกาสขยายตลาดไปยังต่างประเทศ และ ④ มีแรงงานมากและราคาถูก อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ได้แก่ ***การผลิตผักและผลไม้กระป๋อง อาหารและอาหารสัตว์ ฟอกหนังสัตว์หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (เชียงราย แม่สอด) อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล เช่น โรงงานปลาป่น ปลากระป๋อง ห้องเย็น (ระนอง)*** นอกจากนี้ การลงทุนในอุตสาหกรรมกลุ่มนี้ จะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิตของ 2 ประเทศ โดยเฉพาะการรับช่วงการผลิตจากพม่า การพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องก่อนส่งออกมายังไทย เช่น การทำห้องเย็น คลังสินค้า การบรรจุหีบห่อ คัดเกรด การผลิตปุ๋ย และเมล็ดพันธุ์

- อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ ของชำร่วย และไม้แปรรูป ซึ่งมีโอกาสสูงในการเชื่อมโยงธุรกิจทำไม้ในพม่า โดยพม่ามีพื้นที่ป่าไม้กว่าร้อยละ 42 และมีนโยบายที่จะขยายพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มเพื่อป้อนไม้ให้โรงงานเอกชน

- กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการย้ายฐานการลงทุนจากพื้นที่ตอนในไปพื้นที่ชายแดน พิจารณาจากความได้เปรียบด้านแรงงานและวัตถุดิบของพม่า เป็นอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตเดิมในพื้นที่ชายแดน มีความต้องการในการส่งออกและทดแทนการนำเข้า และผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ไทยมีการเชี่ยวชาญในการเพิ่มมูลค่าการผลิตสูง สามารถผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศได้ในอนาคต ได้แก่

  - *อุตสาหกรรมสิ่งทอ/ตัดเย็บเสื้อผ้า(ขั้นปลาย)* เป็นอุตสาหกรรมที่มีการย้ายฐานการลงทุนไปยังพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะที่แม่สอด เนื่องจากมูลค่าที่ดินและแรงงานราคาถูก และมีโอกาสที่ผู้ประกอบการจะขยายตลาดไปยังพม่าและจีนได้

  - *อุตสาหกรรมอัญมณี/เครื่องประดับ* เน้นการนำเข้าวัตถุดิบจากพม่ามาผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งไทยมีความเชี่ยวชาญทั้งด้านฝีมือ การออกแบบ ตลาดรองรับ และการเป็นศูนย์กลางการส่งออกอัญมณี

  - *อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ประเภทconsumer electronics* เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถย้ายฐานได้ในอนาคต เนื่องจากยังมีข้อจำกัดด้านความสามารถในการรองรับพื้นที่ คุณภาพแรงงาน ตลอดจนความเชี่ยวชาญ ทำให้ต้องจำกัดการลงทุนเป็นอิเล็กทรอนิกส์ประเภท consumer electronics ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษและเน้นขั้นตอนการประกอบมากกว่าการผลิต

  - *อุตสาหกรรมบริการขนส่ง* ประเทศไทยมีความได้เปรียบในการเป็นจุดแวะพักการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ อุตสาหกรรมบริการขนส่งจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริม เช่น คลังสินค้า อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ Packing (ลังกระดาษ เทป)

  - *อุตสาหกรรมที่มีตลาดเป็นตัวนำ (Market-Led Industries)* เป็นการผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักรกลเกษตร วัสดุก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์ ของเด็กเล่น รองเท้า และสินค้าหัตถกรรม

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- *การผ่อนปรนการใช้แรงงานต่างด้าว* เป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดในการสนับสนุนให้มีการย้ายฐานลงทุนออกจากพื้นที่ตอนใน

- *การสนับสนุนจากรัฐบาลพม่า* รัฐบาลพม่าต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขกฎระเบียบและข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรค ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน การคุ้มครองการลงทุน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น และการอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายสินค้าและวัตถุดิบผ่านแดน

2.3 ด้านการท่องเที่ยว

(1) นโยบายท่องเที่ยวระหว่างไทย-พม่า

- การท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย-พม่า จะเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ Agro-tourism และการจาริกแสวงบุญทางพุทธศาสนา เนื่องจากพม่ามีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์พุทธศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิม และมีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ที่จะเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการดึงดูดการท่องเที่ยว โดยมีวงจรการท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ แม่สาย แม่สอด และระนอง ให้เชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นทั้งในและระหว่างประเทศในลักษณะการจัดทำรายการนำเที่ยวร่วมกัน (Joint Package Tour/ Multi-country Tour Packages) รวมถึงการจัดรายการนำเที่ยวข้ามแดนเป็น Cross-border Overland Tours
- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว จะนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนร่วม 2 ประเทศ โดยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ยกระดับมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพม่าให้กับผู้ประกอบการไทย ซึ่งจะเพิ่มโอกาสให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

(2) ศักยภาพในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

- **แนวเหนือ-ใต้ ผ่านเชียงราย** สนับสนุนการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนเชื่อมโยง 3 ประเทศ พม่า ลาว จีน(ตอนใต้) โดยจัดทำวงรอบการท่องเที่ยวทางน้ำ บก และอากาศ ที่สามารถเริ่มเดินทางจากประเทศใดประเทศหนึ่งได้ และปรับเปลี่ยนเส้นทางได้ตามความเหมาะสม
- **แนวตะวันออก-ตะวันตก ผ่านแม่สอด** สนับสนุนการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านตะวันตก เน้นการท่องเที่ยวลักษณะ nature-based หรือ soft adventure tours ร่วม 2 ประเทศ เช่น เมาะละแหม่ง เมืองดากอากาศชายทะเล และย่างกุ้ง (ตามโครงการ Golden Civilizations ของ ททท.)
- **ระนอง-เกาะสอง** เน้นการท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงอนุรักษ์ และส่งเสริมสุขภาพแบบ long stay

(3) เงื่อนไขการพัฒนาการท่องเที่ยว

- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะระบบคมนาคมเชื่อมโยงตามแนวตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ ทั้งทางบก น้ำ และอากาศ พัฒนาท่าเทียบเรือ สนามบิน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีคุณภาพ ตลอดจนปรับปรุงตลาดและจัดตั้งร้านค้าปลอดภาษีที่ด่านพรมแดนฝั่งไทย
- ปัญหาความมั่นคงและการอำนวยความสะดวกการผ่านแดน เป็นอุปสรรคสำคัญของการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าสู่พื้นที่ รวมถึงการคุ้มครองความปลอดภัย การผ่อนปรนการออกวีซ่าและตรวจลงตราสำหรับนักท่องเที่ยวบางประเภท และการปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านศุลกากรและพิธีการเข้าเมือง
- สนับสนุนการลงทุนในฝั่งพม่า เร่งเจรจากับรัฐบาลพม่าให้สนับสนุนและคุ้มครองการลงทุนด้านท่องเที่ยว การเปิดสัมปทานแหล่งท่องเที่ยวให้นักลงทุนไทย โดยพม่าจะได้รับประโยชน์จากภาษี และการขยายตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

3) แนวทางดำเนินงาน

<u>ระยะเร่งด่วน</u>: การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนร่วม

การจัดระเบียบชายแดน	⇨	เร่งเจรจากับพม่าในการผ่อนคลายกฎระเบียบการผ่านแดนของสินค้าและผู้โดยสารให้เป็นที่ยอมรับระหว่างกัน
		เร่งจัดระเบียบชายแดนร่วมกัน เพื่อลดปัญหาตามแนวชายแดนที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะด้านความมั่นคง เช่น อาชญากรรม ปัญหาเขตแดน
การคุ้มครองการลงทุน	⇨	เร่งเจรจากับพม่าให้ในการคุ้มครองการลงทุนกับนักลงทุนต่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน
ท่องเที่ยว	⇨	เร่งเจรจากับพม่าในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน โดยระยะแรกไทยอาจให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด
การให้สิ่งจูงใจนักลงทุน	⇨	เร่งเจรจากับพม่าในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนร่วมกัน โดยให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ประกอบการ เช่น การยกเว้นภาษี สิทธิพิเศษทางภาษีที่พิเศษกว่าพื้นที่อื่นๆ การอำนวยความสะดวกการผ่านแดน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

ระยะยาว: สนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านให้มีการพัฒนาที่เร็วขึ้น เพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ

เกษตร ⇨ ย้ายฐานการปลูกพืชที่ไทยมีการนำเข้าจากประเทศที่ 3 เช่น เมล็ดถั่ว Oilseeds

ย้ายฐานการปลูกพืชที่พม่ามีศักยภาพ ต้องใช้แรงงานในการปลูก/เก็บเกี่ยวมาก และไทยยังมีความต้องการ เช่น อ้อย ข้าวโพดฝักอ่อน ถั่วแระญี่ปุ่น เครื่องเทศ ข้าว และยางพารา

อุตสาหกรรม ⇨ ให้ความช่วยเหลือพม่าในการพัฒนาอุตสาหกรรม SMEs โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานต่างๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ทางการเกษตร โรงงานผัก/ผลไม้กระป๋อง แปรรูปไม้ และเฟอร์นิเจอร์

ท่องเที่ยว ⇨ ให้ความช่วยเหลือพม่าในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้ และการพัฒนาบุคลากรภาคบริการ

โครงสร้างพื้นฐาน ⇨ ให้ความช่วยเหลือพม่าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะโครงข่ายคมนาคมหลักเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการใช้โครงสร้างพื้นฐานและบริการร่วมกันตามแนวชายแดน เช่น :มองท่าขี้เหล็กของพม่าซื้อไฟฟ้าจากไทย

สังคม ⇨ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการทั้งด้านสาธารณสุขและการศึกษา เพื่อให้พม่าสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะสถานพยาบาลที่เมืองชายแดนของพม่า

4) พื้นที่เป้าหมายร่วม

การกำหนดพื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ในการพัฒนาร่วมกับพม่ามี 6 จุด คือ ① อ.แม่สาย จ.เชียงราย กับ จ.ท่าขี้เหล็ก ② อ.แม่สอด จ.ตาก กับ จ.เมียวดี ③ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ กับเมืองปกเปี้ยน ④ จ.กาญจนบุรีกับเมืองทวาย ⑤ ระนอง – เกาะสอง และ ⑥ เจดีย์สององค์– พญาตองซู จากการพิจารณาความพร้อมพื้นที่จากศักยภาพเมืองทั้งด้านความพร้อมในการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งวัตถุดิบและแรงงาน และความได้เปรียบด้านที่ตั้งของเมืองที่อยู่ในแนวเส้นทางหลักเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนปัจจัยด้านความมั่นคง พบว่า พื้นที่ชายแดนเป้าหมายที่จะดำเนินการพัฒนาตามลำดับความเร่งด่วน ประกอบด้วย

- **แม่สาย จ.เชียงราย กับ จ. ท่าขี้เหล็ก** เป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับและส่งเสริมการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ ในลักษณะเขตเศรษฐกิจชายแดนที่เชียงราย ครอบคลุม 3 เมืองชายแดนหลัก ได้แก่ แม่สาย เชียงแสน และเชียงของ โดยแม่สายจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการค้า บริการ ท่องเที่ยว และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าของเขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย โดยการพัฒนาจะเชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนาพื้นที่ยุทธศาสตร์เชียงราย-เชียงใหม่-ลำพูน เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญตามแนวเขตเศรษฐกิจเหนือ-ใต้เชื่อมไทย-พม่า-ลาว-จีนด้านตะวันตก โดยมีเขตเศรษฐกิจเป็นจุดการผลิตหลักเป็นฐานทางการค้าการลงทุน อุตสาหกรรม และท่องเที่ยวในอนาคต

- **แม่สอด จ.ตาก กับ จ.เมียวดี** จากความได้เปรียบของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมสู่พม่า มีความพร้อมของผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมดั้งเดิมหลายชนิด ส่งผลให้ แม่สอดมีศักยภาพในการพัฒนาการผลิตด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน และท่องเที่ยว โดยสามารถส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมการผลิต และพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วม (Cross-Border Economic Zone) ที่จะเชื่อมโยงการลงทุนกับพม่าในลักษณะ Co-Production Area แห่งแรกระหว่างไทย-พม่า

- **ระนอง – เกาะสอง** พื้นที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตด้านประมง ทั้งนี้ฐานการผลิตหลักทั้งด้านการค้า การบริการ อุตสาหกรรม จะพึ่งพาด้านการประมง เป็นหลัก ซึ่งปัจจุบันประสบปัญหาจากการยกเลิกสัมปทานประมงในพม่า ทำให้เกิดการปิดตัวโรงงานและธุรกิจเกี่ยวเนื่องจำนวนมาก ในระยะแรกจึงต้องเร่งให้ภาครัฐเจรจาหาข้อยุติเพื่อฟื้นฟูด้านการค้าและการลงทุน ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงซึ่งมีโอกาสการร่วมทุนการกับประเทศพม่าสูง

ตารางแสดงระดับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนเป้าหมายไทย-พม่า

พื้นที่	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
	ระยะสั้น (2546-2547)	ปานกลาง(2548-2550)	ระยะยาว	
เชียงราย	ประกาศเขตเศรษฐกิจ	เปิดให้นักลงทุน	ย้ายฐานเข้าลงทุน	อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้ง
แม่สอด	เตรียมการจัดตั้ง	ประกาศเขตเศรษฐกิจ	ย้ายฐานเข้าลงทุน	เร่งดำเนินการจัดตั้งในรูปแบบเดียวกับเชียงราย

พื้นที่	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
	ระยะสั้น (2546-2547)	ปานก..ง(2548-2550)	ระยะยาว	
ระนอง	☐ ☐ ☐ ปรับแก้นโยบายเพื่อฟื้นฟูการลงทุนแปรรูปประมง	สนับสนุนลงทุนในไทย	และย้ายฐานเข้าลงทุนด้านประมงและท่องเที่ยวในพม่าโดยการร่วมทุนกับพม่า	ระยะแรกควรเร่งฟื้นฟูอุตสาหกรรมแปรรูปประมงและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ไทย-กัมพูชา

1. *ยุทธศาสตร์การพัฒนา*

- ***เป็นแหล่งผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมงเพื่อป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรในประเทศไทย*** : โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยี พันธุ์สัตว์ และเมล็ดพันธุ์ในพืชบางชนิดที่ต้องการทดแทนการนำเข้าจากประเทศที่สาม ได้แก่ งา ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง ยูคาลิปตัส และประมงน้ำจืด
- ***เป็นฐานการผลิตใหม่ของไทยในอุตสาหกรรมบางประเภทที่ไทยสูญเสียความได้เปรียบ*** : เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และการปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุน
- ***เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและอารยธรรมขอม*** : ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างไทยกับกัมพูชา โดยไทยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบริการและการส่งจ่ายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลักของกัมพูชา
- ***ใช้ความร่วมมือทางวิชาการเป็นตัวนำในการพัฒนาด้านอื่นๆ*** : โดยไทยให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบต่างๆ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. *สาขาการผลิตร่วม*

จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาที่มีทิศทางและแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ สนับสนุนต่อการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างกัน โดยที่ผ่านมาไทยได้มีการดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่กัมพูชาในหลายด้าน ได้แก่ ท่องเที่ยว การเกษตร การค้าการลงทุน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ ทั้งสองประเทศได้ร่วมมือกันจัดทำ "แผนแม่บทความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการไทย-กัมพูชา" แล้วเสร็จ

มีระยะเวลาของแผน 10 ปี (2545-2555) โดยการแปรแผนไปสู่ปฏิบัติในปี 2546 นั้น รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลกัมพูชาใน 4 สาขาความร่วมมือ คือ การค้า อุตสาหกรรม เกษตร และท่องเที่ยว เป็นจำนวน 4 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการศึกษาเพื่อจัดตั้งตลาดขายส่งและส่งออกกัมพูชา (2) โครงการศึกษาเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่เกาะกง (3) โครงการปรับปรุงพืชไร่เป้าหมาย (ถั่วเหลือง ข้าวโพด ละหุ่งและงา) และ (4) โครงการ Road Show เพื่อลงทุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับกัมพูชา

2.1 ด้านการเกษตร

(1) โครงสร้างและนโยบายในการพัฒนาด้านเกษตร

- ประเทศกัมพูชามีความสมบูรณ์ของทรัพยากรและวัตถุดิบทางการเกษตร ปศุสัตว์ ป่าไม้ และประมง (น้ำจืดและชายฝั่งทะเล) และสามารถผลิตพืชโดยใช้ต้นทุนและแรงงานต่ำกว่าไทยกว่าร้อยละ 50 โดยมีการส่งออกมายังประเทศไทยด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี และด้านภาคตะวันออก ได้แก่ อำเภอคลองใหญ่ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยพืชเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาที่มีต้นทุนต่อไร่ต่ำกว่าประเทศไทย เช่น ถั่วเหลือง ละหุ่ง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

- กัมพูชาได้เริ่มมีการพัฒนาภาคเกษตรกรรมให้เป็นไปตามกลไกตลาด เน้นและให้ความสำคัญกับการร่วมทุนของภาคเอกชน โดยนโยบายความร่วมมือภาคเกษตรกรรมระหว่างไทย-กัมพูชาที่สำคัญ คือ การรับซื้อสินค้าเกษตรภายใต้โครงการเชื่อมเศรษฐกิจ โดยไทยได้ให้ความช่วยเหลือโดยการรับซื้อสินค้าเกษตรจากกัมพูชาด้วยการค้าระบบหักบัญชีในรูปแบบการค้าแบบรัฐต่อรัฐ รวมถึงการให้ภาคเอกชนไทยทำสัญญาข้อตกลงซื้อขายสินค้าเกษตรกับองค์กรภาครัฐของกัมพูชา และให้องค์กรภาครัฐดังกล่าวบริหารการดำเนินการ โดยภาคเอกชนไทยจะให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงเทคโนโลยีการเพาะปลูกเพื่อพัฒนาผลผลิตให้ได้มาตรฐานเชิงพาณิชย์ โดยในขั้นต้นสินค้าเกษตรที่ไทยจะพิจารณารับซื้อจากกัมพูชา คือ ถั่วเหลือง ละหุ่ง และไม้ยูคาลิปตัส ในขณะที่กัมพูชา อาจพิจารณาซื้อสินค้าจากไทย เช่น วัสดุก่อสร้าง และสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อหักบัญชีระหว่างกัน

(2) การย้ายฐานด้านเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้

- ถั่วเหลือง ซึ่งไทยมีความต้องการรับซื้อ ในกัมพูชามีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 0.19 ล้านไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่จังหวัดกัมปงจาม (ปลูกฤดูฝน) และจังหวัดกันดาล (ปลูกฤดูแล้ง) อย่างไรก็ดีผลผลิตถั่วเหลืองของประเทศกัมพูชายังมีคุณ

ภาพและผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน เพราะขาดแคลนการใช้ปุ๋ยและการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี

- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไทยมีความต้องการรับซื้อมากเช่นกัน มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 0.28 ล้านไร่ สามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ 192 กิโลกรัมต่อไร่ มีพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตและคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของประเทศกัมพูชายังไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรขาดการใช้เมล็ดพันธุ์และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่อไร่ต่ำและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ในขณะเดียวกันพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดพระตะบองและบันเตยเมียนเจย ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณชายแดนไทย มีพื้นที่ปลูก 10,000 – 15,000 ไร่ ได้ผลผลิต 560 – 640 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเกษตรกรมีโอกาสได้ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมจากประเทศไทย
- ละหุ่ง มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 10,000 ไร่ สามารถผลิตละหุ่งได้ 1,365 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยได้ประมาณ 144 กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดพระตะบอง เสียมราฐ อุดมเมียนเจย บันเตยเมียนเจย พระวิหาร โดยมีตลาดรับซื้ออยู่ที่ฝั่งไทย ผลผลิตและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรขาดการใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ
- ปศุสัตว์ การเลี้ยงโคกระบือในประเทศกัมพูชา ปัจจุบันมีพ่อค้าจากไทย ที่อยู่บริเวณเขตจังหวัดชายแดน สุรินทร์ ศรีสะเกษ สระแก้ว ไปรับซื้อและนำมาเลี้ยงและแปรรูปจำหน่ายต่อภายในประเทศไทย ในขณะที่การเลี้ยงสุกรและสัตว์ปีกตลาดส่วนใหญ่จะอยู่ภายในประเทศกัมพูชา
- ประมง กัมพูชามีพื้นที่ชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของประเทศยาวประมาณ 160 กิโลเมตร และเป็นแหล่งที่มีปลาชุกชุมทั้งปลาน้ำจืดและปลาน้ำเค็ม รวมทั้งสัตว์ทะเลต่างๆ ผลผลิตรวมจากการประมงน่านน้ำจืดของกัมพูชา มีประมาณ 71,000 ตัน ปัจจุบันรัฐบาลกัมพูชาได้เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้าทำการประมงในกัมพูชา โดยต้องมีการติดต่อและปฏิบัติตามขั้นตอนการเสียภาษี ทำให้เป็นโอกาสที่ดีของผู้ที่จะเข้าไปประกอบกิจการประมงในกัมพูชา
- ป่าไม้ กัมพูชามีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศประมาณ 136,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 74 ของพื้นที่ทั้งประเทศ บริเวณที่มีพื้นที่ป่าหนาแน่น ได้แก่ เทือกเขาบรรทัดทางตอนใต้และตะวันตกเฉียงเหนือ ชนิดของไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้ประดู่ ไม้ตะเคียน ไม้ชิงชัน ไม้มะค่า ไม้พะยูน ไม้เต็ง ไม้แดง และไม้ยาง รัฐบาลกัมพูชาอนุญาตให้มีการแปรรูปไม้เพื่อการส่งออกจึงเป็นโอกาสที่ดีของนักลงทุนไทยจะเข้าไปทำธุรกิจแปรรูปไม้ในกัมพูชา

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- ความจำเป็นในการปรับปรุงความสามารถทางการผลิตต่อหน่วยซึ่งยังต่ำมาก และเป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำการเกษตรของประเทศกัมพูชา เช่น ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิชาการด้านเกษตรที่ทันสมัย การแปรรูปสินค้าเกษตร เป็นต้น
- ความไม่แน่นอนด้านการเมือง ตลอดจนความปลอดภัยคนต่างชาติไม่ดีพอ
- การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ขาดแคลนระบบถนนในชนบททำให้ต้นทุนค่าขนส่งสูง ระบบพื้นที่ชลประทานมีจำกัด ระบบการจัดการน้ำไม่ดี เป็นอุปสรรคต่อการจัดระบบการปลูกพืชเพื่อการค้า
- ขาดจุดการค้าในลักษณะจุดผ่านแดนถาวร ทำให้การค้าระหว่างกันไม่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวก
- การใช้ประโยชน์ทรัพยากรโดยปราศจากการควบคุม และการใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมในการทำประมง ได้ทำลายความสมบูรณ์ของระบบนิเวศลงอย่างมาก

2.2 ด้านอุตสาหกรรม

(1) โครงสร้างและนโยบายด้านอุตสาหกรรม 2 ประเทศ

- ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมในประเทศกัมพูชาคิดเป็นร้อยละ 17 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ ภาคอุตสาหกรรมในกัมพูชายังมีขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามส่วนแบ่งของสาขานี้มีแนวโน้มสูงขึ้น อุตสาหกรรมหลักได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า และการแปรรูปอาหาร โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า มีอัตราการเติบโตค่อนข้างสูง โดยอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุดในกัมพูชา ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร GSP เช่น สิ่งทอ เสื้อผ้า และอุตสาหกรรมที่ดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก (Labor Intensive) เช่น การแปรรูปอาหาร การผลิตของเล่น ตัดเย็บ อุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัสดุก่อสร้าง ผู้ลงทุนรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะ จีน ไต้หวัน ฮ่องกง มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ การส่งออก ส่วนใหญ่ส่งไปประเทศ เวียดนาม ไทย สิงคโปร์ จีน สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ รองเท้า ของเล่น อาหารแปรรูป การนำเข้า ส่วนใหญ่นำเข้าจาก ไทย เวียดนาม ญี่ปุ่น ฮ่องกง จีน สินค้านำเข้า ได้แก่ บุหรี่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ทอง และวัสดุก่อสร้าง

- นอกจากนี้ กัมพูชายังเป็นแหล่งอัญมณีที่มีคุณภาพดี ได้แก่ บ๊อกไซต์ เหล็ก ทองแดง ตะกั่ว แมงกานีส สังกะสี อัญมณีและทอง พบมากที่สุดที่อำเภอไพลิน จังหวัดพระตะบอง ซึ่งเป็นแร่สายเดียวกับจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีของไทย หินปูนพบมากในจังหวัด กัมพต อลูมิเนียมพบมากในจังหวัดกำปงสะปือ และ Kandal ดินเหนียว พบในจังหวัด กรุงพระสีหนุ กำปงชะนัง กำปงจาม เกาะกง กำพต และ Kandal และดินขาวพบในจังหวัด กำปงจาม กำปงชะนัง ไปรแวง และกรุงพระสีหนุ

- รัฐบาลกัมพูชามีการดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศที่เปิดกว้างมากขึ้น และเริ่มนำระบบตลาดเสรีมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งเปิดประเทศให้มีการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อให้สามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเวทีเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งโครงการที่ได้รับการสนับสนุนด้านสิทธิพิเศษด้านภาษีการลงทุนจากรัฐบาลกัมพูชาเป็นอย่างมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง โครงการที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน โครงการที่เน้นการส่งออกผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูปเกษตร โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและพลังงาน โครงการเพื่อการพัฒนาชนบทและเขตเมือง โครงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และโครงการในเขตส่งเสริมการลงทุนพิเศษ

- กัมพูชามีนโยบายมุ่งเน้นการเพิ่มอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงาน อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและทดแทนการนำเข้า และอุตสาหกรรมที่พึ่งพิงธรรมชาติโดยมีเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 30 ของมูลค่าการผลิตของประเทศ นอกจากนี้ กัมพูชายังได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (Normal Trade Relations : NTR) และสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร (GSP) ทำให้ประเทศกัมพูชาเหมาะแก่การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าบริโภคภายในประเทศและเพื่อส่งออกไปทั่วโลก

(2) อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประเภทอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพในการย้ายฐานการผลิตจากไทยไปยังกัมพูชา ได้แก่

- อุตสาหกรรมที่จ้างแรงงานไร้ทักษะจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมเย็บผ้า (เสื้อผ้า หมวก รองเท้า) อุตสาหกรรมของเล่น เนื่องจากกัมพูชามีแรงงานล้นตลาด และสามารถนำมาฝึกฝนได้ง่าย
- อุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิทาง NTR และ GSP เช่น สิ่งทอ เสื้อผ้า
- อุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าของกัมพูชา ได้แก่
  - อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (น้ำมันพืช, น้ำมันพืช, น้ำตาล, อาหารกระป๋อง)

- อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการท้องถิ่นของกัมพูชาและมีโอกาสที่จะขยายตัวสูง เช่น สบู่ ยาสระผม ชิ้นส่วนของแบตเตอรี่ Accumulator เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (สายไฟ หลอดไฟ เครื่องมือ/อุปกรณ์ในครัวเรือน เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก
- อุตสาหกรรมกระเบื้องเซรามิคปูพื้น สุขภัณฑ์ กระเบื้องปูหลังคา ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์ อลูมิเนียม วัสดุก่อสร้าง (ไม้ เหล็ก)
- อุตสาหกรรมกระดาษ ปัจจุบันมีความต้องการในท้องถิ่นสูง
- อุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้วัตถุดิบจากการเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องหนัง อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมแปรรูปปลา แช่แข็ง ปรุงรส บรรจุหีบห่อ กระป๋อง อุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อสัตว์ ไส้กรอก เนื้อดิบบรรจุห่อ อุตสาหกรรมน้ำตาล อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม และอุตสาหกรรมแปรรูปยาง การปลูกยาง (ปัจจุบันโรงงานยางพาราอยู่ในรูปของรัฐวิสาหกิจ ผลิตภัณฑ์ยางพาราทั้งหมดในปัจจุบันส่งออก)

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- ความจำเป็นในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงและการบริการ การขนส่งและการสื่อสารมีไม่เพียงพอ เป็นข้อจำกัดต่อความสามารถในการเข้าถึงของคน ผลผลิตและสินค้า ระบบไฟฟ้ามีเฉพาะมีในเมืองหลักเท่านั้น เช่น พนมเปญ กรุงพระสีหนุ เสียมราฐ และมีต้นทุนสูง และไม่มีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอเพื่อส่งเสริมเขตเศรษฐกิจ
- ขาดแคลนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระบบและองค์กร กัมพูชามีสถาบันรัฐที่อ่อนแอ ขาดแคลนโรงเรียนขั้นพื้นฐานและโรงเรียนอาชีวะ/ฝึกอาชีพ ขาดแรงงานที่มีทักษะ (อายุ 25-60 ปี) ภาคการเงินไม่ค่อยให้เครดิตแก่อุตสาหกรรมในชนบทหรืออุตสาหกรรมขนาดเล็กในเมือง ระบบการธนาคารยังพัฒนาไม่ดีพอ
- กรอบด้านกฎหมายที่อ่อนแอ สถานการณ์ความมั่นคง การรักษากฎและกฎระเบียบต้องมีการปรับปรุงการค้าระหว่างประเทศ มีการลักลอบนำเข้าสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย

2.3 ด้านการท่องเที่ยว

(1) นโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวไทย-กัมพูชา

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างไทยและกัมพูชาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน ก่อให้เกิดการประสานกันทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

และเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสู่ระดับท้องถิ่น โดยกรอบการพัฒนาที่สำคัญคือ นโยบายการส่งเสริม "two kingdoms one destination" และการพัฒนาตามแนวเชื่อมโยงชายฝั่ง

(2) ศักยภาพในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

- กัมพูชามีทรัพยากรทางด้านท่องเที่ยวมากมาย แต่ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย โดยเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความงดงามทางสถาปัตยกรรม เช่น นครวัดนครธม และเกาะกงเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล นอกจากนั้นกัมพูชายังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถจะพัฒนาให้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านอนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่า และพื้นที่คุ้มครองต่าง ๆ ซึ่งยังอยู่ในสภาพที่อุดมสมบูรณ์ โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างไทย-กัมพูชา สามารถทำได้ดังนี้
  - ทางอากาศ โดยพัฒนาเชื่อมต่อระหว่าง อู่ตะเภา-เสียมเรียบ-เกาะกง กรุงเทพฯ-เสียมเรียบ-เกาะกง และ พนมเปญ-เสียมเรียบ-เกาะกง ซึ่งแต่ละเส้นทางใช้เวลาการบินเพียง 1 ชม.
  - ทางบก มีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงในเส้นทาง อรัญประเทศ-ปอยเปต-เสียมเรียบ และอรัญประเทศ-พระตะบอง-เสียมเรียบ ในปัจจุบันมีแพ็กเกจทัวร์ระหว่าง กรุงเทพฯ-ปอยเปต-เสียมเรียบ-พนมกุเลน-นครวัด-นครธม

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน เป็นอุปสรรคพื้นฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวในกัมพูชา ซึ่งส่วนใหญ่ถูกทำลายไปในช่วงสงคราม ณ ปัจจุบันรัฐบาลกัมพูชาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการขุดและกำจัดกับระเบิดที่ยังกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ เพื่อทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัย
- ปัญหาความมั่นคงและการอำนวยความสะดวกผ่านแดน

3) แนวทางการดำเนินงาน

<u>ระยะเร่งด่วน</u>: การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จัดระเบียบชายแดน ⇨ เร่งเจรจากับกัมพูชาในการผ่อนคลายกฎระเบียบการผ่านแดนของสินค้าและผู้โดยสารให้เป็นที่ยอมรับระหว่างกัน

เร่งจัดระเบียบชายแดนร่วมกัน เพื่อลดปัญหาตามแนวชายแดนที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม

การคุ้มครองการลงทุน ⇨ เจรจากับกัมพูชาในการให้การคุ้มครองการลงทุนกับนักลงทุนต่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน

ท่องเที่ยว ⇨ เร่งเจรจากับกัมพูชาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมขอมและประวัติศาสตร์

การให้สิ่งจูงใจนักลงทุน ⇨ เร่งเจรจากับกัมพูชาในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนร่วมกัน ให้เป็นไปตามกรอบแผนปฏิบัติการความร่วมมือเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา โดยให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ประกอบการ เช่น การยกเว้นภาษี สิทธิพิเศษทางภาษีที่พิเศษกว่าพื้นที่อื่นๆ การอำนวยความสะดวกการผ่านแดน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

<u>ระยะยาว</u>: **สนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านให้มีการพัฒนาที่เร็วขึ้น เพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ**

เกษตร ⇨ ย้ายฐานการปลูกพืชบางชนิดที่ไทยมีการนำเข้าจากประเทศที่ 3 เช่น งา ถั่วเหลือง

ย้ายฐานการปลูกพืชที่กัมพูชามีศักยภาพ ต้องใช้แรงงานในการปลูก/เก็บเกี่ยวมาก และไทยยังมีความต้องการ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ยูคาลิปตัส และประมงน้ำจืด

อุตสาหกรรม ⇨ ให้ความช่วยเหลือกัมพูชาในการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมตามแนวชายแดน และอุตสาหกรรม SMEs

ท่องเที่ยว ⇨ **ให้ความช่วยเหลือกัมพูชาในการพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์**

โครงสร้างพื้นฐาน ⇨ ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของกัมพูชา โดยเฉพาะโครงข่ายคมนาคมหลักเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการใช้โครงสร้างพื้นฐานและบริการร่วมกันตามแนวชายแดน

สังคม ⇨ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการทั้งด้านสาธารณสุขและการศึกษา

4) พื้นที่เป้าหมายร่วม

การกำหนดพื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ในการพัฒนาร่วมกับกัมพูชามี 5 จุด คือ ① ตราด – เกาะกง ② อรัญประเทศ – ปอยเปต ③ บ้านผักกาด-ไพลิน ④ ช่องจอม-ภูมิสำโรง และ⑤ ช่องสะงำ-อันลองเวง โดยพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาร่วมกับกัมพูชาได้มีตกลงร่วมระหว่าง 2 ประเทศ ภายใต้แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการไทย-กัมพูชา ซึ่งพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการพัฒนาในระยะแรก คือ

- ตราด-เกาะกง โดยมีกิจกรรมการผลิตร่วมไทย-กัมพูชา ภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Cross Border Economic Zone) การพัฒนาเมืองชายแดนตราด-เกาะกง ตั้งขึ้นอยู่ในพื้นที่ในประเทศกัมพูชา เมืองเกาะกง ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจังหวัดและอำเภอมอนดูนไซมา ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเกาะกง ประกอบด้วย การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเกาะกง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น การจัดตั้งเขตแปรรูปเพื่อการส่งออก การส่งเสริมการประมงชายฝั่ง การจัดทำผังเมือง และแผนงานเมืองพี่เมืองน้องในเขตชายแดน

- อรัญประเทศ-ปอยเปต ส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการสร้างเมืองแฝด (Twin city) กิจกรรมทั้งสองอย่างจะต้องใช้ที่ดินค่อนข้างมาก ดังนั้นกระบวนการวางแผนจึงควรเริ่มต้นด้วยการสำรองพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้น สิ่งที่จะต้องดำเนินการเร่งด่วน คือการจัดตั้งระบบการวางแผนพัฒนาเมืองเขตเศรษฐกิจชายแดน การพิจารณาการใช้ที่ดิน การสำรองที่ดินเพื่อการพัฒนาสิทธิและการใช้ประโยชน์จากที่ดิน แผนปฏิบัติการเมืองอรัญประเทศ-ปอยเปต (โดยอาจศึกษารูปแบบการจัดตั้งจากเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเชียงราย) ประกอบด้วย การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปอยเปต การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่ง การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศ การกำหนดเขตกันชนบริเวณพื้นที่ชายแดน โครงการพัฒนาเมืองใหม่และการยกระดับเมือง และการจัดตั้งองค์กรเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อจัดการและควบคุมการเจริญเติบโตและการพัฒนาของพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาในระยะยาวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนโยบายเป็นหลักในการควบคุมดูแลระบบต่างๆ เช่น การกำหนดการใช้ที่ดินการอนุรักษ์พื้นที่ในระยะยาว และองค์กรที่จะมารับผิดชอบในการดำเนินการต่างๆ

ตารางแสดงระดับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนเป้าหมายไทย-กัมพูชา

พื้นที่	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
	ระยะสั้น (2546-2547)	ปานกลาง(2548-2550)	ระยะยาว	
ตราด-เกาะกง	ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมที่เกาะกง และเจรจาให้กัมพูชาเตรียมการจัดตั้งในปลายปี 2547	เจรจาให้รัฐบาลกัมพูชาปรับแก้กฎระเบียบและประกาศเขตเศรษฐกิจเชื่อมโยงการลงทุนและท่องเที่ยว	ย้ายฐานเข้าลงทุน	อยู่ระหว่างการที่ไทยกำลังจะให้ความช่วยเหลือในการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่เกาะกง
อรัญประเทศ-ปอยเปต	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนภาคการค้าและการท่องเที่ยว	ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมที่ปอยเปต-กัมพูชา	ประกาศเขตเศรษฐกิจสนับสนุนการย้ายฐานเข้าลงทุน	เร่งดำเนินการจัดตั้งในรูปแบบเดียวกับเชียงราย

ไทย – สปป.ลาว

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- *เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจทดแทนการนำเข้า* : โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและเมล็ดพันธุ์ในพืชบางชนิดที่ต้องการทดแทนการนำเข้าจากประเทศที่สาม ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด ถั่วลิสง กาแฟ หวาย ผักปลอดสารพิษ และปศุสัตว์
- *เป็นฐานอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานและใช้ทรัพยากรธรรมชาติของลาวเป็นหลัก* : โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และการปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุน
- *เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ* : โดยไทยจะเป็นศูนย์กลางการส่งจ่ายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลักของลาว
- *ใช้ความร่วมมือทางวิชาการเป็นตัวนำในการพัฒนาด้านอื่น ๆ*: ไทยให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. *สาขาการผลิตร่วม*

2.1 ด้านการเกษตร

(1) โครงสร้างและนโยบายในการพัฒนาด้านเกษตร

นโยบายการส่งเสริมการเกษตรของประเทศลาว มุ่งเน้น ①การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ② การรักษาป่าและยุติการทำไร่เลื่อนลอย ③ การผลิตผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการค้า ได้แก่ กาแฟ ปศุสัตว์ อ้อย ฝ้ายและยาสูบ ④ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าและผลิตเนื้อสัตว์บริโภคภายในประเทศ⑤ ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมการเกษตร ⑥ จัดตั้งศูนย์วิจัยและบริการการเกษตรแก่เกษตรกร ผลิตและการแปรรูป และสนับสนุนให้ภาคเอกชนในการรับซื้อสินค้าเกษตร นโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการของไทยในการขยายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านรวม ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการเพาะปลูก และมาตรฐานสินค้าเกษตรที่จะส่งกลับเข้ามาแปรรูปในไทย โดยไทยสามารถให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและบุคลากรเกษตรในเบื้องต้น รวมถึงการใช้เทคโนโลยี การส่งเสริมการเพาะปลูกในพื้นที่เป้าหมาย เป็นต้น

(2) พืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการส่งเสริมเพาะปลูกในลาว

- **ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน** : โดยในระยะแรกไทยควรให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ
- **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** : ปัจจุบันเกษตรกรของลาวจะใช้พันธุ์จากเวียดนาม (ซึ่งก็คือพันธุ์ของไทย) โดยส่วนหนึ่งจะส่งมาให้โรงงานอาหารสัตว์ของไทย
- ถั่วเหลือง :
  - ประเทศไทยผลิตถั่วเหลืองได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศและอุตสาหกรรมยังมีความต้องการใช้ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบ ซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าปีละ 10,000 ล้านบาท
  - พื้นที่เพาะปลูกของลาวส่วนใหญ่อยู่ในแขวงพงสาลี อุดมไชย หัวพัน ไชยะบุรี การค้าขายจะเป็นไปในรูปสินค้าข้ามแดน
- ฝ้าย : ไทยผลิตฝ้ายได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ต้องนำเข้าจากต่างประเทศโดยกว่าร้อยละ 95 (300,000 ตัน) มาจากประเทศ สหรัฐอเมริกา จีน อินเดีย ปากีสถาน

(ฝ้ายใยปานกลางถึงยาว) ส่วนที่นำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านจะเป็นใยสั้น ซึ่งมีคุณภาพต่ำ

- ลาวผลิตฝ้ายได้ประมาณ 4,700 ตัน พื้นที่เพาะปลูกอยู่ที่แขวงไชยะบุรีอยู่ทางตอนเหนือของประเทศ ผลผลิตที่ส่งออกมายังจังหวัดเลยส่วนใหญ่เป็นการลักลอบนำเข้า ซึ่งรัฐบาลลาวมีแผนที่จะส่งเสริมการปลูกฝ้ายและการลงทุนโรงงานหีบฝ้ายและทอผ้ามากขึ้น ในระยะแรกไทยควรให้ความช่วยเหลือทางวิชาการก่อนโดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพ

- กาแฟ : ลาวมีพื้นที่ปลูกกาแฟประมาณ 20,000 เฮกเตอร์ กว่าร้อยละ 95 ปลูกในภาคใต้โดยเฉพาะในแขวงจำปาสัก แต่ยังมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ

- มะเขือเทศ : โรงงานผลิตซอสมะเขือเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยยังมีความต้องการมะเขือเทศอีกมาก โดยเฉพาะที่จังหวัดหนองคาย ซึ่งเอกชนได้เข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรลาวปลูกมะเขือเทศส่งให้กับโรงงานแล้ว

- ยูคาลิปตัสและไม้โตเร็ว : รัฐบาลลาวมีนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชไม้โตเร็วเพื่อใช้ทำเยื่อกระดาษ เชื้อเพลิง และเฟอร์นิเจอร์

- การเพาะปลูกพืชแบบปลอดสารพิษ: เนื่องจากสภาพดินของลาวยังเป็นธรรมชาติค่อนข้างมาก จึงเหมาะที่จะพัฒนารูปแบบการปลูกพืชแบบปลอดสารพิษ ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดไทยและตลาดต่างประเทศ

- ปศุสัตว์: อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพค่อนข้างมาก ได้แก่ หมู โค/กระบือ และสัตว์ปีก เนื่องจากลาวมีศักยภาพด้านที่ดินจำนวนมาก โดยเฉพาะการส่งออกไก่บ้าน หรือ "Jidori" ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดญี่ปุ่น แต่ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพและระบบการผลิตให้ได้มาตรฐาน

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- แรงงานภาคเกษตรของลาวขาดทักษะฝีมือ ความชำนาญ และมีแรงงานน้อย

- ขาดโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพโดยเฉพาะระบบการขนส่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคของการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด

- นโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและขั้นตอน เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน

- ผลผลิตทางการเกษตรของลาวยังมีคุณภาพต่ำ

- ปัญหาค่าเช่าที่ดินสูง

2.2 ด้านอุตสาหกรรม

(1) โครงสร้างและนโยบายด้านอุตสาหกรรมของลาว

- รัฐบาลลาวสนับสนุนการลงทุนในสาขาพลังงาน อุตสาหกรรมเกษตร เหมืองแร่ อุตสาหกรรมเบาและการบริการ โดยห้ามการลงทุนในสาขาที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ทำลายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน
- การลงทุนจากต่างประเทศ รัฐบาลลาวได้ให้หลักประกันว่าไม่ยึดกิจการของชาวต่างชาติและอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนได้สูงสุดเต็มตามมูลค่าการลงทุน การลงทุนจะเป็นบริษัทใหม่ สาขา หรือตัวแทนของบริษัทแม่ในต่างประเทศก็ได้

(2) อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการย้ายฐานการผลิตจากไทยไปยังลาว

- อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของพื้นที่
  - **อุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบทางเกษตรและประมง** ได้แก่ แปรรูปมันสำปะหลัง แปรรูปอาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมแปรรูปอื่นๆ เช่น ผลิตเหล้าสาเกจากข้าว การแปรรูปเนื้อเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง วัตถุดิบก่อสร้างจากซานอ้อย และผลิตภัณฑ์จากไม้
  - **อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว** อุตสาหกรรมการผลิตของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ เช่น เครื่องหนัง แคนหรือผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ กระดาษและยาง
  - **อุตสาหกรรมเน้นการใช้แรงงาน** อุตสาหกรรมสิ่งทอและตัดเย็บเสื้อผ้า แปรรูปไม้และทำเฟอร์นิเจอร์ พลาสติก เครื่องไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์
  - **Logistic with Light Processing** เนื่องจากในอนาคตพื้นที่จะเป็นจุดผ่าน (relay point) ของเส้นทางที่สำคัญ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร คลังสินค้า การคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบ สำหรับไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่น โรงเลื่อย อุตสาหกรรมแปรรูปและตัดกระดาษ/เหล็ก และ Logistic ต่างๆ เช่น คลังสินค้า การทำฉลาก และการขนส่ง
  - **อุตสาหกรรมเกี่ยวกับซ่อมสร้างและการนำวัตถุดิบไม่ใช้แล้วมาผลิตใหม่** เช่น การซ่อมบำรุงรถ เครื่องจักรการเกษตร เครื่องไฟฟ้า เครื่องทำความเย็น การนำวัตถุดิบไม่ใช้แล้วมาผลิตใช้ใหม่ เช่น เศษไม้ ยาง พลาสติกและแก้ว

- อุตสาหกรรมการประกอบชิ้นส่วน เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรทางการเกษตรและการก่อสร้าง อุปกรณ์สำนักงาน และการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือทางการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์

(3) เงื่อนไขการพัฒนา

- **นโยบายการสนับสนุนการลงทุนไม่ชัดเจน** รัฐบาลลาวต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขกฎระเบียบและข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และกำหนดนโยบายการสนับสนุนการลงทุนให้เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งให้มีการคุ้มครองการลงทุน
- **การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น** เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการลงทุน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา
- **การอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายสินค้าและวัตถุดิบผ่านแดน**

2.3 ด้านการท่องเที่ยว

(1) ศักยภาพในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

- การพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวระหว่างไทย-กัมพูชา-ลาว (Emerald Triangle) ครอบคลุมพื้นที่

  ไทย : บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี และศรีสะเกษ

  กัมพูชา : เขาพระวิหาร รัตนคีรี เสียมราฐ และสตรึงเตง

  ลาว : จำปาสัก

- การจัดกิจกรรมตามลำน้ำโขงเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของทั้งสองประเทศ

(2) เงื่อนไขการพัฒนา

- การอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น มาตรการผ่านแดน ที่ยังมีความล่าช้าและซับซ้อน ควรจะมีการผ่อนปรน กฎระเบียบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศที่สาม
- สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวของลาวที่ยังไม่เพียงพอ ไม่ได้มาตรฐาน
- นโยบายด้านการท่องเที่ยว สปป.ลาว ที่ไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงบ่อย
- มาตรฐานของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ทัดเทียมประเทศไทย เช่น ความสามารถด้านภาษา และการบริการ

- ปัญหาการคดโกงและเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งทางด้านราคาและคุณภาพ

3) แนวทางการดำเนินงาน

<u>ระยะเร่งด่วน</u>: **การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนร่วม**

การจัดระเบียบชายแดน ⇨ **เร่งเจรจากับลาวในการกำหนดระเบียบการผ่านแดนของสินค้าและผู้โดยสารให้เป็นที่ยอมรับระหว่างกัน**

เร่งจัดระเบียบชายแดนร่วมกัน เพื่อลดปัญหาตามแนวชายแดนที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการปักปันเขตแดน

การคุ้มครองการลงทุน ⇨ **เร่งเจรจากับลาวในการให้การคุ้มครองการลงทุนกับนักลงทุนต่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน**

ท่องเที่ยว ⇨ **เร่งเจรจากับลาวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมและสามารถร่วมมือกันได้ทันที เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เมืองหลวงพระบาง น้ำตกคอนพะเพ็ง**

การให้สิ่งจูงใจนักลงทุน ⇨ **เร่งเจรจากับลาวในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนร่วมกัน โดยเฉพาะในระยะแรกให้เร่งดำเนินการพื้นที่ที่บ้านห้วยทราย (ตรงข้ามเชียงของ) และแขวงสะหวันนะเขต (ตรงข้ามมุกดาหาร) โดยให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ประกอบการ เช่น การยกเว้นภาษี สิทธิพิเศษทางภาษีที่พิเศษกว่าพื้นที่อื่นๆ การอำนวยความสะดวกการผ่านแดน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน**

<u>ระยะยาว</u>: **สนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านให้มีการพัฒนาที่เร็วขึ้น เพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ**

เกษตร ⇨ **ย้ายฐานการปลูกพืชบางชนิดที่ไทยมีการนำเข้าจากประเทศที่ 3 เช่น ถั่วเหลือง**

ย้ายฐานการปลูกพืชที่ลาวมีศักยภาพ ต้องใช้แรงงานในการปลูก/เก็บเกี่ยวมาก และไทยยังมีความต้องการ เช่น ข้าวโพด ถั่วลิสง กระเทียม มะม่วงหิมพานต์ กาแฟ หวาย ผักปลอดสารพิษ และปศุสัตว์

อุตสาหกรรม ⇨ ให้ความช่วยเหลือลาวในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมตามแนวชายแดน การพัฒนาอุตสาหกรรมSMEs และพัฒนาคุณภาพ สินค้าหัตถกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า อุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิต แปรรูปไม้ อุตสาหกรรมทำอิฐ เซรามิก และเครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมกระดาษจากยูคาลิปตัส อุตสาหกรรมที่ใช้แร่ธาตุเป็นวัตถุดิบ และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับปศุสัตว์

ท่องเที่ยว ⇨ ให้ความช่วยเหลือลาวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้ และยกระดับการบริการให้ได้มาตรฐาน

โครงสร้างพื้นฐาน ⇨ ให้ความช่วยเหลือลาวในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะโครงข่ายคมนาคมหลักเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการใช้โครงสร้างพื้นฐานและบริการร่วมกันตามแนวชายแดน เช่น ไทยอาจร่วมใช้สนามบินที่สะหวันนะเขต

สังคม ⇨ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการทั้งด้านสาธารณสุขและการศึกษาเพื่อปรับปรุงมาตรฐานด้านสุขอนามัย

4) พื้นที่เป้าหมายร่วม

การกำหนดพื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ในการพัฒนาร่วมกับ สปป.ลาวมี 5 จุด คือ ① เชียงของ-บ้านห้วยทราย ② เชียงแสน – ต้นผึ้ง ③ ห้วยโก๋น – เมืองเงิน ④ หนองคาย – ท่านาแล้ง⑤ นครพนม – ท่าแขก ⑥ มุกดาหาร – สะหวันนะเขต ⑦ ช่องเม็ก – ปากเซ จากการพิจารณาศักยภาพเมืองทั้งด้านความพร้อมในการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งวัตถุดิบและแรงงาน และความได้เปรียบด้านที่ตั้งของเมืองที่อยู่ในแนวเส้นทางหลักเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนปัจจัยด้านความมั่นคง พบว่า พื้นที่ชายแดนเป้าหมายที่จะดำเนินการพัฒนาตามลำดับความเร่งด่วน ประกอบด้วย

- ❖ เชียงของ เชียงแสน เป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับและส่งเสริมการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ ในลักษณะเขตเศรษฐกิจชายแดนที่เชียงราย ครอบคลุม 3 เมืองชายแดนหลัก ได้แก่ แม่สาย เชียงแสน และเชียงของ ซึ่งกำหนดให้ เชียงแสน มีบทบาทเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยเป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับ

ประเทศเพื่อนบ้านได้ และเชียงของพัฒนาเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตรครบวงจรและเขตอุตสาหกรรมทั่วไปซึ่งจะดำเนินการในระยะที่สอง

- ❖ มุกดาหาร พัฒนาเป็นประตูสู่ สปป.ลาว และเวียดนามตอนกลาง ผ่านสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่สองและเป็น "เขตเศรษฐกิจชายแดน" โดยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมและศูนย์กระจายสินค้าเพื่อสนับสนุนการผลิตในสะหวันนะเขต (Savan-Seno Special Economic Zone) โดยในระยะแรกมุ่งเน้นการจัดตั้งศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า การดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตร และสนับสนุนการค้า การท่องเที่ยวตามแนวเชื่อมโยงไทย สปป.ลาว และเวียดนาม

ตารางแสดงระดับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนเป้าหมายไทย-สปป.ลาว

พื้นที่	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
	ระยะสั้น (2546-2547)	ปานกลาง(2548-2550)	ระยะยาว	
เชียงราย	ประกาศเขตเศรษฐกิจ	เปิดให้นักลงทุน	ย้ายฐานเข้าลงทุน	อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้ง
มุกดาหาร	กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเขตเศรษฐกิจและเร่งศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งเขตศูนย์กระจายและแปรรูปสินค้ามุกดาหารและเตรียมการจัดตั้งในปลายปี 2547	จัดตั้งศูนย์กระจายและแปรรูปสินค้ามุกดาหารและประกาศเขตเศรษฐกิจ	ย้ายฐานเข้าลงทุน	ดำเนินการจัดตั้งในรูปแบบเดียวกับเชียงราย

4.2 แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในพื้นที่ชายแดนเป้าหมาย

1) การจัดการภายในประเทศ

ระยะเร่งด่วน : จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย

(1) ด้านกายภาพและแผนสนับสนุน ดำเนินการพัฒนาถนนเชื่อมโยง คลังสินค้า ตลาดกลาง สนามบิน ICD และแผนสนับสนุน ได้แก่ กลไกการมีส่วนร่วม ทักษะฝีมือแรงงาน

การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมวิจัยเกษตรและเร่งจัดตั้งเขตการผลิตร่วมในแต่ละจุดเร่งด่วน ดังนี้

- เชียงราย : พัฒนาเป็นโครงการนำร่องแห่งแรก โดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม ท่าเทียบเรือ สะพาน ด่านชายแดน ให้แล้วเสร็จสามารถเปิดใช้ได้กลางปี 2547
- แม่สอด : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น จัดทำผังเมือง และแผนปฏิบัติการเขตเศรษฐกิจให้แล้วเสร็จในปลายปี 2546 เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณปี 2547-2548
- มุกดาหาร : กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเขตเศรษฐกิจและเร่งศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งเขตศูนย์กระจายและแปรรูปสินค้ามุกดาหารและเตรียมการจัดตั้งในปลายปี 2547
- เกาะกง : เร่งให้ความช่วยเหลือในการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่เกาะกงและเจรจาให้กัมพูชาเตรียมการจัดตั้งในปลายปี 2547

(2) ปรับปรุงนโยบายในประเทศเพื่อดึงดูดการลงทุน สนับสนุนการย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก โดยปรับแก้นโยบายและกฎระเบียบเพื่อดึงดูดการลงทุน ได้แก่ ① กำหนดมาตรการแรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจ ② การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่ใช่ภาษี ③ การจัดตั้ง One Stop Services 2 แห่ง บริเวณชายแดนและเขตประกอบการอุตสาหกรรม และ ④ อำนวยความสะดวกการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศให้แล้วเสร็จในปลายปี 2547

(3) จัดตั้งกลไกการบริหารจัดการ 3 ระดับ กำหนดกลไกการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ รูปแบบองค์กรปกครองพิเศษเพื่อควบคุมดูแลการบริหารจัดการพื้นที่ และคณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นรูปธรรมภายในปี 2546

ระยะปานกลาง-ยาว :

ประกาศเขตเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่หลักของประเทศ ได้แก่ แม่สอด มุกดาหาร และสนับสนุนการย้ายฐานการลงทุนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

2) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะเร่งด่วน

(1) เจรจากับรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน จัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจตามแนวชายแดนไทย-ประเทศเพื่อนบ้านร่วมกันในลักษณะ Sister Cities

(2) เร่งรัดการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก (พม่า-ไทย-สปป.ลาว-เวียดนาม) แนวเหนือ-ใต้ (ไทย-พม่า/ลาว-จีนตอนใต้) และแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม) ให้ครบเต็มระบบ

(3) กำหนดทิศทางการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และกระทรวงการต่างประเทศ พิจารณาในประเด็นที่ต้องเจรจาภายในระยะ 5 ปี ประกอบด้วย

- ปรับปรุงความตกลงร่วมระหว่างไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกด้านการค้า การผ่านแดน แรงงาน และความมั่นคง
- ปรับปรุงกฎระเบียบภายในประเทศเพื่อนบ้าน
  - *การให้หลักประกันและคุ้มครองการลงทุน* เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน
  - *กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน* กำหนดประเภทการลงทุนที่จะให้สิทธิพิเศษ การพัฒนามาตรฐานสินค้า การปรับแก้กฎหมายการจ้างงาน การลงทุน และระบบภาษีให้เป็นสากล
  - *สร้างบรรยากาศการค้า การลงทุนตามแนวชายแดน* โดยยุติปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน

(4) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความพร้อมโครงการระหว่างประเทศ เช่น การจัดแถลงข่าว การจัดทำข้อมูลเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ website และ Road Show

(5) การให้ความช่วยเหลือการวิจัยและพัฒนา โดยจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และการวิจัย พัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตด้านอุตสาหกรรมและการเกษตร

ระยะยาว : จัดตั้งและประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วม 2 ประเทศ

หากการย้ายฐานการลงทุนทั้งด้านอุตสาหกรรมและเกษตรจากพื้นที่ตอนในไปยังพื้นที่ชายแดน การบริหารจัดการด้านแรงงานต่างด้าว และผลักดันให้รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน คุ้มครองการลงทุนเป็นรูปธรรม รัฐบาลทั้ง 2 ประเทศ ควรประกาศเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วมที่มีการกำหนดพื้นที่ลงทุนชัดเจน และเปิดโอกาสให้มีการย้ายฐานลงทุนของนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติไปเพื่อนบ้านต่อไป

5) ยุทธศาสตร์การให้ความช่วยเหลือ

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- จัดระเบียบการให้ความช่วยเหลือต่อประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นเอกภาพ สอดคล้องและสนับสนุนต่อทิศทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
- มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และยกระดับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านให้สามารถสนับสนุนภาคเอกชนดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ปรับขยายบทบาทของหน่วยงานหลักในการให้ความช่วยเหลือของไทย เช่น กรมวิเทศสหการ และกระทรวงการคลัง ให้มีความเป็นสากล และดำเนินงานได้หลากหลาย และคล่องตัวมากขึ้น

5.2 หลักการดำเนินงาน

- ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้ามากกว่าประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี ตลอดจนเงินทุนในการพัฒนา ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และการเงิน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถทำได้ก่อน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างกัน
- การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาร่วมระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้านในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ให้สอดคล้องและบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านบุคลากร เทคโนโลยี ข้อมูล และยังช่วยกระชับความสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายการประสานงานระหว่างประเทศ
- การให้ความช่วยเหลือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อนบ้าน จะเป็นปัจจัย สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้แก่การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ลดต้นทุนการขนส่ง สร้างความได้เปรียบให้แก่สินค้าไทยในการแข่งขันในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนเป็นการเปิดตลาดใหม่ในอนุภูมิภาค
- การปรับขยายบทบาทหน่วยงานหลักของไทยในการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน จากในลักษณะเชิงรับเป็นเชิงรุก จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งภายในอนุภูมิภาคในลักษณะเกื้อกูลกัน เพื่อสร้างความสมดุลกับบทบาทองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ ที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือกับไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
- ปรับรูปแบบการให้ความช่วยเหลือ ให้มีการดำเนินการแบบองค์รวม และเน้นความสมดุลทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนสร้างสร้างกลไกการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

5.3 ปัญหาข้อจำกัด

- *ระบบและช่องทางการให้ความช่วยเหลือของไทยยังกระจัดกระจาย* ความช่วยเหลือของไทยที่ให้ประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะความช่วยเหลือทางวิชาการ สามารถผ่านได้หลายช่องทางนอกเหนือจากกรมวิเทศสหการ ทำให้หน่วยงานหลักที่ให้ความช่วยเหลือของไทย ไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาของการให้ความช่วยเหลือโดยรวมได้
- *การให้ความช่วยเหลือที่ผ่านมาจะอยู่ในลักษณะตั้งรับ* : การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจะพิจารณาเฉพาะโครงการพัฒนาตามที่ประเทศเพื่อนบ้านเสนอมาผ่านทางกลไกคณะกรรมการเท่านั้น ซึ่งไทยไม่สามารถเป็นผู้กำหนดทิศทางการให้ความช่วยเหลือให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่างๆ ได้เต็มที่
- แนวทางการดำเนินงานร่วมของทุกหน่วยไม่เป็นเอกภาพ : ทั้งการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและโครงสร้างพื้นฐานที่ผ่านมายังไม่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ทำให้ความคิดเห็นและการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- การให้ความช่วยเหลือมุ่งเน้นรายสาขาเป็นหลัก : การให้ความช่วยเหลือที่ผ่านเน้นรายสาขาเป็นหลัก และยังไม่มีการดำเนินการในลักษณะองค์รวม ทำให้ความช่วยเหลือไม่ส่งผลต่อการพัฒนา และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในภาพรวม
- ข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณดำเนินการ : เนื่องจากหน่วยงานหลัก คือ กรมวิเทศสหการและสำนักงานกองทุนให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน กระทรวงการคลัง มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ส่งผลให้การดำเนินการให้ความช่วยเหลือยังทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

5.4 แนวทางการดำเนินงาน

- ปรับบทบาทและขยายขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงานให้ความช่วยเหลือของไทยให้เป็นองค์กรผู้ให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ โดยเพิ่มบทบาทเชิงวิชาการ เพิ่มอำนาจในการตัดสินใจ และเพิ่มช่องทางในการหาเงินทุนสมทบจากองค์กรระหว่างประเทศ หรือแหล่งเงินทุนอื่นๆ ให้เกิดความคล่องตัว ดังนี้
  - กรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ เพิ่มบทบาทในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของประเทศเพื่อนบ้าน และให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในการศึกษาแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ โดยประสานงานกับหน่วยราชการ และสถาบันการศึกษาของไทย และพัฒนาไปสู่การให้ความช่วยเหลือต่อเนื่องทางการเงินในรูปของเงินให้เปล่าในการดำเนินการโครงการภายใต้แผนเพื่อสร้างงานให้ที่ปรึกษาและบริษัทก่อสร้างไทย โดยอาจมีการพิจารณาจัดสรรเงินในลักษณะกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวมากขึ้น
  - กองทุนให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน กระทรวงการคลัง จะทำหน้าที่วิเคราะห์ความคุ้มทุนโครงการ และให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

ในส่วนของเงินกู้ โดยจะประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกรมวิเทศสหการในส่วนของการดำเนินโครงการภายใต้แผนแม่บท

- เร่งรัดจัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ในลักษณะของแผนปฏิบัติการ ระยะ 3 ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่าย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าไทยจะได้รับ

4.1 แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่อพยพเข้ามาหางานทำในพื้นที่ตอนในของไทย โดยปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ตอนในประมาณ 4 แสนคน หรือร้อยละ 40 ของแรงงานต่างด้าวทั้งหมด

4.2 ช่วยเพิ่มแหล่งผลิตทางวัตถุดิบให้กับไทย ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่นำเข้าจากประเทศที่ 3 และประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพที่จะเพาะปลูกได้ ซึ่งปัจจุบันมีมูลค่าประมาณ 67,000 ล้านบาท โดยหากปรับเปลี่ยนมาซื้อสินค้าเกษตรเหล่านี้จากประเทศเพื่อนบ้านแทนประมาณร้อยละ 20 จะมูลค่าประมาณ 13,000 ล้านบาท และประมาณการว่าประเทศเพื่อนบ้านจะนำรายได้จำนวนนี้มาใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าจากไทยถึงร้อยละ 50-60 เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องจักรกลเกษตร เมล็ดพันธุ์

4.3 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพทางการผลิตให้กับไทย โดยอาศัยการพึ่งพาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบระหว่างกัน ทั้งด้านคุณภาพและต้นทุน

4.4 นักลงทุนไทยสามารถใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษ (GSP) ที่กัมพูชาและลาวยังได้รับจากประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมทุกประเภท (ยกเว้นอาวุธยุทโธปกรณ์ น้ำตาล และข้าว) ที่ได้รับการยกเว้นภาษีและไม่จำกัดจำนวนการนำเข้า โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า

4.5 เป็นการสร้างงานให้กับแรงงานไทยระดับผู้บริหารและแรงงานมีฝีมือ ที่จะเข้าไปทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง วิศวกรที่ปรึกษา

5. กลไกการบริหารจัดการ

5.1 การบริหารจัดการ

ระดับคณะกรรมการ : คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นกลไกพิจารณากลั่นกรองเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

ระดับคณะทำงาน : กำหนดคณะทำงาน 3 ชุด

(1) จัดตั้งคณะทำงานด้านการค้า การลงทุน เป็นคณะทำงานหลักเร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดอุปสรรคด้านการค้าข้ามแดน การท่องเที่ยว และการคุ้มครองการลงทุน ประกอบด้วย หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมศุลกากร สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงการต่างประเทศ

(2) จัดตั้งคณะทำงานด้านความมั่นคง เป็นคณะทำงานหลักเร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อจัดระเบียบชายแดน ด้านความมั่นคง โดยเฉพาะแรงงานต่างๆ และการปักปันเขตแดน หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงกลาโหม

(3) จัดตั้งคณะทำงานด้านพื้นที่เศรษฐกิจเป้าหมาย เป็นคณะทำงานหลักทำหน้าที่ประสานการพัฒนาพื้นที่แนวชายแดนที่มีการวางแผนร่วมกันในระยะแรกโดยเฉพาะ ไทย-กัมพูชา ไทย-พม่า ไทย-ลาว เช่น การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน เขตการผลิตร่วม และผลักดันการพัฒนาร่วมกับกลไกระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการระดับจังหวัดหรือองค์กรปกครองพิเศษ และหน่วยงานบริหารจัดการเขตการลงทุนซึ่งดำเนินงานในเขตเศรษฐกิจชายแดน หน่วยงานหลัก ได้แก่ สศช. กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตร และกระทรวงการคลัง

5.2 การดำเนินงานรายสาขา เพื่อให้การจัดการระบบเศรษฐกิจชายแดนสามารถดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันภายใต้คณะอนุกรรมการและคณะทำงานอย่างมีเอกภาพ หน่วยงานต่างๆจำเป็นต้องประสานคณะทำงานและดำเนินการ ดังนี้

- *มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์* พิจารณาแนวทางส่งเสริมการค้าชายแดน

- *มอบหมายให้กระทรวงเกษตร* พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือด้านการปลูกพืชที่ไทยต้องการแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มการจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศเพื่อนบ้าน

- *มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน* พัฒนาเขตอุตสาหกรรมและสนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรม SMEs โดยเฉพาะการพัฒนา Primary Product ในประเทศเพื่อนบ้าน

- *มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา* พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านให้สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้ เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว

- *มอบหมายให้กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน และกระทรวงเทคโนโลยี* พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน เช่น ไฟฟ้า โทรคมนาคม สนามบิน ในพื้นที่ชายแดน

- *มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ* ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านสาธารณสุขและการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้านให้สามารถพึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการจัดตั้งสถานพยาบาลในพื้นที่ชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

- *มอบหมายกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ* ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินของประเทศในลักษณะของแผนปฏิบัติการ ระยะ 3 ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่าย

ปัญหาการนำเข้าไม้แปรรูปจากประเทศพม่า ด้านจังหวัดระนอง

เสนอ

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน
จุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่านด่านถาวร วุฒิสภา

ในคราวเดินทางมาศึกษาดูงานและศึกษาสภาพข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรคฯ บริเวณชายแดนไทย – พม่า
ณ จังหวัดระนอง เมื่อวันที่ 25–26 พฤษภาคม 2546

โดย...หอการค้าจังหวัดระนอง

การนำเข้าไม้และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้จากพม่า

ความเป็นมา

1. เมื่อปี 2535 พล.ท.ชิต ส่วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่าไม้พม่า ได้ขอความร่วมมือจากรัฐบาลไทยผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศในการปราบปรามผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าตามแนวบริเวณชายแดนไทย – พม่า โดยขอให้รัฐบาลไทยพิจารณาให้การนำเข้าไม้ต้องแสดงรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าของรัฐบาลพม่า

2. กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศฯ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2535 กำหนดให้การนำเข้าไม้และไม้แปรรูปทุกชนิดรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ที่นำเข้าบริเวณชายแดนในเขตเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกต่อกรมศุลกากร ประกอบการการนำเข้า นอกจากนี้ การนำไม้ซุงทางด่านศุลกากรจะต้องมีตราของประเทศผู้ผลิตประทับที่ไม้ด้วย

3. จังหวัดระนองมีหนังสือลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542 ถึงกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแก้ไขข้อกฎหมาย ระเบียบ การนำเข้าไม้จากพม่าดังนี้

1) การพิจารณาเอกสารใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไม้ให้สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงย่าง กุ้ง เป็นผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับสินค้าอื่น ๆ จะทำให้การตรวจสอบมีความรวดเร็วขึ้น เนื่องจากปัจจุบันใช้เวลาตรวจสอบนาน 2 – 3 เดือน

2) ขอให้เจรจากับพม่าให้พิจารณาออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไม้ที่ส่งออกมายังท่าเรือจังหวัดระนอง เนื่องจากปัจจุบันพม่าออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไม้จากพม่าถึงท่าเรือกรุงเทพฯ เท่านั้น

3) ขอให้กระทรวงพาณิชย์ยกเลิกการบังคับใช้ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ กับการนำเข้าไม้ด้านจ.ระนอง

มาตรการนำเข้าไม้ของกระทรวงพาณิชย์ที่บังคับใช้กับประเทศเพื่อนบ้าน มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการนำเข้าไม้จากพม่าจะต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้ามาแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้าไม้ แต่การนำเข้าไม้จากประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ เช่น ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ไม้ต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแสดง ในระยะที่ผ่านมามาตรการดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าไม้จากพม่า โดยเฉพาะสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ ซึ่งมีการผลิตตามเมืองชายแดนต่างๆ ของพม่าเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถนำเข้ามายังไทยได้อย่างถูกต้อง ทำให้เกิดการลักลอบนำเข้าสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จากพม่าเข้ามาเป็นจำนวนมากตลอดแนวชายแดน รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากภาษีนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

4. การประชุมคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542 ได้นำเรื่องใบรับรองแหล่งกำเนิดไม้นำเข้าจากพม่ามาพิจารณา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่า เนื่องจากการกำหนดระเบียบการนำเข้าไม้จากพม่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่รัฐบาลพม่าขอความร่วมมือกับรัฐบาลไทยในการแก้ไขรัฐบาลพม่าแล้ว การดำเนินการแก้ระเบียบดังกล่าวจึงควรหารือกับฝ่ายพม่า เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันและสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อถือต่อประเทศไทย

และได้มอบให้กระทรวงการต่าง ระเทศหารือกับรัฐบาลพม่าว่ายังมีความจำเป็นจะต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าของรัฐบาลพม่ามาแสดงประกอบการนำเข้าไม้หรือไม่

5. กระทรวงการต่างประเทศ ได้มีหนังสือลงวันที่ 24 กันยายน 2542 แจ้งว่ากระทรวงป่าไม้สหภาพพม่าได้ตอบข้อหารือเรื่องการแสดงใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ของไทย โดยมีคำตอบดังนี้

1) Myanmar Timber Enterprise (MTE) ซึ่งหน่วยงานภายใต้กระทรวงป่าไม้พม่าได้ดำเนินการส่งออกผลิตภัณฑ์ป่าไม้จากท่าเรือกรุงย่างกุ้ง และจากจุดผ่านแดนมานานก่อนวันที่ 22 เมษายน 2541 และไม่เคยทราบเรื่องการห้ามส่งออกผลิตภัณฑ์ไม้ หรือการยกเลิกการห้ามส่งออกผลิตภัณฑ์ไม้แต่อย่างใด
2) Myanmar Timber Enterprise (MTE) ได้ออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับทุกประเทศรวมทั้งไทย
3) ใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามีความสำคัญในกรณีที่จะต้องมีการรับรองในอนาคต
4) การที่ไทยจะดำเนินการใช้หรือยกเลิกการแสดงใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับ ป.ไทย
5) Myanmar Timber Enterprise (MTE) จะยังคงดำเนินการออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อไป

สภาปัญหา

1. ปัจจุบันกองทัพภาคที่ 3 ได้มีคำสั่งลับ ด่วนมาก ที่ กบ 0843/159 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 ว่า "ขอให้ชะลอการนำเข้าไม้ทุกประเภท. รวมทั้งการขนย้ายไม้ทุกพื้นที่ของหน่วยเฉพาะกิจ ทหารราบที่ 13 เป็นการชั่วคราว" ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการการค้าชายแดนได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก และได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมาธิการการเกษตร สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2545 อาคารรัฐสภา 2

2. จากการสัมมนาโครงการ "เปิดคลินิคการค้าชายแดนสัญจร" ที่จังหวัดระนองเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2545 ณ โรงแรมจันทร์สมธารา ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว และมีมติขอให้ยกเลิกใช้ C/O ไม้พม่า และยกเว้นจังหวัดระนองออกจากประเทศ กระทรวงพาณิชย์ฯ เนื่องจากด่านศุลกากรระนองเป็นด่านศุลกากรทางทะเล และให้เป็นการนำเข้าโดยทางเรือเท่านั้น

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอให้ยกเลิกประกาศ กระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535 และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำเข้าไม้มาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2545

2. ขอให้ยกเลิกคำสั่งกองทัพภาคที่ 3 ลับด่วนมาก ที่ กท 0843/159 ลงวันที่ พฤศจิกายน 2544

ข้อเท็จจริง

1. กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศฯ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2535 กำหนดให้การนำเข้าไม้และไม้แปรรูปทุกชนิดรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ ที่นำเข้าบริเวณชายแดนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของ

ประเทศที่ส่งออกต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้า นอกจากนี้การนำเข้าไม้ซุงทางด่านศุลกากรจะต้องมีตราของประเทศผู้ผลิตประทับที่ไม้ด้วย ตามที่พม่าร้องขอให้ไทยกำหนดมาตราการนำเข้าไม้และไม้แปรรูปรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ต้องแสดงใบรับรองถิ่นกำเนิดไม้หรือ C/O

2. ผลของประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าว ทำให้ จังหวัดระนองที่เคยมีโรงซอยไม้ 19 โรง และโรงเลื่อย 13 โรง มีปริมาณไม้แปรรูปและไม้ซุงนำเข้าเฉลี่ยปีละ 240,000 M/T และมีรายได้จากภาษีนำเข้าเฉลี่ยปีละ 2,500 M/T เท่านั้น โดยที่บางส่วนเป็นไม้จากพม่า แต่นำเข้าผ่านมาทางมาเลเซีย และกรุงเทพฯ อีกทอดหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่จังหวัดระนองอยู่ใกล้พม่ามากกว่า นอกจากนั้นเป็นไม้นอกระบบเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเหตุให้ธุรกิจการค้าไม้ของจังหวัดชบเชาและมีผลต่อเศรษฐกิจของระนองเป็นอย่างมาก

3. เคยมีผู้ขอให้ยกเลิกประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 92 มาแล้ว โดยผ่านโครงการคลินิคการค้าชายแดนสัญจร เมื่อปี 2542 ซึ่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดนได้จัดประชุมตามจังหวัดชายแดนด้านพม่า เช่น จังหวัดระนอง กาญจนบุรี ตาก และแม่ฮ่องสอน โดยขอให้ยกเลิกประกาศดังกล่าว เฉพาะไม้และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ (ยกเว้นไม้ซุง) เนื่องจาก

1) การค้าชายแดนของพม่ายังไม่เป็นสากล บริเวณด่านชายแดนไม่มีการออก C/O ไม้ การออกจะ ต้องไปทำที่เมืองย่างกุ้งเท่านั้น ทำให้การขอออก C/O ของผู้ประกอบการส่งออกไม้พม่าตามบริเวณชายแดนในทางปฏิบัติทำไม่ได้ต้องใช้เวลาเดินทางไปและกลับเมืองย่างกุ้งอย่างน้อย 2 วัน เพื่อขอออกC/O

2) กระทรวงป่าไม้พม่าเคยตอบข้อหารือเรื่อง C/O ไม้พม่าผ่านกระทรวงการต่างประเทศของไทยว่า การที่ไทยจะดำเนินการใช้หรือยกเลิก C/O ไม้จากพม่าหรือไม่นั้นเป็นเรื่องของฝ่ายไทย ตามหนังสือกระทรวงการต่างประเทศของไทย ลงวันที่ 24 กันยายน 2542

3) ไม่ควรนำเอาประเด็น C/O ไม้พม่าเชื่อมโยงหรือผูกติดกับการป้องกันการตัดไม้สวมตอ การปราบปรามป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าจะต้องดำเนินการเพราะมีประโยชน์ต่อชาติ ส่วนการอำนวยความสะดวกในการนำเข้าไม้จากพม่าก็มีประโยชน์ต่อชาติเช่นกัน เนื่องจากการค้าชายแดนไทยได้เปรียบดุลการค้าพม่า และพม่ามีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ด้อยกว่าไทย หากให้มีการนำเข้าไม้จากพม่าก็จะเป็นการสร้างอำนาจในการซื้อของพม่า และพม่าก็จะต้องมาซื้อสินค้าไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามไทยก็ได้วัตถุดิบ คือ ไม้นำไปเพิ่มมูลค่าได้อีก

ดังนั้น การที่นำเอามาตรการ C/O ไม้จากพม่า มาเป็นเครื่องช่วยในการปราบปรามการลักลอบตัดไม้ของไทยอีกทางหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ทราบว่าการออก C/O ไม้จากพม่าไม่สามารถกระทำได้ จึงเท่ากับเป็นการปิดกั้นผลประโยชน์ของชาติส่วนอันควรที่จะได้ไปและรวมทั้งผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าไม้ที่สุจริตทางพม่าและของไทยต้องพลอยรับเคราะห์และเสียโอกาส และไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่จะขยายการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและต้องการให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าของภูมิภาค ผลสรุปของการประชุมคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2542 ยังคงมีมติว่ามาตรการนำเข้าไม้จากพม่ายังคงให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 92 ทั้งนี้ เนื่องจากกรมป่าไม้และหน่วยงานความมั่นคงไม่เห็นด้วย ประกอบกับกระแสไม้สาละวินกำลังแรง

ความต้องการของจังหวัดระนอง

ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 92 นั้น ขอให้ยกเว้นจังหวัดระนอง เฉพาะที่มีการนำเข้าทางเรือเท่านั้น ผ่านด่านศุลกากรจังหวัดระนองช่องทางเดียว ส่วนทางบกยังคงมาตรการเดิม ด้วยเหตุผลดังนี้

1) ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำเข้าไม้มาในราชอาณาจักร การนำไม้เข้าจากพม่าทางด่านศุลกากรท่าเรือคลองเตย ไม่ต้องใช้ใบ C/O จากพม่า
2) ตลอดแนวชายแดนระนองพม่า ส่วนใหญ่จะเป็นแม่น้ำกระบุรีและทะเลมีหน่วยงานของกรมป่าไม้ หน่วยงานของทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองตั้งอยู่ตลอดแนวชายแดน จึงเป็นการยากมากที่จะนำไม้จากฝั่งของประเทศไทยไปสวมเป็นไม้พม่าเหมือนจังหวัดทางภาคเหนือ และบริเวณป่าไม้ในจังหวัดระนองจะอยู่ใกล้ชุมชน ซึ่งมี อบต. คอยตรวจตราอยู่ตลอดแนวอีกชั้นหนึ่ง
3) ป่าไม้ระนองเป็นจำพวกไม้กระยาเลย ไม่มีไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้มะค่า ไม้ประดู่
4) สถิติการถักถอบตัดไม้ในจังหวัดระนองไม่มี
5) ผู้ประกอบการประสงค์จะนำไม้มาใช้โดยมีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ไม่ประสงค์จะใช้ไม้นอกระบบ
6) หลังจากมีการปิดด่าน พม่าส่งไม้ไปขายที่มาเลเซียทำให้ประเทศมาเลเซียได้ประโยชน์แทนที่จังหวัดระนองควรจะได้ประโยชน์เพราะว่าอยู่ใกล้กว่า แต่ต้องไปซื้อจากมาเลเซียอีกทอดหนึ่ง ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง

****

ศาลากลางจังหวัดระนอง
รับเลขที่ 921
วันที่ 24 เม.ย. 2546

หอการค้าจังหวัดระนอง
THE RANONG CHAMBER OF COMMERCE

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนอง
รับที่ 678
วันที่ 24 เม.ย. 2546
เวลา น.

22 เมษายน 2546

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการนำเข้าไม้จากประเทศพม่า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535

2. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535

ตามที่จังหวัดระนองได้กรุณาเชิญประธานหอการค้าจังหวัดระนอง ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนองและผู้แทนภาคเอกชนหลายสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลคณะศึกษาดูงานของสำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546 ณ ห้องประชุมโรงแรมจันทร์สมธารา นั้น

ในที่ประชุมคราวนั้นผู้แทนผู้ประกอบการค้าไม้ได้หยิบยกปัญหาอุปสรรคการประกอบกิจการค้าไม้ของจังหวัดระนองว่ามีปัญหามากมาย ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้ไม้และไม้แปรรูปทุกชนิดรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ซึ่งนำเข้าทางด่านศุลกากรที่กระทรวงพาณิชย์จะกำหนดไว้ในระเบียบเป็นสิ่งที่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกและต้องผ่านศุลกากรประกอบการทำพิธีนำเข้ามาในราชอาณาจักร ประกอบกับระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 ซึ่งออกมารับและสอดคล้องกัน โดยกำหนดให้จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศพม่า 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง การนำเข้าไม้ดังกล่าวตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ข้างต้นต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O)

ดังนั้น จากประกาศและระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวเมื่อมีผลบังคับใช้ทำให้ผู้ประกอบการค้าไม้ทั้ง 10 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศพม่าจึงพบกับปัญหาอุปสรรคค่อนข้างมาก โดยเฉพาะจังหวัดระนอง โรงเลื่อยไม้ จำนวน 13 โรง ต้องเลิกกิจการทั้งหมด โรงฉอยไม้ จำนวน 19 โรง ก็ทยอยปิดกิจการลง ปัจจุบันคงเหลือเพียง 5 โรง และหากปัญหาอุปสรรคการนำเข้าไม้ยังคงมีอยู่อีกต่อไป คาดว่าโรงฉอยไม้ทั้ง 5 โรงที่เหลือคงต้องเลิกกิจการทั้งหมดเพราะไม่มีวัตถุดิบป้อนโรงงาน แรงงานทั้งชาวไทย

48/10 ถ.กำลังทรัพย์ อ.เมือง จ.ระนอง โทร. (077) 823901-2 โทรสาร (077) 823903

หอการค้าจังหวัดระนอง
THE RANONG CHAMBER OF COMMERCE

และชาวพม่าต้องถูกเลิกจ้าง ชาวจังหวัดระนองก็จะต้องใช้ไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ราคาแพงกว่าจังหวัดอื่น

หอการค้าจังหวัดระนองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าฝ่ายไทยเองได้สร้างปัญหาปิดกั้นโอกาสการประกอบการค้าโดยกำหนดเงื่อนไขทางการค้าให้เกิดปัญหาอุปสรรคขึ้นเอง เหตุผลดังนี้

1. การค้าชายแดนของพม่ายังไม่เป็นสากลบริเวณด่านชายแดนของพม่าไม่มีการออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) การออกใบรับรองดังกล่าวจะต้องไปดำเนินการที่เมืองร่างกุ้งเท่านั้น ทำให้การออกใบ C/O ไม้ของผู้ประกอบการส่งออกไม้พม่าตามบริเวณชายแดนในทางปฏิบัติไม่สามารถกระทำได้เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปและกลับเมืองร่างกุ้งอย่างน้อย 2 วัน เพื่อขอออกใบ C/O ไม้

2. ประเด็นเรื่องใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ไม้ของพม่าไม่ควรนำมาเชื่อมโยงหรือผูกติดกับการป้องกันการตัดไม้สวมตอ เพราะพื้นที่แนวเขตชายแดนจังหวัดระนองระยะทางยาวตั้งแต่แม่น้ำกระบุรีถึงอำเภอคุระบุรีประมาณ 160 กิโลเมตร เป็นทะเลอันดามันกั้นเขตแดนและป่าไม้ในจังหวัดระนองเองก็เป็นพวกไม้กระยาเลย ไม่มีไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้มะค่า ไม้ประดู่ และการนำไม้ออกจากป่าก็มิใช่เรื่องง่ายเพราะต้องผ่านถนนเพชรเกษมและแม่น้ำกระบุรีที่มีอาณาเขตกว้างขวาง ตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครองตั้งอยู่ตลอดแนวชายแดนจึงเป็นการยากมากที่จะนำไม้จากฝั่งของประเทศไทยไปสวมเป็นไม้พม่าเหมือนจังหวัดในภาคเหนือ จังหวัดระนองจึงมีข้อแตกต่างจากจังหวัดอื่นอย่างสิ้นเชิง

3. การปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าก็ต้องดำเนินการเพราะมีประโยชน์ต่อชาติ แต่ส่วนการอำนวยความสะดวกในการนำเข้าไม้จากประเทศพม่าก็มีประโยชน์ต่อชาติเช่นกัน เนื่องจากการค้าชายแดนไทยของจังหวัดชายแดนด้านพม่าส่วนมาก รวมทั้งจังหวัดระนองได้เปรียบดุลการค้าพม่า และประเทศพม่าเองก็มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ด้อยกว่าประเทศไทย หากมีการนำเข้าไม้จากพม่าอย่างสะดวกและถูกต้อง ก็จะเป็นการสร้างอำนาจในการซื้อของพม่า และพม่าก็จะซื้อสินค้าไทยเพิ่มขึ้นและในทางตรงกันข้ามไทยก็ได้วัตถุดิบก็คือไม้เพื่อนำไปเพิ่มมูลค่า

4. การนำมาตรการ C/O ไม้จากพม่ามาเป็นเครื่องช่วยในการปราบปรามการลักลอบตัดไม้ของไทยอีกทางหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ทราบว่าการออก C/O ไม้จากพม่าในความเป็นจริงไม่สามารถกระทำได้ จึงเท่ากับเป็นการปิดกั้นผลประโยชน์ของชาติส่วนอันควรที่จะได้ ผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าไม้ที่สุจริตทั้งพม่าและไทยต้องพลอยรับเคราะห์และเสียโอกาส ซึ่งไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นที่จะขยายการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและต้องการให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าของภูมิภาค

48/10 ถ.กำลังทรัพย์ อ.เมือง จ.ระนอง โทร. (077) 823901-2 โทรสาร (077) 823903

หอการค้าจังหวัดระนอง
THE RANONG CHAMBER OF COMMERCE

5. ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งก็คือในขณะที่จังหวัดที่ติดกับประเทศพม่าการนำเข้าไม้ต้องมีใบ C/O แต่จังหวัดอื่น ๆ ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาวและเขมร ไม่ต้องมีใบ C/O ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันเป็น 2 มาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม ทางจังหวัดระนองได้เคยจัดประชุมร่วมกับคณะทำงานเพื่อศึกษาและแก้ไขปัญหาการค้าชายแดนด้านประเทศพม่า โดยมีผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะ โดยที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาหาเหตุผลมาสนับสนุนข้อเรียกร้องของผู้ประกอบการค้าไม้ เพื่อขอยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ โดยการนำเข้าไม้จากประเทศพม่าไม่ต้องมีใบกำเนิดสินค้า (C/O) ดังนี้

1. การขนย้ายไม้จากประเทศพม่าเข้ามายังจังหวัดระนองจะเป็นการขนย้ายทางเรือสามารถควบคุมง่าย

2. การนำเข้าไม้จากพม่าเป็นการประกอบธุรกิจในระดับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้สอยในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ คานเรือ โรงซอยไม้แปรรูป โรงงานประดิษฐกรรม โรงงานทำวงกบ ประตู หน้าต่าง เครื่องเรือน และเครื่องใช้ภายในบ้าน และนำไปเป็นวัสดุซ่อมแซมการก่อสร้างที่อยู่อาศัย เป็นต้น ปริมาณที่นำเข้าไม้เพียงเล็กน้อย โดยเฉลี่ยมีความต้องการใช้เดือนละประมาณ 2,000-3,000 ตัน ยานพาหนะที่ใช้บรรทุกจะเป็นเรือเล็กเครื่องพาดหางลำละประมาณ 5-10 ตัน ถ้ามาระยะทางไกลจะเป็นเรือใหญ่บรรทุกลำละประมาณ 30-50 ตัน ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การนำเข้าไม้โดยพ่อค้าไม้จากประเทศพม่าเป็นผู้นำเข้ามาขายถึงท่าเรือของฝั่งไทยทั้งสิ้น โดยไม่มีคนไทยเข้าไปเกี่ยวข้องในการตัดไม้แต่อย่างใด และไม้ที่นำเข้ามาเป็นไม้กระยาเลย เบญจพันธุ์ ไม่มีไม้ที่มีค่า ลักษณะตัดปีกไม้สำเร็จเป็นไม้ท่อนสี่เหลี่ยมมาพร้อมเข้าโรงซอย

3. ปัญหาการนำไม้ฝั่งไทยไปสวมตอเป็นไม้พม่าไม่สามารถจะกระทำได้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศแนวชายแดนตั้งแต่แม่น้ำกระบุรีถึงอำเภอคุระบุรีระยะทางประมาณ 160 กิโลเมตร มีหน่วยรักษาป่าภาคพื้นดินทุกระยะประมาณ 15 กิโลเมตรต่อหน่วยงานของรัฐ อีกทั้งยังมีหน่วยงานของ อบต. ที่จะช่วยกำกับดูแลรักษาผลประโยชน์อีกทางหนึ่งด้วย และทางทะเลก็ยังมีหน่วยงานของตำรวจน้ำและด่านศุลกากรตรวจตราอยู่เป็นประจำ

4. จากข้อมูลของป่าไม้จังหวัดระนอง ปรากฏว่านับแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปัจจุบันไม่มีคดีลักลอบนำไม้รายใหญ่เพื่อเข้าโรงเลื่อยโรงซอยหรือนำไม้จากฝั่งประเทศไทยไปสวมเป็นไม้พม่าแล้วนำกลับเข้ามาในฝั่งประเทศไทยแต่อย่างใด

หอการค้าจังหวัดระนอง

THE RANONG CHAMBER OF COMMERCE

5. เพื่อเป็นการเสียภาษีนำเข้าไม้จากพม่าให้ถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ง่าย เห็นควรกำหนดให้นำเข้ามาในช่องทางเดียว หากไม้จากพม่าขึ้นช่องทางอื่นให้ดำเนินการตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์นำส่งข้อมูลปัญหาการนำเข้าไม้จากพม่าและแนวทางการแก้ไขที่จะเป็นเหตุผลสนับสนุนการทบทวนการขอยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2535 ให้แก่สภาความมั่นคงแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นายดำรงค์ ขจรมาศบุษม์)
ประธานหอการค้าจังหวัดระนอง

(นายวีระ บุญราศรี)
ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนอง

(นายเจี้ยว ณ ถลาง)
ร้านแสงรุ่งค้าไม้

(นายประกวด ตันโสภณ)
หจก.สินพาราค้าไม้

(นายสาโรจน์ เศวตดุล)
บริษัท สิริธนานันท์ค้าไม้ จำกัด

(นายสุชิน แซ่ฉั่ว)
หจก.เอฟไอลักกี้

(นายสุพล แสงสุริยะ)
หจก. เขานางหงษ์ค้าไม้

48/10 ถ.กำลังทรัพย์ อ.เมือง จ.ระนอง โทร. (077) 823901-2 โทรสาร (077) 823903

รายงานการประชุมการนำเข้าไม้จากประเทศพม่า จังหวัดระนอง
วันที่ 28 เมษายน 2546 เวลา 15.30 น.
ณ ห้องประชุม 2 ศาลากลางจังหวัดระนอง

.....

ผู้เข้าประชุม

1. นายบัณฑิต	รัตนสัมพันธ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง	ประธาน
2. นายสมศักดิ์	ประเสริฐสม	พาณิชย์จังหวัดระนอง	
3. นายมงคล	แสงอินทร์	นายด่านศุลกากรระนอง	
4. นายดิเรก	วงศ์สัมพันธ์	แทนป่าไม้จังหวัดระนอง	
5. น.ส.ทิพย์สุดา	อินทรสุวรรณ	นักวิชาการพาณิชย์ 6 ว	
6. นายวีระ	บุญราศรี	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนอง	
7. นายธีระพล	ชลิศราพงศ์	แทนประธานหอการค้าจังหวัดระนอง	
8. นายประกวด	ตันโสภณ	หจ.สินพาราค้าไม้	
9. นายสาโรจน์	เศวตะดุล	บ.สิริธนานันท์ค้าไม้	
10. นายเจี๊ยว	ณ ถลาง	ร้านแสงรุ่งค้าไม้	
11. นายพีระ	ณ ถลาง	ร้านแสงรุ่งค้าไม้	
12. นายสุพล	แสงสุริยะ	หจ.เขานางหงส์ค้าไม้	
13. นายบียะ	เมฆฉ่ำ	หจ.เอฟไอลักกี้	

เริ่มเปิดประชุมเวลา 15.30 น.

นายบัณฑิต รัตนสัมพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง ประธานที่ประชุมกล่าวเปิดประชุมตามระเบียบวาระ ดังต่อไปนี้

<u>ระเบียบวาระที่ 1</u> เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน เนื่องจากได้รับการร้องเรียนเป็นหนังสือจากประธานหอการค้าจังหวัดระนอง ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนองและผู้ประกอบการค้าไม้ถึงปัญหาอุปสรรคการประกอบการค้าไม้ของจังหวัดระนอง

มอบให้พาณิชย์จังหวัดระนองพูดในรายละเอียด

พาณิชย์จังหวัดระนอง ด้วยจังหวัดระนอง ได้รับการร้องเรียนเป็นหนังสือจากประธานหอการค้าจังหวัดระนอง ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนองและผู้ประกอบการค้าไม้จำนวน 5 ราย ว่า ในคราวประชุมร่วมให้ข้อมูลคณะศึกษาดูงานของสำนักงานสภาความมั่นคง

แห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546 ณ โรงแรมจันทร์สมธารา จังหวัดระนอง โดยมีพลเอกวินัย ภัททิยกุล เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งในที่ประชุมคราวนั้นผู้แทนผู้ประกอบการค้าไม้ได้ยกปัญหาอุปสรรคการประกอบการค้าไม้ของจังหวัดระนองว่ามีปัญหามากมาย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้ไม้และไม้แปรรูปทุกชนิดรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ซึ่งนำเข้าทางด่านศุลกากรที่กระทรวงพาณิชย์จะกำหนดไว้ในระเบียบเป็นสิ่งที่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีนำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยทั้งนี้กระทรวงพาณิชย์ก็ได้ออกระเบียบว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 โดยกำหนดให้จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศพม่า จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง การนำเข้าไม้ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ทำให้ผู้ประกอบการค้าไม้ทั้ง 10 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศพม่าต้องพบปัญหาอุปสรรคจากการนำเข้าไม้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะจังหวัดระนอง โรงเลื่อยจำนวน 13 โรง ต้องเลิกกิจการทั้งหมด โรงซอยไม้ จำนวน 19 โรง ก็ทยอยปิดกิจการลง จนเหลือที่ยังดำเนินกิจการอยู่เพียง 5 โรง และหากปัญหาอุปสรรคยังไม่ได้รับการแก้ไขก็คาดว่าโรงซอยที่เหลือต้องเลิกกิจการทั้งหมด เพราะขาดแคลนวัตถุดิบป้อนโรงงาน จึงขอให้จังหวัดระนองได้พิจารณาส่งข้อมูลปัญหาการนำเข้าไม้จากพม่าและแนวทางแก้ไขที่จะเป็นเหตุสนับสนุนการทบทวนขอยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำเข้าไม้มาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 จึงได้มีการประชุมในวันนี้เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นว่าจะได้ข้อมูลนำมาสนับสนุนให้รัฐพิจารณาทบทวนนโยบายนำเข้าไม้จากประเทศพม่า โดยไม่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องพิจารณาเงื่อนไขการนำเข้าไม้จากประเทศพม่า

ประธาน การที่จังหวัดจะให้ดำเนินการจัดส่งข้อมูลของหอการค้าไปให้กับสภาความมั่นคงแห่งชาติโดยไม่แสดงความคิดเห็นเลยนั้นไม่เหมาะสม ซึ่งเห็นควรที่จังหวัดจะมีข้อคิดเห็นเสนอแนะวิธีป้องกันและกำกับดูแลให้ทางหน่วยสภาความมั่นคงแห่งชาติใช้ประกอบการพิจารณาที่ง่ายต่อการตัดสินใจด้วย จึงให้พาณิชย์จังหวัดไปร่างเงื่อนไขการนำเข้าไม้

พาณิชย์จังหวัด

เงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรที่จะเป็นเหตุสนับสนุนการทบทวนขอยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 โดยไม่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขซึ่งได้กำหนดเป็นร่าง ดังนี้

<u>เงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร</u>

1. ไม้ที่นำเข้าต้องเป็นไม้กระยาเลยหรือไม้เบญจพรรณเท่านั้น
2. การนำเข้าไม้ให้มาได้เฉพาะทางทะเลโดยเรือที่มีสัญชาติของพม่า
3. ผู้นำเข้าไม้จะต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าไม้จากพม่า โดยมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
4. ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการนำเข้าไม้
5. การนำเข้าไม้แต่ละครั้งจะต้องแจ้งล่วงหน้า และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบร่วมกัน
6. ปริมาณการนำเข้าไม้ให้เป็นไปตามคณะกรรมการที่จังหวัดแต่งตั้งโดยกำหนดปริมาณนำเข้าตามความจำเป็นแล้วรายงานสภาความมั่นคงแห่งชาติและกรมการค้าต่างประเทศทราบ
7. การนำเข้าไม้ให้นำเข้ามาได้ช่องทางทะเลทางเดียวตามที่จังหวัดกำหนด

นายด่านศุลกากรระนอง

ได้พูดถึงการนำเข้าไม้ของจังหวัดระนองแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับทางภาคเหนือ ทั้งนี้

- การค้าไม้ทางภาคเหนือผู้ประกอบการรายใหญ่ ๆ ระนองเป็นรายย่อยเล็ก ๆ
- นำเข้าทางบก ระนองเองนำเข้าทางทะเล
- ชนิดไม้ที่นำเข้าทางเหนือไม้ที่มีค่ามาก เช่น ไม้สัก ระนองไม่มีการนำเข้าไม้สัก
- ประเภทไม้ที่นำเข้าไม้ซุงและไม้แปรรูป ระนองไม้แปรรูปอย่างเดียว

มติที่ประชุม

ผู้ประกอบการและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเรื่องเงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร โดยมอบให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนองดำเนินการพิจารณาสถานภาพของจังหวัดระนองกับจังหวัดทางภาคเหนือเปรียบเทียบแล้วนำเงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรจัดทำเป็นหนังสือถึงอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศและเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ นำเสนอผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง โดยส่วนของเงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรที่ปรับปรุงแล้ว ดังนี้

<u>เงื่อนไขการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร</u>

1. ไม้ที่นำเข้าต้องเป็นไม้กระยาเลย ซึ่งแปรรูปแล้วเท่านั้น (เปิดซีกไม้)

2. การนำเข้าไม้ให้นำเข้าได้เฉพาะของทางทะเลโดยทางเรือเท่านั้น
3. ผู้นำเข้าไม้จะต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าไม้จากพม่าโดยมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
4. การนำเข้าไม้แต่ละครั้งจะต้องแจ้งล่วงหน้าและมีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบร่วมกันในรูปคณะกรรมการ
5. ปริมาณการนำเข้าไม้ให้เป็นไปตามคณะกรรมการที่จังหวัดแต่งตั้งโดยกำหนดปริมาณนำเข้าตามความจำเป็นแล้วรายงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
6. หากคณะกรรมการตรวจพบว่ามีการนำไม้ฝั่งไทยไปสวมเป็นไม้พม่า ผู้กระทำจะถูกลงโทษตามกฎหมายในอัตราสูงสุด
7. กรณีที่สภาความมั่นคงแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นก่อให้เกิดผลเสียหาย หรือไม่เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สามารถสั่งเปลี่ยนแปลง แก้ไข ระงับหรือยกเลิกได้ทันที

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ

ประธาน <u>เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการค้าชายแดนจังหวัดระนอง</u>

การค้าชายแดนจังหวัดระนองมักมีปัญหาที่ลึกซึ้งและละเอียดอ่อนมาก เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรที่จะต้องมีคณะกรรมการเฉพาะด้านการค้าชายแดนที่ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าชายแดนซึ่งจะได้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดระนองพิจารณาต่อไป ในขั้นนี้ มอบให้พาณิชย์จังหวัดระนอง ไปพิจารณาจัดทำร่างคำสั่งนำเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดระนองพิจารณาก่อนดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่ประธานเสนอ โดยมอบพาณิชย์จังหวัดระนองจัดทำร่างคำสั่งเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดระนองพิจารณาก่อนดำเนินการต่อไป

เลิกประชุม เวลา 17.00 น.

.....ผู้จดรายงานการประชุม
(นางสาวทิพย์สุดา อินทรสุวรรณ)
นักวิชาการพาณิชย์ 6 ว

.....ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นายสมศักดิ์ ประเสริฐสม)
พาณิชย์จังหวัดระนอง

ด่วนมาก

ที่ รน 0016/ 5249 5249

ศาลากลางจังหวัดระนอง
ถนนลุวัง ระนอง 85000

๒ พฤษภาคม 2546

เรื่อง การนำเข้าไม้จากประเทศพม่า

เรียน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ , เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือหอการค้าจังหวัดระนอง ลงวันที่ 22 เมษายน 2546

ด้วยจังหวัดระนอง ได้รับการร้องเรียนเป็นหนังสือจากประธานหอการค้าจังหวัดระนอง ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระนองและผู้ประกอบการค้าไม้จำนวน 5 รายว่า ในคราวประชุมร่วมให้ข้อมูลคณะศึกษาดูงานของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546 ณ โรงแรมจันทร์สมธารา จังหวัดระนอง โดยมีพลเอกวินัย ภัททิยกุล เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งในที่ประชุมคราวนั้นผู้แทนผู้ประกอบการค้าไม้ได้ยกปัญหาอุปสรรคการประกอบการค้าไม้ของจังหวัดระนองว่ามีปัญหามากมาย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้ไม้และไม้แปรรูปทุกชนิดรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ซึ่งนำเข้าทางด่านศุลกากรที่กระทรวงพาณิชย์จะกำหนดไว้ในระเบียบเป็นสิ่งที่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีนำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยทั้งนี้กระทรวงพาณิชย์ก็ได้ออกระเบียบว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 โดยกำหนดให้จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศพม่า จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง การนำเข้าไม้ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ทำให้ผู้ประกอบการค้าไม้ทั้ง 10 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศพม่าต้องพบปัญหาอุปสรรคจากการนำเข้าไม้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะจังหวัดระนอง โรงเลื่อยจำนวน 13 โรง ต้องเลิกกิจการทั้งหมด โรงขอยไม้ จำนวน 19 โรง ก็ทยอยปิดกิจการลง จนเหลือที่ยังดำเนินกิจการอยู่เพียง 5 โรง และหากปัญหาอุปสรรคยังไม่ได้รับการแก้ไขก็คาดว่าโรงขอยที่เหลือต้องเลิกกิจการทั้งหมด เพราะขาดแคลนวัตถุดิบป้อนโรงงาน จึงขอให้จังหวัดระนองได้พิจารณาส่งข้อมูลปัญหาการนำเข้าไม้จาก

พม่าและ.../

พม่าและแนวทางแก้ไขที่จะเป็นเหตุผลสนับสนุนการทบทวนขอยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำเข้าไม้มาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535 ซึ่งมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดระนอง ได้พิจารณาแล้วขณะนี้โรงชอยไม้ที่ยังดำเนินกิจการอยู่เพียง 5 ราย และยังมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ต้องอาศัยวัตถุดิบไม้อยู่อีกเป็นจำนวนมาก เช่น โรงงานซ่อมเรือ และต่อเรือ โรงงานทำวงกบประตู หน้าต่าง โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ อู่ต่อกระบะรถยนต์บรรทุกที่เป็นกระบะไม้ กิจการรับเหมาก่อสร้างซ่อมแซมที่อยู่อาศัย การก่อสร้างที่พักรีสอร์ท ฯลฯ ซึ่งกิจการเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยไม้เป็นส่วนสำคัญ ที่ผ่านมาจะมีเรือบรรทุกไม้จากประเทศพม่านำเข้ามาขายถึงท่าเรือของผู้ประกอบการ โดยมักจะถูกจับกุมดำเนินคดีเนื่องจากไม้ที่นำเข้ามาจากพม่าไม่มีใบถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ทำให้ผู้ประกอบการในบางครั้งต้องหันไปนำเข้าไม้จากประเทศอินโดนีเซียซึ่งมีค่าขนส่งที่แพงมาก ทำให้ต้นทุนสูง และบางครั้งต้องประสบอุบัติเหตุจากการขนส่งโดยเจอมรสุมเรือที่บรรทุกมาอับปางลงต้องสูญเสียสินค้าและประสบการขาดทุนมาก หากจะเปรียบเทียบข้อมูลเส้นทางสภาพภูมิประเทศลักษณะสินค้าและการดำเนินธุรกิจการค้าไม้ระหว่างจังหวัดระนองกับจังหวัดในภาคเหนือก็จะเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน ดังนี้

จังหวัดภาคเหนือ	จังหวัดระนอง
1. สภาพภูมิประเทศเป็นป่าเขา อาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่า จะเป็นพื้นที่ทางบกเป็นส่วนใหญ่	1. สภาพภูมิประเทศติดทะเลอันดามัน อาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าจะมีทะเลกั้น
2. ธุรกิจการค้าไม้ทางภาคเหนือจะเป็นธุรกิจการค้าไม้รายใหญ่ ๆ	2. ธุรกิจการค้าไม้จังหวัดระนองเป็นธุรกิจขนาดรายย่อย
3. การสั่งซื้อไม้นำเข้ามาจะเป็นลักษณะไม้ซุงไม่แปรรูปเป็นส่วนใหญ่	3. การซื้อไม้นำเข้ามาจะเป็นลักษณะไม้แปรรูปเปิดปีกไม้เรียบร้อย
4. ไม้ที่นำเข้ามาใช้สอยแปรรูปในภาคเหนือจะเป็นไม้มีค่า เช่น ไม้สักและไม้มะค่า	4. ไม้ที่นำเข้ามาใช้สอยจะเป็นไม้กระยาเลย ไม่มีไม้มีค่าทั้งสิ้น
5. ลักษณะการนำเข้าไม้เข้ามาในราชอาณาจักรจะนำเข้ามาทางบกซึ่งภูมิประเทศเป็นป่าเขาการเฝ้าระวังและควบคุมของเจ้าหน้าที่ทำได้โดยยากมาก	5. ลักษณะการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรจะนำเข้ามาทางน้ำโดยเรือหางยาวขนาดบรรทุก 5-10 ตัน โดยเรือของชาวพม่านำมาขายโดยตรงทางฝั่งไทยซึ่งง่ายกับการตรวจสอบเพราะเห็นโดยชัดเจน

แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายในการป้องกันการทำลายป่าและการตัดไม้สวมตอที่นำไม้จากประเทศไทยไปสวมเป็นไม้พม่านั้นก็เป็นนโยบายที่ถูกต้อง แต่เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการค้าไม้ 5 ราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องรวมทั้งประชาชนชาวจังหวัดระนองได้มีไม้ใช้สอยในราคาพอสมควร โดยรัฐก็จะได้รับภาษีจากการนำเข้าครบถ้วนถูกต้อง จึงขอได้โปรดพิจารณาทบทวนนโยบายการนำเข้าไม้จากประเทศพม่า โดยไม่ต้องมีใบถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายในเงื่อนไขและแนวทางการกำกับดูแลของจังหวัด ในรูปแบบคณะกรรมการ ดังนี้

1. ไม้ที่นำเข้าจะต้องเป็นไม้กระยาเลยซึ่งแปรรูป (เปิดปีกไม้) แล้วเท่านั้น
2. การนำเข้าไม้ให้นำเข้าได้ทางเรือเฉพาะช่องทางทะเลช่องทางเดียวตามที่คณะกรรมการกำหนด
3. ผู้นำเข้าไม้จะต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าไม้จากพม่า โดยมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
4. การนำเข้าไม้แต่ละครั้งจะต้องแจ้งล่วงหน้า และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบร่วมกันในรูปคณะกรรมการ
5. ปริมาณการนำเข้าไม้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการที่จังหวัดแต่งตั้งโดยจะกำหนดปริมาณนำเข้าตามความจำเป็นแล้วรายงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
6. หากคณะกรรมการพบว่ามีการนำไม้ฝั่งไทยไปสวมเป็นไม้พม่าแล้วขนส่งเข้ามาในฝั่งไทย ผู้กระทำจะถูกลงโทษตามกฎหมายสูงสุด
7. กรณีที่สภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเกิดข้อบกพร่องก่อให้เกิดความเสียหาย หรือไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล สภาความมั่นคงแห่งชาติสามารถสั่งเปลี่ยนแปลง แก้ไข ระงับ หรือยกเลิกได้ทันที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเข้าทบทวนในที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้จังหวัดทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

๒๑ พ.ค. 2546

(นายนพพร จันทรถง)
ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนอง
โทร. 077-811371
โทรสาร 077-812336

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร

(ฉบับที่ 92)

พ.ศ. 2535

เพื่ออำนวยประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศฉบับนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535"

ข้อ 2 ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ไม้และไม้แปรรูปทุกชนิด รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ ซึ่งนำเข้าทางด่านศุลกากรที่กระทรวงพาณิชย์จะกำหนดไว้ในระเบียบเป็นสินค้าที่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีการนำเข้ามาในราชอาณาจักร

การนำเข้าไม้ซุงทางด่านศุลกากรตามความในวรรคก่อน จะต้องมีตราของประเทศผู้ผลิตประทับที่ไม้นั้นด้วย

ข้อ 4 ความในข้อ 3 มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

4.1 เป็นสินค้าที่ส่งมาจากประเทศที่มิได้มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย

4.2 เข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัว หรือนำเข้ามาเพื่อเป็นสิ่งของอย่างหนึ่งอย่างใดที่นำเข้ามากับยานพาหนะเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ เท่าที่จำเป็น

ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 153 วันที่ 3 ธันวาคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย 2

สำเนา

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร
พ.ศ. 2535

ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๔2) พ.ศ. 2535 ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน 2535 กำหนดให้ไม้และไม้แปรรูปทุกชนิด รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ ซึ่งนำเข้าทางด่านศุลกากรที่กระทรวงพาณิชย์จะกำหนดไว้ในระเบียบเป็นสินค้าที่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออก แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีการนำเข้ามาในราชอาณาจักร นั้น

กระทรวงพาณิชย์เห็นสมควรกำหนดด่านศุลกากรการนำเข้าสินค้าดังกล่าว จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2535"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ด่านศุลกากรบริเวณชายแดนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง เป็นด่านศุลกากรที่การนำเข้าไม้และไม้แปรรูปทุกชนิด รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออก แสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการทำพิธีการนำเข้ามาในราชอาณาจักร

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. 2535

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวทิพย์ ไหมน้อย)

กองเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ

ข้อมูลประกอบการประชุม

เรื่อง ปัญหาการนำเข้าไม้จากพม่าและปัญหาแรงงานต่างด้าว ในกิจการประมงด้านจังหวัดระนอง

สภาพปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการของกองทัพเรือ

วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๖

ห้องประชุมคณะกรรมมาธิการ อาคารรัฐสภา ๒

ปัญหาการนำเข้าไม้จากประเทศพม่า

ความเป็นมา

กระทรวงพาณิชย์ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากรนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๓๕ ลง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เพื่อควบคุมและอำนวยประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ สารสำคัญของระเบียบนี้ได้แก่การ "ให้ด่านศุลกากรบริเวณชายแดนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง เป็นด่านศุลกากรที่การนำเข้าไม้และไม้แปรรูปทุกชนิด รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออก แสดงต่อกรมศุลกากร ประกอบการทำพิธีการนำเข้ามาในราชอาณาจัก" ซึ่งระเบียบนี้ได้ออกตามความในประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ.๓๕๓๕ โดยมีส่วนที่เพิ่มเติมได้แก่ การนำเข้าไม้ซุงทางด่านศุลกากรที่กำหนดจะต้องมีตราของประเทศผู้ผลิตประทับที่ไม้นั้นด้วย ทั้งนี้ให้กองการสินค้าทั่วไป เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และกรมศุลกากรเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

การดำเนินการของกองทัพเรือ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีประกาศ เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ลง วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๔ แต่งตั้งให้ผู้บังคับการเรือ ผู้ควบคุมเรือและผู้บังคับหน่วยทหารเรือ ตามที่กองทัพเรือจะกำหนด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ และ พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๔ เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ในการดูแลและรักษาทรัพยากรณ์ธรรมชาติป่าไม้ ภายในท้องที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ สำหรับในส่วนของพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๔๖๙ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๒๗.๔และมาตรา ๒๗ ทวิ นั้น มีประกาศกระทรวงการคลัง ลง วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๗ และคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๕๓/๒๕๑๗ ลง วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๗ เกี่ยวกับการนำสิ้นค้าหนีศุลกากรเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักร โดยมิผ่านพิธีการทางศุลกากร ให้นายทหารสัญญาบัตร ประจำการในกองเรือ หมวดเรือ หมู่เรือ และเรือขณะออกปฏิบัติหน้าที่ราชการกับเรือมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรทางทะเลและทางน้ำ รวมทั้งไล่ติดตามจับกุม การกระทำผิดขึ้นฝั่งได้

ปัญหาการนำไม้แปรรูปจากประเทศพม่ามาทางจังหวัดระนอง

คณะทำงานสนับสนุนการค้าชายแดนด้านพม่า จะผลักดันการนำเข้าไม้โดยไม่ต้องมีใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) หรือยกเลิกจังหวัดระนองออกจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดด่านศุลกากร ฯ พ.ศ.๒๕๓๕ ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือโรงซอยไม้ที่ยังดำเนินกิจการอยู่

เพียง ๕ ราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ต้องอาศัยวัตถุดิบไม้อีกเป็นจำนวนมาก เช่น โรงซ่อมคานเรือและต่อเรือ โรงงานทำวงกบประตู หน้าต่าง โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ อู่ต่อกระบะรถยนต์บรรทุกที่เป็นกระบะไม้ ที่ผ่านมากิจการเหล่านี้เคยใช้ไม้ที่บรรทุกโดยเรือจากพม่า ไม่มีถิ่นกำเนิดสินค้า (C/O) ผู้ประกอบการต้องนำเข้าไม้จากอินโดนีเซีย ซึ่งมีค่าขนส่งที่แพงมาก ทำให้ต้นทุนสูง จังหวัดระนองจึงได้เสนอเรื่องดังกล่าวให้สภาความมั่นคงแห่งชาติ นำเรื่องเข้าทบทวนในที่ประชุมต่อไป

<u>ผลการดำเนินการของ กองเรือภาคที่ ๓</u> ตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๗ ทวิ

ปีงบประมาณ ๒๕๔๔

จับกุมตาม พ.ร.บ.ศุลกากร	จำนวน ๑ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๑๒ คน
ไม้ของกลาง	จำนวน ๑๐๐ แผ่น
เรือประมง	จำนวน ๑ ลำ

ปีงบประมาณ ๒๕๔๕

จับกุมตาม พ.ร.บ.ศุลกากร	จำนวน ๑ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๙ คน
ไม้เนื้อแข็ง	จำนวน ๑๒๐ ท่อน
เรือประมง	จำนวน ๑ ลำ
จับกุมตาม พ.ร.บ.ศุลกากร และ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	จำนวน ๗ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๑๐๒ คน
ไม้ของกลางขนาดต่าง ๆ	จำนวน ๑,๒๖๒ ท่อน
เรือประมง	จำนวน ๗ ลำ

ปีงบประมาณ ๒๕๔๖

จับกุมตาม พ.ร.บ.ศุลกากร	จำนวน ๘ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๔๔ คน
ไม้ขนาดต่าง ๆ	จำนวน ๕๖๓ ท่อน
เรือชนิดต่าง ๆ	จำนวน ๗ ลำ
จับกุมตาม พ.ร.บ.ศุลกากร และ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	จำนวน ๙ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๑,๓๐๖ คน
ไม้ขนาดต่าง ๆ	จำนวน ๑,๓๐๒ ท่อน
เรือต่าง ๆ	จำนวน ๑๐ ลำ

ปัญหาการใช้แรงงานต่างด้าวบนเรือประมง

ความเป็นมา

ในห้วงเวลา ๔ - ๕ ปี ที่ผ่านมา มีการหลั่งไหลของผู้หลบหนีเข้าเมืองเพื่อเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว จากประเทศเพื่อนบ้าน ๓ สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา จากการสำรวจของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน คาดว่าในปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายอยู่ในประเทศไทยประมาณกว่า ๑ ล้านคน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านความปลอดภัยของประชาชน และการสาธารณสุข เพิ่มมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นปัญหานี้ จึงได้มีการพิจารณากำหนดมาตรการและหาแนวทางแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน สาระสำคัญโดยรวมของมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ การผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าว สัญชาติ พม่า ลาว กัมพูชา มารายงานตัวจดทะเบียนและอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับ และให้ทำงานได้ในบางประเภทกิจการและในพื้นที่ที่กำหนด สำหรับในปี พ.ศ.๒๕๔๕ กระทรวงแรงงานได้ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าว มารายงานตัวจดทะเบียน ตั้งแต่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ จนถึง ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ มีแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวจดทะเบียนทั้งสิ้น ๔๐๙,๓๓๙ คน (พม่า ๓๔๐,๐๒๙ คน กัมพูชา ๓๖,๘๑๘ คน ลาว ๓๒,๔๙๒ คน) ในจำนวนนี้ เป็นแรงงานต่างด้าวที่ทำงานเป็นกรรมกรในกิจการประมงทะเล และต่อเนื่อง จำนวน ๙๕,๕๙๔ คน (ประมาณ ๒๕ % ของแรงงานต่างด้าวที่มารายงานตัวจดทะเบียน) จากลักษณะของงานที่ต้องทำงานเป็นเวลานาน ๆ บนเรือ ทำให้มีแรงงานต่างด้าวบนเรือประมงทะเลอีกเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถมารายงานตัวจดทะเบียนเพื่อนำเข้าสู่ระบบได้ อีกทั้งลักษณะของงานเป็นการทำงานตามฤดูกาลซึ่งจะเบาบางในช่วงที่มีลมมรสุมและสภาพคลื่นลมรุนแรง ทำให้ผู้ประกอบการมักไม่นำแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวจดทะเบียน เนื่องจากไม่คุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ การใช้แรงงานต่างด้าวบนเรือประมงทะเล จำเป็นต้องมีการย้ายเรือหรือสถานประกอบการ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันตลอดเวลา ซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการอนุญาตตาม พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งการแจ้งเปลี่ยนสถานที่ หรือท้องที่ในการทำงาน ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างต่ำครั้งละประมาณ ๕,๐๐๐.- บาท

ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจากพม่า มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบทั้งระยะสั้นและผลในระยะยาว ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง รุนแรงยิ่งขึ้น อาทิ การแย่งงานคนไทย ปัญหาชุมชนต่างด้าว ปัญหาการตกค้างของบุคคลุ ปัญหาโรคติดต่อ และปัญหาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม การดำเนินการที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งในเรื่องของการควบคุมการจ้างแรงงาน การสกัดกั้นการอพยพเข้ามาใหม่ การส่งกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายการผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนเป็นคราว ๆ ทำให้ไม่มีข้อยุติที่ชัดเจน

การดำเนินการที่ผ่านมาระหว่างปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓ เน้นการจดทะเบียนและผ่อนผันให้มีการจ้างงานเฉพาะพื้นที่และกิจการที่ขาดแคลน

ปี ๒๕๔๔ ทางราชการได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่ลักลอบมีแรงงานที่ผิดกฎหมายทั่วประเทศ มาขอจดทะเบียนขอผ่อนผันการจ้างงาน

การจดทะเบียนในปี ๒๕๔๕ กำหนดให้แรงงานที่มาจดทะเบียนขอผ่อนผันการทำงานต่อไปอีก ๑ ปี โดยเฉพาะกรณีแรงงานประมง

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการที่สำคัญคือ

ปัญหาการจดทะเบียน แรงงานไม่มีหลักฐานการแสดงตนที่ชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงชื่อบ่อยครั้ง ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบและจัดทำระบบทะเบียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ผู้ประกอบการบางส่วนไม่นำแรงงานมาจดทะเบียนเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง ในขณะที่ไม่สามารถควบคุมแรงงานได้

ปัญหาการสกัดกั้น ปราบปราม จับกุม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากความต้องการแรงงานราคาถูกยังมีอยู่ ในขณะที่เศรษฐกิจที่ฝืดเคืองของประเทศเพื่อนบ้านยังคงทำให้ยังคงมีแรงงานหลั่งไหลเข้ามาโดยต่อเนื่อง ประกอบกับประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีพรมแดนติดต่อยาว และมีช่องทางเข้า – ออก หลายจุด การตรวจสอบควบคุมจึงกระทำได้ยาก

ปัญหาการส่งกลับ โดยเฉพาะด้านพม่าจะมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ที่สำคัญพม่าไม่ยอมรับคนบางกลุ่มกลับ เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ทราบสถานะได้ และบางกลุ่มเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลพม่า

ปัญหาการควบคุมด้านสาธาณสุข แรงงานมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บ่อย ส่งผลให้การควบคุมโรคกระทำได้ยาก รวมทั้งเป็นภาระด้านงบประมาณและกระทบต่อการให้บริการแก่คนไทย

จากการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก เชาวลิต ยงใจยุทธ) เป็นประธาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางในการแก้ปัญหา ดังนี้

ยุทธศาสตร์

๑) ยุตินโยบายการผ่อนผันการจ้างแรงงานเป็นคราว ๆ โดยเฉพาะการอนุญาตให้มีการจ้างในประเภทงานและพื้นที่ต่าง ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งพิจารณากำหนดจำนวน ประเภทงานและพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการนำแรงงานคนไทยมาทดแทน

๒) ดำเนินการปราบปรามจับกุมแรงงานต่างด้าวและผู้ประกอบการที่กระทำผิดกฎหมายและไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของทางราชการอย่างเด็ดขาด ต่อเนื่องและจริงจัง และนำผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ถูกจับกุมไปไว้ยังสถานที่ควบคุมที่จะจัดขึ้นตรงบริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความเข้มข้นในการสกัดกั้นและป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่ โดยเฉพาะดำเนินการกับขบวนการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้าเมือง ทั้งนี้ ให้มีการดำเนินการในพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรงในลำดับแรกก่อน โดยการปราบปรามจับกุมจะดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทุกสัญชาติ ยกเว้นผู้ที่มาจดทะเบียนรายงานตัววันสุดท้ายเมื่อ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จำนวน จำนวน ๓๖๓,๑๐๐ คน

แนวทางดำเนินการ เห็นควรมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

๑) ให้ สมช. ประสานสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (สบร.) กระทรวงแรงงาน เพื่อพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติงาน และกำหนดรายละเอียดการดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้ให้ สบร. ใช้องค์กรเดิมที่มีอยู่ในการบริหารจัดการ โดยมอบภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน พร้อมทั้งอำนวยการประสานงาน ติดตามและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างใกล้ชิด.

๒) ให้กระทรวงการคลังพิจารณาสนับสนุนและดำเนินการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสามารถนำเงินรายได้จากการจดทะเบียนและประกันตัวแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยเฉพาะการนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานที่ควบคุมหรือส่งกลับบริเวณชายแดน รวมทั้งภารกิจในเรื่องการปราบปราม จับกุม และสกัดกั้นการอพยพเข้ามาใหม่

๓) ให้กระทรวงการต่างประเทศ เร่งรัดเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกับพม่า ในเรื่องการเพิ่มช่องทางการรับกลับ ตลอดจนการลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน เพื่อให้การจัดระบบการจ้างแรงงานมีความชัดเจนและเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป

การดำเนินการของกองทัพเรือ

กองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ได้รับมอบภารกิจเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวตามข้างต้น โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงทะเล สำหรับอำนาจหน้าที่นั้น กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทหารเรือ ซึ่งมียศตั้งแต่นายเรือตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นพนักงาน - เจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ ในเขตพื้นที่รับ – ผิดชอบทางทะเล มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง
- เข้าไปในสถานที่ที่สงสัยว่า มีคนต่างด้าวทำงาน เพื่อตรวจสอบว่าดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้หรือไม่
- มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง หรือเรียกเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ เพื่อตรวจสอบ โดยเจ้าของกิจการผู้เกี่ยวข้อง ต้องให้ความร่วมมือ

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ มิได้ให้อำนาจหน้าที่ทหารเรือในการจับกุมหรือควบคุมตัวผู้กระทำผิดตามกฎหมาย การปฏิบัติในกรณีตรวจพบคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตในทะเล จะใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๔๘๐ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ พ.ศ.๒๕๓๔ ประกอบกับ พ.ร.บ.เรือไทย พ.ศ.๒๔๘๑ ในการควบคุมตัวคนต่างด้าว พร้อมทั้งผู้ควบคุมเรือและเรือของกลาง นำส่งพนักงานสอบสวน (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ในท้องที่เกิดเหตุเพื่อดำเนินคดีต่อไป สำหรับพื้นที่ทางบกนั้น จะใช้อำนาจตาม พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.๒๔๕๗ ในการดำเนินการดังกล่าว สำหรับในพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันตอนบน กองทัพเรือได้มอบความรับผิดชอบให้กับกองเรือภาคที่ ๓ กองเรือ – ยุทธการ ในการจัดกำลังพล เรือ อากาศยาน และอาวุธยุทโธปกรณ์ เข้าปฏิบัติการในการป้องกันปราบปรามและสกัดกั้นการลักลอบเข้ามาของแรงงานต่างด้าว พื้นที่ชายแดนทางทะเลไทย – พม่า โดยแบ่งการดำเนินการเพิ่มห้วงเวลาดังนี้

๑. การปฏิบัติในห้วงที่ ๑ ตั้งแต่ ๓๑ สิงหาคม – ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

เมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ ครม. มีมติเห็นชอบแนวทางการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย หลังสิ้นสุดการผ่อนผันใน ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยมอบให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดทำแผนให้แรงงานต่างด้าว มารายงานตัวขึ้นทะเบียนและขออนุญาตทำงาน ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และมอบให้ กระทรวงกลาโหม ดำเนินการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวที่อยู่ภายนอกประเทศ มิให้ลักลอบเข้ามาในประเทศ ระหว่างการอนุญาตให้

แรงงานในประเทศมาทำการขอขึ้นทะเบียน ซึ่ง กองเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ ได้จัดเรือ ๑๐ ลำ ประกอบด้วย

- เรือฟริเกต ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ปราบเรือดำน้ำ ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ชายฝั่ง ๑ ลำ
- เรือเร็วโจมตีปืน ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ความเร็วสูง / เรือ RIB ๑ ลำ
- กำลังทางอากาศ
  - เครื่องบินลาดตระเวนแบบที่๑ ๑ เครื่อง
  - เฮลิคอปเตอร์ลำเลียงแบบที่ ๔ ๑ เครื่อง

เมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ สมช. ให้ กห. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขยายระยะเวลาการดำเนินการตามแผนป้องกันและสกัดกั้นการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จากเดิม ๒๙ กันยายน ๒๕๔๔ ออกไปอีกจนถึง ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เพื่อขยายระยะเวลาการดำเนินการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกไป

๒. <u>การปฏิบัติในห้วงที่ ๒</u> ตั้งแต่ ๑ กุมภาพันธ์ – ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕

ในเดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๔ คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทัพเรือ คือ

คณะทำงานป้องกันการลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักร (คำสั่งอนุกรรมการ ฯ ที่ ๑/๔๕ ลง ๑๔ ม.ค.๔๕) มี

รอง เสธ.ทบ. (๑) เป็น	หน.คณะทำงาน
ผบ.กภ.๓ กร. หรือผู้แทน เป็น	คณะทำงาน

คณะทำงานเฉพาะกิจ ปราบปราม จับกุมและควบคุมส่งกลับแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง (คำสั่งอนุกรรมการ ฯ ที่ ๒/๔๕ ลง ๑๗ ม.ค.๔๕) โดยมี

รอง ผบ.ตร. (ฝ่ายกิจการพิเศษ)	หน.คณะทำงาน
ผู้แทนเจ้ากรมยุทธการทหารเรือ	คณะทำงาน
ผู้แทนผู้บังคับการกรมสารวัตรทหารเรือ	คณะทำงาน

ที่ประชุมได้ให้หน่วยต่าง ๆ จัดทำแผนป้องกันการลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าว โดยมีรายละเอียดดำเนินการ ๓ เดือน (กุมภาพันธ์ – เมษายน ๒๕๔๕) ทั้งนี้ กองเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ ได้จัดกำลังทางเรือปฏิบัติการจำนวน ๕ ลำ และอากาศยาน ๑ ลำ ประกอบด้วย

- เรือฟริเกต ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ชายฝั่ง ๑ ลำ
- เรือเร็วโจมตีปืน ๑ ลำ
- เรือตรวจการณ์ความเร็วสูง ๑ ลำ
- กำลังทางอากาศ ๑ เครื่อง

๓. <u>การปฏิบัติในห้วงที่ ๓</u> ตั้งแต่ ๑ พฤษภาคม – ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ กองทัพเรือได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามแรงงานต่างด้าว ฯ ต่อเนื่องจากการปฏิบัติในห้วงที่ ๒ โดย กองเรือภาคที่ ๓ จัดเรือ ๕ ลำ เน้นการลาดตระเวนในพื้นที่ใกล้ชายฝั่ง เนื่องจากเน้นพื้นที่ที่ง่ายต่อการลักลอบเข้ามาของแรงงานต่างด้าว และจัดอากาศยานทำการลาดตระเวนเสริมเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ เดือนละ ๑๐ เที่ยวบิน ดำเนินการด้านการข่าวเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของแรงงานต่างด้าวบริเวณชายแดน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มผู้ประกอบการประมง และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ให้พยายามใช้แรงงานไทย และหากมีความจำเป็นให้ใช้ / จ้างแรงงานต่างด้าวให้ถูกกฎหมาย

<u>ผลการปฏิบัติในปี งป.๔๕</u>

- จับกุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๕๒๑ ครั้ง
- ผู้กระทำความผิด ๒,๘๐๗ คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลักลอบเข้าเมืองตามช่องทางบนบก

๔. <u>การปฏิบัติในห้วงที่ ๔</u> ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๔๕ - ปัจจุบัน

ใช้แนวทางตามแผนการปฏิบัติในปี งป.๔๕ (เดิม) เพื่อความต่อเนื่องในการปฏิบัติ โดยเน้นและเพิ่มความเข้มข้นในการลาดตระเวน และตั้งจุดสกัดตามเส้นทางช่องทางต่าง ๆ ตามแนวชายแดน และเพิ่มการปฏิบัติด้านการข่าวเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการ

๑. ในปัจจุบันนายจ้างมักเก็บใบอนุญาตตัวจริงของแรงงานต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตทำงานในเรือประมงทะเลไว้ และสำเนาใบอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวไว้เป็นหลักฐานตลอดจน

แรงงานต่างด้าวบางคน ไม่มีใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากเข้ามาทำงานเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ตามฤดูกาล ทำให้ยากต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ สำหรับบัตรอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวขออนุญาตทำงานในปี ๒๕๔๕ นั้น อยู่ในระหว่างการจัดทำของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย คาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน สิงหาคม ๒๕๔๖ สำหรับการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานนั้น จะอนุญาตให้เฉพาะแรงงานต่างด้าวที่มารายงานตัวจดทะเบียนกับกระทรวงแรงงานในปี ๒๕๔๕ จำนวน ๔๐๘,๓๓๘ คนเท่านั้น นอกจากนี้ถือว่าเป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ให้ทำการจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยหลักฐานของแรงงานต่างด้าวที่ใช้ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว ปี ๒๕๔๔ และใบเสร็จรับเงิน ค่าจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ปี ๒๕๔๕ ซึ่งจะมี ๒ ลักษณะ คือ ใบเสร็จรับเงินที่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว และใบเสร็จรับเงินที่แรงงานต่างด้าวย้ายสถานที่ทำงานใหม่ ยกเว้นแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงทะเลบางส่วน ที่ได้รับการผ่อนผัน ให้มารายงานตัวจดทะเบียนทำงานใหม่ จนถึง ๑๖ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ผ่านมาจะไม่มีใบอนุญาตทำงานปี ๒๕๔๔ มีแต่ใบเสร็จรับเงินค่าจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ เท่านั้น โดยระเบียบกำหนดให้แรงงานต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ต้องมีใบอนุญาตทำงานติดตัวตลอดเวลา หรืออยู่ในสถานที่ทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ สำหรับใบอนุญาตที่ถ่ายสำเนาไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบได้ ในการจัดทำบัตรอนุญาตแรงงานต่างด้าว ได้ประสานกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ขอให้เร่งรัดจัดทำบัตรอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว สำหรับการดำเนินการจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงทะเลที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยไม่มีการดำเนินการมาตรการอื่น ๆ เพิ่มเติม จะทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงขึ้น และหากไม่สามารถหาแรงงานมาทดแทนได้อย่างทันท่วงที จะก่อให้เกิดผลกระทบโดยรวมต่อเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงทะเล เป็นปัญหาในระดับนโยบาย จะต้องดำเนินการแก้ไขไปพร้อมกันทั้งระบบ

๒.หน่วยปฏิบัติ ไม่มีฐานข้อมูลทะเบียนประวัติของแรงงานต่างด้าว ที่มาจดทะเบียนในปี ๔๕ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะการตรวจสอบแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงทะเล ไม่สามารถยืนยันตัวบุคคลได้ว่าเป็นแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงแรงงานกำลังดำเนินการรวบรวมจัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติของแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วยข้อมูลประวัติ ภาพใบหน้า และลายพิมพ์นิ้วมือ เก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ในการพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้สะดวกรวดเร็ว เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม และเพื่อเป็นการวางแผนดำเนินการตามนโยบายการควบคุมติดตาม

แรงงานต่างด้าวและการผลักดัน ส่งกลับ เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วจะส่งข้อมูลให้กับสำนักงานแรงงานจังหวัด และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

๓. แรงงานต่างด้าวในเรือประมงที่มีใบอนุญาตทำงานจะมีการย้ายไปทำงานกับเรือประมงลำอื่นตลอดเวลา ทำให้เป็นปัญหากับเจ้าของเรือประมง สาเหตุประการสำคัญเนื่องจากระดับค่าจ้างที่ไม่เป็นมาตรฐาน และสวัสดิการความเป็นอยู่ในเรือแต่ละลำที่แตกต่างกัน

ผลการดำเนินการของ กองเรือภาคที่ ๓ ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ (ให้ที่พักซ่อนเร้น) มาตรา ๒๒ และ มาตรา ๒๓

ผลการปฏิบัติในปีงบประมาณ ๒๕๔๕

ดำเนินการจับกุม	จำนวน ๓ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๓๘ คน

ผลการปฏิบัติในปีงบประมาณ ๒๕๔๖

ดำเนินการจับกุม	จำนวน ๗ ครั้ง
ผู้ต้องหา	จำนวน ๑๑๑ คน

ที่ พิเศษ/2546

สมาคมประมงระนอง

RANONG FISHERY ASSOCIATION

3 มิถุนายน 2546

เรื่อง การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว

เรียน ท่านประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

ที่ผ่านมาการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ซึ่งยังไม่ประสบผลสำเร็จในแนวทางที่กำหนดไว้ เหตุผลก็คือ แรงงานต่างด้าวที่นำมาขึ้นทะเบียน และหลบหนีนายจ้างออกต่างจังหวัด ยังไม่สามารถหาวิธีการที่จะทำการควบคุมได้ ผู้ประกอบการเองก็มีความจำเป็นที่จะต้องหาแรงงานมาทดแทนในส่วนที่หายไป จึงเป็นปัญหาที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาตลอด ทางด้านจังหวัดระนอง มีภูมิประเทศที่ติดกับแนวเขตแดนของประเทศพม่า ทำให้การเข้าออกกระทำได้ง่าย ทั้งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ทำการจับกุมกันมาตลอด แต่ก็ไม่สามารถที่จะทำได้สำเร็จ เพราะจุดที่แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาเมืองไทยนั้นมีอยู่ตลอดแนวเขตแดน ซึ่งเป็นระยะทางหลายกิโลเมตร ทำให้เกิดความสะดวกในการหลบหนีเข้ามา

<u>แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ</u>

1. ขอให้ภาครัฐได้มีการเจรจาในการเปิดรับแรงงานต่างด้าว พม่า ลาว กัมพูชา ที่เข้าเมืองผิดกฎหมายกลับประเทศของตน และโดยเฉพาะจังหวัดระนอง ซึ่งมีเขตติดต่อกับประเทศพม่า(จังหวัดเกาะสอง) ให้เปิดจุดรับแรงงานกลับที่จังหวัดเกาะสอง และถ้าจะเข้ามาใหม่ ก็ขอให้เข้ามาอย่างถูกต้อง ซึ่งก็สามารถควบคุมได้ระดับหนึ่ง

2. ให้แรงงานต่างด้าวที่มีบัตรแรงงาน เวลาออกนอกสถานที่ให้แสดงบัตรโดยคล้องที่คอ เพื่อจะได้มองเห็นได้อย่างชัดเจน และจะสะดวกในการตรวจเช็คได้ง่ายขึ้น ว่าเป็นพม่าหรือคนไทย
(ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ต้องพร้อมด้วย)

170/25 หมู่ที่ 1 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 85000 โทร. (077) 823047 แฟกซ์ 821812
170/26 MOO 1 TAMBON PAKNAM AUMPUR MUANG RANONG THAILAND 85000 TEL. 823047 FAX 821812

3. แรงงานต่างด้าวอีกประเภทหนึ่ง คือพวกที่เข้ามาโดยผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งไม่ได้มาขึ้นทะเบียนยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งไม่ได้กลับออกไป ส่วนใหญ่ก็จะเข้ามาแบบเยี่ยมญาติ หรือมาเที่ยว แล้วไม่กลับออกไปตามกำหนด จึงเห็นควรให้มาทำประวัติเอาไว้ และออกบัตรโดยมีรูปถ่ายติดอยู่ที่บัตร พร้อมระบุชื่อและเบอร์โทรศัพท์ของผู้ประกอบการให้ชัดเจน ผลที่จะได้รับก็คือ

3.1 จะเป็นการป้องกันการหลบหนีของแรงงานต่างด้าว ที่ขึ้นทะเบียนและรอการหลบหนีออกต่างจังหวัดได้ระดับหนึ่ง

3.2 ในการปราบปรามก็จะง่ายขึ้น เพราะถ้าแรงงานต่างด้าวคนใด ไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ไม่ยอมห้อยบัตรที่คอเวลาออกนอกสถานประกอบการ ก็ต้องดำเนินคดีตามกฎหมาย

3.3 จะเป็นผลดีให้แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้มาขึ้นทะเบียนมารายงานตัวไว้ก่อน และก็จะรู้ตัวเลขที่แท้จริง เพราะยังไงเสียบุคคลผู้หลบหนีเข้าเมืองพวกนี้ก็ยังต้องออกมาจับจ่ายซื้อของ และถ้าไม่มีบัตรแสดงตัวก็ถือว่ามีความผิด

4. ให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน ทำการตรวจสอบขึ้นมาหนึ่งชุด โดยมีภาคเอกชนเข้าร่วมด้วย และทุกๆ 6 เดือน ให้มีการตรวจสอบแรงงานต่างด้าวว่ามีการโยกย้ายงานเท่าไร หลบหนี หรือกลับบ้าน มีจำนวนมากน้อยเพียงไร

5. ควรกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง เพราะไม่มีใครจะรู้ปัญหาดีเท่ากับเจ้าของบ้านตนเอง โดยให้ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด จัดตั้งคณะกรรมการบริหารร่วมกับภาคเอกชนขึ้นมากำกับดูแลเรื่องนี้โดยตรง แต่ละจังหวัดก็ไปหาวิธีทดลองทำดูกันสัก 2 ปี แล้วมาประเมินผลกันดูว่าของจังหวัดใด ที่ควรจะเอามาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว

6. แรงงานต่างด้าวที่ใช้ในกิจการประมงทะเล ควรที่จะแยกออกจากกิจการอื่น เพราะว่าการทำงานในกิจการประมงทะเลจะไม่เหมือนกิจการอื่น เช่น ก่อนจะออกเรือทางผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินให้กับแรงงานก่อน เพื่อได้จับจ่ายใช้สอยในเรื่องของกินของใช้ เพราะต้องไปอยู่ในทะเลหลายวัน เวลาเรือเข้ามาก็มีเวลาพักผ่อน 3-4 วัน จึง

ออกใหม่ จะเห็นว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้ในกิจการประมงทะเล ที่ขึ้นมาทำความเดือด ร้อนบนฝั่งนั้นแทบจะไม่มี ควรจะมีการยกเว้นเป็นกรณีพิเศษในเรื่องค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้มีเฉพาะในเรื่องสาธารณะสุขประกันสุขภาพ คนละ 1,200 .บาท

7. แรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้หญิง ควรจะมีมาตรการเข้มงวดในเรื่องของการเข้ามามีบุตรในเมืองไทย เมื่อบุตร ของพวกเขาโตขึ้นจะไม่กลับภูมิลำเนาของพ่อแม่ ซึ่งจะสะสมอยู่ในเมืองไทย จึงมีความเห็นว่า สมควรให้แรงงานผู้หญิงอยู่ทำงานได้เฉพาะผู้หญิงที่ไม่ท้อง ส่วนผู้หญิงท้องก็สมควรให้กลับประเทศของตนทันที เพราะถ้าไม่รีบดำเนินการใดๆ อนาคตข้างหน้าก็คงจะแก้ยาก เพราะจะเหมือนปัจจุบันที่กำลังแก้กันไม่รู้จบ และถ้ายังนึกถึงสิทธิมนุษย์ชนในเรื่องนี้ ประเทศของเราก็จะเกิดปัญหาในเรื่องการแย่งที่อยู่ที่กิน เป็นการเพิ่มของประชากรมากขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตอย่างแน่นอน

8. แรงงานไทยที่ตกงาน ก็ขอให้ทางภาครัฐได้ช่วยติดต่อประสานงานกับคนไทยเหล่านั้น มาทำงานในเรือประมงและกิจการต่อเนื่องก็จะเป็นการดี พวกเรายินดีที่จะรับเขาเข้าทำงาน แต่มีข้อแม้ว่าต้องเป็นงานและมีความขยันอดทน เพราะงานกรรมกรในกิจการประมงทะเล และต่อเนื่อง การทำงานจะแตกต่างกับงานอื่นมาก เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา และเป็นงานที่ค่อนข้างจะหนัก ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีคนไทยมาทำงานในกิจการประมงทะเล จะมีบ้างส่วนใหญ่มาเป็นใต้เรือ หรือผู้นำในแผนกต่างๆเท่านั้น จึงยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวมาเป็นกรรมกรในกิจการประมงทะเลอีกเป็นจำนวนมาก เฉพาะที่จังหวัดระนอง มีแรงงานต่างด้าวประมาณ 8,000 คน เศษ

9. ขอให้รัฐพิจารณาให้มีการผ่อนผันใช้แรงงานต่างด้าว เพื่อมาทดแทนแรงงานไทยที่ขาด จนกว่าจะหาแรงงานไทยมาทดแทนแรงงานต่างด้าว ซึ่งผู้ประกอบการยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานต่างด้าว โดยขอให้ทบทวนในเรื่องของกฎระเบียบที่ผ่านมา เพราะเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้ผ่านไป

จึงขอสรุป แนวทางการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว และข้อคิดเห็นดังนี้

1. ให้มีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านให้รับแรงงานที่หลบหนีเข้ามาอยู่ในประเทศไทย กลับประเทศของตนด้วย
2. ให้แรงงานที่ขึ้นทะเบียน เวลาออกนอกสถานประกอบการ แสดงตนด้วยการคล้องบัตรที่คอ
3. แรงงานที่เข้ามาผ่านจุดตรวจให้มาทำประวัติในพื้นที่ๆ รับผิดชอบและเก็บค่าธรรมเนียมแล้วออกบัตรชั่วคราวให้ มีระยะเวลาใช้ได้ 1 เดือน เพื่อรอการขึ้นทะเบียนในโอกาสต่อไป
4. ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ โดยภาครัฐ และเอกชนเพื่อตรวจสอบแรงงานต่างด้าว
5. ให้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดูแลร่วมกับภาคเอกชน
6. ควรแยกกิจการประมงทะเล มาพิจารณาแยกออกจากกิจการประเภทอื่นๆ
7. แรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้หญิง ท้อง และมาคลอดบุตรในเมืองไทย ต้องส่งกลับประเทศของตน
8. แรงงานไทยที่ตกงาน ที่มีความประสงค์จะทำงานในเรือประมงให้มาติดต่อที่สมาคมประมงระนอง โดยผ่านจัดหางานจังหวัดระนอง
9. ให้มีการผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวต่อไป จนกว่าจะมีแรงงานไทยมาทดแทน

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัย บุญยิ่ง)

นายกสมาคมประมงระนอง

๑๑๑

กรมวรรณคดีวิจักษ์
สำนักวรรณคดีวิจักษ์ ๑ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
รับที่ ๑๔๕ / ๒๕๔๖
วันที่ ๒๘ / ๓๑ / ๒๕๔๖
ส่ง ที่ กาญจนบุรี ด่วนที่สุด

ที่ กจ 0017.3/ 5688

ศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี
ถนนแสงชูโต กจ 71000

18 มีนาคม 2546

เรื่อง การขอเปิดจุดผ่อนปรน

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนช่องคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือ ที่ กจ 0017.3/ 5687 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2546
2. ข้อมูลเกี่ยวกับบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนช่องคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา ได้เดินทางไปร่วมประชุมกับผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเปิดจุดผ่านแดนบ้านพุน้ำร้อน เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2546 ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ มีความเห็นว่า บริเวณบ้านพุน้ำร้อน เป็นพื้นที่ ซึ่งมีศักยภาพเหมาะสมที่จะเปิดเป็นจุดผ่านแดนได้ นั้น

จังหวัดกาญจนบุรี ได้ดำเนินการขอเปิดจุดผ่อนปรนบ้านพุน้ำร้อน ไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรุ่งฤทธิ์ มกรพงศ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี
ฝ่ายอำนวยการ
โทร.511778

๑๑๒

ที่ กจ 0017.3/ 5637

ศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี
ถนนแสงชูโต กจ 71000

18 มีนาคม 2546

เรื่อง การขอเปิดจุดผ่อนปรน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จำนวน 1 ชุด

ด้วยเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2546 คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนช่องสาว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา ได้เดินทางไปร่วมประชุมกับผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเปิดจุดผ่านแดนบ้านพุน้ำร้อน ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ มีความเห็นว่า บริเวณบ้านพุน้ำร้อนเป็นพื้นที่ ซึ่งมีศักยภาพเหมาะสมที่จะเปิดเป็นจุดผ่านแดนได้ ประกอบกับขณะนี้บริษัทกาญจนบุรี – ทวาย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้รับสัมปทานในการก่อสร้างถนนจากบ้านพุน้ำร้อนไปเมืองทวาย ในประเทศสหภาพพม่า ซึ่งจะทำให้การนำคน เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ของบริษัทกาญจนบุรี – ทวาย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เข้าไปดำเนินการในประเทศสหภาพพม่าเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

จังหวัดฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ในปัจจุบัน สถานการณ์ บริเวณบ้านพุน้ำร้อน ไม่มีปัญหาด้านความมั่นคงชายแดน ประกอบกับ ในขณะนี้บริษัทกาญจนบุรี – ทวาย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้นำเครื่องจักรกล และบุคลากร เข้าไปดำเนินงานในประเทศสหภาพพม่าแล้ว และระหว่างการดำเนินงานบริษัทฯ จะต้องนำบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างเดินทางผ่านเข้าออกบริเวณบ้านพุน้ำร้อนเป็นประจำ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการค้าชาย เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว ระหว่าง 2 ประเทศ จึงเห็นสมควรให้มีการเปิดจุดผ่อนปรนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมืองกาญจนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายรุ่งฤทธิ์ มกรพงศ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี
ฝ่ายอำนวยการ
โทร.511778
Re:my/จุดผ่านแดน/3

ลักษณะทั่วไปของช่องชายแดนบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

1. สภาพพื้นที่บริเวณช่องชายแดนในปัจจุบัน

1.1 บ้านพุน้ำร้อน หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี ตั้งอยู่ห่างอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 76 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากชายแดนไทย สหภาพเมียนม่าร์ ประมาณ 5 กิโลเมตร สภาพพื้นที่จะลาดเทเล็กน้อยจากทิศตะวันตก ลงสู่แม่น้ำแควน้อย มีภูเขาอยู่ทางด้านตะวันตกตามแนวชายแดนไทย–สหภาพเมียนม่าร์ สภาพดินทั่วไป เป็นลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นดินร่วนปนทราย หิน กรวด สีน้ำตาลเข้ม เป็นหมู่บ้านอยู่ในเขตที่ราชพัสดุและพื้นที่ควบคุม และสงวนไว้สำหรับราชการทหาร ตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ. 2481

แต่เดิมชาวบ้านพุน้ำร้อน ได้เดินทางติดต่อค้าขายกับหมู่บ้านชายแดนของกะเหรี่ยง บ้านมินธมี ในสหภาพเมียนม่าร์ (ตรงข้ามบ้านพุน้ำร้อน) เมื่อราษฎรบ้านมินธมีได้อพยพไกลออกไปจึงไม่มีการติดต่อค้าขายกันอีก มีเพียงแต่ราษฎรบ้านพุน้ำร้อนได้เข้าไปตัดไม้ และหาของป่า ในพื้นที่ชายแดนสหภาพเมียนม่าร์

อาณาเขตบ้านพุน้ำร้อน

ทิศเหนือ	ติดต่ออำเภอไทรโยค
ทิศใต้	ติดต่อบ้านห้วยน้ำขาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อบ้านห้วยน้ำขาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อเขตเมืองหวาย สหภาพเมียนม่าร์

1.2 ประชากรและชุมชน

ประชากรของบ้านพุน้ำร้อน ปี 2545 มีทั้งหมด 150 ครัวเรือน 346 คน ครัวเรือนคนไทย 114 ครัวเรือน 203 คน ครัวเรือนต่างชาติ (มอญ และกะเหรี่ยง) 36 ครัวเรือน 143 คน ประชากรส่วนใหญ่ของบ้านพุน้ำร้อนจะตั้งอยู่เป็นกลุ่มห่าง ๆ ตั้งอยู่สองข้างถนนในหมู่บ้านหนาแน่น และกระจายห่างออกไป ลักษณะของบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียว และใช้วัสดุในพื้นที่เป็นหลัก

ภายในชุมชน มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง สถานีอนามัย 1 แห่ง หน่วยมาเลเรีย 1 แห่ง ระบบประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง สถานที่ท่องเที่ยวคือสระน้ำพุร้อน แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

1.3 อาชีพและรายได้

ประชาชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าวโพด พักทอง มันสัมปะหลัง กล้วย พริก มะขามหวาน เลี้ยงสัตว์ หาของป่า ตัดไม้ และรับจ้าง นอกจากนั้นยังมีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การสานภาชนะไม้ไผ่ สานเข่ง เป็นต้น รายได้ของราษฎรประมาณ 30,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

2. <u>โอกาสและศักยภาพในการพัฒนา</u>

2.1 พื้นที่บ้านพุน้ำร้อน เป็นที่ราชพัสดุอยู่ในเขตลุ่มน้ำชั้นที่ 2 และ ชั้นที่ 3 บางส่วน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทีราบสะดวกในการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการก่อสร้างศูนย์ราชการในอนาคต ขณะนี้กองพลทหารราบที่ 9 ได้แบ่งแปลงที่ดินให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ประมาณ 3,000 ไร่ แปลงเกษตรกรรม 103 แปลงๆละ 10 ไร่ ที่อยู่อาศัย 112 แปลงๆละ 2 งาน พื้นที่เพื่อการพาณิชย์ 10 แปลงๆละ 30 ตารางวา

ช่องชายแดนบ้านพุน้ำร้อนยังเป็นป่าอยู่โดยรอบ ไม่มีหมู่บ้าน สถานที่ราชการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด และได้จัดตั้งเป็นหมู่บ้าน อพป. เมื่อปี พ.ศ. 2532 มีกรมทหารพรานกรมที่ 14 ดูแลความสงบ และความปลอดภัยในหมู่บ้าน

2.2 การศึกษาและการสาธารณสุข

มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนมัธยม 1 แห่ง อยู่ห่างจาก หมู่บ้านประมาณ 7 กิโลเมตร สถานีอนามัย 1 แห่ง หน่วยมาลาเรีย 1 แห่ง วัดพุทธ 1 แห่ง ร้านค้าเบ็ดเตล็ด 5 แห่ง ร้านอาหาร 1 แห่ง มีการค้าขายเล็ก ๆน้อย ๆ เท่านั้น สินค้าที่ทหารพม่าซื้อจากไทย ได้แก่ หมาก ผงชูรส เหล้า และยาเส้น

2.3 การคมนาคม

บ้านพุน้ำร้อนมีถนนราดยางจากอำเภอ เมืองกาญจนบุรี ระยะทาง 75 กิโลเมตร ตามถนนสาย 323 แยกไปตามถนนสาย 3229 ถนนแก่งเสี้ยน – บ้านเก่า แยกไปตามถนนสาย 3445 บ้านเก่า – ห้วยน้ำขาว และแยกไปตามถนนสาย 3036 บ้านห้วยน้ำขาว –พุน้ำร้อน ยังคงเหลือเส้นทางอีก 5 กิโลเมตร จากบ้านพุน้ำร้อน ถึงช่องชายแดน เป็นถนนดินที่ยังไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้าง อย่างถาวร มีรถเมล์ประจำทางจากเมืองกาญจนบุรี ถึงบ้านพุน้ำร้อนเท่านั้น (ยังไม่ถึงช่องชายแดน)

ตามถนนสาย 3229 แยกจากถนนสาย 323 3445 และ 3036 ในอนาคตจะก่อสร้างเป็นถนนสายหลัก เพื่อรองรับการคมนาคม และระบบขนส่งของโครงการ ทวาย – บ้านเก่า – กาญจนบุรี (อาเซียน A –123) เพื่อเชื่อมโยงประเทศสหภาพเมียนม่าร์ – ไทย – กัมพูชา และเวียดนาม

2.4 การสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า – การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจ่ายกระแสไฟฟ้าให้ราษฎรในหมู่บ้าน ได้มีไฟฟ้าใช้จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 42 ครัวเรือน

ประปา – มีระบบประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง ผู้ใช้น้ำ จำนวน 41 ครัวเรือน มีอ่างเก็บน้ำสาธารณะ (บ่อน้ำตื้น) 2 แห่ง บ่อบาดาล 3 แห่ง

โทรศัพท์ – มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 2 แห่ง

2.5 ชุมชนชายแดน พุน้ำร้อนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถติดต่อกับอำเภอเมืองกาญจนบุรีได้สะดวก และมีศักยภาพสำหรับเป็นช่องทางติดต่อการค้ากับสหภาพเมียนมาร์โดยมีแนวถนนเดิมสามารถเชื่อมโยงไปถึงเมืองทวาย ซึ่งเป็นเมืองท่าชายแดนทะเลอันดามัน ระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร

2.6 ทรัพยากร

1. แหล่งแร่ ในพื้นที่บ้านพุน้ำร้อน มีแร่ดีบุก และดินขาว รัฐได้ให้ประทานบัตร แร่ดีบุก 2 แปลง พื้นที่ 584 ไร่ 96 ตารางวา ขณะนี้ยังไม่เปิดดำเนินการ

2. ป่าไม้ บริเวณชายแดน มีป่าไม้ไผ่ ไม้เบญจพรรณ และไม้มีค่าอื่น ๆ

3. แหล่งน้ำ มีห้วยแม่กระบาล เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชนมีน้ำไหลตลอดปี

4. แหล่งท่องเที่ยว มีน้ำพุร้อน อยู่ในพื้นที่ แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และห่างออกไปทางด้านทิศเหนือของหมู่บ้านพุน้ำร้อน ประมาณ 2-3 กิโลเมตร มีพื้นที่ที่เป็นหุบเขามีทิวทัศน์สวยงาม

3. <u>เป้าหมายการพัฒนา</u>

1. **พัฒนาชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อนให้เป็นเขตส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์** การค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

2. **จัดระเบียบที่อยู่อาศัย พื้นที่พาณิชยกรรม ให้เหมาะสมกับพื้นที่**

3. **พัฒนาชุมชนชายแดนให้เป็นศูนย์กลางบริการภายในชุมชน ตลอดจนพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้เพียงพอ**

4. เปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรออกสู่ทวาย สหภาพเมียนม่าร์

5. ประชาชนไม่ละทิ้งถิ่นฐานไปทำกินที่อื่น

4. ความพร้อมในการพัฒนา

4.1 ความพร้อมทางด้านพื้นที่

1. เส้นทางคมนาคมจากจังหวัดกาญจนบุรีไปตามถนนสาย 323 แยกเข้าไปตามถนนสาย 3229 ที่ตำบลแก่งเสี้ยน แยกไปตามถนน 3445 ที่ตำบลบ้านเก่า จนถึงบ้านห้วยน้ำขาว แยกไปตามถนน 3306 ถึงบ้านพุน้ำร้อนมีระยะทางห่างจากตัวเมือง ประมาณ 75 กิโลเมตร เป็นถนนราดยางทั้งหมดสะดวกในการเดินทาง เว้นแต่จากหมู่บ้านพุน้ำร้อนถึงชายแดนระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ที่ยังมีลักษณะเป็นถนนดินไม่สะดวกในการเดินทางในทุกฤดู

2. ป่าไม้เป็นป่าไม้เบญจพรรณ และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร หมู่บ้านอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 2 และ 3 ซึ่งสามารถใช้พื้นที่ ในการก่อสร้างหน่วยราชการ และดำเนินธุรกิจได้โดยขออนุญาตจากกรมป่าไม้

3. เป็นพื้นที่ราบเหมาะแก่การก่อสร้าง สถานที่ราชการ และอื่น ๆ

4. ไม่มีอาคารบ้านเรือน และชุมชนใด ๆ ในบริเวณชายแดนบ้านพุน้ำร้อน

4.2 ความพร้อมของสถานราชการ

1 ฝ่ายเมืองจังหวัดได้จัดทำผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน เสร็จเรียบร้อยและได้จัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย กองพลทหารราบที่ 9 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาภาคกลาง โดยกำหนด ที่ตั้ง ขอบเขตของการก่อสร้างสถานที่ราชการ และชุมชน ไว้เรียบร้อย ดังนี้

1. โครงการปรับปรุง และขยายการให้บริการไฟฟ้า
2. โครงการปรับปรุง และขยายการให้บริการประปา
3. โครงการก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์
4. โครงการปรับปรุงและการขยายให้บริการโทรศัพท์
5. โครงการก่อสร้างที่ทำการศูนย์ควบคุมโรคติดต่อและด่านกักสัตว์
6. โครงการก่อสร้างที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง
7. โครงการก่อสร้างที่ทำการศุลกากร
8. โครงการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อการบำบัดน้ำเสียของชุมชน

9. โครงการปรับปรุงวิธีการกำจัดขยะ

10. โครงการปรับปรุงสถานีอนามัย

11. โครงการก่อสร้างสถานีขนส่ง

12. โครงการก่อสร้างสถานีตำรวจภูธร

13. โครงการปรับปรุงตลาดสินค้าชายแดน

14. โครงการก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ และศูนย์อุตสาหกรรมพื้นบ้าน

15. โครงการห้องสมุดประชาชน

16. โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่น และสร้างสวนสาธารณะ

17. โครงการพิพิธภัณฑ์แร่ธาตุ

18. โครงการศูนย์อุตสาหกรรมและคลังสินค้า

19. โครงการปลูกต้นไม้ริมถนน

20. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณที่ตั้งน้ำพุร้อนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

21. โครงการจัดปรับปรุงและจัดระเบียบกลุ่มผู้อพยพจากประเทศสหภาพเมียนม่าร์

โครงการพัฒนา โครงการที่ 1-12 จำเป็นต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก โครงการที่ 13 และ 18 เป็นโครงการที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรกของการเปิดเส้นทางติดต่อและดำเนินธุรกิจ

งานก่อสร้างถนน จากบ้านพุน้ำร้อนไปถึงชายแดนด่านพุน้ำร้อน ระยะทาง 1.375 กิโลเมตร งบประมาณการก่อสร้างหน่วยงานราชการต่างๆ ลำดับที่ 1-12 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอขอรับงบประมาณจากต้นสังกัด การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างสถานที่ราชการตามลำดับที่ 1-12 จำนวน 59 ไร่

2. มีหนังสือขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ภายในเขตหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาฯ พ.ศ. 2481 จำนวน 16,850 ไร่ จากกองพลทหารราบที่ 9

4.3 ความพร้อมของภาคเอกชน

บริษัทกาญจนบุรี – ทวาย ดีเวลล๊อปเมนท์ จำกัด ภายใต้การสนับสนุนของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรี ได้จัดทำข้อเสนอโครงการก่อสร้างทางหลวงระหว่างประเทศสายทวาย (สหภาพเมียนม่าร์) – บ้านเก่า กาญจนบุรี (ประเทศไทย) เสนอต่อรัฐบาลพม่า เป็นโครงการก่อสร้างถนน สัมปทาน 30 ปี ได้มีการลงนามในบันทึกการประชุม เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2543 และได้รับสัมปทานโครงการฯ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2544

ทางหลวงระหว่างประเทศสายทวาย (สหภาพเมียนม่าร์) - บ้านเก่า กาญจนบุรี (ประเทศไทย) มีความยาวทั้งสิ้น 130 กิโลเมตร จุดเริ่มต้นก่อสร้างที่เมืองทวาย ถึงบริเวณบ้านมินธมี่ ในแคว้นตะนาวศรี สหภาพเมียนม่าร์ บ้านมินธมี่อยู่ติดต่อกับชายแดนไทยที่บ้านพุน้ำร้อน หากมีการก่อสร้างถนนสายดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นประตูการค้าที่สำคัญระหว่างไทยกับสหภาพเมียนม่าร์

โครงการก่อสร้างถนนระหว่างประเทศสายทวาย – บ้านเก่า (อาเซียน A – 123) ระยะแรกเป็นโครงการก่อสร้างถนน 2 ช่องจราจร ช่องจราจรกว้างช่องละ 3.70 เมตร ไหล่ถนนกว้างด้านละ 2.50 เมตร ผิวจราจรแอสฟัลท์ติก ใช้เวลาในการก่อสร้าง 4 ปี (2544 – 2548) งบประมาณ 28.2 ล้านเหรียญสหรัฐ โครงการก่อสร้างถนนระหว่างประเทศสายทวาย – บ้านเก่า จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจแก่ประเทศคือ

1. เมื่อการก่อสร้างเส้นทางใหม่สายทวาย – บ้านเก่า เสร็จเรียบร้อย จะช่วยให้เกิดการเชื่อมต่อกับโครงสร้างถนนในประเทศไทย โครงการทางหลวงระหว่างประเทศสายทวาย–บ้านเก่ากาญจนบุรี เป็นเหมือน Land Bridge โดยเฉพาะทวายเป็นเหมือน Golden Gate Wayสู่ทะเลอันดามันของประเทศไทย ฉะนั้นการเชื่อมโยงกับโครงสร้างถนนในประเทศทำให้ได้รับประโยชน์สูงสุดในการคมนาคม การค้าพาณิชย์ การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ การท่องเที่ยวทัศนาจร มีความสะดวก เชื่อมโยงถึงกันได้ จากภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ล้วนได้ประโยชน์สูงสุดในการส่งสินค้าออกหรือการค้าขายกับเพื่อนบ้าน

2. ช่วยให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในประเทศสหภาพเมียนม่าร์ อุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่คนไทยมีความเชี่ยวชาญ เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ โรงงานปิโตรเคมิคอล โรงงานอาหารทะเลกระป๋อง โรงงานผลไม้กระป๋อง โรงงานสวนประกอบเครื่องอิเลคโทรนิค อื่น ๆ อีกมาก สามารถย้ายแหล่งไปลงทุนในสหภาพเมียนม่าร์ ผลิตเพื่อการส่งออกโดยใช้แรงงานในสหภาพเมียนม่าร์ซึ่งมีราคาถูก เป็นการบรรเทาแรงงานหลบหนีเข้าเมืองได้อีกทางหนึ่ง

3. ทำให้เกิดความสะดวกและลดต้นทุนของสินค้าที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกที่จะส่งไปประเทศตะวันออกกลาง ยุโรป หรือประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศอินเดีย บังคลาเทศ ศรีลังกา หรือประเทศทางตอนเหนือของอินเดีย หรือประเทศชายฝั่งทะเลอาราเบียน และจะช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีแหล่งผลิตอยู่ใกล้ท่าเรือ หรือในพื้นที่ ๆ กำหนด เพื่อการประหยัดและสะดวกรวดเร็วในการขนส่ง เสียค่าใช้จ่ายน้อยเป็นการลดต้นทุนการผลิต

4. เพื่อช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศต่าง ๆ อย่างมากมาย จำนวนเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับแหล่งวัตถุดิบ เส้นทางคมนาคม ความปลอดภัย สุขอนามัยของคนในประเทศ และการพัฒนาเส้นทางคมนาคม การจัดโครงสร้างระบบคมนาคมในระหว่างประเทศอาเซียน จะทำให้การเดินทางสะดวกสบายยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวอาจซื้อบริการการท่องเที่ยวครั้งเดียวจากประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่สามารถเดินทางไปในประเทศกลุ่มสมาคมเดียวกันได้โดยไม่ต้องมีปัญหาอื่นใด เช่น นักท่องเที่ยว อาจเดินทางผ่านจีน พม่า ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ตามโครงข่ายทางหลวงระหว่างประเทศเหล่านี้ รายได้จากนักท่องเที่ยว คือ การพักแรมและใช้บริการในเส้นทางของประเทศที่เดินทางผ่าน

5. จะช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วและประหยัดในการขนส่งพลังงานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุ ผลผลิตทางเกษตรกรรม พลังงาน เช่น น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติเป็นต้น ก็คือการซื้อขายและการขนส่งวัตถุดิบเหล่านี้ สหภาพพม่าและไทยยังค้าขายพลังงานกันอยู่ซึ่งเป็นการใช้รัพยากรธรรมชาติร่วมกัน เช่น การซื้อขายก๊าซจากแหล่ง ยาดานา (Yadana) ผ่านบ้านอีต่อง ไปยังโรงไฟฟ้าราชบุรี แหล่งเยาดากุน (Yetakun) เหนือเมืองทวายและแหล่งพลังงานอื่น ๆ ในทะเลอันดามัน สามารถวางท่อไปตามถนนสายนี้ หรือใช้ถนนสายนี้ขนส่งวัสดุเครื่องมือ เครื่องจักร สำหรับวางท่อในเขตพื้นที่ใกล้เคียง เส้นทางถนนเชื่อมโยงนี้เหมาะสมที่จะก่อสร้างงานลักษณะดังกล่าว เพราะพื้นที่ผ่านเขตแดนประเทศไทยไม่มีปัญหาทางด้านป่าไม้อยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันตก และกรุงเทพมหานคร

6. ในอนาคตจะสามารถพัฒนาเส้นทางรถไฟขนานไปกับเส้นทางสายทวาย – บ้านเก่า ไปเชื่อมต่อกับเส้นทางรถไฟของพม่าที่ทวาย ซึ่งจะทำให้การคมนาคมทางรถไฟเป็นเส้นทางหลักของการคมนาคมและขนส่งของทุกประเทศ และกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น ไทย มาเลเซีย และสหภาพพม่า กัมพูชา และเวียดนาม โดยเริ่มจากสถานีบ้านเก่าจังหวัดกาญจนบุรีผ่ายชายแดนพุน้ำร้อนไปยังทวาย ท่าเรือน้ำลึกจากทวายไปยังย่างกุ้ง ผ่านมันดะเลย์ไปยังจีน ทั้งนี้จะทำให้รถไฟและนักท่องเที่ยว หรือสินค้า จากประเทศอื่น เช่น มาเลเซีย และกัมพูชา เวียดนาม สามารถเดินทางผ่านเส้นทางเชื่อมต่อไปนี้ไปยังประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนและจีนใต้

7. เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาค และของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างจังหวัดกาญจนบุรี กับเมืองทวาย การสร้างท่าเรือน้ำลึกที่ทวาย เป็นเป้าหมายรวมของการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันตกอันได้แก่ พื้นที่จังหวัดชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม

และกาญจนบุรี พื้นที่ภูมิภาคอื่น เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเชื่อมโยงกับถนนระหว่างประเทศสายทวาย – บ้านเก่า ที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีโครงสร้างภาคมนาคมที่สมบูรณ์และสามารถเชื่อมโยงกับถนนเลียบชายแดนด้านตะวันตกโรงการเชื่อมภูมิภาค โครงสร้างทั้งหมดนี้มีประโยชน์ในการคมนาคม และขนส่งสินค้า จากภาคต่าง ๆ ไปทางทะเลอันดามันผ่านท่าเรือน้ำลึกทวาย จังหวัดจะกลายเป็นจุดศูนย์กลางของคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยวจะให้เกิดธุรกิจบริการ ได้แก่ ที่พักแรม การซื้อขาย การธนาคาร บริษัทขนส่งทำให้เกิดกระแสหมุนเวียนด้านการเงินอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง การที่มีการค้าขายผ่านแดน ส่งสินค้าผ่านแดน อุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ เพื่อส่งออก ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านการเงินระหว่างประเทศ มีเงินตราต่างประเทศเข้ามาสู่ตลาดภายในประเทศ การส่งสินค้าผ่านถนนเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกที่ทวายทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าผ่านลงไปร้อยละ 20 เปอร์เซ็นต์ และประหยัดเวลาถึง 7 วัน

5. ข้อจำกัดในการพัฒนา

(1) เส้นเขตแดนบริเวณช่องผ่านแดนยังไม่ชัดเจน จะต้องมีการตกลงกันทั้งรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหภาพเมียนม่าร์ แต่ลักษณะภูมิประเทศไม่สลับซับซ้อนง่ายแก่การดำเนินการ

(2) ปัญหาการบริหารจัดการบริเวณชายแดนต้องมีผู้รับผิดชอบชัดเจนไม่ทำงานซ้ำซ้อนกันเช่น ตำรวจคนเข้าเมือง, ศุลกากร, ตำรวจตระเวนชายแดน, สัตว์, กับผู้มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น ตำรวจ, ทหาร, ป่าไม้ และเจ้าหน้าที่ป้องกันปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

(3) ปัญหาด้านการลงทุนและกฎหมายระเบียบข้อบังคับ การลงทุนการดำเนินธุรกิจ ต้องผ่านกฎข้อบังคับของกฎหมายการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง อาจจะล่าช้าทำให้เกิดการเสียหายกับธุรกิจได้

(4) ปัญหาเรื่องสาธารณูปโภคและการสื่อสาร ทุกอย่างยังไม่เพียงพอกับความต้องการของราษฎร โดยเฉพาะไม่สามารถใช้ในการดำเนินธุรกิจได้

(5) การคมนาคม ต้องมีการปรับปรุงให้สะดวกและปลอดภัย มีขนาดเพียงพอกับความหนาแน่นของยานพาหนะ เพื่อใช้ในการเดินทางและขนส่งสินค้า

(6) การศึกษาและการสาธารณสุข ราษฎรในชุมชนบ้านพุน้ำร้อนยังขาดการศึกษาทุกระดับ ทางด้านสาธารณสุขขาดแพทย์และหน่วยงานที่จะทำการตรวจรักษาในระยะเริ่มแรก เช่น โรคมาเลเรีย โรคเท้าช้าง เป็นต้น

6. ความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก มีทรัพยากรค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งทรัพยากรน้ำ วัตถุดิบ พลังงาน คมนาคม จึงได้มีแนวคิดและกำหนดทิศทางของการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกไว้ 3 ประการ

(1) เพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก ให้เป็นส่วนหนึ่งของฐานเศรษฐกิจหลัก ที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) เพื่อให้ศูนย์กลางหลักของประเทศอีกแห่งหนึ่ง เพื่อรองรับการกระจายความเจริญออกจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล และรองรับแรงงานจากชนบททุกภาคของประเทศ

(3) เพื่อให้เป็นประตูเศรษฐกิจ ของภูมิภาค และได้ก้าวไปสู่ภาคเศรษฐกิจนานาชาติทั้งเอเชีย ยุโรป และตะวันออกกลาง

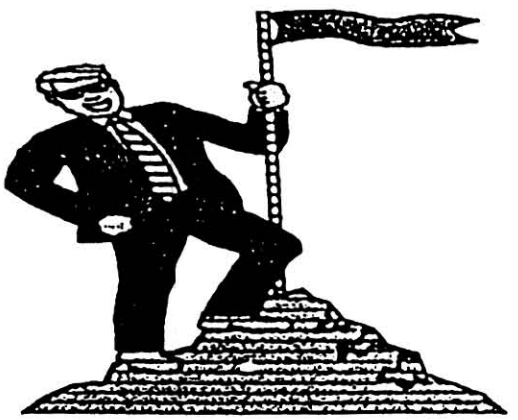
ทั้ง 3 ประการดังกล่าว การพัฒนาช่องชายแดนพุน้ำร้อนให้เป็นจุดผ่อนปรนชั่วคราว หรือจุดผ่านแดนถาวร เพื่อรองรับการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และเป็นประตูออกทางทะเล มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศในอนาคต

****

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

รายงาน
แนวทางการพัฒนาชายแดน
จังหวัดกาญจนบุรี

เสนอโดย หอการค้าจังหวัดกาญจนบุรี

ส่งเสริมการค้า พัฒนาเศรษฐกิจ สร้างคุณค่าชีวิต คือภารกิจหอการค้า

กันยายน 2546

แนวทางการพัฒนาชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

บทนำ

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ คือ 19,483.148 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12 ล้านไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันตกประมาณ 129 กิโลเมตร ตามเส้นทางนครปฐม - บ้านโป่ง - กาญจนบุรี มีแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารที่สำคัญ คือ แม่น้ำแควน้อย แควใหญ่ รวมเป็นแม่น้ำแม่กลอง เป็นจังหวัดเดียวที่มีการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำไว้เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าถึง 3 เขื่อน ได้แก่ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนท่าทุ่งนา เขื่อนวชิราลงกรณ์ และเขื่อนเพื่อการชลประทานคือ เขื่อนแม่กลอง อ.ท่าม่วง

ด้านชายแดน จังหวัดกาญจนบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า (เมียนม่าร์) มีชายแดนติดต่อยาวประมาณ 347 กิโลเมตร มีช่องทางผ่านแดนจำนวนมากกว่า 37 ช่องทาง แต่มีจุดผ่านแดนที่ทำการค้าขายที่สำคัญ คือ ด่านเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี , รองลงมา คือ ด่านบ้านอีต่อง อ.ทองผาภูมิ ,ช่องพุน้ำร้อน อ.เมือง,ช่องดงหวาย ,บ้องตี้

แนวความคิดในการพัฒนา

การพัฒนาเส้นทางเชื่อมไทย-พม่าด้านกาญจนบุรีที่หอการค้าจังหวัดกาญจนบุรีได้พิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนามากที่สุดคือ "ด่านพระเจดีย์สามองค์" อ.สังขละบุรี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 241 กว่ากิโลเมตร ปัจจุบันเป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่อนปรนทางการค้า เพียงจุดเดียวของจังหวัด มีการติดต่อค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีประชาชนผ่านเข้า - ออกมากกว่าจุดอื่น ๆ และสมควรพัฒนาเปิดเป็นด่านถาวร เนื่องจากมีความเหมาะสมในการติดต่อการค้าเชื่อมโยงระหว่างกาญจนบุรี - เมาะละแหม่ง และกรุงเทพฯ-กรุงย่างกุ้ง เมืองหลวงของพม่า โดยใช้เส้นทาง บ้านพระเจดีย์สามองค์ - ตันบูซายัท (THANBYUZAYAT)- มุเดิง (MUDOM) - เมาะละแหม่ง (MOULMEIN) - ตะเทิน (THATON) - เจียกโท (KYAIKTO) - พะโค (PEGU) - ย่างกุ้ง (YANGON) รวมระยะทางประมาณ 473 กม. โดยไม่ต้องผ่านภูเขามากมายเหมือนด่านอื่น ๆ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทางราบ การพัฒนาเส้นทางสายนี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรมสองฟากฝั่ง และยังเป็นพื้นฐานในการรื้อฟื้นเส้นทางรถไฟไทย-พม่าที่ญี่ปุ่นเคยสร้างไว้ในอดีตและเป็นความปรารถนาของทางรัฐบาลพม่า ซึ่งเคยขอ

ฯพณฯ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ให้ทางไทยสร้างทางรถไฟสายนี้ขึ้นมาใหม่เพื่อเชื่อมเส้นทางรถไฟภายในประเทศที่ตันบูซายัท เมื่อคราวไปเยือนประเทศพม่าเดือนกรกฎาคม ที่ผ่านมานี้ และยังมีจุดขนถ่ายสินค้าทำนองเกาะสีชังที่เกาะกาเลกือก สำหรับเรือเดินทะเลที่มีระวางเรือ 3-5 หมื่นตัน อยู่ระหว่างตันยูซายาท และเมืองเย ห่างจากด่านพระเจดีย์สามองค์ ประมาณ 120 กิโลเมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือน้ำลึกให้บริการขนส่งสินค้าจากไทยและพม่า ไปยังตลาดอินเดีย บังคลาเทศ ปากีสถาน ตะวันออกกลาง และอาฟริกา ซึ่งปัจจุบันมีค่าขนส่งค่อนข้างสูงเนื่องจากต้องผ่านช่องแคบมะละกา การพัฒนาถนนและท่าเรือน้ำลึกนี้จะช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าลงและใช้เวลาสั้นลง โดยเฉพาะเรือชายฝั่งที่มีเป้าหมายรับส่งสินค้า ณ เมืองท่าย่างกุ้ง จิตตะกอง กัลกัตตา และเมืองอื่น ในบริเวณทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอล ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในอาณาบริเวณนี้อย่างเข้มข้นต่อไป

จากนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 -9 กำหนดให้พื้นที่ ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุทวีป (ไทย อินเดีย ศรีลังกา บังคลาเทศ และเมียนม่าร์) ซึ่งจะพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า อุตสาหกรรม พลังงาน การบิน และโครงข่ายการเดินเรือ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานที่จะพัฒนาขึ้น บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นฐานเศรษฐกิจที่จะ ส่งผลถึงพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันตกของประเทศ ตามแผนได้กำหนดการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (Western Seaboard) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางรองรับการกระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค

อีกทั้งยังสอดคล้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันภาคกลางโดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ที่จะต้องยกระดับการพัฒนาพื้นที่ภาคกลางเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ และเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งต้องจัดระบบเศรษฐกิจชายแดนเพื่อรองรับการลงทุน

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งอยู่ในพื้นที่โครงการและมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้ง ระยะทาง และความพร้อมหลาย ๆ ด้าน เพื่อรองรับการพัฒนาระดับภูมิภาค โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งในอนาคตจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับพม่าในลักษณะ Seaboard Development Zone เชื่อมเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยออกสู่ทะเลอันดามัน ประเทศพม่า

ความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดเพื่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจสองฝากฝั่ง กาญจนบุรี - เมาละแหม่ง

1. เส้นทางขนส่งระหว่างด่านเจดีย์สามองค์ถึงเมืองเยตากุนระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร เยตากุนปัจจุบันมีฐานะเป็นเมืองขนถ่ายสินค้าซึ่งบรรทุกด้วยรถสิบล้อสองเพลาและรถปิ๊กอัพจากชายแดนไทย สินค้าจะถ่ายไปยังรถพ่วงสิบล้อขนาดใหญ่ (ซึ่งเป็นรถผลิตจากประเทศจีน) ขนส่งจากเยตากุนไปยังเมืองอื่น ๆ ซึ่งอยู่ทางเหนือและลงไปใต้ต่อไป เส้นทางจาก เยตากุนเป็นถนนที่รถวิ่งได้ทุกฤดูกาล และยังเชื่อมโยงกับระบบรถไฟที่ตันบูซายัทได้ด้วย

เส้นทางขนส่งจากด่านเจดีย์สามองค์ไปเยตากุนปัจจุบันเป็นเส้นทางลำลอง (ตามแนวทางรถไฟเก่า) ซึ่งการขนส่งกระทำได้เฉพาะฤดูแล้งประมาณ 100 วัน เมื่อเกิดน้ำหลากในฤดูฝนระดับน้ำในแม่น้ำลำธารสูงขึ้นมาก รถบรรทุกไม่สามารถแล่นผ่านลงไปได้ผู้ค้าต้องหันไปใช้บริการการขนส่งด้วยเรือหางยาว ซึ่งจุดขนถ่ายสินค้าลงเรืออยู่ที่ท่าเรือ เกริงถ่อ อยู่ห่างจากด่านเจดีย์สามองค์ประมาณ 20 กิโลเมตร จากเกริงถ่อเรือแล่นไปตามลำธารสู่แม่น้ำจนถึงอำเภอจะเอินเชอจี เพื่อขนถ่ายขึ้นเรือเมล์สู่เมืองเมาะละแหม่งต่อไป

การขนส่งด้วยรถยนต์จากด่านเจดีย์สามองค์ไปยังเยตากุน ปัจจุบันค่าขนส่งสูงมากจนน่าเป็นห่วงว่าธุรกิจดำเนินไปได้อย่างไร เพราะค่าขนส่งสูงมาก ถึงประมาณ 4,500.- บาท / เมตริกตัน ซึ่งต้องใช้เวลาเดินทาง 2 วัน (จอดค้างคืนระหว่างทาง) สำหรับระยะทางเพียง 90 กิโลเมตร หากเป็นฤดูฝนค่าการขนส่งทางเรือต้องเพิ่มขึ้นไปอีก 50 %

ค่าขนส่งน้ำมันพืช 1 ปี๊บ จากด่านเจดียสามองค์ในฤดูแล้งไปยังเมาะละแหม่งระยะทาง 172 กิโลเมตร เท่ากับ 80.- บาท ฤดูฝนไปทางเรือเท่ากับปี๊บละ 120.- บาท เปรียบเทียบกับค่าขนส่งน้ำมันพืชจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไปยังด่านเจดีย์สามองค์ ระยะทาง 241 กิโลเมตร เพียงปี๊บละ 10.- บาท

ดังนั้นทางหอการค้าจังหวัดกาญจนบุรี จึงมีความต้องการอย่างแรงกล้าขอให้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือจะโดยหนทางใดก็ตามเพื่อพัฒนาเส้นทางสายดังกล่าว ซึ่งจะทำให้การขนส่งสามารถกระทำได้โดยสะดวกในทุกฤดูกาล

2. เส้นทางจาก อำเภอทองผาภูมิไปยังสังขละบุรีระยะทาง 74 กิโลเมตร ปัจจุบันมีความลาดชันมากอยู่สองจุดคือ บริเวณบ้านอู่ล่อง และสะพานรันตี แม้จะได้ปรับปรุงไปแล้วก็ตาม ทางหอการค้า ฯ เห็นว่าน่าจะสำรวจเส้นทางใหม่ให้แนวถนนเบี่ยงออกไปเรียบริมอ่างเก็บน้ำของเขื่อนวชิราลงกรณ์ ซึ่งจะได้ทางราบและเป็นการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวจากภูมิทัศน์ได้มาก

3. ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการให้ความสำคัญแก่ประเทศเพื่อบ้านโดยการพัฒนาพื้นที่จุดบ้านพระเจดีย์สามองค์ - พญาตองๆ รวม 12,000 ไร่ เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งจะ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจการค้าได้อย่างยั่งยืนและหลีกเลี่ยงปัญหาการปักปันเขตแดนระหว่างไทย-พม่า ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน อีกทั้งประชาชนทั้งสองฝ่ายยังสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างผลประโยชน์ร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

4. ยกฐานะจุดผ่อนปรนขั่วคราวทางการค้า ณ จุดพระเจดีย์สามองค์ ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากหอการค้าฯ พิจารณาแล้วมีความพร้อมมากที่สุดและจากผลการประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค - (Regional Border Committee/ RBC) ที่เมืองพัทยา เมื่อวันที่ 7 - 8 กันยายน 2544 เห็นชอบให้พัฒนายกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวร ในมุมมองของภาคเอกชนหากพัฒนาเป็นด่านถาวรได้และเส้นทางฝั่งเมียนม่าร์ได้รับการพัฒนาการค้าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นหลายเท่า มูลค่าการค้าชายแดนจะมีตัวเลขสูงถึงหลายพันล้านเฉพาะตัวเลขที่อยู่ในระบบ อีกทั้งยังรองรับกวรเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกไปยังตลาดภูมิภาคอื่น

.....

มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย - พม่า (จุดบ้านพระเจดีย์สามองค์)

สินค้านำเข้า ปี 2545 จำนวน 35,138.27 ล้านบาท

สินค้าส่งออก ปี 2545 จำนวน 54.52 ล้านบาท

หน่วย:ล้านบาท

ปี 2546 / เดือน	นำเข้า เฉพาะก๊าซฯ รวม VAT ณ จุดส่งออก	ส่งออก หน่วย : ล้านบาท
มกราคม	3,222 ล้านบาท	ศุลกากร กทม. 2.62 ด่านพระเจดีย์ 55.33
กุมภาพันธ์	3,210 ล้านบาท	ศุลกากร กทม. 3.48 ด่านพระเจดีย์ 122.42
มีนาคม	2,821 ล้านบาท	ด่านพระเจดีย์ 166.73
เมษายน	3,738 ล้านบาท	ศุลกากร กทม. 2.60 ด่านพระเจดีย์ 138.17
พฤษภาคม	3,641 ล้านบาท	ศุลกากร กทม. 2.75 ด่านพระเจดีย์ 127.84
รวม	**16,632 ล้านบาท**	**ศุลกากร กทม.** 11.45 **ด่านพระเจดีย์ ฯ** 610.49

ที่มา - ร้อมูลด่านศุลกากรสังขละบุรี

ข้อสังเกต - มูลค่าการส่งออก ปี 2546 ตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วสูงถึง 610.49 ล้านบาท มากกว่ายอดส่งออกปี 2545 ทั้งปีถึง 10 เท่า เปรียบเทียบจากมูลค่าการส่งออกรวมทั้งปี 2545 เพียง 54.52 ล้านบาท

- จังหวัดกาญจนบุรีเป็นฝ่ายขาดดุลการค้าชายแดนกับประเทศพม่าเนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากประเทศพม่าเพื่อไปผลิตไฟฟ้า ที่โรงไฟฟ้าจังหวัดราชบุรี
- ข้อมูลการนำเข้า - ส่งออกที่ปรากฏเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นมูลค่าที่แท้จริงยังประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่สามารถจัดเก็บตัวเลขได้

นโยบายความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดน-กาญจนบุรี

(ECONOMIC COORPERATION STRATEGY-KANCHANABURI

หอการค้าจังหวัดกาญจนบุรี

โครงการเร่งด่วน

1. ปรับปรุงเส้นทางจาก อ.ทองผาภูมิ - สังขละบุรี จำนวน 3 จุด (รายละเอียดในเล่ม)
2. สร้างเส้นทางใหม่จากอะพานวันดี-สังขละบุรี (ทำถนนเลียบเขา พื้นที่อ่าง หรือเจาะอุโมงค์)
3. หาแนวทางสนับสนุนถนนจากเจดีย์สามองค์ - ชายฝั่งอันดามัน(ตันบลูชายัท) 100 กม.
4. พัฒนาระบบไฟฟ้า-น้ำประปา-โทรศัพท์ เพื่อรองรับนโยบายเศรษฐกิจชายแดน
5. เร่งแก้ไขระเบียบการขอใช้ทรายในอ่างเก็บน้ำ กฟผ.และขอใช้หินก่อสร้างจากพม่า
6. ขอให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการค้าชายแดนสังขละบุรี ทำงานในทิศทางเดียวกัน ลดการขัดแย้งและกำหนดบทบาทของข้าราชการให้ชัดเจน
7. เร่งออกเอกสารสิทธิ์ หรือสร้างความชัดเจนของที่ดินในเขต อ.สังขละบุรี
8. เร่งจัดตั้งหน่วยงานประสาน 2 ฝ่ายที่ชัดเจน
9. สนับสนุน-เจรจา ฝ่ายพม่า เพื่อจัดการพื้นที่แนวเขตที่มีปัญหา โดยนำพื้นที่ดังกล่าวสร้างสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้ง 2 ประเทศ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา ศูนย์ประสานงาน ฯลฯ
10. สนับสนุนงบฯ ช่วยเหลือภาคเอกชนในด้านการข่าว
11. เร่งช่วยเหลือเพื่อนบ้านพญาตองซู ด้านการแพทย์-การศึกษา-การรับซื้อพืชเกษตร

โครงการระยะต่อไป :

1. เจรจากำหนดพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจร่วมไทย-พม่า น้ำเกริ๊ก-เจดีย์สามองค์ 12,000 ไร่
   (มีแผนที่ประกอบ)
2. เปิดจุดผ่านแดนถาวร เจดีย์สามองค์ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. ยกเลิกหมู่บ้าน ปชด. และปรับปรุง กฎข้อบังคับการคืน พร้อมทั้งแก้ไขพื้นที่อื่นที่ไม่ชัดเจน
4. สำรวจก่อสร้างเส้นทาง อ.สังขละบุรี - อ.อุ้มผาง
5. ให้กรมผังเมืองสำรวจ-กำหนดการใช้และก่อสร้างในพื้นที่ภูมิทัศน์สวยงาม

ด่านเจดีย์สามองค์
ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ด่านเจดีย์สามองค์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 6,000 ไร่เศษ ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 9 ตำบลหนองลู อยู่ห่างจากอำเภอสังขละบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 22 กิโลเมตร ตามถนนลาดยาง และห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรี ประมาณ 237 กิโลเมตร ด่านเจดีย์สามองค์เดิมมีชื่อว่า "หินสามกอง" เป็นที่สักการะของคนไทยในสมัยโบราณ ก่อนที่จะเดินทัพเข้าสู่ประเทศพม่า

เป็นเส้นทางเดินทัพของไทยครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยอาศัยเส้นทางนี้เคลื่อนทัพเข้าทำสงครามกับพม่าปัจจุบัน เป็นช่องทางเข้า-ออก ติดต่อค้าขายของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนทั้งสองประเทศ ในอดีตบริเวณฝั่งพม่าตรงข้ามกับพื้นที่ดังกล่าวมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ระหว่างชนกลุ่มน้อย (มอญ) ที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนกับฝั่งรัฐบาลพม่า ในปัจจุบันสถานการณ์ขัดแย้งได้ยุติลงแล้ว และฝ่ายรัฐบาลพม่าได้เข้าครอบครองพื้นที่บริเวณนั้นโดยสมบูรณ์

ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการค้าชายชายแดน ณ บ้านเจดีย์สามองค์ เริ่มต้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่ในปี 2534 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว เพื่อค้าไม้กับประเทศพม่า ในพื้นที่ 7 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ตาก, กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ,ราชบุรี และชุมพร สำหรับจังหวัดกาญจนบุรี มีการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว 4 จุด คือ (1) ด่านเจดีย์สามองค์ (2) บ้านตะเคียนงาม (3) บ้านบ้องตี้ (4) บ้านอีปู ประกอบกับสหภาพเมียนม่าร์ประกาศใช้นโยบายเศรษฐกิจเสรี มีการออกกฎหมายการลงทุนของชาวต่างประเทศ FOREIGN INVESTMENT LAW OF MYANMAR และกฎหมายว่าด้วยการโรงแรมและการท่องเที่ยว (MYANMAR HOTEL AND TOURISM LAW) เพื่อดึงดูดนักลงทุนเข้าไปสหภาพเมียนมาร์ จึงทำให้กิจกรรมการค้าบริเวณชายแดนตามจุดผ่านแดนชั่วคราวได้ขยายตัวมากขึ้นไปด้วย และสืบเนื่องจากการขยายตัวดังกล่าว ฝ่ายไทยได้กำหนดมาตรการกวดขันการผ่านแดนขึ้น โดยกระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ตรวจคนเข้าเข้าเมือง และกระทวงการคลังอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ศุลกากร จัดตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองและด่านศุลกากรขึ้นเมื่อปี 2535 เพื่อความสะดวกในการผ่านแดนและพิธีการทางศุลกากร

ในปัจจุบันบริเวณด่านเจดีย์สามองค์มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมสถานที่แห่งนี้ในแต่ละวันเป็นจำนวนมากและสามารถผ่านแดนบริเวณจุดผ่านแดนเข้าไปชมตลาดในเขตของสหภาพเมียนมาร์ (พญาตองซู) ซึ่งอยู่ติดชายแดนไทยได้ไม่เกิน 2 กิโลเมตรจากชายแดน ภายในตลาดมีสินค้าพื้นเมืองประเภทเฟอร์นิเจอร์ อัญมณี พลอย ทับทิม และสินค้าอื่น ๆ ในราคาที่ไม่แพงนัก

สถานที่บริการสาธารณะประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วย ศาลนสถาน (วัดพุทธ) 1 แห่ง ศาลาประชาคม (ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน) 1 แห่ง หอกระจายข่าว 2 แห่ง และศาลาเอนกประสงค์ 1 แห่ง

ที่อยู่อาศัยและร้านค้า ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีความมั่นคงแข็งแรง การจัดระเบียบบ้านถูกสุขลักษณะเกือบทุกครัวเรือน มีร้านค้าขายของชำ ของที่ระลึก และร้านอาหาร ประมาณ 12 แห่ง

การศึกษาและสาธารณสุข

(1) ไม่มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาบริเวณด่านเจดีย์สามองค์เยาวชนของหมู่บ้าน จะเดินทางไปเรียนในหมู่บ้านใกล้เคียง

(2) มีสถานีอนามัยจำนวน 1 แห่ง เจ้าหน้าที่ 2 คน ให้บริการแนะนำด้านสุขภาพอนามัยการวางแผนครอบครัว และตรวจรักษาโรคทั่วไปในลักษณะการปฐมพยาบาล ถ้าเกินขีดความสามารถจะส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลประจำอำเภอ นอกจากนี้ยังมีกองทุนยาประจำหมู่บ้านอีก 1 แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวและที่พักแรม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ ได้แก่ น้ำตะเคียนทอง ตั้งอยู่บนเนินเขาขนาดย่อมในหมู่ที่ 8 บ้านของกาเรีย อยู่ห่างจากถนนสายหลัก (หมายเลข 323) 5 กิโลเมตร ซึ่งลักษณะน้ำตกสวยงามมาก แต่ยังขาดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนั้นสถานที่ท่องเที่ยวในเขตประเทศพม่าที่สำคัญคือวัดเกริงทอ ซึ่งอยู่ใกล้น้ำตกริมถนนเจดีย์สามองค์-ตันบิวชายัต ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร ในอนาคตถ้ามีการพัฒนาถนนจากด่านเจดีย์สามองค์ถึงจังหวัดเมาะละแหม่งของพม่าดีขึ้นจะช่วยกระตุ้นด้านการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศเป็นอย่างมาก มีสถานที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ 1 แห่ง คือ ทรีพาโกด้ารีสอร์ท

สภาพของด่านปัจจุบัน นับตั้งแต่ด่านเจดีย์สามองค์เป็นจุดผ่านแดน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 เป็นต้นมา กล่าวได้ว่ามีการปิดจุดผ่านแดนระหว่างไทย-พม่า ณ จุดนี้น้อยครั้งมาก ซึ่งแตกต่างระหว่างชายแดนไทยกับลาว หรือไทยกับเขมร ซึ่งมีปัญหาระหว่างประเทศ และมีการเปิดด่านฯ เยครั้ง

บริเวณด่านเจดีย์สามองค์ในอดีตเป็นจุดที่มีกิจกรรมการค้าขายแดนไทยในลักษณะเดินทางไปมาหาสู่ซื้อขายสินค้ากันมาช้านาน ในปัจจุบันการคมนาคมสะดวกขึ้นมีเส้นทางติดต่อเชื่อมกับ ...ใหญ่ๆ ในสหภาพเมียนมาร์ได้ทำให้สินค้าของไทยผ่านแดนไปยังเมืองต่างๆ ในสหภาพเมียนมาร์ ด้วยจากการตรวจสอบมูลค่าสินค้า ปริมาณการค้าขายแดนพบว่ามีสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกที่ผ่านด่านศุลกากรสังขละบุรีมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับ ปี 2545

ที่ตั้ง ด่านเจดีย์สามองค์ตั้งอยู่ติดแนวชายแดนสหภาพเมียนมาร์ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมู่บ้าน

ทิศเหนือ	จดสหภาพเมียนมาร์
ทิศตะวันออก	จดสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	จดบ้านของกาเรีย หมู่ที่ 8
ทิศตะวันตก	จดสหภาพเมียนมาร์

ประชากรและชุมชน ราษฎรที่อยู่อาศัย ณ ด่านเจดีย์สามองค์ เป็นคนไทยทั้งหมด จำนวนประชากรตามทะเบียนบ้านมี 31 ครัวเรือน 118 คน แยกเป็นเพศชาย 61 คน เพศหญิง 57 คน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรของชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ การก่อสร้างบ้านเรือนมีลักษณะเป็นกลุ่มซึ่งบริเวณนี้ประกอบด้วยแหล่งพาณิชยกรรมและสถานที่ราชการ

อาชีพของราษฎร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ การทำไร่ ทำสวน และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไว้ใช้งานและบริโภคภายในครัวเรือน จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว ได้แก่ อาชีพรับจ้างประมาณร้อยละ 2 (อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ประมง บริการ และช่างฝีมือ) อาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 94 อาชีพ ค้าขายประมาณร้อยละ 1 นอกจากนี้มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ ประมาณร้อยละ 3 รายได้ต่อครอบครัว ต่อปี ประมาณ 54,000 บาท

การคมนาคม การคมนาคมระหว่างด่านเจดีย์สามองค์กับอำเภอสังขละบุรี มีความสะดวกมาก ถนนลาดยางตลอดสายระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที มีรถสองแถว รถเมล์ รถจักรยานยนต์รับจ้าง วิ่งระหว่างหมู่บ้านกับอำเภอ รถเมล์ ระหว่างอำเภอกับจังหวัดมีบริการทุกวันและทุกฤดูกาล

เส้นทางสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 แยกจากอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรีถึงด่านเจดีย์สามองค์จดชายแดนสหภาพเมียนมาร์ เชื่อมต่อถนนภายในสหภาพเมียนมาร์ จากด่านเจดีย์สามองค์ถึงเมืองท่าชายแดนฝั่งทะเลของพม่าที่สำคัญคือเมืองเมาะละแหม่งหรือเมาะลำเลิง ซึ่งถนนช่วงนี้มีระยะทางประมาณ150 กิโลเมตร และใช้ได้เฉพาะในฤดูแล้งเท่านั้น

สาธารณูปโภค

ไฟฟ้า	ครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้จำนวน 29 ครัวเรือน ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 2 ครัวเรือน
ประปา	มีระบบประปาใช้ได้ตลอดปี นอกจากนี้ยังมีบ่อน้ำตื้นสาธารณะ บ่อน้ำตื้นส่วนบุคคลจำนวน 8 บ่อ แหล่งน้ำผิวดินคือฝายเก็บน้ำพระเจดีย์อีก1 แห่ง
โทรศัพท์	มีบริการโทรศัพท์เอกชน 1 แห่ง
การสื่อสาร	มีบริการไปรษณีย์ 1 แห่ง

ที่ตั้ง ด่านเจดีย์สามองค์ตั้งอยู่ติดแนวชายแดนสหภาพเมียนมาร์ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมู่บ้าน

ทิศเหนือ	จดสหภาพเมียนมาร์
ทิศตะวันออก	จดสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	จดบ้านของกาเรีย หมู่ที่ 8
ทิศตะวันตก	จดสหภาพเมียนมาร์

ประชากรและชุมชน ราษฎรที่อยู่อาศัย ณ ด่านเจดีย์สามองค์ เป็นคนไทยทั้งหมด จำนวนประชากรตามทะเบียนบ้านมี 31 ครัวเรือน 118 คน แยกเป็นเพศชาย 61 คน เพศหญิง 57 คน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรของชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ การก่อสร้างบ้านเรือนมีลักษณะเป็นกลุ่มซึ่งบริเวณนี้ประกอบด้วยแหล่งพาณิชยกรรมและสถานที่ราชการ

อาชีพของราษฎร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ การทำไร่ ทำสวน และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไว้ใช้งานและบริโภคภายในครัวเรือน จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว ได้แก่ อาชีพรับจ้างประมาณร้อยละ 2 (อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ประมง บริการ และช่างฝีมือ) อาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 94 อาชีพ ค้าขายประมาณร้อยละ 1 นอกจากนี้มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ ประมาณร้อยละ 3 รายได้ต่อครอบครัว ต่อปี ประมาณ 54,000 บาท

การคมนาคม การคมนาคมระหว่างด่านเจดีย์สามองค์กับอำเภอสังขละบุรี มีความสะดวกมาก ถนนลาดยางตลอดสายระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที มีรถสองแถว รถเมล์ รถจักรยานยนต์รับจ้าง วิ่งระหว่างหมู่บ้านกับอำเภอ รถเมล์ ระหว่างอำเภอกับจังหวัดมีบริการทุกวันและทุกฤดูกาล

เส้นทางสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 แยกจากอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรีถึงด่านเจดีย์สามองค์จดชายแดนสหภาพเมียนมาร์ เชื่อมต่อถนนภายในสหภาพเมียนมาร์ จากด่านเจดีย์สามองค์ถึงเมืองท่าชายแดนฝั่งทะเลของพม่าที่สำคัญคือเมืองเมาะละแหม่งหรือเมาะลำเลิง ซึ่งถนนช่วงนี้มีระยะทางประมาณ150 กิโลเมตร และใช้ได้เฉพาะในฤดูแล้งเท่านั้น

สาธารณูปโภค

ไฟฟ้า	ครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้จำนวน 29 ครัวเรือน ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 2 ครัวเรือน
ประปา	มีระบบประปาใช้ได้ตลอดปี นอกจากนี้ยังมีบ่อน้ำตื้นสาธารณะ บ่อน้ำตื้นส่วนบุคคลจำนวน 8 บ่อ แหล่งน้ำผิวดินคืออ่างเก็บน้ำพระเจดีย์อีก1 แห่ง
โทรศัพท์	มีบริการโทรศัพท์เอกชน 1 แห่ง
การสื่อสาร	มีบริการไปรษณีย์ 1 แห่ง

สถานที่บริการสาธารณะประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วย ศาสนสถาน (วัดพุทธ) 1 แห่ง ศาลาประชาคม (ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน) 1 แห่ง หอกระจายข่าว 2 แห่ง และศาลาเอนกประสงค์ 1 แห่ง

ที่อยู่อาศัยและร้านค้า ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีความมั่นคงแข็งแรง การจัดระเบียบบ้านถูกสุขลักษณะเกือบทุกครัวเรือน มีร้านค้าขายของชำ ของที่ระลึก และร้านอาหาร ประมาณ 12 แห่ง

การศึกษาและสาธารณสุข

(1) ไม่มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ เยาวชนของหมู่บ้าน จะเดินทางไปเรียนในหมู่บ้านใกล้เคียง

(2) มีสถานีอนามัยจำนวน 1 แห่ง เจ้าหน้าที่ 2 คน ให้บริการแนะนำด้านสุขภาพอนามัยการวางแผนครอบครัว และตรวจรักษาโรคทั่วไปในลักษณะการปฐมพยาบาล ถ้าเกินขีดความสามารถจะส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลประจำอำเภอ นอกจากนี้ยังมีกองทุนยาประจำหมู่บ้านอีก 1 แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวและที่พักแรม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ ได้แก่ น้ำตะเคียนทอง ตั้งอยู่บนเนินเขาขนาดย่อมในหมู่ที่ 8 บ้านของกาเรีย อยู่ห่างจากถนนสายหลัก (หมายเลข 323) 5 กิโลเมตร ซึ่งลักษณะน้ำตกสวยงามมาก แต่ยังขาดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนั้นสถานที่ท่องเที่ยวในเขตประเทศพม่าที่สำคัญคือวัดเกริงทอ ซึ่งอยู่ใกล้น้ำตก ริมถนนเจดีย์สามองค์-ตันบิวชายัต ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร ในอนาคตถ้ามีการพัฒนาถนนจากด่านเจดีย์สามองค์ถึงจังหวัดเมาะละแหม่งของพม่าดีขึ้นจะช่วยกระตุ้นด้านการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศเป็นอย่างมาก มีสถานที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ 1 แห่ง คือ ทรีพาโกด้ารีสอร์ท

สภาพของด่านปัจจุบัน นับตั้งแต่ด่านเจดีย์สามองค์เป็นจุดผ่านแดน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 เป็นต้นมา กล่าวได้ว่ามีการปิดจุดผ่านแดนระหว่างไทย-พม่า ณ จุดนี้น้อยครั้งมาก ซึ่งแตกต่างระหว่างชายแดนไทยกับลาว หรือไทยกับเขมร ซึ่งมีปัญหาระหว่างประเทศ และมีการเปิดด่านฯ [illegible]ยครั้ง

บริเวณด่านเจดีย์สามองค์ในอดีตเป็นจุดที่มีกิจกรรมการค้าขายแดนไทยในลักษณะเดินทางไปมาหาสู่ซื้อขายสินค้ากันมาช้านาน ในปัจจุบันการคมนาคมสะดวกขึ้นมีเส้นทางติดต่อเชื่อมกับ[illegible]ใหญ่ๆ ในสหภาพเมียนมาร์ได้ทำให้สินค้าของไทยผ่านแดนไปยังเมืองต่างๆ ในสหภาพเมียนมาร์ด้วยจากการตรวจสอบมูลค่าสินค้า ปริมาณการค้าขายแดนพบว่ามีสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกที่ผ่านด่านศุลกากรสังขละบุรีมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับ ปี 2545

สถานที่ราชการที่สำคัญ บริเวณด่านเจดีย์สามองค์ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า ในปัจจุบันสถานที่ราชการทำการอยู่ 3 หน่วยงาน คือ

1. ที่ทำการด่านศุลกากรสังขละบุรี บริเวณด่านเจดีย์สามองค์ 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ประจำ 5 คน ขึ้นกับที่ทำการด่านศุลกากรสังขละบุรี ซึ่งตั้งอยู่ ณ อำเภอสังขละบุรี ห่างจากด่านเจดีย์สามองค์ ประมาณ 18 กิโลเมตร

2. ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) ตั้งอยู่บริเวณด่านเจดีย์สามองค์เป็นเรือนไม้ชั้นเดียว มีเจ้าหน้าที่ 2 คน เป็นสถานที่ทำการของเจ้าหน้าที่ขึ้นตรงต่อด่านตรวจคนเข้าเมืองกาญจนบุรี

3. ชุดปฏิบัติการพัฒนา กองพลทหารราบที่ 9 (ชป.พัฒนา) ทำหน้าที่ควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดน

<u>โอกาสในการพัฒนาของพื้นที่จากปัจจัยภายนอกประเทศ</u>

- อำเภอพญาตองซู เป็นชุมชนพม่าที่อยู่ติดชายแดนไทยบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ โดยมีถนนแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 บริเวณด่านฯ ไปทางทิศเหนือเข้าสู่สหภาพเมียนมาร์เป็นถนนลาดยาง กว้างประมาณ 4 เมตร ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ต่อจากนั้นเป็นถนนลูกรังใช้ได้เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น เส้นทางสายนี้ตัดตรงสู่กรุงย่างกุ้ง ซึ่งเป็นเมืองหลวงของสหภาพเมียนมาร์ ระยะทางประมาณ 500 กิโลเมตร

- บริเวณชุมชนการค้า อำเภอพญาตองซู ลักษณะการก่อสร้าง อาคารเป็นไม้ทั้งหมด ประมาณ 150 หลังคาเรือนไม่มีอาคารพาณิชย์ที่ก่อสร้างแบบก่ออิฐหรือปูน ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชายพม่า โดยมีมอญ กะเหรี่ยง และคนไทยซึ่งเข้าไปเช่าทำการค้าอยู่เป็นส่วนน้อย สินค้าส่วนใหญ่เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ สินค้าจากประเทศสิงค์โปร์ และจีน จำพวกเหล้าบุหรี่ และของใช้เบ็ดเตล็ด ไม่มีสถานที่บันเทิงและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆลักษณะความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นไปอย่างเรียบง่าย

- รัฐบาลสหภาพเมียนมาร์มีนโยบายพัฒนาอำเภอพญาตองซู โดยจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรบริเวณบ้านบ่อญี่ปุ่นถึงบ้านน้ำเกิ๊ก ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เป็นต้นมา โดยรัฐบาลสหภาพเมียนมาร์ได้มอบให้พรรครัฐมอญใหม่ดำเนินการจัดสรรให้ผู้ลี้ภัยจากสงครามใช้เป็นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม ขณะนี้มีประชาชนเข้ามาอยู่อาศัยแล้วประมาณ 200 หลังคาเรือน 500 คน การจัดที่ดินเพื่อการเกษตรและก่อสร้างอาคารพาณิชย์ได้มีการวางผังไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาอำเภอพญาตองซูสำเร็จ บริเวณด่านเจดีย์สามองค์จะเป็นตลาดสินค้าส่งออกที่สำคัญและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวรวมกันอีกทางหนึ่งในอนาคตด้วย

แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ด่านเจดีย์สามองค์

เร่งจัดทำผังชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อใช้ประโยชน์จากที่ดินจำนวนประมาณ 6,000 ไร่เศษ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยประสานกับกรมการผังเมืองดำเนินการวางผังชุมชนและประกาศใช้ให้มีผลบังคับตามกฎหมายต่อไป

เร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบกำจัดขยะ และน้ำเสีย ปรับปรุงพื้นที่บริเวณชุมชน ตลอดจนให้มีสวนสาธารณะประจำชุมชน

เร่งจัดสร้างสถานที่ราชการให้ได้มาตรฐานและทันสมัย ได้แก่ ที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจภูธรด่านเจดีย์สามองค์ สถานีขนส่ง ลานจอดรถ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว อาคารสถานที่แสดงสินค้า โรงเรียน และโรงพยาบาล เป็นต้น

พัฒนาแหล่งชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ โดยวางผังให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกันชายแดนได้ดำเนินการไว้แล้ว หรือดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาองค์กรที่จะเข้ามารับผิดชอบการพัฒนาอย่างเหมาะสม

จัดทำแผนด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ สิ่งแวดล้อม บริเวณชุมชนให้สอดคล้องกับรูปแบบการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

เร่งพิจารณาทบทวนการปฏิบัติ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ กฎ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาลุ่มน้ำชั้น 1 เอ ซึ่งห้ามมิให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือของบุคคลใดเข้าใช้พื้นที่ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อผ่อนคลายการใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณด่านเจดีย์สามองค์

แผนงาน/โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ด่านเจดีย์สามองค์

ระยะเร่งด่วน

- โครงการจัดทำผังชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์ (ฉบับสมบูรณ์) พื้นที่ประมาณ ...000 ไร่ โดยกรรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
- โครงการขยายเขตไฟฟ้า เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้าและการท่องเที่ยว โดยการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค
- โครงการขยายเขตโทรศัพท์ ติดตั้งชุมสายโทรศัพท์ วางสายโทรศัพท์บริเวณชุมชน โดยองค์การโทรศัพท์กระทรวงคมนาคม
- โครงการก่อสร้างที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง พร้อมบ้านพักเจ้าหน้าที่

ระยะปานกลาง/ระยะยาว

- โครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะและระบบบำบัดน้ำเสีย โดยกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย

- **โครงการก่อสร้างตำรวจภูธรด่านเจดีย์สามองค์ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย**

- **โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งและลานจอดรถ โดยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม**

- โครงการก่อสร้างศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักนายกรัฐมนตรี

- โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะ โดยกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย

- โครงการก่อสร้างโรงพยาบาลชุมชน โดยกระทรวงสาธารณสุข

- โครงการก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ด่านเจดีย์สามองค์ โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี (ด้านสังขละบุรี)

1.1 ยกฐานะจุดผ่อนปรนชั่วคราวทางการค้า ณ จุดพระเจดีย์สามองค์ ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากหอการค้าฯ พิจารณาแล้วมีความพร้อมมากที่สุดและจากผลการประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค - (Regional Border Committee/ RBC) ที่เมืองพัทยา เมื่อวันที่ 7 - 8 กันยายน 2544 เห็นชอบให้พัฒนายกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวร ในมุมมองของภาคเอกชนหากพัฒนาเป็นด่านถาวรได้และเส้นทางฝั่งเมียนม่าร์ได้รับการพัฒนาการค้าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นหลายเท่ามูลค่าการค้าชายแดนจะมีตัวเลขสูงถึงหลายพันล้านเฉพาะตัวเลขที่อยู่ในระบบ

1.2 จัดทำผังชุมชนบริเวณด่านเจดีย์สามองค์เพื่อใช้ประโยชน์จากที่ดินประมาณ 6,000 ไร่เศษ (ฉบับสมบูรณ์) ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดรายละเอียดตามที่คณะทำงานศึกษาความเป็นไปได้การพัฒนา พื้นที่ชายแดนบริเวณด่านชายแดน จังหวัดกาญจนบุรีได้จัดทำขึ้น เมื่อ กรกฎาคม 2542

1.3 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งสถานที่ราชการ แหล่งชุมชน แผนงานด้านสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อมตลอดจนให้มีสวนสาธารณะประจำชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

1.4 พิจารณาทบทวนการปฏิบัติตาม พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ กฎ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาลุ่มน้ำชั้น 1 A ซึ่งห้ามหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดเข้าใช้ประโยชน์ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อผ่อนคลายการใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณด่านพระเจดีย์สามองค์

1.5 เร่งปรับปรุงเส้นทางคมนาคม จาก อ.ทองผาภูมิ - อ.สังขละบุรี ที่มีความลาดชันสูงเพื่อปรับลดความลาดชันหรือเจาะอุโมงค์เพื่อลดการทำลายทัศนียภาพ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความมั่นใจให้กับผู้เดินทางและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะเส้นทางหลวงหมายเลข 323 ก.ม.ที่ 58 -69 ระยะทางประมาณ 11 ก.ม. ควรทำเส้นทางใหม่โดยใช้แนวเส้นทางเรียบของอ่าง (มีแนวเส้นทางเดิมเป็นเส้นทางชักลากซุง - หอการค้าฯ เคยนำเสนอที่ประชุม กรอ.จังหวัด ครั้งที่ 3/2546 จัดประชุมเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2546 มีมติให้ดำเนินการทางหาข้อมูลเพิ่มเติม แจ้งว่าเรื่องนี้ยังไม่มีหน่วยงานไหนรับเป็นเจ้าภาพเรื่องงบประมาณ)

1.6 เร่งประสานการปฏิบัติให้มีความชัดเจนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากในการทำการค้าชายแดนต้องได้รับความเห็นชอบจากหลายหน่วยงาน ควรต้องมีการบูรณาการในการปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนให้กับผู้ประกอบการค้าชายแดน

1.7 จังหวัดควรจะสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ให้กับผู้ประกอบการให้สามารถทำการค้าชายแดนได้โดยสะดวก

1.8 เร่งผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการค้าชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งมีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการค้าชายแดนในระดับจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการควรจะประกอบไปด้วยภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.9 ควรมีการประสานงานระหว่างภาครัฐไทย - ภาครัฐพม่า ในระดับจังหวัด , ระดับอำเภอ เพื่อผลทางการค้าชายแดน (จังหวัดกาญจนบุรี /ไทย - จังหวัดเมาละแหม่ง / พม่า)

ผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน

อำเภอเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี

สำนักงานผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

นายขจร	กิตติโก	ผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี
นางพิมพ์ใจ	บุญชูกุศล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ผังเมือง 7ว
นางปริษฎ	ลิมปาภากรณ์	นักผังเมือง 5
นายสุมนต์	ณรงค์ศักดิ์	นายช่างโยธา 4
นางสุรีมาศ	เครื่องสนุก	ช่างเขียนแผนที่

ผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน

แนวความคิดในการพัฒนา

การพัฒนาพื้นที่บริเวณด่านชายแดนให้เป็นชุมชนธุรกิจการค้าชายแดน เป็นประตูการค้า และการท่องเที่ยวไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแนวความคิดในการพัฒนา ดังนี้

1. เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารกิจการชายแดนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

2. เป็นการอำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตของประชาชน เพื่อให้เกิดผลในทางจิตวิทยาและการปกครอง เป็นการดึงคนของเราให้แนบสนิทกับผืนแผ่นดินไทย และเพื่อความมั่นคงของชาติ

3. จัดทำผังชุมชนบริเวณด่านชายแดน เพื่อให้ชุมชนเติบโตขยายตัวอย่างเป็นระบบ และให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

4. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนทุกระดับได้รับการบริการอย่างทั่วถึง และเพื่ออำนวยความสะดวกต่อธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอย ถนนบริเวณชุมชน ตลอดจนสวนสาธารณะสำหรับชุมชน

5. สร้างสถานที่ราชการให้ได้มาตรฐานและทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกต่อธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว ได้แก่ที่ทำการด่านศุลกากร ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจภูธร สถานีขนส่ง ลานจอดรถ ศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและแสดงสินค้า เป็นต้น

6. การพัฒนาจะต้องยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

เป้าหมายของการพัฒนาผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน

1. พัฒนาชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน ให้เป็นเขตส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า และความมั่นคงระหว่างประเทศ

2. จัดระเบียบด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และการบริการให้เหมาะสม และสวยงาม สอดคล้องกับบทบาทของชุมชน

3. พัฒนาชุมชนชายแดนให้เป็นศูนย์กลางบริการภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

4. พัฒนาการบริการทางสังคม สาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

5. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

แนวความคิดในการวางผัง

แนวความคิดในการวางผังชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน การกำหนดการใช้ที่ดินในอนาคตจะพิจารณาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ความต้องการของท้องถิ่น โครงการในอนาคต สภาพข้อเท็จจริง ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาและความเป็นไปได้ของพื้นที่ จึงกำหนดรูปแบบชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อนในลักษณะ 1 ศูนย์กลาง โดยศูนย์กลางอยู่บริเวณชุมชนเดิม

2.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ศูนย์กลางชุมชน และพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ควรใช้เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่เหมาะสม และไม่ควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดการขยายตัวอยู่โดยรอบของชุมชนเดิม ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ประมาณ 10 คนต่อไร่

2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ควรใช้ประโยชน์เพื่อพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัย เป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม กิจกรรมที่ไม่ควรอยู่ในที่ดินประเภทนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับประเภทที่อยู่อาศัย และกำหนดให้อยู่บริเวณชุมชนเดิม ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการค้าและบริการ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ประมาณ 80 คนต่อไร่

3. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอุตสาหกรรมประเภทที่ไม่มีปัญหาเรื่องมลพิษ กำหนดให้อยู่บริเวณตอนล่างของชุมชน

4. ที่ดินประเภทคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเป็นคลังสินค้าเป็นส่วนใหญ่ และไม่ควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม กำหนดให้อยู่ใกล้กับที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

5. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม

6. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการ หรือที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการตลอดจนเพื่อการสาธารณะประโยชน์ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชน ที่ดินประเภทนี้ได้แก่พื้นที่โดยรอบของชุมชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง และพื้นที่ลุ่มน้ำ

7. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

8. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศาสนา การศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

9. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

2.2 ระบบคมนาคมและการขนส่งในอนาคต

ระบบคมนาคมและการขนส่งในอนาคต เป็นการกำหนดระบบถนนให้มีขนาด ความต้องการที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทางท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกข้อบัญญัติของชุมชน ในการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งแนวถอยร่นของอาคารที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งชุมชนจำเป็นที่จะต้องกำหนดระบบมาตรฐานของถนนโครงการไว้เสียเบื้องต้น เพื่อลดปัญหาและรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต นอกจากนั้นในการดำเนินการก่อสร้างถนน ควรมีมาตรการจัดการต้นไม้ที่ตัดออกจากเขตทาง เช่นสำรวจจำนวนต้นไม้ จัดทำทะเบียนรายละเอียดก่อนการชักลากออก

ลักษณะของระบบถนนในอนาคต จะแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

ถนนเดิมปรับปรุง หมายถึงถนนที่มีอยู่เดิม มีขนาดเขตทางกว้างเพียงพออยู่แล้ว เพียงแต่ทำการปรับปรุงผิวจราจรให้เหมาะสม เพื่อรองรับระบบคมนาคมภายในชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคต

ถนนเดิมขยาย หมายถึงถนนที่มีอยู่เดิม แต่ขนาดเขตทางยังค่อนข้างแคบ อาจจะมีปัญหาทางด้านการจราจรในอนาคต จึงจำเป็นต้องเพิ่มขนาดเขตทาง และผิวจราจรให้มากเท่าที่จะขยายได้ โดยพิจารณาจากสภาพ และลักษณะของถนนเป็นเกณฑ์

ถนนโครงการ หมายถึงถนนที่ได้กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของพื้นที่ชุมชน และปรับปรุงระบบการคมนาคมภายในพื้นที่ชุมชนให้ครบวงจร

โครงการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งของชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อน ประกอบด้วยถนนเดิมขยาย และถนนโครงการ โดยกำหนดประเภทถนนและเขตทางออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

ถนนประเภท ก เขตทางขนาด 12.00 เมตร ได้แก่ ถนนเพื่อปรับปรุงการสัญจรภายในชุมชน เขตทางเดิม 6.00 เมตร และถนนโครงการ เพื่อบริการชุมชนและควรส่งเสริมให้เป็นย่านการท่องเที่ยว โดยการทำเป็นถนนที่มีความร่มรื่น เหมาะแก่การเดินเที่ยว หรือขี่จักรยาน

ถนนประเภท ข เขตทางขนาด 16.00 เมตร ได้แก่ ถนนเดิมขยาย เป็นถนนที่ทำหน้าที่รับการจราจรจากย่านพักอาศัยและย่านเกษตรกรรม เชื่อมต่อกับถนนสายรอง และสายหลัก ทำหน้าที่บริการการจราจร การจราจรมีความเร็วต่ำ ควรส่งเสริมให้เป็นย่านชุมชนในอนาคต

ถนนประเภท ค เขตทางขนาด 20.00 เมตร ได้แก่ ถนนเดิมขยาย และถนนโครงการ เป็นถนนที่ทำหน้าที่กระจายการจราจรภายในพื้นที่ศูนย์กลางชุมชน เชื่อมกับถนนสายหลักและสายย่อยเข้าด้วยกัน เป็นถนนที่มีความเร็ว และปริมาณจราจรค่อนข้างต่ำ

ถนนประเภท ง เขตทางขนาด 40.00 เมตร ได้แก่ ถนนเดิมขยายและถนนโครงการ ทำหน้าที่กระจายการจราจรโดยเชื่อมต่อจากถนนสายรอง และให้บริการการจราจร เข้าหรือออก จากชุมชน

/ แผนผังที่ 2.2

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	ปรับปรุงและขยายการให้บริการไฟฟ้า	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงและขยายการให้บริการไฟฟ้าให้ทั่วถึงทั้งชุมชน ระยะกลาง : ซ่อมบำรุงและขยายเขตการให้บริการไฟฟ้าสาธารณะ ระยะยาว : วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต	ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
2	ปรับปรุงและขยายการให้บริการประปา	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงและขยายการให้บริการประปาให้ทั่วถึงทั้งชุมชน ระยะกลาง : ปรับปรุงการผลิตประปาให้มีคุณภาพ ระยะยาว : วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต : วางระบบระบายน้ำในชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปา : สนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งน้ำของชุมชน	ประปาส่วนภูมิภาค
3	ก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์	ระยะสั้นและ : ก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์ ระยะกลาง	ผู้อำนวยการสำนักงานการสื่อสารไปรษณีย์ เขต 7
4	ปรับปรุงและขยายการให้บริการโทรศัพท์	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงและขยายการให้บริการโทรศัพท์ให้ทั่วถึงทั้งชุมชน ระยะกลาง : จัดหาเลขหมายสำรองเพื่อติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะเพิ่มขึ้น ระยะยาว : วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต	โทรศัพท์จังหวัด
5	ก่อสร้างที่ทำการศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ และด่านกักสัตว์	ระยะสั้นและ : สร้างที่ทำการด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและด่านกักสัตว์ ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างด่านฯในบริเวณใกล้ชายแดนระหว่างประเทศ และสร้างด่านกักสัตว์พร้อมบ้านพักบริเวณพื้นที่สำรองในราชการด้านเหนือ	ปศุสัตว์จังหวัด

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
6	ก่อสร้างที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง	ระยะสั้นและ : สร้างที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างด่านฯในบริเวณใกล้ชายแดนระหว่างประเทศ และสร้างที่ทำการพร้อมบ้านพักบริเวณพื้นที่สำรองในราชการด้านตะวันตก	ผู้บังคับการด่านตรวจคนเข้าเมือง
7	ก่อสร้างที่ทำการด่านพรมแดน	ระยะสั้นและ : สร้างที่ทำการด่านพรมแดน ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างด่านฯในบริเวณใกล้ชายแดนระหว่างประเทศ และสร้างที่ทำการพร้อมบ้านพักบริเวณพื้นที่สำรองในราชการด้านตะวันตก	นายด่านศุลกากร
8	โครงการบำบัดน้ำเสีย	ระยะสั้นและ : กำหนดระบบระบายน้ำโดยพิจารณาจากผังโครงการระบบกมนาคมฯ ระยะกลาง : หาพื้นที่ก่อสร้างระบบน้ำเสียรวมของชุมชน ระยะยาว : วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต : วางระบบระบายน้ำในชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งน้ำ : สนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งน้ำของชุมชน	อบต.ประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
9	โครงการปรับปรุงวิธีการกำจัดขยะ	ระยะสั้นและ : จัดหาภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอแก่ความต้องการภายในชุมชน ระยะกลาง : หาพื้นที่กำจัดขยะรวมของชุมชน ข้อเสนอแนะ : เสนอให้ใช้วิธีฝังกลบ	อบต.ประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
10	ปรับปรุงสถานีอนามัย	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสถานีอนามัยที่มีอยู่เดิม เช่น จัดสวน ระยะกลาง : ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการ	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
11	ก่อสร้างสถานีขนส่ง	ระยะสั้น : จัดทำป้าย และศาลารอรถโดยสาร : จัดระเบียบสถานที่จอดรถโดยสาร ระยะกลางและระยะยาว : สร้างสถานีขนส่ง ข้อเสนอแนะ : ให้สร้างสถานีขนส่งอยู่ด้านนอกชุมชนเพื่อลดความแออัดและปัญหามลพิษ แต่มีจุดรับส่งในบริเวณชุมชน โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวก	ขนส่งจังหวัด
12	ก่อสร้างสถานีตำรวจภูธร	ระยะสั้นและระยะกลาง : สร้างสถานีตำรวจภูธร ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างในพื้นที่สำรองไว้ใช้เป็นสถานที่ราชการ	ผู้บังคับการตำรวจภูธร
13	โครงการปรับปรุงตลาดสินค้าชายแดน	ระยะสั้น : จัดระเบียบย่านขายสินค้าชายแดนให้สะอาด เป็นระเบียบ ระยะกลาง : ส่งเสริมการขายสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน : เสริมบรรยากาศให้เป็นตลาดแบบพื้นบ้าน ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างตลาดสินค้าชายแดนใกล้ด่านชายแดนอีก 1 แห่ง	โยธาธิการจังหวัด
14	โครงการสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ และศูนย์อุตสาหกรรมพื้นบ้าน	ระยะสั้นและ : จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในอาชีพต่างๆมาเป็นวิทยากร ระยะกลาง : ส่งเสริมอาชีพจำพวกอุตสาหกรรมพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว : สร้างศูนย์ฝึกอาชีพ และศูนย์อุตสาหกรรมพื้นบ้าน	พัฒนากรจังหวัด
15	โครงการห้องสมุดประชาชน	ระยะสั้นและระยะกลาง : สร้างห้องสมุดประชาชน ข้อเสนอแนะ : สร้างห้องสมุดในพื้นที่สำรองไว้ใช้ในราชการ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชนในอนาคต	พัฒนากรจังหวัด
16.	ปรับปรุงสนามเด็กเล่น และสวนสาธารณะ	ระยะสั้น : สร้างสนามเด็กเล่น และปรับปรุงสวนสาธารณะ เช่น ทำสวนหย่อม ระยะกลาง	โยธาธิการจังหวัด

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
17	โครงการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์แร่ธาตุ	ระยะสั้นและ : รวบรวมแร่ธาตุที่พบในอำเภอเมืองกาญจนบุรี ระยะกลาง : จัดหาพื้นที่สร้างพิพิธภัณฑ์ และนำชมการขุดแร่	ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรธรณี
18	โครงการสร้างศูนย์อุตสาหกรรม และคลังสินค้า	ระยะสั้นและระยะกลาง: จัดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์อุตสาหกรรม และคลังสินค้า ข้อเสนอแนะ : ให้อยู่นอกชุมชน และมีการคมนาคมแยกออกจากชุมชน เพื่อความสะดวก ปลอดภัย และไม่มีปัญหาด้านมลพิษ	อุตสาหกรรมจังหวัด กรมควบคุมมลพิษและสิ่งแวดล้อม
19	โครงการปลูกต้นไม้ริมถนน	ระยะสั้นและ : ปลูกต้นไม้ยืนต้นตามเส้นทางสายหลัก และถนนสายสำคัญในชุมชน ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : ควรเลือกไม้ยืนต้นที่มีสีสันสวยงาม	กองพล ร.9
20.	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณย่านหุบน้ำร้อน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณย่านหุบน้ำร้อน ระยะกลาง : ศึกษาสภาพทางธรณีวิทยา เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะ : ควรมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและถนนเข้าย่านพื้นที่อนุรักษ์ควรมีการจัดเป็นถนนสำหรับเดิน ขี่จักรยาน จักรยานยนต์ และถนนสำหรับรถยนต์	กองพล ร.9 หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรธรณี
21.	โครงการปรับปรุงและจัดระเบียบกลุ่มผู้อพยพจากประเทศสหภาพพม่า	ระยะสั้นและ : จัดระเบียบและควบคุมอัตราการเพิ่มประชากรในกลุ่มผู้อพยพ ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : เพื่อความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวในอนาคต ควรมีมาตรการผลักดันผู้อพยพออกจากพื้นที่โดยเร็ว	กองพล ร.9

ผังชุมชนด่านเจดีย์สามองค์
อำเภอสังขละบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี

สำนักงานผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

นายจรูญ	กิตติโก	ผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี
นางพิมพ์ใจ	บุญชูกุศล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ผังเมือง 7ว
นางปริษฎี	ลิมปาภากรณ์	นักผังเมือง 5
นายสุมนต์	ณรงค์ศักดิ์	นายช่างโยธา 4
นายณรงค์	นุ่มฉีก	ช่างเขียนแผนที่

ผังพัฒนาชุมชนด่านเจดีย์สามองค์

เป้าหมายของการพัฒนา

1. พัฒนาชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ ให้เป็นเขตส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และการค้าระหว่างประเทศโดยเน้นด้านการค้าชายแดน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า

2. จัดระเบียบด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และการบริการ ให้มีความเหมาะสมและสวยงาม สอดคล้องกับบทบาทของชุมชน

3. พัฒนาชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ ให้เป็นศูนย์กลางการบริการภายในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง

4. พัฒนาการบริการทางสังคม สาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

5. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

แนวความคิดในการวางผัง

แนวความคิดในการวางผังชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ การกำหนดการใช้ที่ดินในอนาคตจะพิจารณาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ ความต้องการของท้องถิ่น โครงการในอนาคต สภาพข้อเท็จจริง ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนา และความเป็นไปได้ของพื้นที่ จึงกำหนดรูปแบบชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ ในรูปแบบ 2 ศูนย์กลาง โดยศูนย์กลางหลักอยู่บริเวณด่านเจดีย์สามองค์

2.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ศูนย์กลางชุมชน และพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชนหลัก

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ใช้เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัย ในระดับที่ได้มาตรฐานและไม่ควรมีกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการขยายตัวไปในชุมชนด้านใต้ และด้านตะวันออกเฉียงเหนือของชุมชน ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่อยู่อาศัยประมาณ 10 คนต่อไร่

2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ให้ใช้ประโยชน์เพื่อพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ที่เหมาะสม กิจกรรมที่ไม่ควรอยู่ในที่ดินประเภทนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย และกำหนดให้อยู่บริเวณตอนเหนือของชุมชน โดยอยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการค้าและบริการ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น ประมาณ 80 คนต่อไร่

3. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าที่ไม่มีปัญหาเรื่องมลพิษ กำหนดให้อยู่บริเวณตอนล่างของที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

4. ที่ดินประเภทชนบท และเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ที่เหมาะสม การสร้างที่อยู่อาศัยสามารถกระทำได้แต่ไม่ควรเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

5. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเพื่อนันทนาการ หรือที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ เช่นสวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น โดยให้มีกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าไปบริการได้บ้าง เช่นที่จำหน่ายอาหาร - เครื่องดื่มขนาดเล็ก ตลอดจนเพื่อการสาธารณประโยชน์ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชน ที่ดินประเภทนี้ของชุมชนได้แก่ ที่โล่งบริเวณด้านตะวันออกของด่านเจดีย์สามองค์ สนามเด็กเล่น(เดิม) และบางส่วนตามแนวทางหลวงแผ่นดินสาย 323

6. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

7. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศาสนา การศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

8.ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

9. ที่ดินประเภทอนุรักษ์

9. ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมศิลป วัฒนธรรมไทย ให้ใช้ในการอนุรักษ์แหล่งกำเนิดทางโบราณคดี ศิลปและวัฒนธรรมของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาในเชิงอนุรักษ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

2.2 ระบบคมนาคมและการขนส่งในอนาคต

ระบบคมนาคมและการขนส่งในอนาคต เป็นการกำหนดระบบของถนนให้มีขนาดความต้องการ ที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทางท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางออกข้อบัญญัติของชุมชน ในการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งกำหนดแนวถอยร่นของอาคารที่จะก่อสร้างใหม่ ซึ่งชุมชนจำเป็นจะต้องกำหนดระบบมาตรฐานของถนนโครงการไว้เสียแต่เบื้องต้นเพื่อลดปัญหาและรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ลักษณะของระบบถนนในอนาคต จะแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

ถนนเดิมปรับปรุง หมายถึงถนนที่มีอยู่เดิม มีขนาดเขตทางกว้างเพียงพออยู่แล้วเพียงแต่ทำการปรับปรุงผิวจราจรให้เหมาะสม เพื่อรองรับระบบคมนาคมภายในชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคต

ถนนเดิมขยาย หมายถึงถนนที่มีอยู่เดิม แต่ขนาดเขตทางยังค่อนข้างแคบ อาจจะมีปัญหาทางด้านการจราจรในอนาคต จึงจำเป็นต้องเพิ่มขนาดเขตทาง และผิวจราจรให้มากเท่าที่จะขยายได้ โดยพิจารณาจากสภาพและลักษณะของถนนเป็นเกณฑ์

ถนนโครงการ หมายถึงถนนที่ได้กำหนดขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของพื้นที่ชุมชน และปรับปรุงระบบการคมนาคมภายในพื้นที่ชุมชนให้ครบวงจร

โครงการพัฒนาระบบคมนาคม และขนส่งของชุมชนด่านเจดีย์สามองค์ ประกอบด้วย ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร ถนนเดิมขยาย และถนนโครงการ โดยกำหนด ประเภทถนนและเขตทางออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (แผนผังที่ 2.2)

ถนนประเภท ก เขตทางขนาด 8.00 เมตร ได้แก่ถนนโครงการเพื่อบริการในชุมชนใหม่ในอนาคต

ถนนประเภท ข เขตทางขนาด 12.00 เมตร ได้แก่ถนนเดิมขยายและถนนโครงการเพื่อเชื่อมโยงการจราจรระหว่างชุมชน และใช้บริการในชุมชน

ถนนประเภท ก เขตทางขนาด 60.00 เมตร ได้แก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 เพื่อเชื่อมโยงการจราจรระหว่างชุมชน

/ แผนที่ที่ 2.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ 2.2 สรุปลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการ โครงการพัฒนา ระยะเวลา แนวทางและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนชายแดน

ลำดับที่	โครงการ	ระยะทางและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	โครงการปรับปรุงและขยายเขตการให้บริการประปา	ระยะสั้นและ : ปรับปรุง และขยายเขตการกระจายน้ำให้ทั่วถึงทั้งชุมชน	อบต.ประสานงานกับการประปาส่วนภูมิภาค
		ระยะกลาง : ปรับปรุงการผลิตน้ำประปา ให้มีคุณภาพ	
		: จัดทำแผนพัฒนา เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต	
		ระยะยาว : วางผังระบบแนวท่อจ่ายน้ำ เพื่อรองรับปริมาณความต้องการน้ำในอนาคต	อบต.ประสานงานกับการประปาส่วนภูมิภาค
		: วางผังระบบระบายน้ำของชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปา	อบต.ประสานงานกับกรมโยธาธิการ
		: สนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งน้ำของชุมชน	อบต.ขอความร่วมมือจากประชาชนทั่วไป
		: สำรวจหาแหล่งน้ำสำรอง เพื่อใช้ในกิจการประปาในอนาคต	อบต.และการประปาส่วนภูมิภาค
2	โครงการปรับปรุง และขยายการให้บริการไฟฟ้าและติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงและขยายเขตการบริการไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน	อบต.ประสานงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
		ระยะกลาง : ซ่อมบำรุงและขยายเขตการให้บริการไฟฟ้าสาธารณะ	
		ระยะยาว : วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต	
3	โครงการปรับปรุงและขยายการให้บริการโทรศัพท์	ระยะสั้น : จัดหาเลขหมายสำรอง เพื่อติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะภายในชุมชน	อบต.ประสานงานกับโทรศัพท์จังหวัด
		ระยะกลาง : จัดทำแผน และโครงการขอขยายเลขหมาย	
		ระยะยาว : ศึกษาและจัดทำแผน เพื่อรองรับปริมาณความต้องการในอนาคต	
		: ทำแผนความต้องการจำนวนเลขหมายเพื่อรองรับโครงการขยายเลขหมายในภูมิภาค	
4	โครงการก่อสร้างที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง พร้อมบ้านพัก	ระยะสั้นและ : จัดเตรียมพื้นที่เพื่อสร้างด่านตรวจคนเข้าเมือง พร้อมบ้านพัก	อบต.ประสานงานกับ สนง.ตรวจคนเข้าเมือง กาญจนบุรี
		ระยะกลาง	

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5	โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะ และสวนหย่อม	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงสนามเด็กเล่นที่มีอยู่เดิม โดยการพัฒนาด้านอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ ระยะกลาง : ปรับปรุงพื้นที่ริมถนน โดยการปลูกต้นไม้ และสวนหย่อมในบางพื้นที่ ระยะยาว : จัดหาพื้นที่เพื่อสร้างสวนสาธารณะในอนาคต	อบต.ประสานกับโยธาธิการจังหวัด
6	โครงการก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงการบริการไปรษณีย์โทรเลข (ชั่วคราว) ที่มีอยู่เดิม ระยะกลาง : ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นประโยชน์ความสำคัญ และมาใช้บริการเพิ่มขึ้น ระยะยาว : ก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	อบต.ประสานกับการสื่อสาร
7	โครงการก่อสร้างด่านตรวจคนเข้าเมือง แคนบ้านพระเจดีย์ 3 องค์	ระยะสั้นและ : จัดเตรียมพื้นที่เพื่อสร้างด่านตรวจคนเข้าเมือง พร้อมบ้านพัก ระยะกลาง	อบต.ประสานกับกรมศุลกากร
8	โครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะ	ระยะสั้น : จัดหาภาชนะรองรับขยะ ให้เพียงพอแก่ความต้องการภายในชุมชน ระยะกลางและ : ปรับปรุงระบบ และวิธีการกำจัดขยะให้มีความเหมาะสม ระยะยาว ข้อเสนอแนะ : เสนอให้ใช้วิธีฝังกลบ และเสนอให้จัดหาพื้นที่ทิ้งขยะแห่งใหม่ในอนาคต ให้อยู่ใต้ทิศทางลม และมีระยะห่างจากชุมชน ประมาณ 8 - 10 กิโลเมตร	อบต. อบต.ประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
9	โครงการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อการบำบัดน้ำเสียของชุมชนในอนาคต	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงท่อระบายน้ำ ระยะกลาง : กำจัดหรือดักวัสดุขนาดใหญ่และขยะมูลฝอยออกจากน้ำก่อนที่จะไหลลงท่อเพื่อป้องกันการอุดตัน : ลงหลักแสดงแนวเขตลำน้ำเพื่อป้องกันการบุกรุกและสะดวกต่อการบำรุงรักษาทางน้ำ โดยออกข้อกำหนดให้ถอยร่นแนวอาคารจากริมทางสาธารณะ โดยออกข้อกำหนดให้ถอยร่นอาคารจากริมน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร : ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งเศษปฏิกูลลงในทางระบายน้ำ หรือแหล่งน้ำ : กำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการถมที่ดินก่อนการปลูกสร้างอาคาร เพื่อป้องกันการระบายน้ำที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นที่ลุ่มน้ำขัง ไม่สามารถระบายน้ำออกจากน้ำพื้นที่ได้	อบต.ประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		ระยะยาว : ศึกษาเพื่อวางแผน และออกแบบระบบระบายน้ำของชุมชน ให้สอดคล้องกับระบบรวมน้ำเสียไประบบบำบัดในอนาคต : กำหนดระบบระบายน้ำโดยพิจารณาจากผังโครงการระบบคมนาคมและขนส่ง : หาพื้นที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	
10	โครงการก่อสร้างสถานีขนส่ง	ระยะสั้น : จัดทำป้ายและสถานีรอรถโดยสาร : จัดระเบียบสถานที่จอดรถรับผู้โดยสาร ระยะกลางและ : สร้างสถานีขนส่ง ระยะยาว ข้อเสนอแนะ : เสนอให้สร้างสถานีขนส่งให้อยู่ภายนอกชุมชน แต่ให้วนไปรับ - ส่ง ซึ่งจุดรับ - ส่ง นี้ควรใกล้กับสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องสุขา ศาลารอรถ และปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น	อบต.ประสานกับกรมการขนส่งทางบก กระทรวงมหาดไทย
11	โครงการก่อสร้างสถานีตำรวจภูธรด่านเจดีย์สามองค์	ระยะสั้นและ : จัดเตรียมพื้นที่ก่อสร้างสถานีตำรวจภูธร ระยะยาว : ข้อเสนอแนะ : เสนอให้ใช้พื้นที่ในกลุ่มเดียวกันกับสถานที่ราชการอื่นๆ	อบต.ประสานกับกรมตำรวจ

ลำดับที่	โครงการ	ระยะเวลาและแนวทางในการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
12	โครงการก่อสร้างโรงพยาบาลชุมชน	ระยะสั้นและ : ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสถานีอนามัยที่มีอยู่เดิม เช่น จัดสวน และ ปลูกต้นไม้ ระยะกลาง : ประชาสัมพันธ์ แจกแผ่นพับด้านการสุขภาพอนามัย ระยะยาว : จัดหาพื้นที่เพื่อสร้างสถานีอนามัย	อบต.ประสานกับสาธารณสุขจังหวัด
13	โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	ระยะสั้น : จัดทำป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวก่อนเข้าเขตชุมชน และบริเวณถนนที่นำไปสู่แหล่งท่องเที่ยว : จัดทำแผ่นพับแสดงข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ : จัดตั้งซุ้มประชาสัมพันธ์ และป้ายประกาศให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณต่างๆ ระยะกลางและ : ทำแผนพัฒนา และปรับปรุงเส้นทางที่เข้าถึงพื้นที่ภายในเขตชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวก ระยะยาว แก่นักท่องเที่ยว	อบต.ประสานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
14	โครงการปลูกต้นไม้ริมถนนในชุมชน	ระยะสั้นและ : ปลูกไม้ยืนต้นตามแนวทางสายหลัก และถนนสายสำคัญในชุมชน ระยะกลาง ข้อเสนอแนะ : ควรปลูกตลอดแนวทางหลวงแผ่นดินสาย 323 ตั้งแต่เริ่มเข้าเขตชุมชน โดยเลือกไม้ยืนต้นที่ให้ดอกมีสีสันสวยงาม	อบต.ประสานเกษตรจังหวัด

ที่ มส 0017/ ๗๑๐๗

ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ถนนขุนลุมประพาส มส 58000

๕ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมาธิการวิสามัญ ฯ ด่วนที่สุด ที่ 3736/2546 ลงวันที่ 11 กันยายน 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน 1 ชุด

ตามที่ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร ได้ขอข้อมูล และข้อคิดเห็นจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปิดจุดผ่านแดนถาวร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเปิดจุดผ่านแดนถาวร และรายงานเสนอต่อวุฒิสภา ความแจ้งแล้ว นั้น

จังหวัดแม่ฮ่องสอนขอเรียนข้อมูล ข้อคิดเห็น และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปิดจุดผ่านแดนถาวร โดยสรุปดังนี้

1. ข้อมูลด้านการค้าชายแดน และการค้าระหว่างประเทศ

1.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศพม่า รวม 3 รัฐ คือ รัฐฉาน,รัฐคะยา และรัฐกอทูเล (รัฐกะเหรี่ยง) โดยมีพรมแดนทางบก และทางน้ำ เป็นเส้นแบ่งเขตแดนยาวรวม 483 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับชุมชนเมืองของรัฐฉาน และรัฐคะยา ประเทศพม่า มากที่สุด และมีโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่ส่วนในของพม่า ซึ่งมีถนน และทางหลวงแผ่นดินเป็นโครงข่ายอยู่แล้ว สามารถติดต่อเข้าไปยังประเทศจีนได้

1.2 จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดน ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มี 4 ช่องทาง คือ

1.2.1 ช่องทางห้วยผึ้ง ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านห้วยผึ้ง หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง ฯ เป็นเส้นทางค้าขายทางบก ระหว่างไทย – พม่า ด้านรัฐฉาน (ตอนใต้) มีถนนเชื่อมต่อกับถนนในพื้นที่รัฐฉาน สามารถส่งสินค้าเข้าไปในพื้นที่ส่วนในของรัฐฉาน และต่อไปยังประเทศจีนได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวร

/1.2.2 ช่องทาง..

1.2.2 ช่องทางห้วยต้นนุ่น ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านห้วยต้นนุ่น หมู่ที่ 4 ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม เป็นเส้นทางค้าขายทางบก ระหว่างไทย – พม่า ด้านรัฐคะยามีถนนเชื่อมต่อกับถนนในพื้นที่รัฐคะยา สามารถส่งสินค้าเข้าไปในพื้นที่ส่วนในของรัฐคะยาได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวร

1.2.3 ช่องทางเสาหิน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านเสาหิน หมู่ที่ 1 ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง เป็นเส้นทางค้าขายทางบก ระหว่างไทย – พม่า ด้านรัฐคะยา มีถนนเชื่อมต่อกับถนนในพื้นที่รัฐคะยา สามารถส่งสินค้าเข้าไปในพื้นที่ส่วนในของรัฐคะยาได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวร

1.2.4 ท่าข้ามน้ำสาละวิน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านแม่สามแลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย เป็นช่องทางค้าขายทางน้ำ ระหว่างไทย – พม่า ด้านรัฐกอทูเล (รัฐกะเหรี่ยง) ในฝั่งพม่ายังไม่มีโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อเข้าไปยังพื้นที่ส่วนในของรัฐกอทูเล

1.3 สถานการณ์ด้านความมั่นคงชายแดนและแนวโน้มในอนาคต

1.3.1 ปัจจุบันสถานการณ์ชายแดนพม่าด้านตรงข้ามจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความสงบ รัฐบาลพม่าเน้นใช้การเจรจา เพื่อให้กลุ่มต่อต้านยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ และยอมวางอาวุธ โดยให้คำมั่นว่าจะให้ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ได้อยู่ในพื้นที่ของตน และได้รับสิทธิประโยชน์จากการค้าชายแดน และทรัพยากรในพื้นที่

1.3.2 ในอนาคต เมื่อรัฐบาลพม่าได้ดำเนินการตาม ROAD MAP เพื่อสร้างความปองดองในชาติเป็นผลสำเร็จ จะเกิดเสถียรภาพและความสงบในพื้นที่ชายแดน

2. ศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน เพื่อเป็นจุดผ่านแดนถาวร

2.1 ด้านกายภาพ มีช่องทางคมนาคมเชื่อมต่อทั้งในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนและเขตพม่า

2.2 ด้านการบริหารจัดการ กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดทางอนุมัติด่านพรมแดน และด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเส้นทางขนส่งของเข้าใน หรือออกนอกราชอาณาจักรอีกเส้นทางหนึ่ง และได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ 136 พ.ศ.2545 ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2496 เพื่อกำหนดเพิ่มเติมให้ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่สำหรับส่งออก ซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้าหรือของที่มีทัณฑ์บนทุกประเภท ยกฐานะของด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอนให้เป็นด่านสากลเทียบเท่ากับ ด่านศุลกากรอื่น ๆ จึงทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีศักยภาพในการค้าระหว่างประเทศสูง

2.3 ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา นโยบายการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาล เน้นส่งเสริมการค้าขายระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมภาคเอกชนนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เข้ามาเพิ่มมูลค่าเพื่อส่งออกต่อไป นับเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการค้าชายแดนระหว่างประเทศด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

/ประกอบกับ

ประกอบกับสำนักงานสภาความมั่นคง ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดน ครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2546 เพื่อพิจารณาทบทวนแนวทางปฏิบัติในการนำเข้า – ส่งออก สินค้า ผ่านแนวชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน และคณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติ เห็นชอบให้มีการส่งออกสินค้าตามแนวทางปฏิบัติที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเสนอนี้ ทั้งนี้ ให้มีการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด และหากมีการตรวจสอบพบว่า การส่งออกสินค้าดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสนับสนุนต่อขบวนการค้ายาเสพติดหรือชนกลุ่มน้อย ก็ให้ระงับการส่งออกสินค้าโดยวิธีดังกล่าว

3. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปิดจุดผ่านแดน

3.1 ส่งเสริมการลงทุนและการค้าชายแดน การค้าระหว่างประเทศ เป็นการเพิ่ม GDP. ให้แก่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวชายแดนเพิ่มขึ้น และสามารถส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

3.3 เสริมการค้าชายแดนให้แก่จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการส่งออกสินค้าไปยังประเทศพม่าและประเทศจีน ได้เป็นอย่างดี

3.4 เสริมความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า

ข้อมูลประกอบการพิจารณาปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ได้จัดส่งมาพร้อมหนังสือนี้ด้วยแล้ว หากคณะกรรมาธิการ ฯ ประสงค์ที่จะขอทราบข้อมูลหรือ รายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นใด ขอได้กรุณาแจ้งให้จังหวัดทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาให้การสนับสนุนตามที่เห็นสมควรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ เลาวัณย์ศิริ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่ทำการปกครองจังหวัดฯ
ฝ่ายความมั่นคง
โทร./โทรสาร 0-5361-1327

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพรมแดนทั้งทางบกและทางน้ำ ติดต่อกับประเทศพม่า รวม 3 รัฐ คือ **รัฐฉาน รัฐคะยาและรัฐกอทูเล**

1. ช่องทางห้วยผึ้ง บ้านห้วยผึ้ง ม.3 ต.ห้วยผา อ.เมืองแม่ฮ่องสอน เป็นช่องทางการค้าชายแดนด้านรัฐฉาน มีประชากร 4,702,000 คน

2. ช่องทางห้วยต้นนุ่น ต.แม่เงา อ.ขุนยวม เป็นช่องทางการค้าชายแดนด้านรัฐคะยา มีประชากร 259,000 คน

3. ช่องทางเสาหิน ต.เสาหิน อ.แม่สะเรียง เป็นช่องทางการค้าชายแดนด้านรัฐคะยา และเป็นจุดประสานของคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่นไทย - พม่า (T.B.C.)

4. ท่าข้ามน้ำสาละวิน บ้านแม่สามแลบ ต.แม่สามแลบ อ. สบเมย เป็นช่องทางการค้าชายแดนด้านรัฐกอทูเล

เส้นทางคมนาคมและการขนส่งสินค้าไทย ผ่านช่องทางห้วยผึ้งเข้า รัฐฉาน ผ่านหมู่บ้านและเมืองใหญ่ๆ ในรัฐฉาน ถึง 22 แห่ง ที่สำคัญๆ ได้แก่ บ้านหัวเมือง ขึ้นไปทางเหนือจนถึงแม่น้ำสาละวิน ข้ามแพขนานยนต์ ขึ้นฝั่งที่ ท่าสบเต็ง ไปบรรจบกับทางหลวงฯหมายเลข 45 ที่เมืองลางเคอ จากเมืองลางเคอ ต่อไปเมืองนาย จนบรรจบกับทางหลวงฯหมายเลข 4 ที่เมืองน้ำจ๋าง และเมืองตองยี (รวมระยะทาง 295 กม.) ใช้เวลาเดินทาง 1 วัน

นอกจากนี้ยังมีเส้นทางลัด จากเมืองลางเคอ ไปยังเมืองหมอกใหม่เข้าสู่เมืองสีแสง ในรัฐคะยา แล้ววกขึ้นไปยังเมืองตองยี ได้อีกทางหนึ่ง (รวมระยะทาง 275 กม.) ใช้เวลาเดินทาง 1 วัน

ฉบับ

กฎกระทรวง

กำหนดทางอนุมัติ ด่านพรมแดน และด่านศุลกากรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

พ.ศ. 2545

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 มาตรา 13 และ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร(ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2489 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 111 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2480

ข้อ 2. ให้ทางที่กำหนดและด่านที่ตั้งขึ้นดังต่อไปนี้ เป็นทางอนุมัติ ด่านพรมแดน และด่านศุลกากร

เขตแดนทางบก	ทางอนุมัติ	ด่านพรมแดน	ด่านศุลกากร
ระหว่างราชอาณาจักรกับสหภาพพม่า	<u>ทางถนนและลำน้ำ</u> จากเขตแดนสหภาพพม่าบริเวณบ้านน้ำเพียงดิน ไปตามลำน้ำปายถึงท่าเรือห้วยเดื่อ ขึ้นจากท่าเรือห้วยเดื่อเลี้ยวซ้ายไปตามถนนบ้านห้วยเดื่อ-บ้านท่าโป่งแดง ถึงถนนขุนลุมประพาส เลี้ยวซ้ายไปตามถนนขุนลุมประพาส ถึงถนนขุนลุมประพาสซอย 4 แล้วเลี้ยวขวาเข้าถนนขุนลุมประพาสซอย 4	ด่านพรมแดนบ้านน้ำเพียงดิน ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ที่เลขที่ 1 ถนนขุนลุมประพาส ซอย 4 อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เขตแดนทางบก	ทางอนุมัติ	ด่านพรมแดน	ด่านศุลกากร
	ถึงด่านศุลกากร แม่ฮ่องสอน <u>ทางถนน</u> จากเขตแดนสหภาพพม่า บริเวณบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ไปตามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1285 บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 บริเวณแยกทางหลวงหมายเลข 1095 (ทุ่งมะส้าน) - ห้วยผึ้ง เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ถึงสามแยกเข้าเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนเลี้ยวซ้ายเข้าถนนขุนลุมประพาส ถึงสามแยกอนุสาวรีย์พระเจ้าสิงหนวัติราชา เลี้ยวซ้ายไปตามถนนขุนลุมประพาส ถึงถนนขุนลุมประพาส ซอย 4 แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนน	ด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้งตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	

เขตแดนทางบก	ทางอนุมัติ	ด่านพรมแดน	ด่านศุลกากร
	ขุนลุมประพาสซอย 4 ถึงด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน <u>ทางถนน</u> จากเขตแดนสหภาพพม่าบริเวณบ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง ไปตามถนนบ้านเสาหิน-บ้านกาศบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 สายต่อทางเทศบาลนครเชียงใหม่ควบคุม-ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนควบคุม เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 สายต่อทางเทศบาลนครเชียงใหม่ควบคุม-ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนควบคุม ถึงด่านศุลกากรแม่สะเรียง	ด่านพรมแดนบ้านเสาหิน ตั้งอยู่ที่บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ด่านศุลกากรแม่สะเรียง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 127/8 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 สายต่อทางเทศบาลนครเชียงใหม่ควบคุม-ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนควบคุม ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อ 3 ผู้ขนส่งของเข้ามาในราชอาณาจักรตามทางอนุมัติ ถ้ามิได้ขนของนั้นด้วยยวดยานอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล ให้ได้รับยกเว้นจากบทบังคับในมาตรา 7 (1) ทั้งนี้ ผู้ขนส่ง

ของนั้นต้องขอใบอนุญาตผ่านด่านจากพนักงานด่านพรมแดน และต้องขนของมายังด่านศุลกากร โดยพลันตามทางอนุมัติด้วยยวดยานเดียวกันกับที่ใช้นำเข้ามา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้ขนด้วยวิธีอื่นได้ และมิให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงของหรือหีบห่อซึ่งบรรจุของนั้นด้วยประการใด ๆ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) สุชาติ เชาว์วิโรจน์

(ร.อ.สุชาติ เชาว์วิโรจน์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำเนาถูกต้อง

(ยุรีรัชา วันเลช)

นิติกร ๖.

๑๖๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2041

ที่ กค.0510(11)/๐๔๗ **วันที่** 13 พฤษภาคม 2546

เรื่อง ตรวจสอบจุดผ่อนปรนชั่วคราว

เรียน ผอ.ศภ.3

จากหนังสือ สำนักผู้บริหาร ที่ กค 0501/ว 0569 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 และหนังสือ ศภ.3 ที่ 0510/ว 247 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 ให้ด่านศุลกากรในสังกัดตรวจสอบจุดผ่อนปรนชั่วคราวในพื้นที่รับผิดชอบกี่แห่ง ตั้งอยู่ที่ใดบ้างที่มีความเหมาะสมที่จะเปิดเป็นด่านถาวร

ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอนได้ทำการตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอนมี

พื้นที่รับผิดชอบ

ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม และร่วมกับเขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย

เขตควบคุมศุลกากร

ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.2532 กำหนดให้ อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอสบเมย และอำเภอแม่สะเรียงเป็นเขตควบคุมศุลกากร

ทางอนุมัติ

ทางถนนและลำน้ำจากเขตแดนทางบกประเทศสหภาพพม่า(เมียนมาร์) บริเวณบ้านน้ำเพียงดิน ไปตามลำน้ำปาย ถึงท่าเรือห้วยเดื่อ ออกจากท่าเรือห้วยเดื่อ เลี้ยวซ้ายไปตามถนนห้วยเดื่อ บ้านท่าโป่งแดงถึงถนนขุนลุมประพาส ซอย 4 ถึงด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน

ด่านพรมแดน

ด่านพรมแดนน้ำเพียงน้ำ บ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทางอนุมัติ

ทางถนนจากเขตแดนสหภาพพม่า บริเวณบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ด่านพรมแดน

ด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้ง ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

/จุดผ่อนปรน....

จุดผ่อนปรน

จุดผ่อนปรน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ได้แก่

1. จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น ม.4 ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2537 เปิดวันที่ 8 มกราคม 2528 ทุกวันพุธ เวลา 06.00 – 18.00 น.

2. จุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง ม.4 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 เปิดวันที่ 2 กรกฎาคม 2539 ทุกวันเวลา 06.00 - 18.00 น.

ลักษณะการที่ให้กระทำ

1. นำเข้า -- ของทุกประเภท
2. ส่งออก – ของทุกประเภท

ภารกิจของด่าน

1. จัดเก็บภาษีอากร
2. ป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรและการกระทำผิดตามกฎหมายอื่น
3. ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
4. ปฏิบัติตามนโยบายของกรมศุลกากรและกระทรวงการคลัง รวมทั้งกระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2545 ได้มีมติของคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎหมายกระทรวงกำหนดทางอนุมัติและด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้ง และด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเส้นทางขนส่งของเข้าในหรือออกนองราชอาณาจักร อีกเส้นทางหนึ่งนอกเหนือจากทางอนุมัติ และด่านพรมแดนน้ำเพียงดิน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายให้แก่ประชาชนทั้งสองประเทศ และเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บอากรและตรวจตราป้องกันการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรบริเวณชายแดนทางบก เพื่อเป็นการยกฐานะของด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอนให้เป็นด่านสากล เทียบเท่ากับด่านศุลกากรอื่น ๆ จึงได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ 136 พ.ศ.2545 ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 119 ตอนที่ 42 ก. วันที่ 3 พฤษภาคม 2545 เพื่อกำหนดเพิ่มเติม ให้ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่สำหรับส่งออก ซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้าหรือของที่มีทัณฑ์บนทุกประเภท เนื่องจากปัจจุบันความเจริญ และความก้าวหน้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งการค้าขายระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มสูงขึ้น

บทบาทของด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน

คือ การเพิ่มขีดความสามารถของการส่งออก และสร้างกลยุทธ์ในการสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายในการกระตุ้นและเพิ่มเติมศักยภาพในการส่งออกให้มากขึ้น โดยมีมาตรการที่สำคัญที่กรมศุลกากรเข้าไปเกี่ยวข้องโดยทางตรง หรือทางอ้อม ดังนี้

/1.การคืนอากร..

1. การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2482
2. การงดเว้นการเก็บอากรสำหรับคลังสินค้าทัณฑ์บน ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2482
3. การชดเชยค่าภาษีอากร ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรฯ
4. การยกเว้นอากรสำหรับเขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ) ตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม
5. การยกเว้นอากรตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน

ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน เห็นสมควรให้ด่านพรมแดนเส้นทางอนุมัติบ้านห้วยผึ้ง และจุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้งเป็นด่านถาวร เนื่องจากจุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง เป็นจุดผ่อนปรนชั่วคราวที่มีพรมแดนติดต่อกับรัฐฉานประเทศสหภาพพม่า

รัฐฉาน มีสภาพภูมิประเทศ เป็นภูเขาครอบคลุมอาณาบริเวณ 64,000 ตารางกิโลเมตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ มากมาย อาทิ เพชร พลอย หยก เหมืองแร่ และไม้สัก ไม้ปะเดาะก์ รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารเลี้ยงประเทศสหภาพพม่าแหล่งใหญ่ที่สุด มีพลเมืองสิบล้านคน เป็นพลเมืองสืบเชื้อสายไทยใหญ่ อีก 3 ล้านคน เป็นกลุ่มชาติพันธ์อื่นๆ ประกอบด้วย อาข่า (Akha) คะฉิ่น (Kachin) ลาปู (Lapu) ลีซู(Lisu) ประหลอง (Palaung) ปะโอ(Pa –O) และว้า (Wa) ซึ่งทั้งหมดเป็นชาวเขา

รัฐฉาน เป็นรัฐที่ใหญ่ที่สุดของพม่า มีเมืองตองจีเป็นเมืองหลวงมีอาณาเขตแผ่ออกไปทางทิศตะวันออก 350 กิโลเมตร อจรดกับประเทศลาวและประเทศไทยที่สามเหลี่ยมทองคำ และชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย มีถนนที่สำคัญและเป็นมาตราฐาน คือ ทางหลวงแผ่นดินสาย "ลิโด" (Ledo) รัฐฉานเป็นดินแดนยอดเขาสูงหรือที่เรียกว่า "ที่ราบสูงฉาน" การเดินทางไปยังเมืองต่างๆ ค่อนข้างไม่สะดวก และไม่ปลอดภัย เนื่องจากมีการคมนาคมที่อยู่ในเกณฑ์มาตราฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมจาก บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผ่านเข้าไปทางประเทศสหภาพพม่า จากที่ทำการด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน(เส้นทางอนุมัติ) ผ่านถนนขุนลุมประพาส ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1285 ถึงตีนดอยบ้านห้วยผึ้ง จากตีนดอยบ้านห้วยผึ้ง จนถึงดอยตองมอกถนนเป็นดินเหนียวผสมลูกรัง ระยะ 9 กิโลเมตร ผ่านเข้าสหภาพพม่าไปบ้านนามน ระยะทาง 2 กิโลเมตร ถึงบ้านปังสะแป (Pangspae) จากบ้านปังสะแปอีก 1 กิโลเมตร ถึงเมืองใหม่ ไปนาไม้เดือต่อไปถึงบ้านเปาหอม 2 กิโลเมตร จนไปถึงบ้านหมากลางจนถึงห้วยหัวเมือง ซึ่งถนนลาดยาง มีโรงพยาบาล และมีตลาดหัวเมืองขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสินค้าร้อยละ 90 เป็นสินค้าที่นำเข้าจากประเทศไทย ออกจากบ้านหัวเมืองไปอีก 4 กิโลเมตร ถึงบ้านปางเตอร์แว็ตและหมู่บ้านคุ้งหลวง เดินทางอีกประมาณ 40 กิโลเมตร ถึงลำน้ำตันลวิน (สาละวิน) ซึ่งทั้งสองฝั่งมีหมู่บ้านตันละวินฝั่งซ้ายและขวา โดยเป็นจุดสำคัญในการลำเลียงสินค้าของรัฐฉาน ไม่ว่าโค กระบือ และสินค้าทุกชนิด จะมีการขนส่งและย้ายสินค้าต่างๆ ไปที่หมู่บ้านจ่อลองไปถึงบ้านหาด ซึ่งมีตลาดเช้าและกลางคืน ซึ่งมีสินค้าจากประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง.

<u>เส้นทางการคมนาคม</u>

เส้นทางน้ำ เริ่มจากหมู่บ้านแม่น้ำสาละวิน เดินทางทวนน้ำไปถึงเมืองท่าสาม มีระยะทาง 260 กิโลเมตร ไปทางเมืองปั่นอีก 50 กิโลเมตร จะถึงลางเคอร์ ไปเมืองนาย อีก 40 กิโลเมตร เป็นชุมทางการขนส่งที่สำคัญทั้งทางบกและทางรถไฟไปถึงตองจี ลงมาใต้จากลางเคอร์ เข้าเมืองหมอกใหม่(Mawknai)

/เส้นทางบก.....

เส้นทางบกออกจากบ้านหาด 24 กิโลเมตร ถึงเมืองลางเคอร์ ออกจากบ้านหาดแยกไปตามเมืองหมอกใหม่ อีก 20 กิโลเมตร เรียกแยกตะวันตกเข้าสู่เมืองนาย อีก 120 กิโลเมตร เข้าสู่แม่น้ำจ้าง(เมือง)เป็นศูนย์กลางการคมนาคม และขนส่งที่ใหญ่ที่สุดในรัฐฉาน เป็นเส้นทางศูนย์รวมการเดินทางบก เพื่อเชื่อมต่อไปชายแดนจีน และภายในประเทศ เดินทางจากเมืองจ้าง อีก 40 กิโลเมตร ถึงดอยแหลม เมืองปัน ไปตามเมืองโหโปง ประมาณ 60 กิโลเมตร จากโหโปงอีก 30 กิโลเมตรถึงเมืองตองจี ปัจจุบันระยะทางการคมนาคมจากด่านพรมแดนบ้านห้วยผึ้งไปยังเมืองตองจีใช้เวลา 36 ชั่วโมง

ตองจี เป็นเมืองที่มีแถบเทือกเขาคะฉิ่นทางเหนือ และที่ราบสูงฉาน (Shan) ซึ่งที่ราบสูงนี้เต็มไปด้วย พืชผักผลไม้เมืองหนาว และประเทศสหภาพพม่ายังเป็นผู้ส่งออกไม้สักที่สำคัญของโลก โดยส่วนมากจะอยู่ในรัฐฉาน รวมไปถึงการส่งออกพืชผักทางการเกษตรอื่นๆ

เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติ อันมีค่าส่วนมากของพม่ามักจะอยู่ในถิ่นที่ชนกลุ่มพื้นเมืองอาศัยอยู่-(กล่าวหาพวกเขาว่าเป็นชนกลุ่มน้อย) ทำให้เกิดปัญหาการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมากทั้งในอดีต และปัจจุบันรวมถึงอนาคตของพม่า

<u>การค้าและการลงทุนกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน</u>

รัฐฉาน เป็นรัฐที่ใหญ่ที่สุดของพม่า มีเมืองตองจีเป็นเมืองหลวง มีอาณาเขตแผ่ออกไปทางทิศตะวันออก จรดกับประเทศลาวและไทย ที่สามเหลี่ยมทองคำ และชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ มีถนนสำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินลิโด(Ledo) เป็นเส้นทางขึ้นเหนือไปถึงเขตชายแดนจีน ทางใต้ติดกับรัฐกะยาและกะยิน (กะเหรี่ยง) ซึ่งรัฐฉาน เป็นดินแดนเขาสูง ส่วนใหญ่ต้องเดินทางด้วยทางเท้า โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมจากบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่อ่องสอน ผ่านเข้าไปยังประเทศพม่า ซึ่งต้องผ่านเมืองสำคัญๆ ของพม่าหลายเมือง ซึ่งเมืองเหล่านั้นเป็นเมืองที่มี ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น เกียงตอง เป็นเมืองที่ขึ้นชื่อว่ามีสินแร่ที่มีมูลค่าอยู่ในพื้นที่มากที่สุด เช่น หยก เพชร พลอย อัญมณีต่างๆ ส่วนเมืองหมอกใหม่มีหยกขาวและหินสบู่ที่มีคุณภาพดีและมีมากที่สุดในโลก ส่วนเมืองลางเคอร์ถือ เป็นเมืองที่มีการแกะสลักที่ทำจากไม้สวยงามและวิจิตรพิสดาร โดยเฉพาะเมืองต่องจี ซึ่งปัจจุบันเป็นเมืองศูนย์กลางที่สำคัญ ของอำนาจการบริหารของรัฐฉาน มีวัฒนธรรม การค้า และตลาด (โดยเฉพาะสินค้าไทย) ส่วนเมืองสาดและเมืองนายคือ เมืองแห่งช่างฝีมือในการผลิตเครื่องประดับเงินและทอง

ชนิดสินค้าสำคัญที่รัฐฉานต้องการมากที่ส่งออกผ่านชายแดนทางจุดผ่อนปรนและด่านพรมแดนของ แม่ฮ่องสอนทั้ง 3 จุดใน 10 อันดับต้นๆ คือ

น้ำมันพืช, ผงชูรส, อาหารกระป๋อง(เนื้อสัตว์และผลไม้), ปูนซีเมนต์, เส้นหมี่ทุกชนิด, บะหมี่สำเร็จรูป, เครื่องดื่มชูกำลัง/รวมทั้งน้ำหวาน, รองเท้าแตะฟองน้ำ, จักรยานยนต์(Honda ยี่ห้อเดียว), ขนมเวเฟอร์ ขนมเค้กและช็อกโกแลต

<u>ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของผู้ประกอบการการค้าชายแดน ทางอนุมัติและด่านพรมแดน รวมทั้งจุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน</u>

ปัญหา

1. การค้า

/-มูลค่า.....

- มูลค่าการนำสินค้าอุปโภคบริโภคไปยังประเทศสหภาพพม่าลดลงทั้งที่ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากพ่อค้าเดินทางไปซื้อสินค้าที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วยตนเองเพราะราคาถูก

- ผู้ค้าต่างประเทศไม่ซื้อสินค้าภายในจังหวัด เนื่องจากมีการผูกขาดของพ่อค้าไทย ทั้งการนำเข้า–ส่งออก (โดยการแลกเปลี่ยนสินค้า

2. กฎระเบียบทางการค้า

- การส่งสินค้าไปยังประเทศสหภาพพม่า ต้องขนถ่ายสินค้า ณ จุดพรมแดน ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนค่าขนส่งสูงขึ้น

- ความไม่ชัดเจนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องระเบียบการปฏิบัติการนำเข้า–ส่งออก ณ จุดผ่อนปรน ของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งด่านพรมแดนและเส้นทางอนุมัติของกรมศุลกากร

3. เจ้าหน้าที่

- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ณ จุดผ่อนปรน บ้านห้วยผึ้ง ต.ห้วยผา อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน มีลักษณะการปฏิบัติงานไม่สะดวกต่อผู้ส่งออก

4. ได้หารือร่วมกันกับผู้ประกอบการ หากจัดให้มีการเจรจาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านต้องการเจรจาเรื่องใดบ้าง ผู้ประกอบการมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. พบปะเจรจากับศุลกากร ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสหภาพพม่าที่ดูแลรับผิดชอบเขตบ้านหัวเมือง(พม่า และบ้านห้วยผึ้ง อ.เมือง)

2. พบปะกับผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค

3. พบปะเจรจากับผู้ประกอบการกิจการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางแก้ไข

- ผู้ประกอบการในจังหวัดควรปรับลดราคาสินค้าลงและควรหาโอกาสเดินทางไปพบปะเจรจากับผู้ประกอบการค้าประเทศพม่า

- เสนอหน่วยงานที่ออกกฎระเบียบขัดต่อความเป็นจริงในเรื่องของการค้าชายแดน ให้พิจารณาทบทวน

- ควรกำหนดระเบียบทางการค้าให้ชัดเจนและเป็นทิศทางเดียวกัน

- จัดเจ้าหน้าที่ที่มีจิตสำนึกในการส่งเสริมการค้าและงานด้านบริการให้จุดผ่านแดนทุกจุดที่มีการส่งออกและนำเข้า

ปัญหากับประเทศคู่ค้า

1. มูลค่าการค้าในปัจจุบันลดลง ส่วนใหญ่เป็นคู่ค้ารายย่อยของพม่าเท่านั้น ประกอบกับทหารพม่าที่ประจำ ณ สันเขตแจ้งให้ผู้ประกอบการชะลอการส่งออกบ่อยครั้ง โดยเฉพาะสินค้าประเภท น้ำมันพืช ผงชูรส ปูนซีเมนต์ รองเท้าแตะ จากที่ผ่านมาเคยส่งเข้าไปได้ในปริมาณมาก ปัญหาค่าเงินของพม่าไม่มีเสถียรภาพและราคาลดลง ส่งผลให้ผู้ประกอบการชาวพม่าไม่มีเงินซื้อสินค้าไทย

/2.การพัฒนา.....

2. การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้ง 2 ประเทศ มีปัญหาเช่นเดียวกันคือเส้นทางการคมนาคมติดกฎระเบียบของหน่วยงานบางหน่วยงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ต้องการให้เจรจากับผู้มีอำนาจทั้งฝ่ายไทย – พม่า อนุญาตนำเข้า – ส่งออกสินค้าของท
เข้ามาได้และให้ผู้ประกอบส่งออกสินค้าของไทย ส่งของออกได้อย่างต่อเนื่อง

2. ส่งเสริมให้เป็นด่านที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งสองฝ่าย อันจะเป็นการส่งเสริมให้การค้าถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และมีปริมาณมากขึ้น

3. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการชาวไทยเจรจาการค้ากับพ่อค้าผู้ประกอบการชาวพม่า และเป็นที่
ต้องการของตลาดภายใน 2 ประเทศ ที่เป็นคู่ค้ากันกันจะทำให้การค้าขยายตัวมากขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายบัญชา แก้วแดง)
นายด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน

หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน
THE MAE HONG SON CHAMBER OF COMMERCE
63 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. (053) 620316
63 KHUNLUMPRAPAS ROAD A.MUANG MAE HONG SON Tel. (053) 620316

ที่ หกก.มส 067/2546

22 กันยายน 2546

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการ
วันที่ ๒๖๗ / ๒๕๔๖
วันที่ ๒ / ๓.ค. / ๒๕๔๖
เวลา ๑๔.๐๐ น.

เรื่อง ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวร

เรียน ท่านประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาจุดผ่านแดนฯ วุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือวุฒิสภา ที่ 3736/2546 วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2546

ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา ได้ขอให้หอการค้าแม่ฮ่องสอน นำเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น บัดนี้คณะกรรมการหอการค้าได้ประชุม และจัดทำเอกสารเสนอมาเพื่อทราบ

หอการค้าแม่ฮ่องสอน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีโอกาสได้ต้อนรับคณะกรรมาธิการฯ เพื่อมาสำรวจพื้นที่ด้วยตนเอง และพบปะกับผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเชิงลึกต่อไป เชื่อว่าคณะกรรมาธิการจะสามารถช่วยเหลือให้การค้าชายแดนและการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโอกาสได้พัฒนาเช่นเดียวกับจังหวัดชายแดนอื่นๆ

หากคณะกรรมาธิการฯ ต้องการข้อมูล หรือคำชี้แจงเพิ่มเติม กรุณาแจ้งให้หอการค้าทราบด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายโชคชัย ลิ้มวรากุล)
รองประธานหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน
รักษาการแทนประธานหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทร.0-5362-0316

การค้าชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หอการค้าแม่ฮ่องสอน ได้ใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการที่จะผลักดันให้การค้าชายกับฝั่งพม่ากลับเข้าสู่ภาวะปกติ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้เหมือนชายแดนจังหวัดอื่นๆ ในอดีตการค้าชายแดนดำเนินมาด้วยดี ทั้งสองฝ่ายมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน แม้จะมีความไม่สงบในฝั่งพม่าก็ตาม แต่ในระยะหลังการค้าชายแดนมีไม่มาก ด้วยเหตุผลความมั่นคง และเหตุผลทางการเมืองของทั้งสองประเทศ ขณะนี้ด่านที่แม่ฮ่องสอน อยู่ในฐานะด่านผ่อนปรน ให้มีการค้าชายชายแดนได้ในขอบเขตที่จำกัด และมีมาตรการตรวจสอบที่เข้มงวด ทำให้การค้าชายแดนที่ในปี 2539 มีมูลค่าถึง 195.5 ล้านบาท เหลือเพียง 61.2 ล้านบาทในปี 2541 อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเพิ่มเป็น 235.8 ล้านบาท ในปี 2545 และการค้าในช่วง 8 เดือน ของปี 2546 มีมูลค่าถึง 289.2 ล้านบาท ส่วนมูลค่าการค้าที่ไม่ได้ผ่านด่านศุลกากรและไม่ได้บันทึกไว้นั้นคงจะมีอีกไม่น้อย

สินค้านำเข้าในปี 2544 มีมูลค่า 76.3 ล้านบาท ได้แก่ โค-กระบือ 72.9 ล้านบาท คิดเป็น 95.6% รองลงมาคือเปลือกไม้ก่อ 1.6 ล้านบาท เท่ากับ 2.1 % ที่เหลือเป็นสินค้าเกษตร สินค้าที่ส่งออกไปจากแม่ฮ่องสอน มูลค่า 66.8 ล้านบาท เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค 34% สินค้าผ้าและเส้นใย 34 % ยานพาหนะและชิ้นส่วน 12 % ที่เหลือเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันพืช และเบ็ดเตล็ด ในปี 2545 มีการนำเข้า รวม 160.14 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ถึง 109.88% โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ประกอบด้วย โค – กระบือมีชีวิต ของป่าและผลิตภัณฑ์จากป่า เช่น เปลือกไม้ก่อ ปอสา เปลือกไม้บง สินค้าเกษตรแปรรูป อาทิเช่น พริกแห้ง หอมแดง เมล็ดงา มีการส่งออก รวม 75.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13.30% จากปี 2544 โดยมีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ประกอบด้วย น้ำมันพืช สินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพ อะไหล่รถยนต์ ผงชูรส รองเท้าแตะฟองน้ำ และเครื่องดื่ม

จะเห็นได้ว่าสินค้านำเข้าเป็นประเภทวัตถุดิบ ส่วนสินค้าส่งออกเป็นสินค้าที่แปรรูปแล้ว ดังนั้นลู่ทางการขยายการค้าระหว่างกันยังมีโอกาสอีกมาก อาจจะถึง 500 ล้านบาทใน 2-3 ปีนี้ ถ้าลดอุปสรรคทางการค้าและได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงอย่างเต็มที่

ปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายที่จะขยายการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน และต้องการที่จะช่วยรับซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ถั่วเหลือง และข้าวโพด ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา จึงเชื่อว่าสามารถจะรับซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านได้ เนื่องจากค่าแรงในประเทศข้างเคียง ถูกกว่าของประเทศไทย ทำให้สามารถผลิตสินค้าประเภทวัตถุดิบที่ยังไม่แปรรูป ได้ถูกกว่าการผลิตในประเทศ ประกอบกับการลดภาษีทางการค้าระหว่างกันในกลุ่มประเทศอาเซียนลงเหลือ 0 - 5 % ทำให้มีโอกาสที่จะเพิ่มมูลค่าทางการค้าระหว่างกันได้มาก ดังนั้นในอนาคต ประเทศไทยจะซื้อวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน แล้วนำมาแปรรูป เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศต่อไป

เกี่ยวกับการค้าชายแดน นายด่านศุลกากร จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ พาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำเอกสารรายงานและนำเสนอข้อมูลในรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้านำเข้าและส่งออกเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งการจัดสัมนากับภาคเอกชนเพื่อรับทราบข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดน ทางภาคเอกชนชื่นชมและ สนับสนุนรายงานทั้งสองฉบับที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ทางราชการดำเนินการตามที่หน่วยงานทั้งสองนำเสนอ เนื่องจากได้มีการประชุมและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันมาอย่างต่อเนื่อง

ขณะนี้ รัฐบาลมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านการนำเข้าและส่งออกสินค้า โดยให้ความสำคัญลำดับสูงที่จะให้ประเทศเพื่อนบ้านมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ด้วยการลดข้อจำกัดทางการค้า และลดภาษีสินค้าหลายรายการลงมาเหลือ 0 – 5 % เท่านั้น และนำระบบการซื้อขายแบบ Account trade อันเป็นการลดภาระการใช้เงินตราต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านมีกำลังซื้อมากขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในระยะยาวจะช่วยลดจำนวนผู้หลบหนีเข้าเมือง และลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ในอีกด้านหนึ่งเราจะได้วัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าการผลิตวัตถุดิบเองภายในประเทศ นอกจากการค้าแล้ว ประเทศไทยยังให้การสนับสนุนการสร้างถนนในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้การค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสะดวกยิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับ มาเลเซีย กำพูชา และลาว นับว่าเป็นไปด้วยดีทั้งทางด้านการค้าและการท่องเที่ยว ซึ่งต่างกับประเทศพม่าที่มีการกระทบกระทั่งทางชายแดนกับประเทศไทยบ่อยครั้ง และการเมืองในประเทศพม่าเองก็มีปัญหามาช้านาน นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ในไม่ช้านี้พม่าก็จะเปิดด่านเพิ่มเติมอีก 3 แห่งจากเดิมที่มีอยู่เพียง 3 แห่ง ทั้งนี้เพราะพม่าเห็นว่าการค้ากับประเทศไทยนั้น ฝ่ายพม่าเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า เนื่องจากไทยต้องซื้อแกสธรรมชาติ และสัตว์ทะเลจากพม่ามาแปรรูปส่งไปขายต่อ ในขณะที่ประเทศพม่าเองขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ทำให้ไม่มีกำลังซื้อสินค้าจากประเทศไทยมากนัก โดยเฉพาะเมื่อสหรัฐอเมริกาห้ามนำเข้าสินค้าจากพม่า ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นฝ่ายเสียดุลการค้า แต่สินค้าที่เรานำเข้านั้นสามารถนำมาแปรรูป ส่งไปขายยังญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริการ ได้มูลค่าเพิ่มอีกมากมาย จึงไม่ใช่การขาดดุลที่แท้จริงเมื่อคิดจากการค้าระหว่างประเทศโดยรวม เป็นที่น่ายินดีว่าในการประชุมเกี่ยวกับการค้าชายแดนที่ อ. แม่สอด จ. ตาก เมื่อวันที่ 6 กันยายน นี้ ผู้แทนระดับสูงของพม่าที่มาเข้าร่วมประชุมได้แจ้งว่า พม่ายอมรับการใช้เงินบาทและเงินหยวน ในการซื้อขายระหว่างกัน ซึ่งจะลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนถ้าใช้เงินดอลล่าร์

สำหรับจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น การค้าขายสามารถทำได้ 4 จุด คือ ด่านห้วยผึ้ง น้ำเพียงดิน ห้วยต้นนุ่น และบ้านเสาหิน ด่านที่สำคัญขณะนี้คือที่ห้วยผึ้ง และห้วยต้นนุ่น แต่ก็เป็นการค้าเฉพาะเครื่องอุปโภคบริโภคทำจำเป็นสำหรับชุมชนตามแนวชายแดน มีบ้างที่สินค้าส่งไปขายถึงตองยีซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐฉาน ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 20 ชั่วโมง เนื่องจากถนนยังไม่ดี และยังมีการสู้รบกันอยู่ในบางพื้นที่

ความต้องการของภาคเอกชนในขณะนี้คือ ต้องการให้มีการค้าชายแดนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับที่เคยมีมาก่อนปี 2539 มีการอนุญาตให้ทำการค้าได้สดวกขึ้น และให้ครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวไปยังบ้านหัวเมือง และเมืองตองยีที่เป็นเมืองหลวงของรัฐไทยใหญ่ในฝั่งพม่า ทั้งนี้โดยสภาพที่เป็นอยู่ ด่านทั้ง 4 แห่ง ไม่ได้มีปัญหาด้านความมั่นคงและการค้ายาเสพย์ติดรุนแรง เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น

สิ่งที่ภาคเอกชนเสนอให้ทางราชการพิจารณาให้การสนับสนุนนั้น ได้ปรากฏในเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนที่ขอเพิ่มเติมคือการท่องเที่ยวไปยังบ้านหัวเมือง และอาจจะถึงเมืองตองยี ซึ่งหากทางราชการสนับสนุน ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาที่แม่ฮ่องสอนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ใคร่ขอนำเสนอในประเด็นสำคัญอีกครั้งหนึ่งดังนี้

1. ผ่อนผันให้ผู้ซื้อจากฝั่งพม่าเดินทางเข้ามาซื้อของในตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้ โดยผ่อนปรนให้ผู้ที่มีประวัติทางการค้าที่ดีจำนวนหนึ่งเข้ามาทำธุรกิจซื้อขายได้ในตัวเมือง เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เป็นนักธุรกิจที่มีหลักฐานมั่นคง จะกลับไปพม่าแน่ ไม่ใช่ผู้หลบหนีเข้าเมือง
2. ขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เหมือนกับที่ปฏิบัติอยู่ในจังหวัดอื่น ให้มีการตรวจค้น และดำเนินการทางพิธีการต่างๆ ณ จุดเดียว ลดขั้นตอนและพิธีการลงให้มีเท่าที่จำเป็น หากไม่สามารถทำได้ในขณะนี้ ก็ขอให้ประกาศกำหนดเวลาที่คาดว่าจะทำได้ภายในกี่ปี
3. ขอให้ปรับปรุงรายการสินค้าที่อนุญาตให้นำเข้าและส่งออก โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยโดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคง ทำความตกลงกันให้ชัดเจนว่ามีรายการอะไรบ้าง รวมถึงพิธีการและขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติสำหรับการขออนุญาตและเสียภาษี แล้วประกาศให้ภาคธุรกิจทราบ เพื่อให้การค้าชายแดนเข้าสู่ระบบมากขึ้น และมีความโปร่งใส
4. ขอให้สร้างทางลาดยางต่อจากที่ได้ลาดยางไว้แล้วที่บ้านห้วยผึ้งไปจนถึงชายแดน และหากเป็นไปได้น่าจะให้ความช่วยเหลือในการสร้างทางต่อไปจนถึงบ้านหัวเมือง เพื่อสนับสนุนธุรกิจท่องเที่ยวและให้มีการขนถ่ายสินค้าสดวกยิ่งขึ้น
5. ขอให้ฝ่ายความมั่นคงจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ชายแดน โดยให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรทั้งสองฝ่าย ในการปลูกพืชผักผลไม้ ข้าว และพืชไร่ เช่น งาถั่วเหลือง ข้าวโพด เนื่องจากขณะนี้สินค้าบริโภคในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องนำมาจากเชียงใหม่ หากสามารถผลิตได้บริเวณชายแดน ก็จะช่วยลดปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองจากฝั่งพม่าได้ และน่าจะเป็นทางเลือกที่ดี สำหรับการหารายได้เพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น หรือผลิตยาเสพย์ติดอย่างอื่น
6. ขอให้ฝ่ายความมั่นคง ช่วยเจรจาในการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ที่จะเดินทางเข้าไปยังบ้านหัวเมือง ไม่ว่าจะเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม บริษัททัวร์สามารถจัดโปรแกรมไปเช้าเย็นกลับได้ และเห็นว่าบ้านหัวเมืองมีศักยภาพในการท่องเที่ยว เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสนใจมากเป็นพิเศษ นอกจากหัวเมืองแล้วถ้า

สามารถไปได้ถึงเมืองตองยี และทะเลสาบอินเล ที่เลื่องชื่อ จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวที่แม่ฮ่องสอนมากขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ขบเซาลงตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา และมีแนวโน้มที่จำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลง จำเป็นที่จะต้องเปิดเส้นทางท่องเที่ยวใหม่

7. อนุญาตให้มีการนำอัญมณีและหยกเข้ามาได้ง่ายขึ้น ทั้งขอให้ทางราชการจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเจียรไน พลอย เนื่องจากการเจียรไนพลอยเป็นอุตสาหกรรมครัวเรือน ไม่สร้างมลพิษ เหมาะสำหรับแม่ฮ่องสอน
8. จัดอบรมการแกะสลักหินอ่อน แกะสลักไม้ และงานหัตถกรรมต่างๆ ที่สามารถนำเข้ามาจากพม่าได้ เพื่อนำมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ให้เป็นอาชีพใหม่สำหรับผู้ที่กำลังว่างงานอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในเมืองและชนบท
9. เนื่องจากการค้าวัวเป็นสินค้าเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุด หากช่วยให้ราษฎรมีอาชีพขุนวัวก่อนส่งไปจำหน่ายต่อ ก็จะเป็นการเพิ่มคุณค่าของวัวในพื้นที่ ปัจจุบันนี้วัวถูกส่งไปขุนที่ นครปฐมในลักษณะของธุรกิจใหญ่ หากมีการรวมกลุ่มและทางราชการสนับสนุน วัวจำนวนหนึ่งสามารถขุนเป็นอาชีพได้ ซึ่งจะสัมพันธ์กับการปลูกถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นอาหารขุนของวัวในพื้นที่เป็นผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องสร้างงานและสร้างรายได้แก่คนท้องถิ่น
10. จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการค้าชายแดน ทั้งในระดับท้องถิ่น และ ระดับประเทศเพื่อหาลู่ทางเปิดประตูการค้า เพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย
11. กำหนดให้แม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้ธุรกิจการค้าและการบริการขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเร่งรัดกลไกของภาครัฐให้เอื้อต่อการทำธุรกิจ ซึ่งไม่เพียงแต่การค้ากับพม่าเท่านั้น ยังมีลู่ทางการค้าต่อไปยังบังคลาเทศและอินเดีย ขณะนี้โคที่นำเข้ามาทางด่านแม่ฮ่องสอน มาจากบังคลาเทศและอินเดีย การขยายขอบเขตการค้าข้ามไปยังประเทศที่สามจึงมีโอกาสมาก ประกอบกับแม่ฮ่องสอนมีสนามบินที่มีเที่ยวบินจากเชียงใหม่วันละ 4 เที่ยวบิน เมื่อเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการบิน ความเจริญที่จะเข้ามาสู่แม่ฮ่องสอนจะเป็นไปแบบก้าวกระโดด หากยกฐานะขึ้นเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ก็จะเสริมศักยภาพที่มีอยู่ให้ทัดเทียมกับจังหวัดชายแดนที่สำคัญๆ ได้

โดยสรุป หอการค้าแม่ฮ่องสอน เห็นสมควรขยายธุรกิจการค้า และการท่องเที่ยวกับพม่าอย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมรองรับการขยายตัวของท้องถิ่น ตลอดจนการเสริมสร้างอาชีพใหม่ รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่กำลังจะเกิดขึ้นในเร็ววัน

เอกสารแนบ

เอกสารของพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมและพัฒนาการค้าชายแดนไทยพม่า

ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการค้าชายแดนไทยพม่าด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะเห็นได้ว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐฉาน และรัฐกะยาประเทศพม่าที่มีประชากรรวมเกือบ 5 ล้านคน อีกทั้งประเทศพม่ามีทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบที่เป็นที่ต้องการของไทย หากสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าระหว่างไทย – พม่า ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ โดยสามารถสรุปปัญหาอุปสรรคด้านการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดังนี้

ปัญหาอุปสรรคด้านการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน โทรศัพท์ ไฟฟ้า ไม่เอื้อต่อการค้า ประกอบกับเส้นทางคมนาคมรวมทั้งการทำสินค้าเข้าออกจะต้องเป็นไปตามเวลาที่อุทยานแห่งชาติกำหนดคือ 06.00 – 18.00 น.

2. จุดเชื่อมต่อไปยังประเทศพม่า อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ การปรุงปรับซ่อมแซมจะต้องขออนุญาต จากกรมป่าไม้

3. พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนทุกอำเภอเป็นพื้นที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ตาม พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 กองทัพภาคที่ 3 ได้กำหนดและควบคุมสินค้าส่งออกบริเวณจุดผ่อนปรนชายแดน เพื่อผลการปฏิบัติทางทหารและสกัดกั้นยาเสพติด การนำเข้า – ส่งออกสินค้า ต้องได้รับความเห็นชอบจากกองทัพภาคที่ 3

4. การส่งสินค้าไปยังประเทศพม่าต้องขนถ่ายสินค้า ณ จุดพรมแดน เพื่อตรวจสอบสินค้าส่งออกที่ต้องสงสัย ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนค่าขนส่งสินค้าสูงขึ้น และต้องเสียเวลาขนถ่ายสินค้าจากที่ผ่านมาผู้ประกอบการค้าสามารถนำรถยนต์เข้าไปได้ถึงเขตพม่า

5. การนำเข้า-ส่งออกสินค้า ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการนำเข้า – ส่งออกสินค้าแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบราชการอื่นๆ เช่น

- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตป่าอนุรักษ์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าของกรมป่าไม้
- พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก
- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

6. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนพื้นที่ของพม่าอยู่ภายในเขตควบคุมของชนกลุ่มน้อย ส่งผลให้ภาคราชการไม่สามารถเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมได้อย่างชัดเจน เนื่องจากเกรงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

7. แนวทางปฏิบัติการนำเข้า – ส่งออกสินค้าผ่านจุดผ่อนปรนของหน่วยงานความมั่นคงไม่ชัด

๗. ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกสินค้าผ่านช่องทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

8. ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนติดต่อกับชายแดนของพม่า และประชาชนตามแนวชายแดนมีฐานะยากจน จึงเกิดปัญหาหนีเข้าเมืองของชาวพม่า เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจังหวัดจึงได้กำหนดมาตรการควบคุมการเดินทางเข้า - ออก ตามแนวชายแดนไม่เกิน 12 กิโลเมตรเมตรจากสันเขต จากที่ผ่านมาสามารถเดินทางเข้ามาซื้อสินค้า ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ส่วนในช่องทางอื่นๆ อนุญาตให้เดินทางเข้าได้เพียง 2 กิโลเมตร จากสันเขต

9. การนำเข้า – ส่งออกสินค้าตามชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่ใช้ระบบแลกเปลี่ยนสินค้า โดยการนำสินค้าอุปโภคบริโภคแลกเปลี่ยนกับโค – กระบือมีชีวิต และสินค้าเกษตร แต่สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีอัตราภาษีสูง ส่งผลให้ต้นทุนในการนำเข้าสินค้าเกษตรสูง

ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค – และโครงข่ายคมนาคม ขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศพม่า

2. ปรับปรุงนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า โดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคงควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการนำเข้า – ส่งออกสินค้าให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการนำเข้าส่งออก

3. ลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศพม่า เพื่อเพิ่มศักยภาพ และรายได้ ให้ประเทศเพื่อนบ้าน

4. เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กรณีพม่าเข้าใจว่าไทยให้การสนับสนุนชนกลุ่มน้อย ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการค้าในระบบ Account Trade และส่งเสริมให้มีการซื้อสินค้าระหว่างรัฐต่อรัฐ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการค้าไปลงทุนในประเทศพม่า โดยเฉพาะด้านผลิตสินค้าการเกษตร เพื่อนำวัตถุดิบมาแปรรูปในประเทศ

6. จัดให้มีการบริการแบบ One Stop Services ณ จุดผ่านแดน

7. ควรจัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการค้าชายแดนในทุกระดับทั้งในระดับท้องถิ่น และ ระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบนโยบายด้านการค้าชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

8. กำหนดให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อส่งเสริมการค้าและอุตสหกรรมในจังหวัด

9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นตลาดกลางซื้อขายโค - กระบือ

ทั้งนี้ หากสามารถแก้ไขปัญหาค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว นอกจากจะส่งผลให้มูลค้าการค้าเพื่อขึ้นแล้ว ยังมีผลดี ดังนี้

1. เพิ่มกำลังซื้อให้กับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งสร้างงาน และลดช่องว่างของรายได้ประชาชนอย่างยั่งยืนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพื้นที่ตอนในและเมืองหลักของประเทศพม่า

2. กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาชุมชนเข็มแข็ง การพัฒนาตลาดค้าขายสินค้าตามแนวชายแดน จะช่วยนำความเจริญสู่ท้องถิ่นห่างไกล เกิดเป็นแหล่งชุมชนใหม่ๆ และสามารถพัฒนาพื้นที่ริมชายแดนไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งสินค้าข้ามแดน เพื่อเชื่อมต่อไปยังประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคได้อย่างสะดวก รวมทั้งสามารถส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวตามแนวพรมแดน การทำมาหากินที่เจริญรุ่งเรือง ช่วยกระตุ้นให้ชุมชนมีการร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เข้มแข็งก้าวหน้าได้ง่าย

3. สร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การเปิดจุดผ่านแดนเพื่อติดต่อการค้า ช่วยกระชับความสัมพันธ์ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เนื่องจากแสดงให้เห็นว่าไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสงบเรียบร้อยทางการเมือง

ทั้งนี้การส่งเสริมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านก็มีข้อเสียด้วยเช่นกัน อาทิเช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาแรงงานเถื่อน การลักลอบเข้าเมือง แหล่งอบายมุขตามแนวชายแดน ซึ่งภาครัฐจะต้องกำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสมต่อไป

ด่วนที่สุด

ที่ ชม 0017.3/ ๒๑๐๕๔

๑๗๘

กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
สำนักกรรมการ ๗ สำนักงานคณะกรรมการวุฒิสภา
รับที่ ๑๒๕๔ / ๒๕๔๖
วันที่ ๓ / ๙ ก. / ๒๕๔๖
ถึง ผอ.กลุ่มงานฯ ดำเนินการ

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

ถนนโชตนา กม.7 ชม 50300

24 กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดเชียงใหม่

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมาธิการวิสามัญ ฯ วุฒิสภา ที่ 3739/ 2546 ลงวันที่ 11 กันยายน 2546

ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา มีความประสงค์ขอทราบข้อมูล และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ด้านจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่การเปิดจุดผ่านแดนถาวร รายละเอียดดังแจ้งแล้ว นั้น

จังหวัดเชียงใหม่ ขอเรียนข้อมูล สภาพข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวร ด้านจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

1. **ข้อมูลทั่วไป**

ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา จังหวัดเชียงใหม่มีจุดผ่านแดน ประเภทจุดผ่อนปรนการค้า จำนวน 2 แห่ง คือ

1.1 จุดผ่อนปรนที่ช่องทางหลักแต่ง บ้านเปียงหลวง หมู่ที่ 1 ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้า บริเวณชายแดนและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่น ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ประเทศไทย กับ เมืองเตาะ เมืองหา เมืองสาด และชุมชนรัฐฉาน ประเทศพม่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ โดยมติของคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทย – พม่า จังหวัดเชียงใหม่ / ศสช.ทพ.จว.ช.ม. และความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2541

1.2 จุดผ่อนปรนที่ช่องทางกิ่วผาวอก บ้านอรุโณทัย หมู่ที่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดนและกระชับความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่น ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย กับเมืองสาด ประเทศพม่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ โดยมติของคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทย - พม่า จังหวัดเชียงใหม่/ศสช.ทพ.จว. ช.ม. และความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2540

2. <u>สภาพข้อเท็จจริง</u>

2.1 เมื่อประมาณต้นปี 2545 ได้เกิดเหตุการณ์กระทบกระทั่งระหว่างไทยกับพม่า กองทัพภาคที่ 3 / ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพภาคที่ 3/ ศูนย์ควบคุมชายแดนไทย – พม่า กองทัพภาคที่ 3 ได้สั่งการให้จังหวัดเชียงใหม่ ระงับการผ่านเข้า – ออก ตลอดจนการค้าขายสินค้าทุกชนิด ตรงช่องทางหลักแต่ง อำเภอเวียงแหง ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2545 - 30 เมษายน 2545 และช่องทางอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2545 เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการดำเนินการเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เพื่อผลการปฏิบัติทางทหาร

2.2 ต่อมา รัฐบาลพม่าได้ดำเนินการปิดจุดผ่านแดนต่าง ๆ ทุกจุด ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2545 โดยกล่าวหาว่าประเทศไทยให้การสนับสนุนชนกลุ่มน้อยต่อต้านรัฐบาลพม่า จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการอนุญาตให้เปิดจุดผ่อนปรนการค้าตามข้อ 1.1 และ 1.2 เพื่อให้มีการผ่านเข้า – ออก ตลอดจนค้าขายสินค้าได้ตามปกติแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าสถานการณ์มีแนวโน้มจะดีขึ้น เนื่องจากเป็นการปฏิบัติของทางพม่าเพียงฝ่ายเดียว โดยที่รัฐบาลพม่าอนุญาตให้มีการเปิดจุดผ่านแดนถาวรในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เท่านั้น

3. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่การเปิดจุดผ่านแดนถาวร ดังนี้

3.1 จุดผ่อนปรนที่ช่องทางกิ่วผาวอก บ้านอรุโณทัย หมู่ที่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีการวางระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค และตลาดการค้าชายแดน โดยศูนย์พัฒนาภาคเหนือ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มดำเนินการไปได้ในระดับหนึ่งแล้ว และมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นตลาดการค้าชายแดนสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ กับประเทศพม่าต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังมีจำนวนมูลค่าการค้าขายในปริมาณที่น่าพอใจ แต่การพิจารณาเพื่อนำไปสู่การเปิดจุดผ่านแดนถาวร ควรที่จะประสานงานกับหน่วยงานเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์และดูแลความมั่นคงของชาติ สามารถดำเนินการควบคู่ไปได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม

/ 3.2 จุดผ่อนปรน .....

3.2 จุดผ่อนปรนที่ช่องทางหลักแต่ง บ้านเปียงหลวง หมู่ที่ 1 ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีจำนวนมูลค่าการค้าขายจำนวนน้อย และประชากรในดินแดนของเขตประเทศพม่าด้านฝั่งตรงข้ามมีจำนวนไม่มาก จึงยังไม่มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้ในขณะนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา บ้านทอง)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

ที่ทำการปกครองจังหวัด
(ฝ่ายความมั่นคง)
โทรศัพท์/โทรสาร (053) 226227,213824

/เงินกู้นอกระบบ(3)

กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
รับที่ ๒๕๔๖ / ๖๘๖
วันที่ ๑๙ / ก.ย. / ๒๕๔๖
เวลา ๑๐.๐๐ น. ดำเนินการ

๑๘๑

ด่วนที่สุด
ที่ ปข 0016.2 / 16723

ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ถนนสละชีพ ปข 77000

16 กันยายน 2546

เรื่อง ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือวุฒิสภา ด่วนที่สุด ที่ 3738 / 2546 ลงวันที่ 11 กันยายน 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อมูลด่านสิงขร จำนวน 1 ชุด
2. การเปิดด่านชายแดนไทย - พม่า จำนวน 1 ชุด

ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ แจ้งให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำไปสู่การเปิดจุดผ่านแดนถาวร ความแจ้งแล้ว นั้น

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอเรียนสรุปข้อมูลและความคิดเห็น ดังนี้

1. ด่านสิงขร ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านไร่เครา ตำบลคลองวาห อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ประกาศเปิดเป็นจุดผ่อนปรนการนำเข้าเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2540 และศูนย์สั่งการชายแดนไทย – พม่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีมติให้ระงับมิให้บุคคลเข้าออก ณ ช่องทางด่านสิงขร ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 เป็นต้นมา เนื่องจากสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยชายแดน

2. หลังจากระงับมิให้บุคคลเข้าออก ณ ช่องทางด่านสิงขร บริษัท สระบุรีซีเมนต์ จำกัด ได้ขออนุญาตนำเข้าถ่านหินจากประเทศพม่า ผ่านทางด่านสิงขร ซึ่งได้รับอนุญาตให้นำเข้าได้ตามช่องทางกฎหมายศุลกากร มาตรา 5 ทวี (ฉบับที่ 7) พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2480 ตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน และห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ไดรับอนุญาตจากรัฐบาลพม่าให้เข้าไปสำรวจออกแบบก่อสร้างถนนสายมูด่อง – มะริด ระยะทาง 127 ไมล์ ซึ่งห้างหุ้นส่วนฯ ดังกล่าวได้ขออนุญาตนำบุคคลและเครื่องจักรกลเข้าไปในประเทศพม่าผ่านทางด่านสิงขร

3. ปัจจุบันสถานการณ์ชายแดนด่านสิงขรอยู่ในภาวะปกติ มีนักธุรกิจทั้งชาวไทย และชาวพม่า สนใจในการติดต่อทำธุรกิจผ่านทางด่านสิงขรจำนวนมาก หากการก่อสร้างถนนสายมูด่อง – มะริด

/ แล้วเสร็จเมื่อไร.....

แล้วเสร็จเมื่อไร การติดต่อค้าขาย การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับพม่า ผ่านทางด่านสิงขรจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงสมควรเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรเป็นอย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายถาวร โพธิสมบัติ)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
โทร. 0-3260-3991-4 ต่อ 63823
โทรสาร 0-3260-1560 / สป.มท. 64120

ข้อมูลด่านสิงขร

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

- ด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร บริเวณที่เป็นชุมชนอยู่ติดแนวชายแดนประเทศไทย-สหภาพพม่า
- พื้นที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

1.2 ประชากรและชุมชน

- จำนวนประชากรรวมกันทั้งสิ้น 207 ครัวเรือน จำนวน 1,020 คน เป็นชาย 496 คน และหญิง 524 คน
- บริเวณชุมชนด่านสิงขร การก่อสร้างบ้านเรือนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มในบริเวณติดชายแดน ในบริเวณดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่จะทำการค้าขายสินค้า ทั้งแก่นักท่องเที่ยวและสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปแก่ประชาชนภายในหมู่บ้านและชาวพม่าที่ข้ามแดนมาซื้อสินค้า

1.3 เศรษฐกิจ

(1) สินค้านำเข้าและส่งออก จำนวนคนเดินทาง และยานพาหนะผ่านเข้าออก ที่จุดผ่อนปรนการค้าด่านสิงขร ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2540 จนถึงวันที่ 23 มกราคม 2541 มีดังนี้

- สินค้าออก ได้แก่ เครื่องอุปโภคบริโภคและอิฐบล็อกจำนวนทั้งสิ้น 700 ก้อน
- สินค้าเข้า ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้

(2) จำนวนคนเข้าออกที่จุดผ่อนปรนการค้าด่านสิงขร มีดังนี้

- คนไทยเดินทางออกไปยังสหภาพพม่า จำนวน 7,932 คน
- คนพม่าเดินทางเข้ามายังประเทศไทย จำนวน 3,899 คน

(3) จำนวนยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกที่จุดผ่อนปรนการค้าด่านสิงขร มีดังนี้

- จำนวนรถยนต์ที่เดินทางไปสหภาพพม่า จำนวน 1,666 คัน
- จำนวนรถจักรยานยนต์เดินทางไปสหภาพพม่า จำนวน 230 คัน
- จำนวนรถยนต์พม่าที่เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 77 คัน
- จำนวนรถจักรยานยนต์พม่าที่เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 10 คัน

1.4 โครงสร้างสาธารณูปโภคหลัก

การคมนาคม

- มีเส้นทางคมนาคมสายหลัก จากถนนเพชรเกษม-ด่านสิงขร เป็นถนนลาดยางตลอดระยะทาง ประมาณ 14 กิโลเมตร ทั้งนี้มีรถรับจ้างประจำทางวิ่งให้บริการด้วย
- เส้นทางจากด่านสิงขรถึงชายแดนเป็นถนนลูกรังตลอดสาย ใช้ได้ดีเฉพาะในฤดูแล้ง มีระยะทางโดยประมาณ 1.8 กิโลเมตร เส้นทางดังกล่าวนี้เป็นเส้นทางในพื้นที่เขาสูง
- จากชายแดนไทย-พม่า เข้าไปในเขตประเทศสหภาพพม่ามีหน่วยทหารพม่าประจำการอยู่ มีกำลังพลประมาณ 150 คน ชุมชนถัดไปซึ่งอยู่ติดกับชายแดนห่างโดยประมาณ 2 กิโลเมตร ได้แก่ บ้านมุด่อง มีประชากรอาศัยอยู่รวมกันประมาณ 300 คน ปัจจุบันรัฐบาลพม่าได้จัดระเบียบภายในชุมชนโดยจัดบริเวณย่านพักอาศัย ย่านขายสินค้า จุดพักรถฯ ทั้งนี้มีสถานีอนามัยให้บริการแก่ชุมชนด้วย
- แนวถนนจากด่านสิงขร ผ่านบ้านมุด่อง มุ่งสู่เมืองตะนาวศรี โดยมีระยะทางโดยประมาณ 100 กิโลเมตร จากนั้นหากเดินทางต่ออีกประมาณ 80 กิโลเมตร ก็จะถึงเมืองมะริด ซึ่งเป็นจังหวัดที่ใหญ่บริเวณทางตอนใต้ของสหภาพพม่า

ไฟฟ้า มีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้บริการ จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้มีจำนวน 184 ครัวเรือน และมีโทรทัศน์ทั้งสิ้น 183 เครื่อง

ประปา มีระบบประปาหมู่บ้านให้บริการ โดยมีจำนวนครัวเรือนที่ได้รับบริการจากประปาหมู่บ้านตลอดทั้งปีจำนวน 26 ครัวเรือน ครัวเรือนส่วนที่เหลือซึ่งเป็นครัวเรือนส่วนใหญ่ของหมู่บ้านจำต้องใช้น้ำกินและน้ำใช้จากน้ำบ่อ โดยมีบ่อบาดาลสาธารณะจำนวน 4 บ่อ บ่อน้ำตื้นสาธารณะจำนวน 5 บ่อ และบ่อน้ำตื้นส่วนตัวอีกจำนวน 8 บ่อ ซึ่งให้บริการน้ำได้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปีแก่ครัวเรือนจำนวน 184 ครัวเรือน และในโอกาสเดียวกันนี้ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะการทำพืชไร่ก็มีปริมาณน้ำอย่างเพียงพอด้วย

โทรศัพท์ มีบริการโทรศัพท์เข้าถึงหมู่บ้าน และมีโทรศัพท์สาธารณะอีกด้วย

การสื่อสาร มีที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตจากการสื่อสาร ให้บริการแก่ประชาชนในบริเวณด่านสิงขร

1.5 สาธารณูปการ

สถานที่สาธารณะประจำหมู่บ้าน มีดังนี้

- ธนาคารข้าว
- คลังยาสัตว์
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน
- โรงเรียนประชาบาล
- ศาลาประชาคม

- หอกระจายข่าว
- ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- ห้องสมุด

1.6 การประกอบอาชีพการค้าและการท่องเที่ยว

อาชีพราษฎร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะในบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งปลูกเปล้าน้อย ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตยาแก้โรคกระเพาะที่สำคัญ นอกจากนั้นมีการทำการค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคประจำวันสำหรับประชาชนภายในหมู่บ้านและชาวพม่าที่เข้ามาซื้อสินค้า และมีการขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยวทั่วไปด้วย โดยเฉพาะเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้ซึ่งนำเข้าจากสหภาพพม่า นอกจากนั้นแรงงานส่วนหนึ่งจำนวน 70 ครัวเรือนได้ทำงานนอกหมู่บ้าน โดยแรงงานหญิงส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แรงงานชายทำการประมง

การท่องเที่ยว ด้วด่านสิงขรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทางจังหวัดให้การสนับสนุนและพัฒนาตลอดมา และโดยที่ด่านสิงขรมีความสำคัญในตัวเองทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในยุคต้นรัตนโกสินทร์ จึงทำให้มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดต่อไปได้ในอนาคต ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และที่พักอาศัยก็ตาม

1.7 สภาพของด่าน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ประกาศเปิดจุดผ่อนปรนทางการค้าด่านสิงขร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2540 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยและสหภาพพม่า โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์การซื้อขาย ณ บริเวณดังกล่าวให้ไม่เกินคนละ 500,000 บาทต่อคน ทั้งนี้ด่านศุลกากรเกาะหลักและด่านตรวจคนเข้าเมืองกาญจนบุรีได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงาน ณ ที่ทำการชั่วคราว บริเวณหน้าหมวด ตชด. ที่ 1461 วันละ 2 นาย ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2540 และวันที่ 10 ตุลาคม 2540 ตามลำดับ นอกจากนี้อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ยังได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเข้ามาทำหน้าที่ประสานงาน ณ จุดผ่อนปรน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 เป็นต้นมา เพื่อทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดผ่อนปรนทางการค้าด่านสิงขร รวมทั้งการอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนรายงานสถานการณ์ต่างๆ

1.8 สถานที่ราชการที่สำคัญบริเวณด่านสิงขร

- หมวดตำรวจตระเวณชายแดนที่ 1461
- ที่ทำการชั่วคราวด่านศุลกากรด่านสิงขร
- ที่ทำการชั่วคราวด่านตรวจคนเข้าเมืองด่านสิงขร
- ศูนย์ป้องกันและกำจัดมาเลเรียด่านสิงขร

2. ศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่

2.1 การค้าชายแดน

เนื่องจากสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้กลับเข้าสู่สภาพปกติ ในปัจจุบันบริเวณดังกล่าวไม่มีการสู้รบทั้งระหว่างทหารไทยและกองกำลังต่างชาติ และการสู้รบของทหารพม่าและชนกลุ่มน้อย ราษฎรทั้งสองฝ่ายสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกันได้อย่างปกติเช่นที่เคยเป็นมา

2.2 การพัฒนาอุตสาหกรรม

เนื่องจากพื้นที่ในบริเวณชายแดน โดยเฉพาะในเขตพม่า ปัจจุบันนักธุรกิจชายไทยได้เข้าไปลงทุนทำอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ โดยเฉพาะเฟอร์นิเจอร์เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังสนใจที่จะลงทุนทำเหมืองแร่และปิโตรเลียมเพื่อนำเข้ามาแปรรูปในประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นของการศึกษารายละเอียดและขออนุญาตดำเนินการ

2.3 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

เนื่องจากสภาพพื้นที่บริเวณชายแดนยังมีสภาพอุดมสมบูรณ์และสวยงาม เหมาะสมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่ง

2.4 ความพร้อมของพื้นที่บริเวณด่านชายแดน

ปัจจุบันทางราชการได้ให้ความสำคัญต่อบริเวณดังกล่าว โดยกำหนดให้เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า เพื่อประโยชน์ร่วมกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยและสหภาพพม่า และได้จัดส่งคณะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปร่วมปฏิบัติการดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2540 เป็นต้นมา

2.5 สถานการณ์ด้านความมั่นคง

ปัจจุบันหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐทั้งของประเทศไทยและสหภาพพม่าสามารถควบคุมดูแลและเข้าปฏิบัติงานในบริเวณจุดผ่านแดนได้อย่างสมบูรณ์แล้ว

3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด่านสิงขร

(1) ความแตกต่างของกฎระเบียบ/พิธีการศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมือง ระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า ทำให้ขาดความคล่องตัวในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน

(2) ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการพื้นฐานในการสนับสนุนการค้าและการท่องเที่ยว อาทิเช่น คลังสินค้า และที่ทำการถาวรของด่านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมือง

(3) ความไม่สะดวกของเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะในเขตของสหภาพพม่า

(4) ปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานจากสหภาพพม่า

(5) ปัญหาขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินบริเวณชายแดน เนื่องจากอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

(6) ปัญหาขาดแคลนบริการสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เช่น การสื่อสาร บริการสาธารณสุข น้ำสะอาด ยังมีไม่เพียงพอ

4. แนวทางพัฒนา

4.1 ยกฐานะจุดผ่านปรนทางการค้าให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

4.2 เร่งจัดทำผังชุมชนบริเวณด่านสิงขร เพื่อใช้ประโยชน์จากที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเร่งประสานกับกรมการผังเมือง เร่งดำเนินการวางผังชุมชนและประกาศใช้บังคับตามกฎหมาย เพื่อรองรับการพัฒนาในพื้นที่

4.3 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ที่สำคัญได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ฯ ปรับปรุงพื้นที่บริเวณชุมชน

4.4 เร่งจัดสร้างสถานที่ราชการเป็นอาคารถาวรให้ได้มาตรฐาน ได้แก่ ที่ทำการด่านศุลกากร ที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมือง และเร่งจัดสร้างสถานีขนส่ง ลานจอดรถ ลานพักสินค้า ศูนย์ประชาสัมพันธ์ สถานีกักกันโรคพืชและสัตว์ ฯ เป็นต้น

4.5 พัฒนาแหล่งชุมชนบริเวณด่านสิงขร ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4.6 เร่งรัดการจัดทำแผนด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งแวดล้อม บริเวณชุมชนด่านสิงขร ให้สอดคล้องกับรูปแบบการใช้ที่ดิน

4.7 เร่งทบทวนการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ กฎ ระเบียบ และมติ ค.ร.ม. ว่าด้วยการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 เอ

5. แผนงาน/โครงการ

แผนงาน/โครงการเร่งด่วน

แผนงานส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับสหภาพพม่า ทั้งในระดับนโยบายและในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงการต่างๆ ดังนี้

(1) โครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การกีฬา การท่องเที่ยว และการประชุม/สัมมนา

(2) โครงการจัดตั้งคณะกรรมการระดับท้องถิ่น ไทย-พม่า (TBC)

(3) โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวร่วมกัน

(4) โครงการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบการค้าชายแดนโดยตรง

(5) โครงการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานการค้าชายแดน

(6) โครงการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับพิธีการศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมืองให้เหมาะสม

(7) โครงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงวิธีการค้าชายแดนที่ถูกต้อง

แผนงาน/โครงการสนับสนุน

ก. แผนงานการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

(1) โครงการปรับปรุงเส้นทางถนนเพชรเกษม-ด่านสิงขร-ชายแดน → สหภาพพม่า

(2) โครงการปรับปรุงระบบโทรศัพท์

(3) โครงการปรับปรุงระบบไปรษณีย์โทรเลข

(4) โครงการปรับปรุงที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยว

(5) โครงการปรับปรุงบริการด้านสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข ฯ

(6) โครงการพัฒนาชุมชนแหล่งการค้าชายแดน

(7) โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานด่านชายแดนและคลังสินค้า

(8) โครงการก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำและประปาและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนด่านชายแดน

ข. แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน

(1) โครงการศูนย์ข้อมูลการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว

(2) โครงการส่งเสริมการค้าชายแดน

(3) โครงการส่งเสริมการผลิตและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

(4) โครงการส่งเสริมการนำเข้าวัตถุดิบบ่อนอุตสาหกรรมชายแดน

(5) โครงการส่งเสริมการค้าเชื่อมโยงท่าเรือปากเบี้ยน - มะริด - บางสะพาน

คำนำ

ด่านสิงขรเป็นด่านชายแดนที่มีมาแต่สมัยโบราณเป็นช่องทางที่คนไทยและสหภาพเมียนมาร์ใช้สัญจรไปมาและติดต่อค้าขายกันมาช้านานแล้ว จังหวัดฯได้ประกาศเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าใน ปี พ.ศ.2540 และระงับการเปิดจุดผ่อนปรนใน ปี พ.ศ.2542 แต่ประชาชนทั้งสองประเทศยังคงไปมาหาสู่กันและบริษัทอิตาเลียนไทย บริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด ได้นำสินค้าจำพวกถ่านหิน เครื่องจักร(เก่า) และยังติดต่อทำการค้ากับสหภาพเมียนมาร์ตามปกติจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ที่ประชุมสัมมนามีความเห็นร่วมกันว่า ด่านสิงขรมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นด่านถาวร ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ประชุมหารือและศึกษาแนวทางพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรร่วมกับผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ที่เห็นด้วยกับการเปิดเป็นด่านถาวรในอนาคต

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้จัดทำผังพัฒนาชุมชนชายแดนด่านสิงขร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด่านชายแดน ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะอื่นๆ ที่มีความจำเป็นและชุมชนยังขาดแคลน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตอันจะเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นในการกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมของพื้นที่ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชนโดยรวม รวมทั้งเป็นการจัดระเบียบและกำหนดการใช้ที่ดิน เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเป็นด่านถาวรในอนาคตและเพื่อรองรับการพัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ เพื่อให้ท้องถิ่นนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการดำเนินงานและงบประมาณที่ได้รับต่อไป แต่การที่จะนำผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดรูปธรรมมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลย์พินิจของท้องถิ่นและของแต่ละหน่วยงาน ด้วยผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มิได้มีผลใช้บังคับตามกฎหมาย

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

การเปิดด่านชายแดนไทย – พม่า

1. ความเป็นมา

ด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นด่านชายแดนระหว่างไทยกับพม่า ซึ่งเป็นช่องทางสัญจรไปมาระหว่างคนไทยและคนพม่ามานานหลายร้อยปีมาแล้ว

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีคำสั่งที่ 420 / 2536 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2536 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาประกาศเป็นจุดผ่อนปรนการนำเข้า มีผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นประธานคณะอนุกรรมการมีมติเห็นชอบให้เปิดจุดผ่อนปรนการนำเข้า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ประกาศลงวันที่ 5 กันยายน 2540 เปิดจุดผ่อนปรนทางการค้าบริเวณด่านสิงขร เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระหว่างไทยกับพม่า โดยผ่อนผันให้มีการเดินทางเข้าออกของราษฎรที่อาศัยอยู่ตามชายแดน และให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประชาชนไทยและพม่า โดยกำหนดวงเงินในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าไม่เกิน 500,000.- บาท ต่อคนต่อวัน เป็นสินค้าที่ไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใด และไม่รวมถึงไม้ซุงและไม้แปรรูป

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ แจ้งผลการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาเปิดจุดผ่านแดน ครั้งที่ 4 / 2542 มีมติให้กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พิจารณาระงับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการค้า ณ ช่องทางด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เชิญคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดประชุม และมีมติให้ระงับมิให้บุคคลเข้าออก ณ ช่องทางด่านสิงขร ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542

2. สถานการณ์ปัจจุบัน

จุดผ่อนปรนทางการค้าด่านสิงขรระงับไป ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา แต่บริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด ได้อนุญาตนำเข้าถ่านหินจากประเทศพม่าผ่านทางด่านสิงขร ซึ่งกระทรวงมหาดไทย แจ้งให้กรมศุลกากรทราบมติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดน ครั้งที่ 2 / 2542 เมื่อ 3 มิถุนายน 2542 เห็นชอบในหลักการให้บริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด นำเข้าถ่านหินจากสหภาพพม่าตามช่องทางกฎหมายศุลกากร มาตรา 5 ทวิ (ฉบับที่ 7) พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2480 โดยไม่ต้องเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว ณ ช่องทางด่านสิงขร

เดือนมีนาคม 2546 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับหนังสือจากห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธ์ (SUMMITGRADE LTD. PART) ที่ตั้ง 10 สุโขทัย ซอย 1 ดุสิต กรุงเทพฯ แจ้งว่า ได้รับการว่าจ้างจากบริษัท VANTAGE COMPANY LIMITED ให้ดำเนินการสำรวจออกแบบและติดต่อประสานในการก่อสร้างถนนสายมูด่อง - มะริด ซึ่งบริษัท VANTAGE COMPANY LIMITED ที่ตั้งประเทศพม่า ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลพม่าให้สำรวจออกแบบก่อสร้างถนนสายมูด่อง – มะริด ซึ่งขณะนี้รัฐบาลพม่าได้ส่งหนังสืออนุญาตให้

บริษัทดังกล่าว นำเครื่องมือ รถยนต์ และเจ้าหน้าที่เข้าทางด่านมูด่อง ประเทศพม่าเพื่อใช้ในการก่อสร้างถนนสายมูด่อง – มะริด ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ จึงขออนุญาตนำรถยนต์ เครื่องจักรกล และเจ้าหน้าที่เข้าไปทางด่านสิงขร เพื่อสำรวจเส้นทางดังกล่าว

3. <u>ศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์</u>

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงจังหวัดหนึ่ง อาณาเขตด้านตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่า ด้านทิศตะวันออกจดอ่าวไทย ซึ่งมีชายหาดที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยวมากมายหลายแห่ง โดยเฉพาะหาดหัวหิน เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในและ ต่างประเทศเป็นอย่างดี มีท่าเรือน้ำลึกบางสะพาน ที่สามารถรองรับเรือบรรทุกสินค้าระหว่างประเทศได้ และมีโรงงานอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าขนาดใหญ่ในเครือ สหวิริยา ซึ่งส่งออกสินค้าเหล็กและเหล็กกล้า ปี 2545 คิดเป็นมูลค่า 5,425.52 ล้านบาท มูลค่าสินค้านำเข้าด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ปี 2545 มูลค่า 32,246.40 ล้านบาท สินค้าส่งออกมูลค่า 5,600.15 ล้านบาท

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดี มี ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปีล่าสุด (ปี 2542) 28,668 ล้านบาท รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อหัว (ปี 2542) 64,278 บาท / คน / ปี เป็นลำดับที่ 15 ของประเทศ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ สับปะรด มะพร้าว อ้อย ข้าว และพืชผักผลไม้ต่าง ๆ

-มูลค่าผลผลิตด้านการเกษตร ปี 2544 / 2545 มีมูลค่า
9,682.89 ล้านบาท

-มูลค่าการผลิตด้านการประมง ปี 2544 / 2545 มีมูลค่า
3,447.49 ล้านบาท

-มูลค่าส่งออกปศุสัตว์นอกเขตจังหวัด ปี 2544 / 2545 มีมูลค่า
1,181.18 ล้านบาท

-มูลค่าการผลิตน้ำนมดิบ ปี 2544 / 2545 มีมูลค่า 529.87 ล้านบาท

ด้านอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 549 แห่ง เงินทุนรวม 33,999 ล้านบาท มีคนงาน รวม 17,175 คน อุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพื่อผลิตสินค้าส่งออก ได้แก่ อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อน อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดเย็น โรงงานสับปะรดกระป๋อง ฯลฯ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัด คือ "เป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองที่น่าอยู่" เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมากมายหลายแห่ง มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีป่าชายเลนและธรรมชาติที่งดงาม มีถนน เพชรเกษม ตัดผ่านทุกอำเภอ ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตร และประมง มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักสงบ เป็นมิตรกับทุกคน ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองที่น่าอยู่เมืองหนึ่ง

นโยบายส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคกลาง โดยสรุป ดังนี้

1) สามเหลี่ยมเศรษฐกิจบางสะพาน – ชุมพร - ระนอง เชื่อมโยงท่าเรือน้ำลึกบางสะพานกับท่าเรือเอนกประสงค์จังหวัดระนอง ในการคมนาคมขนส่งเชื่อมอ่าวไทยกับทะเลอันดามันจะช่วยให้การติดต่อค้าขายทางทะเลกับประเทศต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

2) การก่อสร้างถนนเลียบชายแดนจากจังหวัดเชียงราย – ตาก – กาญจนบุรี – ประจวบฯ – ระนอง จะช่วยให้การคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัดภาคเหนือ ภาคกลาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดภาคใต้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

3) การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก และการค้าเสรีในเขตพื้นที่บางสะพาน จะช่วยให้การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

4) การก่อสร้างถนนเชื่อมโยงท่าเรือน้ำลึกบางสะพาน – บ้านคลองลอย –บ้านขานาพอน – ท่าเรือน้ำลึกโบกเพี้ยน ประเทศพม่า จะช่วยให้การติดต่อค้าขายกับพม่าและประเทศในอนุทวีปเพิ่มมากขึ้น

5) พัฒนาด่านสิงขรเพื่อเปิดเป็นด่านถาวรเป็นตลาดการค้าชายแดน เชื่อมโยงกับเมืองตะนาวศรี และมะริดของพม่า

6) การพัฒนาจุดผ่านแดนบ้านคลองลอย อำเภอบางสะพาน เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเหล็กสมบูรณ์แบบ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชื่อมโยงกับเมืองโบกเพี้ยนของพม่า โดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะถนนจากบ้านเกาะขายฉิม – บ้านคลองลอย – ชายแดนไทยพม่า

7) การจัดการท่องเที่ยวแบบครบวงจรเชื่อมกับเพชรบุรี บางแสน – พัทยา และภาคใต้โดยการสร้างท่าเรือท่องเที่ยวหัวหินเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติ

4. <u>เหตุผลความจำเป็นในการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด่านสิงขร</u>

1) สามารถนำเข้าสินค้าด้านประมงทะเลจากเมืองมะริด ผ่านด่านสิงขร ส่งเข้าโรงงานใน กทม. หรือโรงงานในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันต้องขนส่งผ่านจังหวัดระนอง ซึ่งเสียเวลา และค่าใช้จ่ายสูง หากผ่านทางด่านสิงขร คาดว่าจะประหยัดค่าใช้จ่ายปีละนับพันล้านบาท

2) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีท่าเทียบเรือน้ำลึกบางสะพาน หากเปิดจุดผ่านแดนถาวรด่านสิงขร จะสามารถเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างอนุทวีป ตะวันออกกลาง ยุโรป กับประเทศในแถบทะเลจีนใต้ แปซิฟิก และทวีปอเมริกาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมาก

3) ประเทศพม่าส่งเสริมการเกษตรและปศุสัตว์โดยการลงทุนจากต่างประเทศ หากเปิดด่านถาวรสามารถนำเข้าวัตถุดิบจากพม่าป้อนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงได้อย่างเต็มที่

4) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหน่วยงานที่มีความพร้อมในการเปิดด่านถาวร เช่น ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านศุลกากร ด่านกักกันสัตว์ ด่านควบคุมโรค ฯลฯ สามารถบริหารงานด่านถาวรได้ทันที

5) พม่ามีโครงการก่อสร้างถนนจากมะริด – มูด่อง เชื่อมกับถนนด่านสิงขร และเตรียมการส่งเจ้าหน้าที่ประจำด่านมูด่อง หากฝ่ายไทยพร้อมที่จะเปิดด่านถาวร เชื่อว่าฝ่ายพม่าจะเปิดด่านมูด่องเป็นด่านถาวรเช่นกัน

6) ชายแดนด่านสิงขร – มูด่อง ไม่มีปัญหาชนกลุ่มน้อยและปัญหาชายแดนแต่อย่างใด

****

กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
รับที่ ๑๙๓๐ / ๒๕๔๖
วันที่ ๗ / พ.ย. / ๒๕๔๖
เวลา ๑๓.๓๐ น.

๑๘๕

ด่วนที่สุด
ที่ ปข 0016.2/ ๑๗๕๖

ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ถนนสละชีพ ปข 77000

5 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ข้อมูลการเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา

อ้างถึง 1. หนังสือวุฒิสภา ด่วนที่สุด ที่ 3738 / 2546 ลงวันที่ 11 กันยายน 2546
2. หนังสือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด่วนที่สุด ที่ ปข 0016.2 / 16723 ลงวันที่ 16 กันยายน 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร จำนวน 1 เล่ม

ตามที่ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ วุฒิสภาแจ้งให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำไปสู่การเปิดจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งจังหวัดได้ส่งข้อมูลเบื้องต้นให้คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ วุฒิสภาแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้จัดทำผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งผังพัฒนาดังกล่าว จำนวน 1 เล่ม มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายถาวร โพธิสมบัติ)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
โทร. 0-3260-3991-4 ต่อ 63823
โทรสาร 0-3260-1560 / สป.มท 64120

ผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

บทที่ 1

ลักษณะทางกายภาพ

1.1 ประวัติความเป็นมา

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งตั้งอยู่ศาลากลางอยู่ที่อ่าวเกาะหลัก หรืออ่าวประจวบ นั้น เป็นเมืองใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้ย้ายมาตั้งเมื่อ พ.ศ.2441 ราว 90 ปีมานี้เอง ส่วนเมืองที่ตั้งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น ตั้งอยู่ในบริเวณสถานีรถไฟขึ้นกระไดในปัจจุบัน มีชื่อปรากฏในหนังสือคำให้การของชาวกรุงเก่าว่า เมืองนารัง ซึ่งคงจะร้างไปเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่ข้าศึกในปี พ.ศ.2310

ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโปรดให้ตั้งขึ้นใหม่ที่ปากคลองบางนางรมเรียกว่า เมืองบางนางรม ตามชื่อคลอง แต่เนื่องจากทำเลเมืองบางนางรมนั้นทำไร่ทำนาไม่ได้ผลดี เจ้าเมืองจึงย้ายที่ว่าการเมืองไปตั้งที่ เมืองกุย ซึ่งมีบ้านเรือนหนาแน่นกว่าและพื้นที่อุดมสมบูรณ์กว่า สถานที่ตั้งบ้านเจ้าเมืองยังมีหลักฐานปรากฏจนบัดนี้ คือ บ้านขวนบน ขวนล่าง

ครั้นถึง พ.ศ.2398 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้รวมท้องที่เมืองกุย เมืองคลองวาฬ และเมืองบางนางรมเข้าด้วยกัน ตั้งเป็นเมืองประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้คู่กับเกาะกงซึ่งพระราชทานนามว่าเมืองประจันต์คีรีเขต

ต่อมาใน พ.ศ.2437 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจัดการปกครองท้องที่เป็นมณฑลเทศาภิบาล ก็โปรดให้ยุบเมืองประจวบคีรีขันธ์เป็นอำเภอประจวบคีรีขันธ์ขึ้นกับ จ.เพชรบุรี ทั้งนี้เพราะทรงเห็นว่าเป็นเมืองเล็ก แต่ยังคงตั้งที่ว่าการอยู่ที่เมืองกุย จนกระทั่ง พ.ศ.2441 จึงโปรดให้ย้ายที่ว่าการมาตั้งที่อ่าวเกาะหลัก

วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2449 โปรดให้รวมอำเภอปราณบุรี อำเภอประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอกำเนิดนพคุณ เป็นเมืองขัตวา เรียกว่า เมืองประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นกับมณฑลราชบุรี และวันที่ 30 ธันวาคม ปีเดียวกันนั้นเอง โปรดให้เปลี่ยนเรียกชื่อ เมืองประจวบคีรีขันธ์ว่า เมืองปราณบุรี เพื่อรักษาชื่อโบราณไว้ ส่วนเมืองปราณบุรีเดิมให้คงเรียกว่า เมืองปราณ

ถึงรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า เมืองปราณแก่นั้นมีตำบลบ้านและลำคลองปราณเป็นหลักฐานอยู่ราษฎรก็ยังคงเรียกเมืองปราณแก่ซึ่งตั้งที่ว่าการอำเภอว่า เมืองปราณบุรี ดังนั้นเพื่อมิให้สับสนและเข้าใจไขว้เขวจึงโปรดให้เปลี่ยนนามเมืองปราณบุรีที่ตำบลเกาะหลักเป็น เมืองประจวบคีรีขันธ์ ตามนามที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้

1.2 ด่านสิงขร

ด่านสิงขรตั้งอยู่บริเวณเหนือคลองวาห อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ด่านสิงขรมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า *ช่องสันพราน* หรือ *ช่องสันพร้าว* มีลักษณะเป็นช่องทางลัดมาแต่สมัยโบราณ และยังเป็นช่องทางเดินทัพของไทยและพม่าหลายครั้ง ปัจจุบันมีหน่วยงานตำรวจตะเวนชายแดนที่ 146 ควบคุมดูแลจุดตรวจด่านสิงขร ประตูนี้มีเวลาเปิดและปิดตั้งแต่ 8.00 – 18.00 น. เมื่อผ่านประตูจุดตรวจเข้าไปจะผ่านแนวป่า และลาดเนินประมาณ 6 กิโลเมตร จะถึง *หินกอง* ซึ่งเป็นจุดปักปันเขตแดนระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ โดยใช้กองหินเป็นเครื่องหมาย เล่ากันว่าสมัยโบราณผู้เดินทางผ่านเส้นทางนี้ มีธรรมเนียมนำก้อนหินมาวางไว้คนละก้อน ต่างเครื่องบูชาเทวาอารักษ์ เพื่อคุ้มครองให้เดินทางด้วยความปลอดภัย ครั้นนานไปกองหินใหญ่ขึ้นต่อมาจึงมีผู้มาสร้างศาลขึ้นตรงบริเวณนี้ เรียกว่า *ศาลเจ้าพ่อหินกอง* เป็นศาลไม้เก่าๆ เดิมมีอยู่ 2 ศาลหันหลังชนกัน คือ ศาลสหภาพเมียนมาร์ หันหน้าไปทางฝั่งสหภาพเมียนมาร์ ส่วนศาลไทยก็หันหน้ามาทางฝั่งไทย ต่อมามีผู้มาสร้างศาลไทยเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งศาล รวมเป็น 3 ศาล

กล่าวกันว่าเดิมที่ตั้งศาลด่านสิงขรอยู่ลึกเข้าไปในพรมแดนพม่าอีกมาก ทั้งนี้ยังปรากฏชื่อของหมู่บ้านด่านสิงขร ซึ่งตั้งอยู่ในเขต สหภาพเมียนมาร์ เหตุที่กำหนดให้บริเวณด่านสิงขรเข้ามาในเขตประเทศจนกลายเป็นจุดเขตแดนในปัจจุบัน เนื่องมาจากการทำสนธิสัญญากำหนดเขตแดนใหม่ระหว่างไทยกับมณฑลตะนาวศรี ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2410

1.3 ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ตลอดแนวทางทิศตะวันตก ตั้งแต่เหนือจดใต้ยาวประมาณ 212 กิโลเมตร โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีขวางกั้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ ทุกอำเภอตั้งแต่อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี กิ่งอำเภอสามร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพานและอำเภอบางสะพานน้อย ซึ่งสามารถติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ได้ตามช่องทางต่างๆ กว่า 30 ช่องทาง บางช่องทางเป็นสันเขาและป่าต้องใช้การเดินเท้า บางช่องทางสามารถใช้รถยนต์ติดต่อได้โดยเฉพาะในฤดูแล้งไป - มาได้สะดวก และบางช่องทางมีการติดต่อกันมานานตั้งแต่สมัยโบราณ

เป็นที่น่าสังเกตว่าทางฝั่งสหภาพเมียนมาร์ยังมีสภาพเป็นป่าทึบ และมีชนกลุ่มน้อยตั้งตนเป็นอิสระไม่ขึ้นกับรัฐบาลสหภาพเมียนมาร์ เช่น กะเหรี่ยงและมอญอิสระ ซึ่งอาศัยอยู่กระจัดกระจายตามแนวชายแดนระหว่างไทย – สหภาพเมียนมาร์

ช่องทางที่สามารถติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์มีมากกว่า 30 ช่องทาง ที่สำคัญมีดังนี้

- ช่องห้วยสะตือ ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน เป็นทางเดินเท้าสภาพป่าทึบ
- ช่องสวนทุเรียน ตำบลเขาจ้าว อำเภอปราณบุรี เป็นทางเดินเท้า สภาพป่าทึบ
- ช่องคลองอีพง ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี เป็นทางเดินเท้า สภาพป่าทึบ

- ช่องสิงขร หมู่ 6 บ้านไร่เดรา ตำบลคลองวาห อำเภอเมือง เป็นช่องทางที่ไปมาหาสู่กันแต่สมัยโบราณ สามารถติดต่อกันได้โดยทางรถยนต์ และปัจจุบันเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า
- ช่องวังเปา ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง สามารถติดต่อได้โดยทางรถยนต์
- ช่องเขาแก้ว ตำบลทองมงคล อำเภอบางสะพาน เป็นช่องทางที่เคยนำไม้เข้า
- ช่องเหมืองคุณพ่อ ตำบลเขาล้าน อำเภอทับสะแก สามารถติดต่อได้โดยรถยนต์
- ช่องหุบเขาผาก ตำบลนาหูกวาง อำเภอทับสะแก เป็นช่องทางที่เคยนำไม้เข้า
- ช่องชี ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน สามารถติดต่อได้โดยรถยนต์เป็นถนนลูกรัง
- ช่องหนองบอน ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน สามารถติดต่อได้โดยรถยนต์เป็นถนนลูกรัง เป็นช่องทางที่เคยนำไม้เข้า
- ช่องคลองลอย หมู่ที่ 8 บ้านคลองลอย ตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน สามารถติดต่อได้โดยทางรถยนต์ เป็นถนนลูกรัง เป็นช่องทางเคยนำไม้เข้า

ช่องทางที่สามารถติดต่อได้สะดวกได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอทับสะแกและอำเภอบางสะพาน ส่วนอำเภออื่นๆ การติดต่อไม่สะดวก

1.4 <u>สภาพช่องชายแดนด่านสิงขร</u>

ด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา ตำบลคลองวาห อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติกุยบุรี และอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน(สปก.) ห่างจากถนนเพชรเกษมไปทางทิศตะวันตก ระยะทาง 13.2 กิโลเมตร ห่างจากศูนย์กลางอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ประมาณ 23 กิโลเมตร เข้าถึงโดยเส้นทางถนนรพช. ปข. 4017 (บ้านหนองหิน - บ้านหินกอง) จากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) มีประชากรประมาณ 1495 คน 322 หลังคาเรือนเป็นหมู่บ้านที่อยู่บนเชิงเขา อาชีพหลักเกษตรกรรมและค้าขายของชำเล็กๆน้อยๆ มีตลาดนัดเดือนละ 4 ครั้ง คือวันขึ้นและแรม 1 ค่ำ และ 9 ค่ำ (หลังวันพระ) จะมีชาวพม่าเข้ามาซื้อสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมากเป็นพิเศษ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกาศเป็นจุดผ่อนปรนทางด้านการค้ามาตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2540 เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย – สหภาพเมียนมาร์ กำหนดการซื้อขายผ่านจุดผ่อนปรนได้ในวงเงินไม่เกินคนละ 5 แสนบาทต่อวัน (ตามประกาศจังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

จากสภาพข้อเท็จจริงดังกล่าว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่บริเวณชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านที่มาตรฐานและสวยงาม โดยการจัดวางผังเมืองที่เหมาะสม พร้อมทั้งจัดระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งส่วนประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อรองรับชุมชนด่านสิงขร ซึ่งจะมีความเจริญรุดหน้าไปในภายหน้าต่อไป

บทที่ 2

แนวทางการพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

2.1 วัตถุประสงค์

- พัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านถาวรที่มีมาตรฐานคู่ควรกับการเป็นประตูหน้าด่านสู่ประเทศกลุ่มอินโดจีน
- พัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงของประเทศ
- จัดระเบียบชุมชนและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรให้สวยงามเป็นที่ชื่นชมของนักท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการติดต่อค้าขายและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพื่อเป็นการสร้างอาชีพและรายได้แก่ประชาชนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

2.2 ลักษณะโครงการ

- จัดสร้างสถานที่ราชการบริเวณด่านที่มีมาตรฐานและทันสมัยได้แก่ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานด่านศุลกากร และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำระบบสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ ได้แก่ ปรับปรุงและขยายถนนให้ได้มาตรฐานและสวยงาม พร้อมระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบโทรศัพท์
- จัดสร้างสถานีขนส่งและลานจอดรถ สำหรับอำนวยประโยชน์ในด้านการติดต่อค้าขาย
- จัดสร้างรั้วจากพรมแดนถึงบริเวณจุดตรวจด่านสิงขร
- จัดระเบียบชุมชน ร้านค้า บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นระเบียบและสวยงาม
- จัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณเขาต้นหอกเป็นจุดชมวิวและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

2.3 เป้าหมายในการวางผังพัฒนาชายแดนด่านสิงขร

1. พื้นที่บริเวณผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ประมาณ 16,347.7 ไร่ หรือประมาณ 26.16 ตารางกิโลเมตร บริเวณหมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา บริเวณหมู่ที่ 5 บางส่วนและบริเวณหมู่ที่ 9 ตำบลเกาะหลัก บางส่วน หมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา พื้นที่ 11,031.25 ไร่ หรือ 17.65 ตารางกิโลเมตร หมู่ที่ 5 บ้านห้วยใหญ่ พื้นที่ 1,704.3 ไร่ หรือ 2.73 ตารางกิโลเมตร ตำบลคลองวาฬ และ หมู่ที่ 9 บ้านมะขามโพรง ตำบลเกาะหลัก พื้นที่ 3,612.15 ไร่ หรือ 5.78 ตารางกิโลเมตร อำเภอเมืองฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. เพื่อรองรับจำนวนประชากรในพื้นที่วางผัง 1,729 – 2,308 คนในปี พ.ศ.2566โดยใช้อัตราการขยายตัวร้อยละ 0.7 ,1.5 และ 2.0 ต่อปี

3. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ และเกิดสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ ซึ่งจะทำให้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศมีความเจริญและมีความสัมพันธ์ที่มั่นคงแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

4. พัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการในการควบคุมและตรวจสอบบุคคล สินค้าและสิ่งของผิดกฎหมายต่างๆ

5.พัฒนาให้เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญด้านการค้าชายแดน

6. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒธรรมอันดีงามต่อกันกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.4 <u>การศึกษาและการสำรวจข้อมูลประชากร</u>

พื้นที่สำรวจข้อมูล เขตสำรวจเพื่อการวางผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ประมาณ 26.16 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ในเขตตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง และตำบลเกาะหลักบางส่วน

<u>ประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร</u>

จากการสำรวจระหว่างเดือนกันยายน 2546 เขตสำรวจเพื่อการวางผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรมีประชากรรวม 1,493 คน ชาย 774 คน หญิง 719 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 254)

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตตำบลคลองวาฬ

จำนวนราษฎร์ และครอบครัว ในเขตท้องถิ่นตำบลคลองวาฬ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2545)					
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนราษฎร		รวม (ประชาชน)	จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
1	บ้านคลองวาฬ	397	382	779	676
2	บ้านหนองหิน	646	461	1,107	292
3	บ้านทางหวาย	405	422	827	193
4	บ้านหว้าโทน	456	446	902	209
5	บ้านห้วยใหญ่	351	337	688	172
6	บ้านด่านสิงขร	774	719	1,493	322
7	บ้านสวนขวัญ	468	492	960	209
8	บ้านนาทอง	320	315	635	131
9	บ้านหนองน้ำขาว	504	507	1,011	224
รวม		**4,321**	**4,081**	**8,402**	**2,204**

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ

บทที่ 3

โครงสร้างประชากร

3.1 โครงสร้างประชากรในเขตอำเภอเมืองประจวบฯ

จากตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งสิ้นประมาณ 58,430 คน ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2546 ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนราษฎร์ กระทรวงมหาดไทย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย ในอัตราส่วน 100 : 98.68 หรือเป็นเพศหญิง 29,409 คน และเป็นเพศชาย 29,021 คน ประชากรในหมวดอายุ 35 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุดประมาณร้อยละ 9.35 ของประชากรรวม รองลงมาได้แก่ประชากรในหมวดอายุ 30 – 34 ปี และ 25 – 29 ปี ตามลำดับ สำหรับสตรีในวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15.49 ปี มีจำนวน 17,360 คนของประชากรรวมทั้งหมด ประชากรเหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กับอัตราการเกิดของประชากรในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ถ้าประชากรวัยเจริญพันธุ์ที่สมรสแล้วมีการคุมกำเนิด จะทำให้สัดส่วนของประชากรในวัยเด็ก 0 – 4 ปี ลดลงทำให้ฐานของปิระมิดประชากรแคบลงไปตามสัดส่วน

จากจำนวนประชากรที่จำแนกตามหมวดอายุในตารางที่ 3.1 สามารถหาอัตราส่วนของผู้เป็นภาระ โดยคำนวนจากประชากรวัยเด็กอายุในช่วง 0 – 4 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 21.56 รวมกับประชากรวันสูงอายุ ตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป มีประมาณร้อยละ 3.50 แล้วหารด้วยประชากรวัยทำงานอายุ 15 – 64 ปี ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 70.84 ของประชากรทั้งหมด อัตราส่วนผู้เป็นภาระเลี้ยงดูเท่ากับ 41.17 แสดงว่าประชากรวัยทำงาน อายุ 15 – 64 ปี ทุกๆ 100 คน จะต้องรับเลี้ยงดูเด็กและคนชรา 41.17 คน

3.2 โครงสร้างประชากรตำบลคลองวาห (ไม่รวมในเขตเทศบาล)

จากตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรในเขตตำบลคลองวาหมีทั้งสิ้น ประมาณ 8,839 คน ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2546 ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ในอัตราส่วน 100.57 : 100 หรือเพศชาย 4,432 คน และเพศหญิง 4,407 คน ประชากรในหมวดอายุ 30 – 34 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดประมาณร้อยละ 9.93 หรือประมาณ 878 คน ของประชากรทั้งหมด รองลงมาได้แก่ประชากรในหมวดอายุ 35 – 39 ปี และหมวดอายุ 25 – 29 ปี ตามลำดับ

สำหรับสตรีในวัยเจริญพันธุ์อายุ 15 – 49 ปี มีจำนวน 2,583 คน หรือประมาณร้อยละ 58.51 ของประชากรรวม ซึ่งจะมีส่วนสัมพันธ์กับอัตราการเกิดของประชากรจากตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรวัยเด็กอายุ 0 – 4 ปี มีประมาณร้อยละ 6.28 ของประชากรทั้งหมด ลักษณะของปิระมิดโครงสร้างประชากรฐานจะแคบ

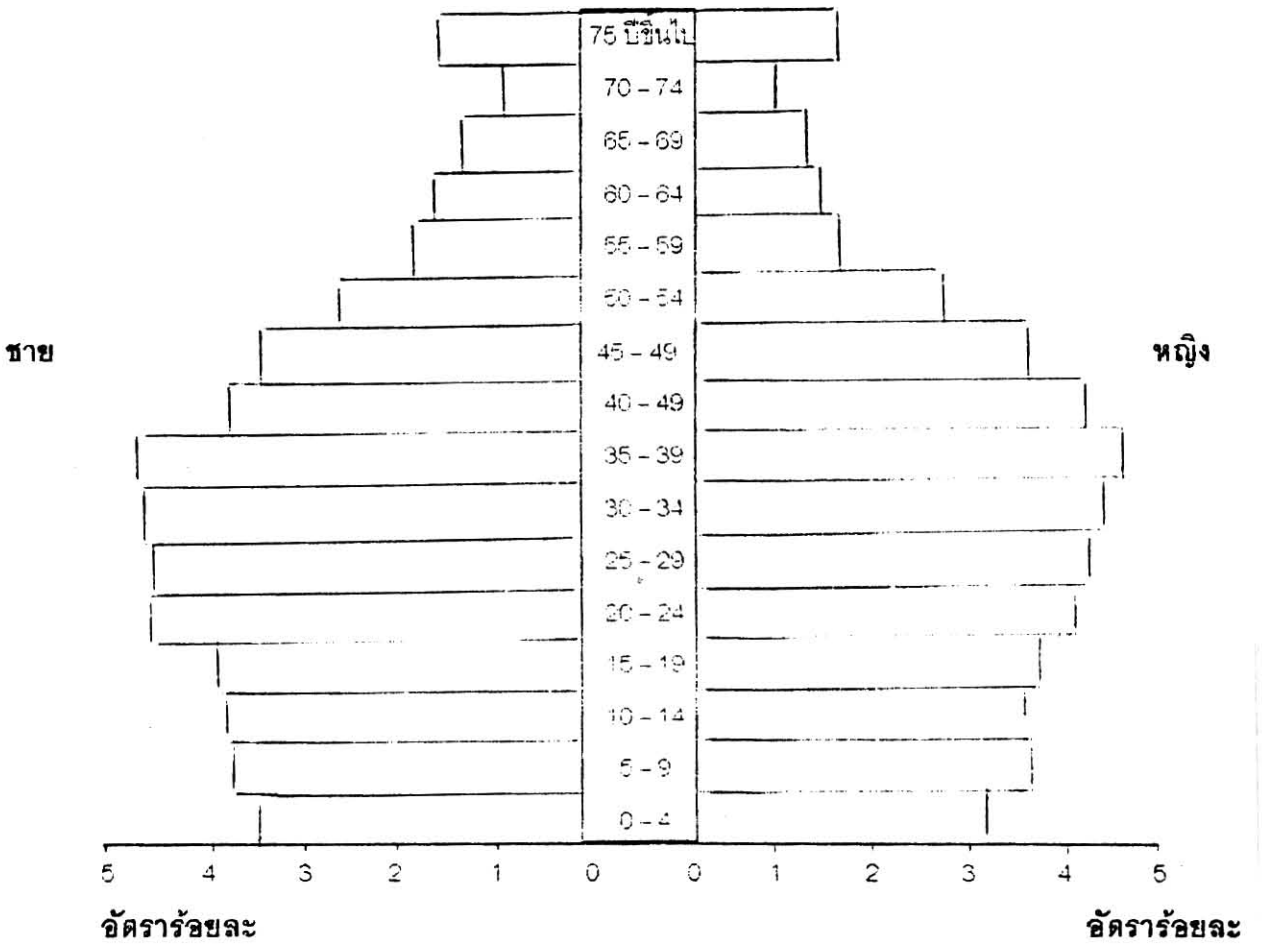
จากตารางที่ 3.2 สามารถหาอัตราส่วนผู้เป็นภาระเลี้ยงดูเท่ากับ 42.73 แสดงว่า ประชากรวัยทำงานอายุ 15 – 64 ปี ทุกๆ 100 คน จะต้องเลี้ยงดูเด็กและคนชรา 42.73 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกเพศและหมวดอายุในเขต อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 28 ตุลาคม 2546

หมวดอายุ (ปี)	จำนวนประชากร (คน)			อัตราส่วนระหว่างเพศ		อัตราส่วนระหว่างหมวดอายุ	อัตราส่วนระหว่างหมวดอายุ	
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง
0 - 4 ปี	2,025	1,838	3,863	110.17	100	6.62	3.47	3.15
5 - 9 ปี	2,209	2,170	4,379	101.8	100	7.49	3.78	3.71
10 - 14 ปี	2,251	2,105	4,356	106.94	100	7.45	3.85	3.6
15 - 19 ปี	2,294	2,213	4,507	103.66	100	7.72	3.93	3.79
20 - 24 ปี	2,617	2,460	5,077	106.38	100	8.69	4.48	4.21
25 - 29 ปี	2,578	2,593	5,171	99.42	100	8.85	4.41	4.44
30 - 34 ปี	2,637	2,720	5,357	96.95	100	9.17	4.51	4.66
35 - 39 ปี	2,679	2,789	5,468	96.06	100	9.35	4.58	4.77
40 - 44 ปี	2,258	2,440	4,698	92.54	100	8.04	3.86	4.18
45 - 49 ปี	1,981	2,145	4,126	92.35	100	7.06	3.39	3.67
50 - 54 ปี	1,532	1,660	3,192	92.29	100	5.46	2.62	2.84
55 - 59 ปี	1,043	1,017	2,060	102.56	100	3.53	1.79	1.74
60 - 64 ปี	874	859	1,733	101.75	100	2.97	1.5	1.47
65 - 69 ปี	695	771	1,466	90.14	100	2.51	1.19	1.32
70 - 74 ปี	496	610	1,106	81.31	100	1.89	0.85	1.04
75 ปีขึ้นไป	852	1,019	1,871	83.61	100	3.19	1.46	1.73
รวม	**29,021**	**29,409**	**58,430**	**98.68**	**100**	**100**	**49.67**	**50.33**

ที่มา : ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงโครงสร้างประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์(ไม่รวมในเขตเทศบาล)

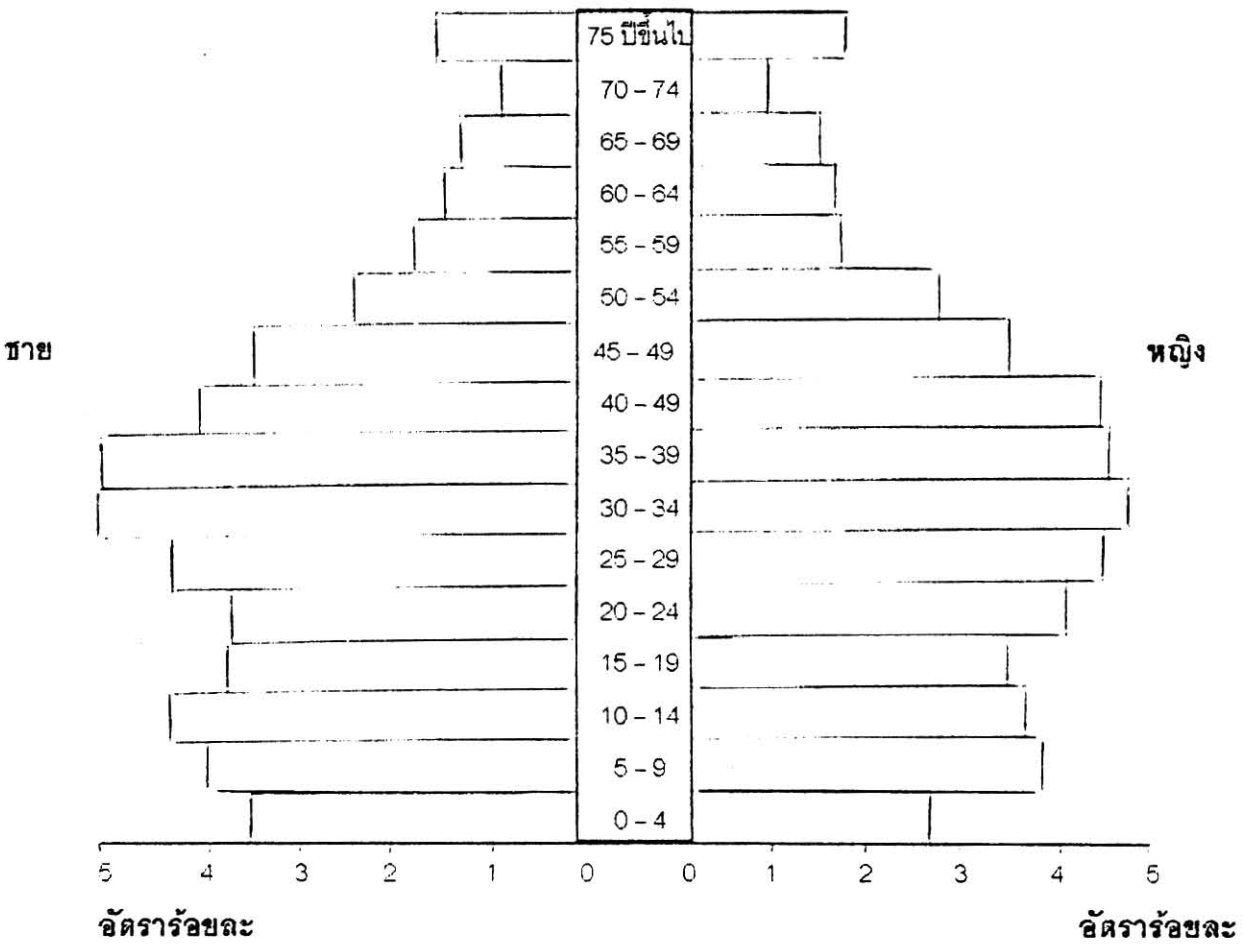

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากร จำแนกเพศและหมวดอายุในเขตตำบลคลองวาฬ 28 ตุลาคม 2546 (ไม่รวมในเขตเทศบาล)

หมวดอายุ (ปี)	จำนวนประชากร (คน)			อัตราส่วนระหว่างเพศ		อัตราส่วนระหว่างหมวดอายุ	อัตราส่วนระหว่างหมวดอายุ	
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง
0 - 4 ปี	307	248	555	123.79	100	6.28	3.47	2.81
5 - 9 ปี	356	344	700	103.49	100	7.92	4.03	3.89
10 - 14 ปี	382	331	713	115.41	100	8.06	4.32	3.74
15 - 19 ปี	332	300	632	110.67	100	7.15	3.76	3.39
20 - 24 ปี	328	358	686	91.62	100	7.76	3.71	4.05
25 - 29 ปี	385	387	772	99.48	100	8.74	4.36	4.38
30 - 34 ปี	448	430	878	101.19	100	9.93	5.07	4.86
35 - 39 ปี	439	417	856	105.28	100	9.69	4.97	4.72
40 - 44 ปี	358	386	744	92.75	100	8.42	4.05	4.73
45 - 49 ปี	298	305	603	97.7	100	6.82	3.37	3.45
50 - 54 ปี	198	244	442	81.15	100	5	2.24	2.76
55 - 59 ปี	155	151	306	102.65	100	3.46	1.75	1.71
60 - 64 ปี	128	146	274	87.67	100	3.1	1.45	1.65
65 - 69 ปี	111	119	230	93.28	100	2.61	1.26	1.35
70 - 74 ปี	77	82	159	93.9	100	1.8	0.87	0.93
75 ปีขึ้นไป	130	159	289	81.76	100	3.27	1.47	1.8
รวม	**4432**	**4407**	**8839**	**100.57**	**100**	**100**	**50.14**	**49.86**

ที่มา : ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงโครงสร้างประชากรในเขตตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ไม่รวมในเขตเทศบาล)

3.3 <u>โครงสร้างประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร</u>

จากการสำรวจในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ในปี พ.ศ.2545 มีประชากรจำนวน 1,493 คน แยกเป็น ชาย 774 คน หญิง 719 คน อัตราส่วนระหว่างเพศชายต่อหญิงเท่ากับ 1 ต่อ 0.93

เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางด้านอายุของประชากร อัตราส่วนของประชากรรวมในหมวดอายุ 0–4 ปี อยู่ในระดับต่ำ คือ 5.6 % และเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับจนถึงหมวดอายุ 18-49 ปี จะมีประชากรสูงสุดคือ 55.2 %ในช่วงต่อจากหมวดอายุนี้จำนวนประชากรจะลดลง

3.3.1 อัตราส่วนภาระเลี้ยงดูในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร พ.ศ.2545

จากโครงสร้างประชากรในเขตผังฯ ได้ศึกษาอัตราส่วนผู้เป็นภาระ เทียบจากข้อมูล(จปฐ 2) ในปี พ.ศ.2545 เท่ากับร้อยละ 5.1 ซึ่งหมายความว่าประชากรวัยทำงาน 100 คน มีภาระเลี้ยงดูเด็กและคนชรา 11 คน

3.3.2 ลักษณะครัวเรือน

จากการสำรวจเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร พบว่ามีประชากรจำนวน 1,493 คน ครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 322 ครัวเรือน โดยมีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 4.6 คนต่อครัวเรือน

จากการศึกษาลักษณะและขนาดของครัวเรือน เขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ที่มีครัวเรือนทำเกษตรกรรมจำนวนค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละประมาณ 80 ของครอบครัวทั้งหมดนั้น แสดงให้เห็นถึงวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนที่มีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ซึ่งลักษณะของชุมชนในปัจจุบันยังคงสภาพสังคมชนบทค่อนข้างมาก โดยมีสาเหตุมาจากความแห้งแล้งทางธรรมชาติและลักษณะดินที่ไม่เหมาะสมการทำเกษตรกรรมจึงไม่ได้ผลเต็มที่ ประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานของครอบครัวจึงมีการอพยพแรงงานไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ ประชากรที่ย้ายถิ่นออกประกอบกับเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ไม่ได้เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการปกครอง การบริการทางสังคมของชุมชน สภาพของชุมชนจึงมีครัวเรือนทำการเกษตรกรรมและครอบครัวเดี่ยวจำนวนมาก

3.3.3 การศึกษาของประชากร

จากการสำรวจเรื่องการศึกษาของประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ระดับการศึกษาของประชากรวัยเรียน ในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร วัยเรียน (อายุ 4 - 24) จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ของประชากรทั้งหมด เป็นผู้ที่กำลังศึกษา 247 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ของประชากรในกลุ่มอายุเดียวกัน ในจำนวนผู้กำลังศึกษาเป็นผู้ที่ศึกษาในระดับประถมสูงสุด คือร้อยละ 15 ของประชากรในกลุ่มอายุเดียวกัน (เทียบจากข้อมูล จปฐ 2)

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนนักเรียน จำนวนตามชั้น ห้องเรียนและเพศ

ชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวน ห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
อนุบาล 1	-	-	-	-
อนุบาล 2	9	8	17	1
รวมก่อนประถมศึกษา	**9**	**8**	**17**	**1**
ประถมศึกษาปีที่ 1	27	24	51	2
ประถมศึกษาปีที่ 2	15	18	33	1
ประถมศึกษาปีที่ 3	22	19	41	1
ประถมศึกษาปีที่ 4	18	29	47	1
ประถมศึกษาปีที่ 5	18	19	37	1
ประถมศึกษาปีที่ 6	25	13	38	1
รวมประถมศึกษา	**125**	**122**	**247**	**7**
ประถมศึกษาปีที่ 1	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 2	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	-	-	-	-
รวมมัธยมศึกษา	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	**134**	**130**	**264**	**8**

หมายเหตุ 1. จำนวนห้องเรียน หมายถึง จำนวนห้องเรียนตามบัญชีเรียกชื่อ ตามความเป็นจริง

2 จำนวนนักเรียน (ชาย หญิงและรวม) ต้องเท่ากับจำนวนนักเรียน (ชาย หญิงและรวม)

ตารางที่ 3.4 แสดงเกณฑ์เด็กเข้าเรียน

รายการ	มีชื่อใน ทร.14			ไม่มีชื่อใน ทร.14			รวมทั้งสิ้น		
1. เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียน ในเขตบริการของโรงเรียน	13	13	26	15	9	24	28	22	50
2. เด็กในข้อ 1. ที่เข้าเรียน									
2.1 โรงเรียนนี้	74	58	12	15	9	24	22	14	36
2.2 โรงเรียนอื่น สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา	69	85	14	-	-	-	6	8	14
2.3 โรงเรียน สังกัดอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	13	13	26	15	9	24	28	22	50
3. เด็กในข้อ 1. ยังไม่เข้าเรียน ข้อ 2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียนในเขตบริการของโรงเรียน หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้น อายุและเพศ

ชั้น	เพศ	อายุ														รวม
		3	1	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	>15	
อ.1	ชาย		-	-	-											-
	หญิง		-	-	-											-
อ.2	ชาย		-	6	3											9
	หญิง		3	4	1											8
รวม	ชาย		-	6	3											9
	หญิง		3	4	1											8
	รวม		3	10	4											17
ป.1	ชาย				23	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	26
	หญิง				21	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	25
ป.2	ชาย				7	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	15
	หญิง				5	8	1	2	1	-	1	-	-	-	-	18
ป.3	ชาย					5	9	5	3	-	-	-	-	-	-	22
	หญิง					10	5	3	1	-	-	-	-	-	-	19
ป.4	ชาย						5	7	7	-	-	-	-	-	-	19
	หญิง						8	17	3	-	-	-	-	-	-	28
ป.5	ชาย							-	6	9	2	-	-	-	1	18
	หญิง							3	8	5	3	-	-	-		19
ป.6	ชาย								4	18	3	-	-	-		25
	หญิง								1	9	3	-	-	-		13
รวม	ชาย				30	10	20	12	20	27	5	-	-	-	1	-
	หญิง				26	20	14	26	15	14	7	-	-	-	-	-
	รวม				56	30	34	38	35	41	12	-	-	-	1	247
รวม	ชาย		-	6	33	10	20	12	20	27	5	-	-	-	1	-
	หญิง		3	4	27	20	4	14	26	15	14	7	-	-	-	-
	รวม		3	10	60	30	34	38	35	41	12	-	-	-	1	264

หมายเหตุ การนับอายุ (ปี) ให้ใช้ปี พ.ศ.ปัจจุบัน - ปี พ.ศ.ที่เด็กเกิด เท่ากับ อายุของนักเรียน

3.3.4 ลักษณะของกำลังแรงงาน

การพิจารณาลักษณะของกำลังแรงงาน จะเป็นการพิจารณาถึงลักษณะของประชากรในเชิงเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นประชากรในวัยแรงงานในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป จำนวน 941 คน และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งประกอบด้วย แม่บ้าน นักเรียน และผู้สูงอายุที่ไม่ทำงานจำนวน 552 คน

ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรกรรม รองลงมา จะเป็นผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าจะเป็นผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ผู้ปฏิบัติงานช่างกรรมการ ผู้ใช้วิชาชีพ ผู้บริการ และเสมียน เป็นต้น

3.4 เศรษฐกิจชุมชน

3.4.1 ผลผลิตทางการเกษตร

พื้นที่เขตวางผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่ที่ 6 บ้านไร่เตรา ตำบลคลองวาฬ โดยประกอบด้วยบริเวณชุมชนหมู่ที่ 6 และพื้นที่ใกล้เคียงโดยรอบ สภาพพื้นที่ของบริเวณดังกล่าวนี้ อยู่ในเขตการปฏิรูปที่ดินและนิคมสร้างตนเอง โดยทั่วไปจะเป็นที่ราบสลับเนินเขา ด้านทิศเหนือมีแนวเขตติดป่าสงวนแห่งชาติกุยบุรี และบางส่วน หมู่ที่ 9 บ้านมะขามโพรง ตำบลเกาะหลัก ทางด้านทิศตะวันตกติดกับแนวเขตป่าและติดแนวเขตพรมแดนสหภาพเมียนมาร์ ทางด้านตะวันออกติดเขตหมู่ที่ 5 บ้านห้วยใหญ่ ตำบลคลองวาฬ ทางด้านใต้มีแนวเขตติดต่อเนื่องกับตำบลห้วยทราย ซึ่งสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าและเนินเขา

จากสภาพภูมิประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ชุมชนแห่งนี้มีสภาพเป็นชุมชนเกษตร การผลิตทางเศรษฐกิจยังคงพึ่งพาการผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก ประชากรส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 80 ของประชากรที่มีงานทำจะประกอบอาชีพทางการเกษตร และมีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพนี้ประมาณร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งแหล่งผลิตทางการเกษตรนั้นส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่อยู่ทางด้านตะวันตกและทางด้านใต้ โดยจะกระจายอยู่ทั่วไปรอบบริเวณที่เป็นที่ตั้งของตัวหมู่บ้าน พืชเศรษฐกิจที่มีอยู่ในบริเวณนี้ ได้แก่ สัปปะรด ไม้ผล ต้นปล้าวน้อย และพืชผักอื่นๆ

ลักษณะการผลิตทางการเกษตรของชุมชนนี้ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีศักยภาพที่จะทำการเกษตรได้ สามารถทำการปลูกสัปปะรด ไม้ผล พืชไร่และพืชผักต่างๆ แต่เนื่องจากสภาพดินส่วนใหญ่ จะเป็นดินปนทราย ไม่อุ้มน้ำ หน้าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำประกอบกับเกษตรกรขาดเงินทุนในการนำเทคนิคสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการผลิต ดังนั้น การผลิตทางการเกษตรของชุมชนจึงยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร และประสิทธิภาพในการผลิตยังไม่สูงมากนัก

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เกษตรกรของชุมชนนี้ยังคงมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประชากรที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งผลจากการสำรวจในภาคสนามระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม พบว่าประชากรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรของชุมชนนี้จะมีรายได้เฉลี่ย ประมาณ 1 – 2 หมื่นบาทต่อคนต่อปี ในขณะที่ประชากรที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นอกภาคเกษตรกรรมจะมีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 2 หมื่นบาทต่อคนต่อปี

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด ได้มีนโยบายและโครงการต่างๆ ในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นและพัฒนาการเกษตรให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเสริมแนะนำเกษตรกรเลือกชนิดของพืชพันธุ์ที่ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การช่วยเหลือด้านเงินทุน เพื่อบำรุงรักษาสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ การให้ความรู้และเทคนิคในการผลิตเพื่อให้ผลผลิตอยู่ในระดับดีอยู่สมอ รวมทั้งการส่งเสริมด้วยการจัดหาแหล่งตลาดและให้คำปรึกษาแนะนำการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับสภาวะความต้องการของตลาด เป็นต้น

นอกจากนี้ ทางจังหวัดยังได้มีนโยบายและโครงการพัฒนาทางด้านพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวพร้อมๆ ไปกับการพัฒนาทางการเกษตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดและเป็นการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทางจังหวัดได้มีการผลักดันให้เปิดด่านชายแดนด่านสิงขร เพื่อให้เป็นจุดซื้อขายแลกเปลี่ยนและสินค้าส่งสินค้า เข้า – ออก ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเมียนมาร์ รวมทั้งพัฒนาบริเวณดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเที่ยวในวันสุดสัปดาห์เป็นจำนานมาก การพัฒนาดังกล่าวส่งผลทำให้ฐานเศรษฐกิจของชุมชนนี้มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและส่งผลต่อเนื่องทำให้การผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนมีการขยายตัวตามไปด้วย

3.4.2 กิจการค้าและบริการ

บริเวณตำบลกลองวาฬ มีเส้นทางคมนาคมทางบกติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ ตรงบริเวณจุดผ่านแดนด่านสิงขร ซึ่งสามารถเข้าสู่บ้านมูด่อง อำเภอตะนาวศรี จังหวัดมะริด และสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศในเขตอินโดจีน โดยติดต่อกับถนนยุทธศาสตร์ของสหภาพเมียนมาร์ และติดต่อกันได้ทั่วถึงประเทศอินเดีย

จากสภาพดังกล่าวและเพื่อเป็นการสนองตอบนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้นทางจังหวัดจึงได้ผลักดันให้เกิดด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านผ่านแดนถาวรตามแนวพรมแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ ยิ่งเป็นผลทำให้ประชาชนทั้งสองประเทศมีการไปมาหาสู่กันและแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าซึ่งกันและกัน ทำให้มีชุมชนร้านค้าตั้งขึ้นตรงบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรเป็นจำนวนมากขึ้นตามลำดับ จนกลายเป็นแหล่งเศรษฐกิจการค้าขายชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เช่นกัน

จากสถิติการค้าขายระหว่างไทย – สหภาพเมียนมาร์ ในปี พ.ศ.2542 –2546 ซึ่งรวบรวมโดยด่านศุลกากรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปรากฏว่า ประมาณการค้าขายระหว่างประเทศบริเวณด่านชายแดนด่านสังขรนำเข้าโดยเฉลี่ยประมาณ 624 ล้านบาทต่อปี สินค้านำเข้าที่สำคัญคือ ถ่านหิน ไม้ไผ่ ถ่าน ไม้หวาย เฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น ส่วนมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยประมาณ 66 ล้านบาทต่อปี สินค้าส่งออกที่สำคัญคือ ปูน ซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง น้ำมันดีเซล สินค้าอุปโภคบริโภคประจำวัน เช่นผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ รวมทั้งยารักษาโรค

จากสถิติของด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงเดือน ตุลาคม 2544 - เดือนกันยายน 2546 ที่ผ่านมา ปรากฏว่า มีคนเดินทางเข้าราชอาณาจักรตรงด่านชายแดนด่านสิงขร ทั้งที่ถือหนังสือเดินทางและบัตรผ่านแดนเดินทางเข้าประมาณ 12,195 รายต่อปี มีคนเดินทางออกเฉลี่ยประมาณ 12,195 คน และมีจำนวนรถยนต์เข้า – ออก โดยเฉลี่ยประมาณ 10,053 คันต่อปี

อย่างไรก็ตาม ในช่วง 1 – 2 ปีที่ผ่านมานี้ ปริมาณการซื้อขายสินค้าบริเวณดังกล่าวมีภาวะชบเซาลงเล็กน้อย ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ จึงเริ่มมีนโยบายที่ค่อนข้างเข้มงวดต่อการนำสินค้าเข้าสู่ประเทศ

อย่างไรก็ตาม บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรก็ยังเป็นช่องทางบริเวณเพรมแดนที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว และนำไปสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติที่สวยงามเป็นจำนวนมากที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ภายในเวลาอันสั้น ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งรัดพัฒนาบริการพื้นฐานและเส้นทางคมนาคมและขนส่ง เพื่อพัฒนาบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนโยบายการเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านการค้าและการท่องเที่ยวของประเทศในกลุ่มอินโดจีน

สำหรับพื้นที่ในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณด่านสิงขร ซึ่งมีผู้ประกอบการค้าและประชาชนทั้งจากภายในชุมชนเองและต่างจังหวัด มาประกอบการค้าขายและมาท่องเที่ยวนั้น จากการสำรวจข้อมูลในภาคสนามปี 2546 พบว่ามีสถานประกอบการค้าและบริการประมาณ 20 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบการที่ตั้งอยู่บริเวณด่านสิงขร จำนวนประมาณ 20 แห่ง โดยประกอบด้วยร้านค้าและบริการหลากหลายประเภทที่ให้บริการซื้อขายสินค้าให้กับประชาชนทั้งภายในเขตอำเภอแม่เมืองโดยส่วนรวมและการซื้อขายระหว่างประเทศไทยและสหภาพเมียนมาร์ สถานประกอบการค้าดังกล่าวมีจำนวนผู้ประกอบการ ลักษณะของการตั้งร้านค้าโดยทั่วไปจะเป็นร้านค้าย่อยขนาดเล็กและแผงลอยที่กระจุกตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มแออัด ขาดระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่ได้มาตราฐานรองรับ ทำให้สภาพของบริเวรดังกล่าวขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของภาคกลางกับประเทศกลุ่มอินโดจีนดังกล่าวไปแล้ว ทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้มีโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้หลายโครงการด้วยกัน เช่น โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการ คือด่านศุลกากร ด่านตรวจคนเข้าเมือง ให้มีมาตรฐานและทันสมัย, เพื่อเอื้ออำนวยต่อการให้บริการให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น โครงการพัฒนาสาธารณูปโภคสาธารณูปการ บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจการค้าขายระหว่างประเทศ เช่น การปรับปรุงขยายถนน การปรับปรุงระบบไฟฟ้า ประปา การจัดสร้างศูนย์การค้า ลานจอดรถ รวมทั้งโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเณนี้ให้สวยงามเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

แนวนโยบายและโครงการเหล่านี้ นอกจากจะส่งผลให้เกิดศูนย์กลางการค้าชายแดนของประเทศกลุ่มอินโดจีนและเกิดสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ซึ่งจะทำให้ภาวะเศรษฐกิจสังคมของประเทศดังกล่าวมีความเจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นแล้ว จากการเป็นชุมชนที่พึ่งพาการผลิตทางการเกษตรเป็นหลักให้เป็นชุมชนที่มีฐานเศรษฐกิจทางด้านการค้าและบริการควบคู่ไปด้วยซึ่งเป็นการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนของชุมชนที่สอดคล้องกับการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.5 สถาบันและบริการทางสังคม

3.5.1 สถาบันราชการ

จากการสำรวจชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขร สถานที่ราชการมี 3 แห่ง อยู่ในเขตทั้งหมด คือ

- หน่วยป้องกันรักษาป่าที่อุทยานกุยบุรีกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้าราชการ - คน ลูกจ้างประจำ 10 คน ลูกจ้างชั่วคราว 10 คน มีพื้นที่รับผิดชอบ 150,000 ไร่ ตั้งแต่ด่าน ถึงย่านซื่อ ถึงนิคมฯ มีที่ตั้งอาคารจำนวน 3 ไร่

- ด่านศุลกากรประจวบฯ ข้าราชการ ....คน

- ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ด่านชายแดนด่านสิงขร ข้าราชการ 23 คน

หน่วยราชการดังกล่าว ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ เมื่อพิจารณาสัดส่วนบุคลากรดังกล่าวของรัฐในเขตชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขรในปัจจุบัน กล่าวได้ว่า การบริการประชาชนควรที่จะเพิ่มเจ้าหน้าที่มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากประชาชนทั้งสองประเทศรวมทั้งรถบรรทุกสินค้าติดต่อผ่านพรมแดนมีจำนวนมาก การอำนวยความสะดวกรวดเร็วจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3.5.2 สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มี 1 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง จำนวนครูที่เลี้ยง 3 คน เด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 57 คน ห้องเรียน 1 ห้อง โดยมีอัตราส่วนครูที่เลี้ยงต่อเด็กก่อนวัยเรียนเท่ากัน 3 : 19 เด็กก่อนวัยเรียนซึ่งเป็นเด็กไทยพลัดถิ่น 10 คน คิดเป็นร้อยละของเด็กก่อนวัยเรียนทั้งหมด เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐอยู่ในเขตพื้นที่นิคมสร้างตนเอง อบต.คลองวาฬ มีระดับการสอนก่อนประถมศึกษา จำนวนครู 1 คน นักเรียน 17 คน จำนวนห้องเรียน 1 ห้องและประถมศึกษา จำนวนครู 11 คน นักเรียน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ของประชากรเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ห้องเรียน 7 ห้อง โดยมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน เท่ากับ 11 : 23 และห้องเรียนต่อนักเรียน 35 คน/ห้อง

จากการให้บริการด้านการศึกษาพื้นที่ชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขร ที่มีเพียงการศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น เป็นสิ่งที่ควรจะส่งเสริมให้สูงขึ้นเป็นอย่างยิ่ง ด้วยปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

3.5.3 สาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุข พื้นที่เขตผังชายแดด่านสิงขร มีเพียงสถานีอนามัยตำบลด่านสิงขร 1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองประจวบฯ เจ้าหน้าที่อนามัย 4 คน ที่ให้บริการประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน หมู่ที่ 3, 5, 6, 7, 9 จำนวนผู้ช่วยปีที่ผ่านมา 2,705 ราย และมีไทยพลัดถิ่นที่ใช้บริการประมาณ 820 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 % ของผู้ที่ใช้บริการทั้งหมด

3.5.4 ศาสนสถาน

ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันศาสนาของชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขรพบว่ามีวัดพุทธ 1 แห่ง สำนักปฏิบัติธรรมพุทธกรานมงคลปิ่นแก้วคีรี 1 แห่ง ดังรายละเอียดดังนี้ วัดด่านสิงขรทีพระจำนวน 6 รูป และสำนักปฏิบัติธรรมฯ มีพระจำนวน 1 รูป

3.5.5 สถานที่ท่องเที่ยว

ประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีชายทะเลยาวประมาณ 240 กิโลเมตร เป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ตำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ตลอดจนภาษาอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีมากมาย แต่ที่อยู่ใกล้เคียงผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีดังนี้ เขาหินเทิน อุทยานวิทยาศาสตร์ ณ หว้ากอ อ่าวมะนาว อ่าวน้อย เขาช่องกระจก น้ำตกห้วยยาง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บทที่ 4

ผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

4.1 สภาพปัจจุบันทางกายภาพ

4.1.1 ลักษณะทางกายภาพและการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโดยทั่วไป

ที่ตั้งและเขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านหนองน้ำขาว ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมือง ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 รวมระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 หมู่ ตำบลคลองวาฬมีพื้นที่ประมาณ 91 ตารางกิโลเมตร หรือ 56,875 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเทศบาลตำบลคลองวาฬและทะเลอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับแนวพรมแดนสหภาพเมียนมาร์

4.2 ขอบเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

พื้นที่บริเวณผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ประมาณ 16,347.7 ไร่ หรือประมาณ 26.16 ตารางกิโลเมตร บริเวณหมู่ที่ 6 บ้านไร่เตรา บริเวณหมู่ที่ 5 บางส่วนและบริเวณหมู่ที่ 9 ตำบลเกาะหลักบางส่วน หมู่ที่ 6 บ้านไร่เตรา พื้นที่ 11,031.25 ไร่ หรือ 17.65 ตารางกิโลเมตร หมู่ที่ 5 บ้านห้วยใหญ่ พื้นที่ 1,704.3 ไร่ หรือ 2.73 ตารางกิโลเมตร ตำบลคลองวาฬ และ หมู่ที่ 9 บ้านมะขามโพรง ตำบลเกาะหลัก พื้นที่ 3,612.15 ไร่ หรือ 5.78 ตารางกิโลเมตร อำเภอเมืองฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีขอบเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ดังนี้

ด้านเหนือ จดเส้นตั้งฉากและขนานกับแนวถนนรพช.ปข. 2027 บ้านหนองบัว – บ้านด่านสิงขร และทิศเหนือขนานกับแนวถนนรพช.ปข. 4017 บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง ระยะ 1,500 เมตร จนบรรจบกับแนวเขตพรมแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์

ด้านตะวันออก จดเส้นตั้งฉากและขนานกับแนวถนนบ้านด่านสิงขร - บ้านมะขามโพรงและขนานกับแนวถนนรพช.ปข. 4017 บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง และขนานกับแนวถนนรพช. ปข.2082 หัวโก – ด่านสิงขร ระยะ 300 เมตร ไปทางทิศใต้ จนบรรจบกับเส้นแบ่งเขตตำบลคลองวาฬและตำบลห้วยทราย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบฯ

ด้านทิศใต้ เลียบตามเส้นแบ่งเขตตำบลระหว่างตำบลคลองวาฬกับตำบลห้วยทราย จนบรรจบกับแนวเขตพรมแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ ด้านทิศตะวันตก

ด้านทิศตะวันตก ติดแนวพรมแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์

4.3 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปัจจุบัน ปี พ.ศ.2546

สภาพพื้นที่ของชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขรโดยทั่วไปเป็นที่ราบสลับเนินเขา กว่าร้อยละ 80 เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ป่าที่ว่าง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินและนิคมสร้างตนเอง ซึ่งยังไม่ได้รับการพัฒนา ในเขตพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นมีการพัฒนาไปตามเส้นทางคมนาคมโดยมีกิจกรรมประเภทต่างๆ อยู่ใน บริเวณที่เป็นชุมชนเมืองดังนี้

- ย่านการค้าและพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่อยู่ตามถนนสายหลัก โดยเฉพาะถนน รพช.ปข.4017 (บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง) และอยู่ในบริเวณพักอาศัย มีการเกาะกลุ่มอย่างหนาแน่นบริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นจุดแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างไทย – สหภาพเมียนมาร์ โดยเป็นที่ตั้งของร้านค้าย่อยขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่

- ย่านพักอาศัย มีการกระจายตัวเบาบางตามรูปแบบชุมชนชนบทปะปนไปกับการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ ตามแนวเส้นทางหลักของชุมชนและมีการกระจุกตัวเป็นกลุ่ม 4 บริเวณ คือ บริเวณโดยรอบด่านตรวจคนเข้าเมือง บริเวณด้านทิศตะวันออกของสถานีอนามัยบ้านด่านสิงขร , บริเวณด้านทิศใต้ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 146 และกระจายอยู่ทั่วไปตามเส้นทางสายหนองขนาน - เพชรเกษม , ถนน รพช.ปข.2082 หัวโก – ด่านสิงขร และเส้นทางสายบ้านด่านสิงขร - บ้านมะขามโพรง

- ย่านสถาบันราชการ มีที่ตั้งอยู่ ถนน รพช.ปข.4017 (บ้านหนองหิน – หินกอง) โดยเป็นที่ตั้งของที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง จุดตรวจด่านศุลกากร , จุดตรวจของตำรวจตระเวนชายแดนที่ 146 , ตำรวจชุมชนคลองวาฬ , สถานีอนามัยบ้านด่านสิงขร , กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 146 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบริเวณด้านทิศตะวันออกของอ่างเก็บน้ำเขาคันหอกจะเป็นที่ทำการอุทยานแห่งชาติกุยบุรีหน่วยพิทักษ์ที่ กร.3 ด่านสิงขร

- โรงเรียน สถาบันการศึกษา มีอยู่ในเขตผังฯ 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านด่านสิงขร

- สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาคันหอก อ่างเก็บน้ำ

- ศาสนสถาน มีอยู่ในเขตผังฯ ได้แก่ วัดด่านสิงขร , สำนักปฏิบัติธรรมพุทธกรานมงคลปิ่นแก้วคีรี

- ย่านชนบทและเกษตรกรรม ได้แก่ บริเวณโดยรอบชุมชนซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเสปกและเขตนิคมสร้างตนเองประจวบฯ

ตารางที่ 4.1 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2546

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	เนื้อที่ประมาณ (ไร่)	เนื้อที่ประมาณ (ตร.กม)	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย (สีเหลือง)	474.65	0.76	2.90
พาณิชยกรรม (สีแดง)	8.32	0.01	0.04
ชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว)	9,969	15.95	60.97
อนุรักษ์ป่าไม้ (สีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว)	5,247.80	8.40	32.11
สถาบันการศึกษา (สีเขียวมะกอก)	11.62	0.02	0.08
สถาบันศาสนา (สีเทาอ่อน)	24.26	0.04	0.15
สถาบันราชการ (สีน้ำเงิน)	118.21	0.19	0.73
ถนน อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง	493.9	0.79	3.02
รวมทั้งหมด	**16,347.76**	**26.16**	**100.00**

4.4 แนวความคิดในการวางผัง

เพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและโครงข่ายบริการสาธารณะ มีสาระสำคัญดังนี้

- ส่งเสริมชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นศูนย์กลางย่านการค้าชายแดนและบริการสังคมแก่พื้นที่โดยรอบ
- ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมและพัฒนากิจการให้เพียงพอ
- ส่งเสริมการพัฒนาบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอและได้มาตรฐาน
- อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- วางแนวทางการพัฒนาชุมชนและพื้นที่ชนบทให้สอดคล้องกับลักษณะกายภาพของพื้นที่ แนวโน้มของเศรษฐกิจ สังคมและประชากรในอนาคต รวมทั้งนโยบายของภาครัฐและเอกชน
- วางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเน้นการพัฒนาเมืองควบคู่ไปกับการรักษาสภาพแวดล้อมของเมือง โดยการกำหนดข้อกำหนดเพื่อการรักษาสภาพแวดล้อม
- พัฒนาโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง เพื่อให้มีการเชื่อมโยงระหว่างถนนสายหลักกับถนนสายรอง อยู่เป็นระบบและสร้างความเจริญต่อเนื่องระหว่างชุมชน
- อนุรักษ์พื้นที่สาธารณะต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ (รักษาสภาพแวดล้อม)
- อนุรักษ์พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม บริเวณโดยรอบของผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร เพื่อสามารถทำการเกษตรกรรมได้อย่างทั่วถึงเต็มพื้นที่

รวมทั้งได้มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อดำรงรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนไว้ โดยได้กำหนดที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมในพื้นที่โดยรอบชุมชน ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณที่ซึ่งเป็นภูเขา ริมฝั่งคลอง สำรางสาธารณะธรรมชาติ และที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในบริเวณที่เป็นพื้นที่น้ำโดยรอบพื้นที่

4.5 <u>การคาดการณ์ประชากรในอนาคต</u>

จากการที่จังหวัดมีนโยบายที่จะพัฒนาบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรให้เป็นด่านถาวร เป็นประตูหน้าด่านสู่กลุ่มประเทศกลุ่มอินโดจีน จะส่งเสริมให้มีการติดต่อค้าขาย และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพื่อเป็นการอาชีพและรายได้แก่ประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีโครงการที่จะสร้างสถานที่ราชการด่านชายแดน ซึ่งประกอบด้วยด่านศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานราชการอื่นๆ อีกหลายหน่วย ตลอดจนทำระบบสาธารณูปโภค – สาธารณูปการที่สมบูรณ์แบบ เพื่อเป็นปัจจัยในการดึงดูดให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นในบริเวณนี้ โดยทางราชการได้กำหนดพื้นที่ทำการพัฒนาประมาณ 16,347.7 ไร่ หรือ 26.16 ตารางกิโลเมตร บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขรหรือในพื้นที่หมู่ที่ 6 และบริเวณบางส่วนหมู่ที่ 5,9

ในการคาดประมาณค่าประชากรในอนาคตได้แยกพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 พื้นที่คือ

พื้นที่ส่วนที่จะมีการพัฒนาตามแผน ซึ่งอยู่ในบริเวณหมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ มีพื้นที่ประมาณ 16,347.7 ไร่ หรือ 26.16 ตารางกิโลเมตร จากการสำรวจปี พ.ศ.2545 หมู่ที่ 6 มีประชากร 1,493 คน ได้แยกการคาดประมาณออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ระหว่าง พ.ศ.2546 – 2551 และ ช่วงที่ 2 ระหว่าง พ.ศ.2551 – 2566

- ช่วงที่ 1 ระหว่าง พ.ศ.2546 - 2551

เนื่องจากพื้นที่นี้จะได้มีการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าขายชายแดน ซึ่งจะมีรูปแบบเป็นชุมชนเมือง ในการคาดประมาณค่าประชากรในอนาคต จะตั้งข้อสมมุติฐานค่าในช่วงระหว่าง พ.ศ.2546 – 2551 ที่จะมีการพัฒนาบริเวณนี้ในปี พ.ศ.2551 พื้นที่ที่พัฒนาจะมีความหนาแน่นประชากรประมาณ 60 คน คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ดังนั้นในปี พ.ศ.2551 ในพื้นที่นี้จะมีประชากรประมาณ 1,557 คน

ตารางที่ 4.2 แสดงอัตราการเพิ่มของประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ปี2546 - 2551

ประชากร ปี พ.ศ. ...	ชาย	หญิง	อัตราการเพิ่ม 0.7%	อัตราการเพิ่ม 1.5 %	อัตราการเพิ่ม 2.0 %
2545	774	719	1,493	1,515	1,523
2546	779	724	1,503	1,538	1,553
2547			1,514	1,561	1,584
2548			1,525	1,585	1,616
2549			1,535	1,608	1,648
2550			1,546	1,633	1,681
2551			1,557	1,657	1,715

- ช่วงที่ 2 ระหว่าง พ.ศ.2551 – 2566 เป็นช่วงที่ต่อเนื่องจากที่ได้มีการพัฒนาเต็มรูปแบบแล้ว ตั้งข้อสมมุติฐานว่าอัตราการเพิ่มของประชากรจะลดลง โดยจะมีอัตราการเพิ่มเช่นเดียวกับอัตราการเพิ่มของประชากร ตำบลคลองวาฬ ในอดีต คือ 0.7 % ซึ่งในปี พ.ศ.2566 จะมีประชากรประมาณ 1,729 คน

ตารางที่ 4.3 แสดงอัตราการเพิ่มของประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ปี2551 - 2566

ประชากร ปี พ.ศ. ...	อัตราการเพิ่ม 0.7%	อัตราการเพิ่ม 1.5 %	อัตราการเพิ่ม 2.0 %
2551	1,557	1,657	1,715
2552	1,568	1,682	1,749
2553	1,579	1,707	1,784
2554	1,590	1,733	1,820
2555	1,601	1,759	1,856
2556	1,612	1,785	1,893
2557	1,623	1,812	1,931
2558	1,635	1,839	1,970
2559	1,646	1,867	2,009
2560	1,658	1,895	2,050
2561	1,669	1,923	2,091
2562	1,681	1,952	2,132
2563	1,693	1,981	2,175
2564	1,705	2,011	2,219
2565	1,717	2,041	2,263
2566	1,729	2,072	2,308

หมายเหตุ : หากโครงการนี้เปิดเป็นด่านการค้าชายแดนถาวร จะมีประชากรย้ายเข้าในบริเวณโครงการนี้มากขึ้น จึงคาดการณ์ประชากรไว้ที่อัตราการเพิ่มร้อยละ 0.7 , 1.5 , 2.0 ตามลำดับ

ดังนั้นในปี พ.ศ.2566 ในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร จะมีประชากรจำนวน 1,729 คน ตามลำดับ เป็นประชากรในพื้นที่ที่จะได้รับการพัฒนา

4.6 ปัญหาและข้อจำกัด

- พื้นที่บริเวณศูนย์กลางชุมชนเป็นที่ตั้งและทางน้ำไหลลงสู่อ่าวไทยทำให้ประสบกับปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง
- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขาเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวของชุมชน
- ปัญหาชุมชนแออัด
- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเป็นข้อจำกัดในการพัฒนา
- การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานยังไม่เพียงพอ การให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชน เช่น การปรับปรุงถนน การขยายเส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า โทรศัพท์ ประปา การระบายน้ำ เป็นต้น
- มีปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากชุมชนยังไม่มีระบบการบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน และไม่มีระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ

4.7 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินหลักๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามีพื้นที่ 26.16 ตารางกิโลเมตร หรือ 16,347.76 ไร่ ได้กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินดังนี้ (แผนที่.....)

- เขตที่อยู่อาศัย การใช้ประโยชน์ที่ดินได้กำหนดไว้ 1 ประเภท คือ ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

-เขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นมีพื้นที่ประมาณ 768.31 ไร่ กำหนดให้เป็นสีเหลืองในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร เป็นบริเวณที่ขยายต่อเนื่องจากเขตพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ซึ่งกำหนดไว้ครอบคลุมบริเวณ หมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา บางส่วนของหมู่ที่ 5 บ้านห้วยใหญ่ และบางส่วนของหมู่ที่ 9 บ้านมะขามโพรง ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ต่อเนื่องด้านเหนือและด้านใต้ 2 ฟากฝั่งถนนรพช. ปข.4017 (บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง) นอกจากบริเวณนี้ยังครอบคลุมบริเวณด้านตะวันออกและด้านตะวันตกของถนนองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ หนองขนาน – เพชรเกษม ถนนรพช. ปข.2082 (หัวโก – ด่านสิงขร) และถนน (บ้านด่านสิงขร – บ้านมะขามโพรง)

- เขตพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากมีพื้นที่ประมาณ 27.0 ไร่ ได้กำหนดให้เป็นสีแดงในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร โดยบริเวณที่ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์และที่อยู่อาศัย ศูนย์การค้าหลักของชุมชนกำหนดไว้ในบริเวณ หมู่ที่ 6 บ้านไร่เดรา (2 ฟากถนน รพช. ปข.4017 บ้านหนองหิน – หินกอง) เพื่อให้บริการชุมชนโดยรอบและเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสินค้าและขนส่งชายแดนระหว่างประเทศ
- เขตคลังสินค้า การใช้ประโยชน์ที่ดินได้กำหนดให้เป็นสีม่วงอ่อน ในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ประมาณ 17.0 ไร่ กำหนดไว้ในบริเวณทางตอนเหนือใกล้กับศูนย์กลางการค้าและสถานีขนส่ง เพื่อเป็นที่พักสินค้าข้ามแดนระหว่างประเทศ
- เขตชนบทและเกษตรกรรมมีพื้นที่ประมาณ 10,160.92 ไร่ กำหนดเป็นสีเขียวในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร เพื่อควบคุมและเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนเมืองและป้องกันภาวะมลพิษ

- เขตที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่บริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนมีพื้นที่ประมาณ 10.0 ไร่ กำหนดไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับอนามัยบ้านด่านสิงขร
- เขตอนุรักษ์ป่าไม้ ได้แก่บริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนมีเส้นทะแยงสีขาว กำหนดไว้ในบริเวณโดยรอบพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม(สีเขียว) มีพื้นที่ประมาณ 4,706.21 ไร่

ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินอีก 3 ประเภท กำหนดตามสภาพการใช้ประโยชน์ที่เป็นในปัจจุบันและในส่วนที่ได้มีโครงการจะพัฒนา ซึ่งแยกพิจารณา ได้ดังนี้

- เขตสถาบันการศึกษา กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร เป็นสถานบันการศึกษาของรัฐ มีพื้นที่ประมาณ 11.62 ไร่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านด่านสิงขร
- เขตสถาบันศาสนากำหนดให้เป็นสีเทาอ่อน ในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีพื้นที่ประมาณ 24.26 ไร่ กำหนดไว้ในบริเวณที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือ วัดด่านสิงขร และสำนักปฏิบัติธรรมพุทธกราณมงคลปิ่นแก้วคีรี
- เขตสถาบันราชการ และการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเกี่ยวกับสถาบันราชการ สถานที่บริการสาธารณะต่างๆ กำหนดให้เป็นสีน้ำเงินในผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขรมีพื้นที่ประมาณ 128.54 ไร่ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับโครงการในอนาคตคือ

1. ด่านศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง ตรวจโรคพืชและแมลง ปศุสัตว์ ประมง แรงงานที่พักผู้ป่วยตม. ประปา และลานจอดรถ
2. พื้นที่สงวนไว้ในราชการ
3. บริเวณย่านการค้า
4. คลังสินค้า
5. สถานีขนส่ง
6. ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 146 สถานีตำรวจ , ตำรวจท่องเที่ยว , สำนักงาน ททท. , ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข , โทรศัพท์
7. สวนสาธารณะ(จุดชมวิวและสวนสมุนไพร)
8. สถานีอนามัยบ้านด่านสิงขร
9. พื้นที่สงวนไว้ใช้ในราชการ (บำบัดน้ำเสีย)
10. พื้นที่สงวนไว้ใช้ในราชการ (กำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล)

ตารางที่ 4.4 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ในอนาคตในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง)	768.31	4.70
- พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีแดง)	27.00	0.15
- คลังสินค้า (สีม่วงอ่อน)	17.00	0.11
- ชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว)	10,160.92	62.16
-ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สีเขียวอ่อน)	10.00	0.03
-อนุรักษ์ป่าไม้ (สีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว)	4,706.21	28.79
-สถาบันศึกษา (สีเขียวมะกอก)	11.62	0.08
-สถาบันศาสนา (สีเทาอ่อน)	24.26	0.15
-สถาบันราชการ (สีน้ำเงิน)	128.54	0.80
-ถนน น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	493.90	3.02
รวม	**16,347.76**	**100**

การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

การใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน โดยทั่วไปเป็นการใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัยและเพื่อเกษตรกรรม คือการทำไร่สวนผสม ส่วนการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ จะกระจายอยู่ทั่วไปในเขตชุมชนแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนจะไปทางทิศเหนือและทิศใต้ของถนนรพช.ปข.4017 (บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน กำหนดให้ขยายตัวไปในพื้นที่ว่าง พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ และเป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนเดิม มีเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกันเป็นระบบที่สมบูรณ์

การกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินในอนาคตของชุมชน จะส่งเสริมให้พัฒนาและขยายตัวอยู่ภายในเขตชุมชน โดยวางระบบชุมชนให้มีศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นเป็นศูนย์กลางชุมชนหลักอยู่บริเวณตลาดสด โดยมีที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบ

สำหรับระบบโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง ได้กำหนดให้มีการขยายและปรับปรุงถนนสายสำคัญๆ และวางแนวถนนเส้นใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อก่อให้เกิดระบบโครงข่ายโดยรวมต่อเนื่องกันและสามารถเปิดพื้นที่บางแห่งให้มีการเข้าถึงได้สะดวกขึ้น

การจัดวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดให้ชุมชนขยายตัวไปในพื้นที่ที่สามารถรองรับการเจริญเติบโตของชุมชน โดยการแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีร้านค้าสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆ ที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในระดับที่ได้มาตรฐาน และไม่ควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยกำหนดให้มีการขยายตัวในบริเวณชุมชนเดิมและในพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งสามารถรับบริการจากศูนย์กลางชุมชนได้สะดวก ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่อยู่อาศัย ประมาณ 10 คนต่อไร่

2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น ที่ดินประเภทนี้ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสมเสนอแนะให้มีการขยายตัวต่อเนื่องจากบริเวณเดิมและสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น ประมาณ 40 คนต่อไร่

3. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรม หรือเกี่ยวกับการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่โดยมีสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่เหมาะสม การสร้างที่อยู่อาศัยสามารถกระทำได้แต่ไม่ควรเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรม

4. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันราชการ เป็นการใช้ที่ดินตามที่ระบุไว้เดิม ส่วนสถาบันราชการสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดฯได้กำหนดสถานที่ตามศักยภาพของพื้นที่ภูมิประเทศและข้อจำกัดของพื้นที่และได้ดำเนินการออกแบบอาคารและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับด่านชายแดน

5. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์เพื่อการนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับการนันทนาการ เป็นสวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามเด็ก ได้แก่ บริเวณเชิงเขาคันหอก ใกล้กับสถานีอนามัยด่านสิงขร ซึ่งบริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล็อปเมนต์ จำกัดมหาชน(จำกัด)ได้ออกแบบ จุดชมวิวและสวนสมุนไพร ไว้แล้วเมื่อเดือนตุลาคม ปี 2544 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ได้เลือกทำเลบริเวณเขาคันหอกใกล้กับอนามัยบ้านด่านสิงขร เป็นจุดที่เหมาะสมและสามารถมองเห็นทัศนียภาพเป็นมุมกว้างที่สวยงาม ซึ่งเป็นจุดเดียวกับ บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล็อปเมนต์ จำกัดมหาชน(จำกัด)และได้ออกแบบไว้แล้ว

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร เป็นการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกิดขึ้นอนาคตเท่านั้น การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีอยู่เดิมสามารถอยู่ต่อไปได้ แต่ไม่ส่งเสริมให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในกรณีที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเดิมขัดกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต การก่อสร้างอาคารให้มีที่ว่างตามแนวขนานกับริมฝั่งลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะ ตามสภาพธรรมชาติ ไม่น้อยกว่า 6.0 เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมทางน้ำ สะพานหรือ การสาธารณูปโภค

4.8 ความหนาแน่นประชากรในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

พื้นที่เขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ประมาณ 26.16 ตารางกิโลเมตร แยกเป็นพื้นที่จากการสำรวจในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร มีประชากรจำนวน 1,493 คน ความหนาแน่นในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร ประมาณ 60 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่จะหนาแน่นบริเวณชุมชนหมู่ที่ 6 มีประชากรจำนวน 1,493 คน (ข้อมูลประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ ณ 30 พ.ศ. 2545) ซึ่งกระจายอยู่ในเขตหมู่บ้าน ในเขตผังพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร คือหมู่ที่ 5 บ้านห้วยใหญ่ และ 9 บ้านมะขามโพรง

4.9 โครงการพัฒนาด่านชายแดนด่านสิงขร

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร

จังหวัดได้มีนโยบายที่จะพัฒนาพื้นที่บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร เนื่องจากด่านฯตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง เป็นจุดศูนย์กลางการค้าขายและศูนย์รวมความเจริญต่างๆ ของประเทศในกลุ่มอินโดจีน ซึ่งด่านชายแดนด่านสิงขรเป็นด่านสำคัญ

นโยบายนี้ ในฐานที่เป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน จังหวัดจึงได้มีแนวทางที่จะพัฒนาพื้นที่บริเวณด่านชายแดนด่านสิงขดังนี้

- จัดให้เป็นชุมชนแห่งใหม่ที่ครบวงจร ประกอบด้วยสถานที่ราชการที่สำคัญและเกี่ยวข้อง ระบบสาธารณูปโภค ศูนย์การค้า สถานขนส่ง ลานจอดรถ สถานที่จัดเก็บสินค้า สวนสาธารณะ เป็นต้น
- พัฒนาให้เป็นด่านการค้าชายแดนถาวรระหว่างประเทศที่มีมาตรฐานและทันสมัย ทั้งในสถานที่ราชการและระบบการดำเนินงาน และการบริการต่างๆ

- พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และศูนย์กลางการค้าที่สำคัญของประเทศในกลุ่มอินโดจีน โดยการส่งเสริม การอำนวยความสะดวก และปรับปรุงปัจจัยที่จะส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยว และการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

4.10 <u>หลักการและเหตุผล</u>

ด้วยปัจจุบันบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร ได้มีสถานที่ราชการจัดตั้งอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ที่ทำการด่านศุลกากร จุดตรวจของตำรวจตระเวนชายแดน และชุมชนร้านค้า แผงลอย ของประชาชน ประมาณ 20 ราย ซึ่งสถานที่ราชการของด่านชายแดนด่านสิงขร จะต้องพัฒนาเป็นการด่วนให้ทันต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น ลักษณะของที่ทำการจึงยังไม่เป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานเพียงพอ และยังมีสภาพเก่าแก่ และดูไม่สวยงามเหมาะสมกับเป็นหน้าด่านที่เชิดหน้าชูตาของบ้านเมือง ซึ่งในส่วนนี้ ควรจะได้มีการปรับปรุงด่านทั้งในสถานที่ทำการและระบบการทำงาน เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัยและเพียงพอ เนื่องจากเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมสถานทางการค้า การท่องเที่ยว จากสถิติของการค้าขายระหว่างประเทศไทย – สหภาพเมียนมาร์ ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงปริมาณการค้าขายระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีมูลค่านับสิบล้าน โดยมูลค่านำเข้าเฉลี่ยประมาณ 624 ล้านบาทต่อปี สินค้านำเข้าที่สำคัญคือ ถ่านหิน ไม้ไผ่ ถ่าน ไม้หวาย เฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยไม้เป็นต้น ส่วนมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยประมาณ 66 ล้านบาทต่อปี สินค้าส่งออกที่สำคัญคือ ปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง น้ำมันดีเซล สินค้าอุปโภคบริโภคประจำวัน เช่น ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ รวมทั้งยารักษาโรค แสดงว่าปัจจุบันสหภาพเมียนมาร์ มีความต้องการสินค้าชนิดนี้สูงขึ้นมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า โดยภาพรวมแล้วแนวโน้มการนำเข้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่การส่งออกของไทยมีแนวโน้มลดลง ซึ่งดูแล้วสวนทางกับความเป็นจริงน่าจับตามอง อย่างไรก็ตามประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนาถึงปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้การส่งออกลดลงเพื่อทำการปรับปรุงและส่งเสริมการส่งออกของประเทศไทยต่อไป

ในส่วนของชุมชนร้านค้าบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร เป็นการประกอบอาชีพค้าขายบริเวณชายแดนที่มีรายได้ดีของประชาชน ที่มีถิ่นฐานทั้งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่นๆ ซึ่งได้เปิดร้านทำการค้าขาย โดยลักษณะการสร้างร้านและผังเมืองกลุ่มร้านค้าเป็นไปอย่างไม่มีระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งมีการอยู่อาศัยที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย ไม่มีการระบบสาธารณูปการเพื่อเป็นการจัดระเบียบชุมชน รวมทั้งจัดระบบสาธารณูปโภคต่างๆ รองรับชุมชน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อไปในภายภาคหน้า จึงต้องจัดวางแผนพัฒนาในส่วนนี้ขึ้นมา นอกจากนี้ เพื่อให้ชุมชนบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร เป็นชุมชนที่เหมาะสมคู่ควรต่อการเป็นหน้าด่านของประเทศชาติ และรองรับความเจริญในอนาคต จะต้องมีส่วนประกอบอื่นๆ ของชุมชนให้ครบวงจน เช่น สถานที่ราชการอื่นๆ ที่มีความจำเป็น ระบบคมนาคมและขนส่ง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

และเมื่อมองในทัศนะของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแล้ว จากการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนด้วยแบบสอบถาม ได้ข้อสรุปว่า ประชาชนของชุมชนบริเวณด่านชายแดนด่านสิงขร มีความต้องการให้มีการพัฒนาด่านชายด่านสิงขร สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางของจังหวัด กล่าวคือ ประชาชนต้องการให้มีการจัดระบบสาธารณูปโภค ให้มีการจัดระเบียบการค้า และที่จอดรถ สถานีอนามัย สนามเด็กเล่น ฯลฯ จัดให้เป็นหมู่บ้านถาวร จากการสอบถาม นอกจากนี้ก็เป็นความต้องการในเรื่องการส่งเสริมการค้าขายไทย – สหภาพเมียรมาร์

ตารางที่ 4.5 แสดงสถิติการค้าชายแดนไทย - พม่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2544

					หน่วย : ล้านบาท			
เดือน	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง (เดือนต่อเดือน)			
					รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
มกราคม	66.326	2.221	64.105	-61.884	-	-	-	-
กุมภาพันธ์	74.045	4.499	69.546	-65.047	11.64	102.57	8.49	5.11
มีนาคม	80.436	3.757	76.679	-72.922	8.63	-16.49	10.26	12.11
เมษายน	58.21	2.38	55.83	-53.45	-27.63	-36.65	-27.19	-26.7
พฤษภาคม	73.209	3.449	69.76	-66.311	25.77	44.92	24.95	24.06
มิถุนายน	82.34	6.69	75.65	-68.96	12.47	93.97	8.44	3.99
กรกฎาคม	70.165	3.934	66.231	-62.297	-14.79	-41.2	-12.45	-9.66
สิงหาคม	59.121	3.52	55.601	-52.081	-15.74	-10.52	-16.05	-16.4
กันยายน	54.379	3.704	50.675	-46.971	-8.02	5.23	-8.86	-9.81
ตุลาคม	58.907	3.948	54.959	-51.011	8.33	6.59	8.45	8.6
พฤศจิกายน	62.385	4.446	57.939	-53.493	5.9	12.61	5.42	4.87
ธันวาคม	76.369	3.624	72.745	-69.121	22.42	-18.49	25.55	29.22
รวม	815.892	46.172	769.72	-723.548	-	-	-	-

ที่มา :ด่านตรวจคนเข้าเมือง สิงขร

ตารางที่ 4.6 แสดงสถิติการค้าชายแดนไทย - พม่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปี 2545 (มกราคม - พฤษภาคม)								
					หน่วย : ล้านบาท			
เดือน	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง (เดือนต่อเดือน)			
					รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
มกราคม	93.449	4.665	88.784	-84.119	-	-	-	-
กุมภาพันธ์	82.752	4.238	78.514	-74.276	11.45	-9.15	-11.57	-11.7
มีนาคม	110.678	5.192	105.486	-100.294	33.75	22.51	34.35	35.03
เมษายน	128.679	3.794	124.885	-121.091	16.26	-26.93	18.39	20.74
พฤษภาคม	84.013	7.004	77.009	-70.005	-34.71	84.61	-38.34	-42.19
รวม	499.571	24.893	474.678	-449.785	-	-	-	-
ที่มา :ด่านตรวจคนเข้าเมือง สิงขร								

ตารางที่ 4.7 แสดงสถิติสินค้านำเข้า - ส่งออก ผ่านจุดผ่อนปรนช่องสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2546

ปี พ.ศ.	สินค้านำเข้า			สินค้าส่งออก		
	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)
ปี พ.ศ.2542						
	สิ่งประดิษฐ์ทำด้วยไม้	348.620	8,902,080.00	น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	115.20	1,404,000.00
	ถ่านไม้	59.895	86,715.00	(144,000 ลิตร)		
	ไม้ไผ่	24.750	32,717.61			
	เฟอร์นิเจอร์ทำด้วยไม้	584.550	10,720,740.00			
	หวายเส้น	32.200	124,912.59			
	ถ่านหิน	66,230.632	66,551,523.28			
		67,280.647	86,418,688.48		115.20	1,404,000.00
ปี พ.ศ.2543						
	ถ่านหิน	411,507.690	430,462,909.06	น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว(2,384,000 ลิตร)	2,035.200	30,263,700.00
	รถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว	50.640	900,000.00			
	รถตักล้อยางเก่าใช้แล้ว	20.800	500,000.00	รถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว	83.818	10,850,000.00
				รถแทรกเตอร์พร้อมอุปกรณ์ (เก่าใช้แล้ว)	985.731	47,736,968.69
				รถขุดดินตีนตะขาบ	189.400	24,175,000.00
				เครื่องปั่นไฟเก่าใช้แล้ว	6.000	800,000.00
				รถตักล้อยางเก่าไใช้แล้ว	20.800	500,000.00
				วัตถุระเบิด	7.860	907,300.00
				แอมโมเนียมไนเตรท	121.125	1,320,262.50
				รถแบ็คโฮร์ขุดดินตีนตะขาบ (2 คัน)	76.000	10,400,000.00
				หินกลุก	1,430.000	136,000.00
				ตู้คอนเทนเนอร์เก่าใช้แล้ว	2.000	15,000.00
		411,579.130	431,862,909.06		4,957.934	127,104,231.19

ที่มา :ศุลกากรเกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.8 แสดงสถิติสินค้านำเข้า - ส่งออก ผ่านจุดผ่อนปรนช่องสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2546

ปี พ.ศ.	สินค้านำเข้า			สินค้าส่งออก		
	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)
ปี พ.ศ.2544	ถ่านหิน	654,903.530	758,735,361.18	น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว(3,288,000 ลิตร)	2,629.800	41,087,520.00
	รถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว	57.668	10,994,130.00			
				หินระเบิด , แก๊ป	23.039	2,596,200.00
				แอมโมเนียมไนเตรท	204.000	2,496,000.00
		654,961.198	769,729,491.18		2,856.839	46,179,720.00
ปี พ.ศ.2545	ถ่านหิน	636,950.380	724,203,431.68	น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว(2,784,000 ลิตร)	2,227.200	31,863,600.00
				แอมโมเนียมไนเตรท	420.000	5,169,600.00
				หินระเบิด	30.180	2,263,310.00
				แก๊ปไฟฟ้า	2.167	780,000.00
				แก๊ปดีเลย์	1.195	1,142,000.00
		636,950.380	724,203,431.68		2,680.742	41,218,510.00

ที่มา :ศุลกากรเกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.9 แสดงสถิติสินค้านำเข้า - ส่งออก ผ่านจุดผ่อนปรนช่องสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2546

ปี พ.ศ.	สินค้านำเข้า			สินค้าส่งออก		
	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ชนิดสินค้า	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)
ปี พ.ศ.2546	(มกราคม-กันยายน 2546)					
	ผ่านหิน	692,166.000	482,528,282.71	น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว(2,734,907 ลิตร)	2,231.486	36,354,261.57
				แอมโมเนียมไนเตรท	254.000	3,194,200.00
				ดินระเบิด	12.090	900,705.00
				แก๊ปดีเลย์	0.125	125,000.00
				แก๊ปไฟฟ้า	0.400	112,500.00
				รถบรรทุกเก่าใช้แล้ว(2คัน)	22.480	2,500,000.00
				รถขุดตักหมุนได้ 360 องศา	19.880	2,400,000.00
				รถลากจูง เก่าใช้แล้ว	7.200	800,000.00
				รถกึ่งพ่วง เก่าใช้แล้ว	9.000	400,000.00
				เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	1.050	240,000.00
				เครื่องจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง	3.000	240,000.00
				ปูนซีเมนต์ชนิดถุง	4.000	9,600.00
				แผ่นสังกะสีมุงหลังคา	0.160	8,960.00
				แผ่นกระเบื้องมุงหลังคา	0.002	960.00
				อิฐบล็อก	0.500	800.00
				ตะปู	0.002	150.00
		692,166.000	482,528,282.71		2,565.375	47,287,136.57

ที่มา :ศุลกากรเกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ตารางที่ 4.10 แสดงสถิติบุคคลและยานพาหนะที่เดินทางเข้า - ออกราชอาณาจักรบริเวณด่านสิงขร ปี 2544

เดือน	บุคคล		ยานพาหนะ		หมายเหตุ
	เข้า	ออก	เข้า	ออก	
มกราคม					- ม.ค. - ก.ย. 44
กุมภาพันธ์					ไม่มีข้อมูลการ
มีนาคม					เดินทางเข้า - ออก
เมษายน					
พฤษภาคม					
มิถุนายน					
กรกฎาคม					
สิงหาคม					
กันยายน					
ตุลาคม	1,682	1,682	1,628	1,628	
พฤศจิกายน	1,608	1,608	1,565	1,565	
ธันวาคม	1,484	1,484	1,444	1,444	

ที่มา :ด่านตรวจคนเข้าเมือง สิงขร

ตารางที่ 4.11 แสดงสถิติบุคคลและยานพาหนะที่เดินทางเข้า - ออกราชอาณาจักรบริเวณด่านสิงขร ปี 2545

เดือน	บุคคล		ยานพาหนะ		หมายเหตุ
	เข้า	ออก	เข้า	ออก	
มกราคม	1,828	1,828	1,785	1,785	
กุมภาพันธ์	1,436	1,436	1,392	1,392	
มีนาคม	1,615	1,615	1,563	1,563	
เมษายน	1,705	1,705	1,657	1,657	
พฤษภาคม	1,883	1,883	1,823	1,823	
มิถุนายน	-	-	-	-	- พม่าปิดด่าน
กรกฎาคม	-	-	-	-	- พม่าปิดด่าน
สิงหาคม	-	-	-	-	- พม่าปิดด่าน
กันยายน	-	-	-	-	- พม่าปิดด่าน
ตุลาคม	28	28	17	17	
พฤศจิกายน	2,559	2,559	2,393	2,393	
ธันวาคม	2,470	2,470	2,142	2,142	

ที่มา :ด่านตรวจคนเข้าเมือง สิงขร

ตารางที่ 4.12 แสดงสถิติบุคคลและยานพาหนะที่เดินทางเข้า - ออกราชอาณาจักรบริเวณด่านสิงขร ปี 2546

เดือน	บุคคล		ยานพาหนะ		หมายเหตุ
	เข้า	ออก	เข้า	ออก	
มกราคม	1,961	1,961	1,946	1,946	
กุมภาพันธ์	2,448	2,448	2,432	2,432	
มีนาคม	2,549	2,549	2,507	2,507	
เมษายน	2,439	2,439	2,424	2,424	
พฤษภาคม	2,363	2,363	2,301	2,301	
มิถุนายน	2,822	2,822	2,813	2,813	
กรกฎาคม	6,464	6,464	3,297	3,297	
สิงหาคม	6,277	6,277	3,921	3,921	
กันยายน	5,191	5,191	2,839	2,839	

ที่มา :ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านสิงขร

บทที่ 5

ระบบคมนาคมและขนส่ง

5.1 การคมนาคมและขนส่ง

ชุมชนชายแดนด่านสิงขร เป็นชุมชนชายแดนที่ก่อตั้งขึ้นใหม่มีเส้นทางคมนาคมทางบกที่สำคัญที่สามารถเข้าถึงด่านชายแดนด่านสิงขร โดยใช้เส้นทางสายหนองบัว(ถนนรพช.ปข.2027 บ้านหนองบัว – บ้านด่านสิงขร) ระยะทาง 15.08 กิโลเมตร ถึงพรมแดน และถนนรพช. ปข.4017 (บ้านหนองหิน –บ้านหินกอง) แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ระยะทาง 14.80 กิโลเมตร ถึงพรมแดน

5.2 สภาพการจราจรในปัจจุบัน

การจราจรภายในชุมชนปัจจุบันชุมชนชายแดนด่านสิงขร ถนนรพช. ปข.4017(บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง) เป็นเส้นทางจราจรสายประธานที่ใช้ติดต่อระหว่างสหภาพเมียนมาร์ หมู่บ้านในเขตชุมชนเมืองของประเทศไทยและจากสภาพปัจจุบันชุมชนอยู่กระจัดกระจายตามสภาพของหมู่บ้านในชนบทรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ใช้สัญจรไปมามีไม่มากนักส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ขนาดเล็กที่วิ่งรับส่งผู้โดยสารและสินค้าจากหมู่บ้านในชนบท เข้าสู่ตัวเมืองและปัจจุบันมีรถยนต์บรรทุกถ่านหิน จากสหภาพเมียนมาร์นำเข้าถ่านหินประมาณ วันละ 80 - 130 เที่ยว/วัน ซึ่งบริษัทอิตาเลี่ยนไทยและบริษัทสระบุรีซีเมนต์ได้สัมปทานเหมืองถ่านหินซัลเฟอร์ต่ำนาน 10 ปี ปริมาณ 5.2 ล้านตัน (ลึกเข้าไปจากมูด่องอีก 30 กิโลเมตรในมะริด)

5.3 หลักการและรูปแบบของระบบคมนาคมและขนส่ง

ในการวางผังระบบโครงการคมนาคมและขนส่งของผังพัฒนาชุมชนชายแดนด่านสิงขรได้พิจารณาแนวถนนเดิมเป็นหลักและถือว่าผังระบบถนนโครงการจะต้องสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต โดยระบบถนนโครงการจะเป็นปัจจัยสำคัญจะทำให้ย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินต่างๆ เกิดเป็นจริงกำหนดบทบาทของถนนแต่ละสายให้ทำหน้าที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการรับปริมาณการจราจร

5.4 ประเภทและขนาดเส้นทางของถนน

เพื่อให้การวางระบบถนนบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จำเป็นต้องจำแนกประเภทของถนนตามลักษณะหน้าที่การใช้งานและขนาดเขตทาง ทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบรายละเอียดสามารถกระทำได้อย่างเหมาะสมและยังช่วยป้องกันความสับสนทางด้านการจราจรที่ไม่จำเป็นและแยกการจราจรในย่านชุมชนออกจากจราจรระหว่างชุมชน ด้วยถนนประเภทต่างๆ ตามที่ได้จำแนกไว้ ซึ่งจะทำหน้าที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม โดยประกอบด้วยถนน 4 ประเภท ดังนี้

1. ถนนสายประธาน ทำหน้าที่เป็นถนนสายหลักที่สำคัญเชื่อมต่อชุมชนต่างๆ ถนนประเภทนี้จะรับการจราจรประเภทผ่านชุมชนหรือเมือง ซึ่งมีปริมาณการจราจรมากและความเร็วสูง ได้แก่ ถนนรพช. ปข.4017 และถนนรพช. ปข.2027 มีเขตทาง 30 เมตร

2. ถนนสายหลัก ทำหน้าที่เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างชุมชนและรับการจราจรจากถนนสายประธาน เพื่อกระจายไปตามถนนสายรอง ถนนเหล่านี้เป็นถนนที่ใช้ประโยชน์ในการเชื่อมต่อบริเวณต่างๆ ของชุมชนเข้าด้วยกัน ถนนประเภทนี้ได้แก่ ถนนที่มีเขตทาง 20 เมตร

3. ถนนสายรอง เป็นถนนที่รองรับการจราจรจากถนนสายหลักกระจายเข้าสู่ถนนสายย่อย ทำหน้าที่เป็นถนนที่บริหารเฉพาะในแต่ละย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินในบางกรณีอาจเชื่อมต่อไปยังย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินใกล้เคียงได้ด้วยและรับการจราจรภายในเมืองที่มีความเร็วค่อนข้างต่ำเท่านั้น ถนนประเภทนี้ ได้แก่ ถนนที่มีขนาดเขตทาง 20 และ 16 เมตร

4. ถนนสายย่อย ถนนประเภทนี้ คือ ถนนที่มีอยู่แล้วหรือที่จะก่อสร้างใหม่แต่ไม่ได้แสดงรายละเอียดไว้ในผัง ถนนเหล่านี้มหน้าที่บริการจราจรจากอาคารหรือกลุ่มอาคารเข้าสู่ถนนสายรองได้ โดยทั่วไปถนนประเภทนี้รับการจราจรที่มีความเร็วต่ำ แต่ก็เป็นถนนที่จำเป็น เนื่องจากจะทำให้พื้นที่ส่วนย่อยของชุมชนสามารถติดต่อเข้าถึงได้โดยสะดวก

5.4.1 ลักษณะถนนในอนาคตจะแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

- ถนนเดิมปรับปรุงหมายถึง ถนนเดิมที่มีอยู่แล้วมีเขตแนวทางได้มาตรฐานะ เพียงแต่ทำการปรับปรุงผิวจราจรให้เหมาะสม เพื่อรองรับระบบการคมนาคมของชุมชนในอนาคต

- ถนนเดิมขยายหมายถึง ถนนเดิมที่มีอยู่แล้วแต่ขนาดเขตทางและผิวจราจรค่อนข้างแคบอาจจะทำให้เกิดปัญหาด้านการจราจรในอนาคต จำเป็นต้องขยายเขตทางและผิวจราจรเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากสภาพของถนนและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นเป็นเกณฑ์

- ถนนโครงการหมายถึง ถนนที่ถูกกำหนดขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนและปรับปรุงระบบการคมนาคมภายในพื้นที่ตามแผนพัฒนาการใช้ที่ดินในอนาคต

สำหรับโครงการพัฒนาชุมชนด่านชายแดนด่านสิงขร มีระบบโครงข่ายถนนที่ต้องปรับปรุงใหม่และถนนเดิมที่ต้องขยายและถนนโครงการที่กำหนดขึ้นใหม่ ดังนี้

1. ถนนแบบ ก ขนาดเขตทาง 6.0 เมตร มีช่องทางเดินรถไป – กลับ กว้างช่วงละ 3.0 เมตร 2 ช่องทาง เป็นถนนเดิมขยาย 682.0 เมตร และเป็นถนนโครงการ 158.0 เมตร รวมระยะทาง 840.0 เมตรหรือ 0.84 กิโลเมตร

2. ถนนแบบ ข ขนาดเขตทาง 12 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 2.0 เมตร 2 ช่องทาง เป็นถนนเดิมขยาย 17,144.0 เมตร และเป็นถนนโครงการ 6,476.0 เมตร รวมระยะทาง 23,620.0 เมตร หรือ 23.62 กิโลเมตร

3. ถนนแบบ ค ขนาดเขตทาง 16 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 2.0 เมตร และปลูกต้นไม้ มีช่องทางเดินรถไป – กลับ กว้างช่องละ 2.50 และ 3.50 เมตร 4 ช่องทาง เป็นถนนเดิมขยาย 625.0 เมตร หรือ 0.625 กิโลเมตร

4. ถนนแบบ ง ขนาดเขตทาง 20 เมตร ทางเข้ากว้างข้างละ 3.0 เมตร และปลูกต้นไม้ ช่องทางเพื่อการจราจรของยานพาหนะที่มีความเร็วต่ำ เป็นถนนโครงการ 3,880.0 เมตร หรือ 3.88 กิโลเมตร

5. ถนนแบบ จ ขนาดเขตทาง 30 เมตร ทางเข้ากว้างข้างละ 3.0 เมตร และปลูกต้นไม้ ช่องทางเพื่อการจราจรของยานพาหนะที่มีความเร็วต่ำ การหยุดรับ – ส่ง และการจอดรถในกรณีฉุกเฉินกว้างช่องละ 3.0 เมตร 2 ช่องทาง ช่องทางเดินรถไป – กลับ กว้างช่องละ 3.50 เมตร 4 ช่องทางมีเกาะกลางกว้าง 4.0 เมตร และปลูกต้นไม้ จำนวน 1 สาย เป็นถนนเดิม คือถนน รพช.ป่ข.4017(บ้านหนองหิน – บ้านหินกอง)และถนน รพช. ปข 2027(บ้านหนองบัว – บ้านด่านสิงขร) เป็นถนนเดิมขยายและปรับปรุง 11,100.0 เมตร หรือ 11.1 กิโลเมตร

ระบบถนนที่เสนอแนะท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และงบประมาณที่จัดสรร ในเบื้องต้นควรกำหนดเขตทางก่อนเพื่อรองรับระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่นระบบประปา ระบบระบายน้ำและระบบไฟฟ้า แล้วค่อยปรับปรุงผิวจราจรตามที่เสนอแนะ

5.5 ข้อเสนอแนะในสาระสำคัญ

เสนอให้ออกแบบระบบคมนาคมและขนส่งเป็นลักษณะตาหมากรุก เพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตที่ถูกออกแบบไว้ พร้อมทั้งได้ทำระบบเส้นทางรูปแบบทางอ้อมเมืองขนาดเขตทาง 20 เมตร ตั้งต้นจากบริเวณโครงการศูนย์ราชการด่านชายแดนด่านสิงขรด้านทิศใต้ เข้าเชื่อมต่อกับถนนรพช. ปข 2027 (บ้านหนองบัว – บ้านด่านสิงขร)บริเวณที่ห่างจากถนน นพค 13 สนภ 1(หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเส้นทางด่านสิงขร) ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 350 เมตร ระยะประมาณ 3,881 เมตร เพื่อทำหน้าที่ระบายปริมาณการจราจร โดยเฉพาะรถบรรทุกขนาดใหญ่ ควรควบคุมน้ำหนักบรรทุกให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมการขนส่งทางบกที่กำหนดไว้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่เส้นทางคมนาคมและเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นได้

เสนอให้ขยายเขตทางถนนรพช. ปข 2027 (บ้านหนองบัว – บ้านด่านสิงขร) และถนน รพช. ปข.4017 (บ้านหินกอง –บ้านด่านสิงขร) เขตทาง 30.0 – 40.0 เมตร เพื่อทำหน้าที่ระบายปริมาณการจราจรและปรับปรุงทางเข้าสู่ด่านชายแดนด่านสิงขร บริเวณถนนถนนรพช. ปข.4017 (บ้านหินกอง –บ้านด่านสิงขร) บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางสู่ทิศเหนือและทิศใต้

5.5.1 ข้อเสนอแนะด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร ชุมชนชายแดนด่านสิงขร ได้มีการพิจารณาออกแบบพร้อมกำหนดตำแหน่งพื้นที่สถานีขนส่งผู้โดยสาร เพื่อบริการกับชุมชนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ส 02613

สว
10
7.3
355.45

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
สำนักกรรมาธิการ 2.
เอกสารประกอบรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา เล่มที่ 2.